

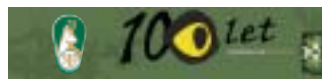
LOVEC

Revija za lovstvo, lovsko kinologijo in varstvo narave
Letnik LXL., št. 6
junij – rožnik

Glasilo izdaja

Lovska zveza Slovenije

Priprava za tisk Delo Repro, d.d.
Tisk Euroadria, d.o.o., v Ljubljani
Poština je plačana pri pošti
1102 Ljubljana

UREDNIŠKI ODBOR:

Glavni urednik
Marjan Toš

Odgovorni urednik
Boris Leskovic

*Franc Černigoj, Borut Jesenko,
Edvard Krašna, Boris Kryštufek,
Franc Ličer, Janko Mehle, Igor
Pičulin, Boštjan Pokorny, Vojko
Stadler.*

Lektorica in korektorica

Marjetka Šivic
Tehnični urednik Milan Samar
Tajnica uredništva Eva Strajnar

Lovca izhaja praviloma vsak mesec.
Ta številka je izšla v 24.000 izvodih.
Po zakonu o DDV je glasilo LOVEC
obdavčeno po 8,5% stopnji.

**Besedila za objavo obvezno
pošljite tudi po e-mailu** (ali na
disketi + izpis), **uradne dopise,**
potrjene z žigom in podpisom
odgovorne osebe ZLD/LD, in
fotografije pa v originalu ali na
CD. Pripisite tudi svojo **telefonsko
številko.**

*Nenaročenih rokopisov in fotografij
ne vračamo!*

Uredništvo glasila Lovca
Župančičeva 9 – p.p. 505
1001 Ljubljana
e-mail: lovca@lovska-zveza.si
Tel.: (01) 24-10-922
Faks: (01) 24-10-927
Predstavitvene strani LZS:
<http://www.lovstvo.net>

Cene malih oglasov:

do 15 besed 4 €,
od 15 do 25 besed 5 €,
od 25 do 30 besed 6 €.
Za vsako nadaljnjo besedo 0,2 €.
Male oglase je treba poslati pisno in
plačati vnaprej na **transakcijski
račun** Lovske zveze Slovenije,
Župančičeva 9, Ljubljana,
pri NLB, d.d., Ljubljana:
02010-0015687097.

IZ VSEBINE:

B. Mahne:	Enotno, zrelo, soglasno ...	292
IZ DNEVNEGA TISKA		294
MNENJA IN PREDLOGI		296
M. Jonozovič:	»Obtožujem« je strel v prazno! Pa kaj potem?	296
M. Arlič:	O določitvi volilnih okolišev ter kandidiranju in volitvah organov in funkcionarjev LZS	298
D. Vešner:	Bomo sami sebi največji sovražniki?	299
J. Kokalj:	Slovensko lovstvo v novem stoletju	299
S. B. Šubic:	Pogrebščina na gori Slivnici (<i>parodija</i>)	300
I. Ambrožič:	Ugotavljanje bolezni kroničnega hiranja (CWD) jelenjadi v Sloveniji	301
R. E. Širnik:	Kaj vse so o divjadi, lovu in lovcih pisali časopisi na Kranjskem ...	306
PO LOVSKEM SVETU		307
A. Vrščaj:	54. generalna skupščina CIC v Beogradu	307
J. Mehle:	Na kratko iz tujega tiska ...	308
LOVSKO PRIPOVEDNIŠTVO		309
B. Žagar:	Seminar o divjem lovu	309
LOVSKA ORGANIZACIJA		260
D. But:	LISJAK – opravljeno delo in kaj nas še čaka	311
M. Avbar:	Lovski izpiti po novem	312
M. Kersnik:	Kako z napotnicami (z izjavo usposobljene osebe) za uplenjeno divjad	312
M. Toš:	Temeljna funkcija lovstva je vedno bolj ohranjanje narave	312
I. Kos:	Tehnični razvoj gre naprej, a človek ostaja še vedno živo bitje	313
F. Rotar:	Sejem Lov bil je živ	314
B. Leskovic:	Očistimo Slovenijo nevarnih odpadkov!	316
E. Aubelj:	Akcija čiščenja: nujnost, obveznost ali kaj tretjega!?	317
D. Vešner:	Udeležili smo se že 37. čistilne akcije	318
B. Krže:	Pomembna prireditve	319
B. Krže:	Dva zanimiva pregleda odstrelov	319
F. Ekar:	Dan Zemlje na Zg. Jezerskem	320
J. Marhl:	Bazenska lovska razstava v Ribnici na Pohorju	320
F. Ž.:	60 let LD Vinski Vrhovi	321
M. Krevh:	60 let LD Podvelka	321
A. Primčič:	60 let LD Polzela	322
A. Mavri:	60 let LD Rečica pri Laškem	322
F. Rotar:	60 let LD Dravograd	323
R. Tomazin:	60 let LD Kočevje	324
J. Grbec:	60 let LD Kozlek	325
J. Mihelič:	60 let LD Adlešiči	326
JUBILANTI		327
MLADI PIŠEJO		328
LOVSKI OPRTNIK		329
G. Bolčina:	Novi materiali tudi v lovstvu	329
M. Likar:	Z motorji na lovski golaž	330
M. Leban:	Karukula	331
D. Lepšina:	Veterani znajo ...	331
G. Žnidar:	Lovčevo srce	332
B. Vasa:	Na Mikovem lovu na Boču	332
O. Naglost:	Nemogoče se včasih izkaže za mogoče	333
B. Škumavc:	Štanko Lapuh – Črni svatje	334
F. Černigoj:	Černačevi garači in postopači ali: »Za resnico je treba biti močan in pogumen«	334
M. Erzar:	Kulinarični kotiček	336
V SPOMIN		337
LOVSKA KINOLOGIJA		338
M. Žigon:	Iskanje obstreljene divjadi v letu 2006	338
O. Bakal:	Kar 225 psov iz sedmih držav na 3. državni razstavi	342
B. Tucovič:	Odlično sodelovanje med ZLD in LKD Posavje - Krško	342
M. Kersnik:	Opravičilo na del vsebine mojega članka	343
KZS:	Predvidena legla lovskih psov	343

SLIKA NA NASLOVNICI:

Poljska jerebica – *Perdix perdix*

Foto: E. Mihevc, Diana

Foto: M. Samar

LOVNE DOBE:

Ur. list, 101/17. 9. 2004

Srna

srnjak, lanščak:

1. 5.–31. 10.

srna, mladiči obeh spolov:

1. 9.–31. 12.

mladica:

1. 5.–31. 12.

Navadni jelen

jelen:

16. 8.–31. 12.

košuta, teleta obeh spolov:

1. 9.–31. 12.

junica, lanščak:

1. 7.–31. 12.

Damjak

damjak:

16. 8.–31. 12.

košuta in teleta obeh spolov:

1. 9.–31. 12.

junica, lanščak:

1. 7.–31. 12.

Muflon

oven, lanščaki obeh spolov in

jagnjeta obeh spolov:

1. 8.–28. 2.

ovca:

1. 8.–31. 12.

Gams

kozel, koza, kozlički obeh spolov,

enoletni obeh spolov:

1. 8.–31. 12.

Kozorog

kozel, koza, kozlički obeh spolov,

enoletni obeh spolov:

1. 8.–31. 12.

Divji prašič

merjasec:

1. 4.–31. 1.

svinja:

1. 7.–31. 1.

ozimci in lanščaki obeh spolov:

1. 1.–31. 12.

Poljski zajec:

1. 10.–15. 12.

Kuna belica, kuna zlatica:

1. 11.–28. 2.

Jazbec:

1. 8.–31. 12.

Lisica:

1. 7.–15. 3.

Rakunasti pes (enok):

1. 8.–31. 3.

Navadni polh:

1. 10.–30. 11.

Alpski svizec:

1. 9.–30. 10.

Pižmovka:

1. 8.–31. 3.

Nutrija:

1. 1.–31. 12.

Fazan:

1. 9.–15. 1.

Poljska jerebica (gojena):

1. 9.–15. 11.

Raca mlakarica:

1. 9.–15. 1.

Šoja:

20. 8.–28. 2.

Sraka:

1. 8.–28. 2.

Siva vrana:

10. 8.–28. 2.

Enotno, zrelo, soglasno ...

Občni zbor slovenskih lovcev je 12. 5. 2007 v Ljubljani soglasno potrdil predlog Pravil LZS

Foto: G. Bolčina

Danes, ko pišem ta uvodnik, dobrih 24 ur po končanem zboru predstavnikov vseh slovenskih lovcev (prisotnih je bilo 106 predstavnikov od 114), to pomeni res vseh, saj so se ga udeležili tudi predstavniki dveh članic LZS, ki na zadnjih občinskih zbora nista sodelovali. Zato še posebno lahko razumemo pomembnost tega slavnostnega trenutka.

Ni pomembno zgolj zato, da smo sprejeli naš »temeljni akt«, brez katerega ne moremo delovati, s katerim lahko opredelimo tudi svojo notranjo organiziranost; pomembno je zlasti to, da smo slovenski lovci z odločitvijo o potrditvi svoje »ustave« krenili z mrtve točke, na kateri smo za dalj časa obstali zlasti potem, ko je bil leta 2004 sprejet Zakon o divjadi in lovstvu (ZDlov-1) in po preteku mandata izvoljenim funkcionarjem in organom LZS leta 2005. Z gotovostjo lahko ugotavljamo, da se je obdobje prilagajanja organiziranosti slovenskih lovcev dejansko začelo že kmalu po ustanovitvi svobodne države. Začelo se je s predlogom lovskega zakona, ki ga je v parlamentarno proceduro vložil poslanec Ivan Oman iz Slovenske kmečke stranke oziroma zdaj SLS, se nadaljevalo s predlogoma lovskega zakonov, ki sta ju vložila takratna poslanca Zoran Lešnik in Igor Bavčar, pa nadalje s sprejetjem Zakona o gozdovih (leta 1993) in se naposled končalo s prejetjem ZDlov-1 kar enajst let potem, ko je bil sprejet Zakon o gozdovih. Prav ta zakon je za lovsko organiziranost zelo pomemben zaradi ureditve državnoupravljal-skih upravičenj glede divjadi v okviru Zavoda za gozdove, ki

deluje v sklopu Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Dolgo obdobje enajstih let kaže predvsem, da so bili po letu 1991 zelo različni pogledi glede ureditve statusa lovcev, lovske pravice in lovstva v Sloveniji. To se je navsezadnje izkazalo tudi s številnimi predlogi za ustavno presojo posameznih določb ZDlov-1, Zakona o gozdovih in Zakona o varstvu okolja. Toda Ustavno sodišče je odločilo, da navedeni predpisi v temeljnih vprašanjih urejanja lastnine divjadi in lovske pravice niso v neskladju z Ustavo. Ustavno sodišče je v obrazložitvi svojih odločb tudi jasno obrazložilo pojem lovske pravice in lastnine divjadi tako, da je divjad po predpisih o lovstvu lastnina države, da z divjadjo upravlja RS, ki trajnostno gospodarjenje z divjadjo lahko pod pogoji, določenimi v ZDlov-1, prenese lovsko pravico na usposobljeno pravno osebo. Iz odločb Ustavnega sodišča lahko na kratko povzamemo vsebino, iz katere razumljivo izhaja, da v primerih, ko gre za naravna bogastva (tu govorimo predvsem o divjadi), določanje načina izvrševanja lastninske pravice ne pomeni posega v lastninsko pravico, temveč take omejitve sodijo v okvir socialne vezanosti lastnine. Lastniki gozdov in zemljišč morajo torej dopustiti lov v skladu s predpisi (ZDlov-1) in pravico lova, ki je neločljivi del lovske pravice. Lastniki zemljišč na svojem zemljišču niso dolžni trpeti zgolj izvrševanja lova, temveč morajo dopustiti tudi izvrševanje lovske pravice in drugih ukrepov trajnostnega upravljanja z divjadjo.

S podelitvijo koncesij se bo tako zaokrožilo obdobje ureja-

nja lovskoupravljaljskih pravic, ki so pomembne za delo naših lovskih organizacij.

In zdaj se vrnem na naša Pravila LZS. Besedilo je bilo deležno široke razprave, saj se je v fazi pripomb in razprave z amandmaji na besedilo vključilo več kot štirideset lovskih družin, območnih lovskih zvez in posameznikov. Notranjo organiziranost delovanja slovenskih lovcev smo tako uredili s cilji, da na demokratičen način uveljavljamo status LZS kot samostojne lovske, nevladne in naravovarstvene organizacije, ki v sodelovanju z državnimi organi na podlagi dognanj stroke in znanosti zagotavlja sonaravno upravljanje z divjadjo. Med svoje cilje smo si postavili tudi etično izvajanje lova, enotnost slovenske lovske organizacije, skrb za lovsko kulturo, lovsko kinologijo in lovsko strelstvo, izvajanje znanstveno-raziskovalnega dela, opravljanje založniške dejavnosti, zagotavljanje informacijskih baz in evidenc na področju lovstva in članstva, skrb za delovanje lovske muzejske dejavnosti in opravljanje nalog v okviru mednarodnih organizacij na področju lovstva in varstva narave.

LZS navedene cilje lahko doseže le z opravljanjem svojih nalog in v okviru pooblastil, ki jih določa ZDlov-1. Še vedno sem trdno prepričan, da je organizacijsko najustrežnejša oblika povezave LZS z območnimi zvezami lovskih družin, na katere bo Lovska zveza tudi prenesla opravljanje nekaterih svojih nalog. Te naloge bi LZS lahko prenesla tudi na druge, za to usposobljene članice, in sicer s pogodbo na podlagi splošnega akta, s katerim se bo urejalo tudi vprašanje financiranja prenesenih nalog.

V Pravilih smo določili organe in funkcionarje LZS. Najvišji organ LZS je Občni zbor, drugi organi LZS pa so še Upravni odbor, Nadzorni odbor, Odbor etičnega kodeksa in Razsodišče. Funkcionarji LZS so predsednik LZS in dva podpredsednika LZS. Občni zbor je zbor vseh članic, ki se skliče kot delni občni zbor po volilnih okoliših, in občni zbor, ki ga sestavljajo predstavniki članic, izvoljeni na delnih občnih zbora v volilnih okoliših. Članice s sedežem v volilnem okolišu na delnem občnem zboru izvolijo po enega predstavnika za občni zbor na vsakih začetih 200 rednih članov lovskih družin (LD), ki so po zakonu članice LZS.

Volilnih okolišev je dvajset (20), ki pa enakomerno in enakopravno zavzemajo vsa teritorialna območja v RS, upoštevajo tudi specifičnosti razvoja lovske organizacije in potreb lovcev. V manjših regionalnih bazenih v volilnih okoliših članic z do 1000 člani volijo v UO LZS enega člana, v volilnih okoliših, ki imajo od 1001 do 2000 članov, volijo dva, v volilnih okoliših z več kot 2000 člani pa volijo po tri člane UO LZS. Glede na stanje članov članic LZS ob sprejemu pravil bo upravni odbor LZS štel 32 članov. Izmed sebe bodo člani UO LZS izvolili dva podpredsednika, ki bosta skrbela za delovna področja, ki jima jih bo na predlog predsednika LZS dodelil UO LZS. Delovna področja podpredsednikov so določena z nalogami stalnih komisij upravnega odbora, ki jih je deset (10). Zato, ker za razliko od prejšnjih pravil nimamo več izvršilnega odbora, bodo v komisijah in delovnih telesih upravnega odbora obvezno v vsaki od njih, kot vezni člen, imenovani člani UO LZS.

Spremembe so tudi glede vloge strokovne službe LZS, ki mora slediti zahtevam in potrebam svojih članic ter jim v povezavi s tem nuditi ustrezno strokovno, organizacijsko in administrativno pomoč. To bo še posebno omogočeno s sklenitvijo ustreznih pogodb, s katerimi se bo na strokovne delavce posameznih območnih zvez preneslo določene naloge zaradi boljšega sodelovanja s članicami in nudenja usklajene in strokovne pomoči zanje.

V tridesetih dneh po sprejemu teh pravil mora UO LZS razpisati volitve organov LZS in za predsednika LZS v skladu s Pravilnikom o določitvi volilnih okolišev ter o kandidiranju in volitvah organov in funkcionarjev LZS. Z izvolitvijo novih organov in predsednika bomo slovenski lovci zaključili neko neprijetno obdobje, ki nam je pobralo veliko notranje energije in časa, sklenilo pa se bo na edini mogoč način: zrelo in enotno, kar je slovenska lovska organizacija že kar nekajkrat dokazala na svoji uspešni stoletni poti. Na koncu bi se rad zahvalil za požrtvovalno strokovno delo vsem članom Statutarno-pravne komisije LZS, še posebno pa predsedniku Niku Šuštarčiču.

Bogdan Mahne,
predsednik LZS

V Postojni, 14. 5. 2007

Foto: G. Bolčina

USODA MEDVEDA IN MEDVEDKOV ŠE VEDNO ODMEVA

Direkt, Dnevnik, Delo, aprila 2007 (Tone Cajhen) – Direkt je objavil vest, da je občan iz okolice Ljubljane zaradi mučenja živali in poškodovanja tuje stvari vložil prijavo zoper interventno skupino z **Antonom Marinčičem** na čelu in Zavod za gozdove. **Sonja Ličof** iz Ljubljane se v pismu vprašuje: »Smo ljudje vredni več kot medvedje?« Na lovce je naslovila vprašanje: »Ali je res treba vse reševati z nasiljem in s puško v roki?« Nekdanji predsednik LZS **Bojan Lepičnik** je na njeno trditev, da lovci vse rešujejo z nasiljem in puško, odgovoril: »Ali je pravično, da ste nas vse lovce dali na skupni imenovalec?« Blatenje in krivično poniževanje slovenskih lovcev je v pismu bralcev Dela 10. aprila obsodil tudi **Jože Kokalj** iz Šentvida.

Naslednje dni so časopisne stolpce polnila poročila, da je v zgodnjih popoldanskih urah prebivalce Bizovika v Ljubljani presenetil in prestrašil medved, ki so ga opazili hlačati v okolici. **Klara Škrinjar** je v Delu poročala o strokovnem srečanju na temo o upravljanju z rjavim medvedom na Mašunu, ki ga je pripravilo Ministrstvo za okolje in prostor, na njem pa je sodelovalo 20 domačih in tujih strokovnjakov. »Za nas je visoka kvota

sporna, zato želimo izvedeti več o ozadju te odločitve,« je med drugim dejal **Gerald Dick**, predstavnik organizacije *World Wide Fund For Nature* (WWF). Kaj več z omenjenega srečanja zaenkrat ni bilo objavljeno.

OD SOCIALIZMA NA VASI DO SOCIALIZMA NA JASI

Delo, 7. 4. (Igor Guzelj). – Novinar v svojem daljšem sestavku poroča o ekspertizi, ki jo je januarja 2006 pripravil Inštitut za primerjalno pravo pri ljubljanski Pravni fakulteti. V njej trije avtorji (dr. Lojze Ude, dr. Vladimir Simič in Matija Damjan) ne ponujajo le zgodovinskega pregleda obravnavane tematike, temveč tudi dokaj natančno pojasnijo, kako so zadeve urejene v osmih državah članicah EU.

Dr. Lojze Ude, nekdanji ustavni sodnik pravi: »V kolektivni zavesti Slovencev je najbrž, da smejo neovirano in kjerkoli trgati borovnice, maline in gobe, medtem ko svobodna hoja po gmajni in streljanje zajcev, gamsov, srnjakov ali jelenov, kadar komur pade na pamet, nikoli in nikjer nista bila nekaj samoumevnega.« Nato sledi ugotovitev, da je v Sloveniji lastnikom gozdov in zemljišč gospodarjenje s prostoživečimi živalmi do cela onemogočeno od leta 1945

naprej in da se je v Evropi za podoben recept odločila samo Madžarska. Tudi nova oblast da je mirne vesti prevzela stare socialistične rešitve: prostoživeče živali, od čmrljev do medvedov, je ohranila na seznamu državnega imetja ...

Že čez nekaj dni mu je odgovoril mag. **Janez Črnač** in med drugim zapisal, da je ustavno sodišče že razsodilo o lovni pravici v razmerju do lastnine zemljišča. Na seji 11. in 12. oktobra lani je soglasno zavrnilo pobudo, v kateri so nekateri lastniki oporekali členu zakona o varstvu okolja, češ da posega v lastninsko pravico lastnikov gozdov, ker določa, da je divjad državna lastnina. Njegov odgovor, ki je zadevo osvetlil tudi z druge strani, ste prebrali v celoti tudi v Lovcu, 5/07, na str. 240.

Daljšo pismo o upravljanju z medvedom je v Delu objavil tudi **Ciril Štrumbelj**, nekdanji direktor Gojitvenega lovišča Medved. Po njegovem mnenju se medvedi potikajo okoli naselij tudi zato, ker ni več mrhovišč. »Smo torej pred izbiro,« nadaljuje, »ali delamo tako kot sedaj, ko se medvedi potikajo okoli naselij, se hranijo na smetiščih in z ostanki ovac, odvrženih kjerkoli v gozdu, ali pa vzdržujemo mrhovišča stran od naselij in opustimo divje odlaganje odpadkov?«

Ko smo že sklenili pregled tiska za april, smo v sobotni prilogi Dela, 28. 4., zasledili še pismo **Andreja Levičnika**, prav

tako dobrega poznavalca problematike lovstva in divjadi. Potem ko podrobno navede, kakšno ureditev imajo v nekaterih evropskih državah, predvsem tudi v Skandinaviji, pismo sklene z naslednjo ugotovitvijo: »To, kar lahko resnično očitamo sedanjemu zakonu o divjadi in lovstvu, je, da je premalo upošteval izkušnje omenjenih držav o organizaciji neodvisne strokovne službe za divjad, ki ne sme biti v sestavi obstoječih uporabnikov prostora (gozdarstvo, kmetijstvo itn.), katerih interesi so včasih v nasprotju z interesi divjadi.

BOMO S POMOČJO GENETIKE NAPOSLED PREŠTELI MEDVEDE?

Delo, 19. 4. (Viktor Luskovec). – Pisec daljšega pogovora o varstveni genetiki rjavega medveda navaja, da so na Biotehniški fakulteti Univerze v Ljubljani razvili neinvazivno metodo vzorčenja medvedov s pomočjo genetike. S takšno metodo, pojasnjujeta raziskovalca prof. dr. **Peter Trontelj** in dr. **Tomaž Skrbinšek**, so ugotovili, da o populaciji medveda lahko izvemo pravzaprav vse, kar nas zanima. Na podlagi pilotskega projekta, ki je zajel dve ločeni območji, so ugotovili gostoto od 10,4 do 14,6 medveda na 100 km².

Foto: M. Rovšek – Diana

Foto: K. Schneider

Prof. dr. Trontelj je odgovoril tudi na vprašanje, ali je odobreni odstrel medvedov primerna številka. Po njegovem osebnem prepričanju je številka previsoka: populacija rjavega medveda tolikšnega odstrela ne bo mogla prenašati v nedogled in bi lahko doživela zlom.

OHRANJENI EKOSISTEMI SO RAZVOJNA PRILOŽNOST

Večer, 21. 4. (Nataša Gider). – »Slovenskemu lovstvu in ribištvu gre nedvomno zasluga, da je danes Slovenija ena izmed biotsko najbolj raznovrstnih držav, kar potrjujejo številne tuje in domače študije,« je povedal okoljski minister **Janez Podobnik** ob odprtju 5. mednarodnega sejma Lov v Gornji Radgoni. Direktor Pomurskega sejma **Janez Erjavec** je v nagovoru dejal, da »potrebujemo novo 'zeleno' strategijo, katere jedro je ekologija, zdravo prehranjevanje, ekonomija, usklajena z ekologijo«. Predsednik Lovske zveze Slovenije **Bogdan Mahne** je govoril o letošnjem praznovanju 100-letnice delovanja Slovenske lovske zveze, ki vključuje 22.000 lovcev, združenih v 416 lovskih družin, ki na leto opravijo več kot milijon ur neplačanega dela.

O praznovanju 100-letnice LZS je že v začetku marca obširno poročala **Urška Šprogar**. Med drugim je omenila, da bodo slovenski lovci oktobra v Can-

karjevem domu v Ljubljani pripravili osrednjo proslavo.

MEDVED IN NOVINAR, OBA ZAŠČITENA IN OBA OGROŽENA

Nedeljski, 29. 4. (Ciril Brajer). – Ker je večji del pogovora z **Bogdanom Mahnetom**, odvetnikom in predsednikom LZS, namenjen novinarjem, se bomo v našem povzetku omejili le na lovstvo. Na vprašanje o častniku, ki je v vojaški uniformi in s puško v roki poziral fotografu, je Mahne odgovoril: »Z divjadjo moramo ravnati z vso spoštljivostjo. Takšno razkazovanje je zato neprimerno in ne ustreza pravilom obnašanja slovenskega lovca.« Sledilo je vprašanje o novih lastnikih gozdov, ki bi zdaj radi še lovske pravice. »To bi bila katastrofa!« je odgovoril Mahne. »Kjer so lastniki gozdov dobili še pravico nad živalmi, so gozdovi v nekaj letih zevali prazni ... Na srečo v Sloveniji take poskuse preprečujeta že dve dolobi ustavnega sodišča ...«

Primorske novice so poročale o nevsakdanji nesreči: neznan voznik je na cesti med Ilirsko Bistrico in Knežakom zbil medvedjega mladiča, ki je poginil, voznik pa je odpeljal naprej. – **Renata Škrjanc** je v Večeru pisala, da je zakon o Triglavskem narodnem parku neživ-

ljenjski in nesprejemljiv, ker ne upošteva, da je turizem za prebivalce Bohinja življenjskega pomena in za mnoge edini vir zaslužka. – Direkt je pisal tudi o nenavadni deložaciji bele štoklje v Goričici pri Proseniškem: gnezdo precej redke bele štoklje so preselili z zasebnega propadajočega dimnika na varnejši betonski električni drog čez cesto. – **Boris Šuligoj** je v Delu poročal, da so ovadili 58-letnega Portorožana **J. P.** z Belokriške ceste zaradi utemeljenega suma kaznivega dejanja ogrožanja splošne varnosti in zaradi nezakonitega lova. – **Bogdan Magajna** je v Kmečkem glasu 11. aprila opozoril, da je pri nas vse manj male divjadi. Z vse večjim zaraščanjem Krasa in zgornjega dela Istre ter s postopnim spreminjanjem zaraščanih površin v gozd se postopoma spreminja tudi sestava divjadi: vse bolj se uveljavlja velika parkljava divjad, ob tem pa se zmanjšuje število male divjadi.

Danica Zavrl Žlebir je v Gorenjskem glasu 30. marca poročala o posvetu glede načrtovanih sprememb zakona o divjadi in lovstvu, ki ga je sklical predsednik Državnega sveta **Janez Sušnik**. Udeležili so se ga predstavniki prizadetih lovskih društev, župani, svetniki, poslanci, predstavniki kmetijskega ministrstva, zbornice in drugi. Srž srečanja je bil letošnji, po mnenju mnogih nevladnih organizacij prevelik odvzem rjavega medveda iz populacije. Med udeleženci posveta je bil tudi

Miran Zadnikar, župan Občine Preddvor, kjer lovski društvi Storžič in Kokra tudi nimata lovišč in se potegujeta za možnost, da bi ju dobili na območju LPN Kozorog - Kamnik.

Viktor Luskovec se je v daljšem sestavku (Delo, 26. aprila) pogovarjal s strokovnjaki, kakšno je stanje velikega petelina v Sloveniji. »Na območju Dinari-dov v jugozahodni Sloveniji živi le še okrog 8 % celotne slovenske populacije, grozi pa mu, da bo na tem območju izumrl,« je v pogovoru dejal dr. **Miran Čas** z Gozdarskega inštituta Slovenije.

STEKLINA NA OBMOČJU SLOVENIJE

V obdobju od 1. do 30. aprila 2007 je bilo z območja 21 občin v naši državi laboratorijsko preiskanih na prisotnost virusa stekline 26 živali.

Virološki laboratorij Enot za diagnostiko kužnih in drugih bolezni živali Nacionalnega veterinarskega inštituta (NVI) v Ljubljani je pregledal 9 lisic, 5 psov, 6 mačk, 1 ovco, 2 jazbeca, 1 srno, 1 kuno in 1 glavo govedi.

Prisotnost virusa stekline ni bila ugotovljena.

Jedrta Maurer Wernig, dr. vet. med.,
vodja Oddelka za zdravstveno varstvo živali VURS

»Obtožujem« je strel v prazno! Pa kaj potem?

Upokojeni gozdar iz okolice Kočevja, mag. **Janez Černač**, v svojem prispevku *Obtožujem! Pa kaj potem?* v Lovcu, 5/07, str. 241, navaja vrsto netočnosti, neresnic in zlonamer-nih insinuacij, ki predstavlja-jo dolgoletni stil pisanja ome-njenega avtorja in še do pred nedavnim glavnega urednika glasila Lovec. Kaj je ozadje takega pisanja, ve najbolje avtor sam, vendar pa bi se težko strinjal, da ga je tako »prizadel nesrečni dogodek« v Cajnarjih (Ponikve), ki se je zgodil marca. Travme mag. Černača do Zavoda za goz-dove Slovenije (ZGS) in v njem zaposlenih posameznikov imajo točno določen namen. Izhajajo še iz nekih drugih časov in nekih drugih poklicnih dogodkov, v katerih je bil sam glavni akter, hkrati pa izkoriščajo »dnevno politiko zelenih sprememb v lovstvu« za dosego iz pri-spevka dobro razbranih ci-ljev. Dogodek v Cajnarjih je torej priložnost za diskredita-cijo na vsej črti, po mojem mnenju pa strel v prazno ..., pa kaj potem?

Na začetku prispevka mag. Černač »vizionarsko« pred-stavi napad medvedke v oko-lici Cajnarjih kot »obžalovanja vredno nesrečo« zaradi ne-spametnega ravnanja mlajše-ga domačina, ki je bil še lovec povrhu. Dogodek je po nje-govem mnenju dobil epilog še v »dodatni škodi«, ki jo povzročila intervencija lovcev iz ZGS.

ZGS je o dogodku nepo-sredno v tednu potem, ko se je zgodil, izdal dve izjavi za javnost in zadevo podrobno pojasnil tudi na tiskovni konferenci v Postojni. Pri tem nismo skrivali ničesar, ves potek intervencije pa smo izvajali skupaj in usklajeno s krajevno pristojnim uprav-

ljavcem lovišča, Lovsko dru-žino Cajnarje, katere stareši-na je hkrati tudi dolgoletni predsednik ZLD Cerknica, g. Franc Koščak. **Kaj natančno se je dogajalo v gozdovih okoli Cajnarjih tisto nedeljo, 11. 3. 2007, zgodaj popol-dne, vedo samo trije nepo-sredni akterji dogodka, od kateri sta dva iz družine Zalar (oče in sin) lovca in njihove izjave so popolno-ma drugačne od gostilniških oz. lovskih zgodbic, ki se jih poslužuje mag. Černač.** Resnična dejstva, okoli katerih mag. Černač napleta svojo različico dogodka, pa so, da se je neposredni stik med medvedom in človekom zgodil, da sta mladiča poginila in da se je medvedka živa in zdrava izgubila očem javnosti nekje v slivniških goz-dovih. Vse drugo so, kot že rečeno, lovske zgodbe v na-daljevanjih in špekulacijah mag. Černača, ki ga na kraju dogodka ni bilo, niti ni od neposrednih akterjev posku-sil pridobiti vsaj osnovne in-formacije, pač pa le-te črpa iz medijev, po možnosti rume-nega tiska. Vsekakor to ni bil osamljen konfliktni dogodek, v zadnjih desetih letih je pov-prečno na leto vsaj en primer takšnega stika medveda in človeka, kot je bil v Cajnar-jih. Pri tem so primerjave z nesrečami na lovu, klopi, av-tomobili ... do prizadetih vsaj neresne, če ne že sprevrženo nesramne. **Nič hudega torej, če ob tem, da nekaj lovcev na leto ustrelimo na lovu, koga poškoduje še medved, posebno, če je zato »sam kriv«! Se strinjate s tem?**

Intervencijsko skupino za težave z rjavim medvedom je že leta 2000 na podlagi skle-pov Vlade RS ustanovilo Mi-nistrstvo za kmetijstvo, goz-darstvo in prehrano. Sestav-ljali so jo zaposleni v ZGS in

predstavniki veterinarske stro-ke, priznani strokovnjaki z Veterinarske fakultete. Sku-pina je delovala na podlagi pisnega operativnega dogo-vora s Policijo in na podlagi sklepa direktorja ZGS. Od leta 2006 je s prenosom pri-stojnosti upravljanja z zava-rovanimi vrstami, kamor spa-dajo velike zveri (medved, ris, volk), na Ministrstvo za okolje in prostor, skupina »po-novno ustanovljena« s skle-pom sedaj drugega resornega ministrstva. **Namen ustano-vitve in delovanja ni nič drugega kot takojšnje re-ševanje težav ljudi z medve-di, ko gre zadeva res čez meje normalnega!**

Intervencijska skupina se odziva na vse klice prebi-valcev Slovenije prek Poli-cije (113) in Centra za obveščanje (112), in sicer v primeru preverjenih infor-macij, da je neposredno ogroženo prebivalstvo oz. njihovo imetje, ko gre za:

- neposreden napad na človeka,
- napad na živino oz. drugo imetje prebivalstva,
- ob trkih vozil z medvedom, ko je medved ranjen in ni najden mrtev na kraju do-godka; ne glede, ali je želez-niški ali cestni promet,
- vdor medveda v urbano okolje.

Intervencijska skupina je organizirana po teritorial-nem načelu, tako da ena ob-močna skupina deluje na ob-močju kočevske in dolenske regije, druga na območju no-transke in obalno-kraške re-gije, tretja pa severno od av-toceste Ljubljana–Divča.

Intervencijska skupina v primeru konkretne inter-vencije, odvisno od okoli-ščin, uporablja vse oblike reševanja konfliktna situ-acije, kot so: plašenje živali, odlov žive živali in uspavanje s puško za imobilizacijo ter prevoz na novo lokacijo, za-sledovanje ranjene živali s psom krvosledcem, druge oblike reševanja konkretnih pri-merov ter nenazadnje naj-manj priljubljen, a večkrat neizogiben in potreben ukrep odstrela konfliktna živali.

O posegu skupina v okvi-ru svojih pooblastil obvešča javnost in ustrezne državne organe, pristojne za divjad in lovstvo ter za varstvo na-rave (resorna ministrstva, pristojne inšpektorate ...) ter ne skriva nobenih po-datkov o svojem delovanju.

Iz leta v leto se povečuje število intervencij. Tako je v letih 2004–2006 intervencij-ska skupina odgovorila na 150 do 180 pozivov na leto, ki smo jih prejeli s številki 112 in 113 ter izjemoma tudi neposredno od ljudi, ki so se čutili ogrožene zaradi medve-dov. Od svoje ustanovitve je skupina pogosto opravljala le delo v pomenu pomiritve ob-čanov s svojo navzočnostjo in nasveti, sicer pa smo nudili kemična odvrčala in tehnič-ni material za zaščito imetja, poskrbeli za plašenje medve-dov z gumijastimi izstrelki, opravili smo številne stike in pogovore s prizadetimi obča-ni, predstavniki lokalnih ob-lasti in državnih organov ter medijev. **V vseh letih od ustanovitve smo uspešno odločili in preselili (zračne razdalje od 35 do 80 km) v večja gozdnata območja 23 živih medvedov, od tega 5 posameznih medvedov in 5 medvedjih družin (5 samic s skupaj 13 mladiči).** Pri tem smo tako rekoč obsojeni na vzorno sodelovanje z uprav-ljavci lovišč, kar tudi vsesko-zi počnemo. Verjamem, da v teh loviščih tudi izkušnje lovcev z nami niso slabe. **Od 119 izredno odstreljenih med-vedov smo v 7 minulih le-tih od ustanovitve skupine sami odstrelili le 12 medve-dov, druge pa so ustrelili krajevno pristojni uprav-ljavci lovišč.** Vsi ustreljeni medvedje so bili vključeni v kvoto za odvzem, ki jo na leto predpiše resorno ministrstvo. **Od nobenega medveda ni-smo zadržali trofeje niti mesa, v nobeno lovišče ni-smo »pridrveli« brez poprej-šnje najave odgovornim osebam krajevno pristojne-ga upravljavca in z navodili »poišči in uniči«.** Delo inter-vencijske skupine je tudi v lovskih krogih dobilo negati-

ven prizvok zaradi pavšalne ocene in diskvalifikacije nekaterih posameznikov, kot je mag. Černač. Pa ne gre za nevednost, to je bilo narejeno z namenom, saj so delujoči v tej skupini v glavnem zaposleni v ZGS in še posebno glavnina v LPN Medved in LPN Jelen.

Sicer pa celo mag. Černač govori o dobrem namenu ustanovitve skupine za »resnično izjemne namene«, pri čemer pa ne pove, kateri nameni konkretno so to. Takšen, namerno skrivnostni in (ne)definiran je ton celotnega prispevka, kot da beremo dobro napisano kriminalko. Trdim, da pri vseh ukrepanjih ravnamo odgovorno in strokovno, vendar za razliko od pisca članka, na katerega odgovarjam, ločimo službo od družbe. Število resnih intervencij na terenu je za razliko od števila klicev, ki smo jih navedli zgoraj, na leto relativno majhno – do ene petine. Pri tem pa se je, odvisno od situacije, treba hitro in preudarno odločiti, kako ukrepati. **Po morebitnem odlovu ali odstrelu intervencijska skupina ni nikoli ničesar skrivala, korektno so bile opravljene vse meritve iz populacije živih odlovljenih ter preseljenih pa tudi izločenih medvedov, poročila pa oddana na pristojne naslove.** Insinuacije o skrivanju, navodilih in drugi zlonamerni namigi mag. Černača so morda veljali kot pravilo v času njegove poklicne kariere in v nekih drugih časih, sami se tega ne gremo. Verjetno pa je še vsakemu kolikor toliko razsodnemu posamezniku jasno, da **intervencijsko posredovanje v primeru rjavega medveda ni lovljenje metuljkov z loparčkom po travniku.** Pri tem glede na resnost dogodkov, stisko in nemoč ljudi ne moremo iskati dovoljenja – poleg resornih državnih organov, ki imajo te pristojnosti podeljene s predpisi – in svetovanja še pri »očetu Etičnega kodeksa slovenskih lovcev« in medijih oz. jih celo prositi za njihovo navzočnost. **Vlivanje »etič-**

Foto: Foto Spring – MB

nega kodeksa« v glave »ta pravih« in »drugih« lovcev je tudi zelo ponesrečen avtorjev poizkus prikaza reševanja konkretne zadeve. Mahanje z delom odbora etičnega kodeksa pri odstrelu nekaj stotnih medvedov v zadnjih dvanajstih letih ter kar nekaj storjenih (ne)namernih napak je zadnje, s čimer bi se lahko hvalili od sprejema do zdaj. In mag. Černač je bil tiho vsa ta leta, po desetih letih pa našel ZGS kot grešnega kozla? Kdo od lovcev tega ne ve?

Celotna medvedja zgodba zadnjih let ni niti malo naivna, potrebno je resno delo na številnih področjih in sodelovanje številnih subjektov, ne le ZGS. Pri tem je Černačeva očitna namera v članku, da med seboj spre in onemogoči dobro in ključno sodelovanje ZGS in upravljavcev lovišč – lovskih družin ter tudi lovišč s posebnim namenom. Kako že gre tisto – diskreditacija, eliminacija, likvidacija? Na avtorjevo žalost smo bili v minulih letih na ZGS očitno »preveč« aktivni, tako zelo, da je to, pomislite, prepoznal celo državni zbor RS in ZGS z lovskim zakonom »neupravičeno« podelil številne pristojnosti. Očitno je za »vizionarje, razumnike in nekatere dolgoletne lovske veličine« moteče, da dosledno upošte-

vamo predpise, da pri tem dobro sodelujemo z večino, če že ne z vsemi upravljavci lovišč, vendar pa tudi skrbimo za usklajene – uravnovešene odnose divjadi in njene okolja. V zdajšnjih družbenih razmerah lovci nismo osamljeni »gospodarji prostora«, pač pa si ga delimo z drugimi uporabniki. **Kdor tega ne ve ali noče vedeti, živi v zgodbi nekih drugih časov in namerno, s točno določenim ciljem, ki so iz prispevka vidni, zdaj in že vrsto let zastruplja slovensko lovsko javnost. Ali se mag. Černač spomni »svinčenih časov« odnosov ZGS in LZS in njegovih cenzur prispevkov iz ZGS za glasilo Lovce? Ali se je zdaj kaj spremenilo? Kdor tega ne ve ...**

Zavodovi strokovnjaki na področju divjadi in lovstva, nasprotno od avtorjevega mnenja, lovske organizacije in njihovo več desetletno prostovoljno delo na področju trajnostnega gospodarjenja z divjadjo še kako cenijo, z njimi zelo dobro sodelujejo na številnih področjih. Vendar pa kot poklicni subjekt, ki v imenu države kot lastnika divjadi opravlja odgovorno delo načrtovanja upravljanja z divjadjo, se slepo ne strinjajo z vsemi »lovskimi« željami in zahtevami. Tudi lovci so del »magičnega

trikotnika« kmetijci – gozdarji – lovci in se trudijo z maksimiranjem svojih ciljev delovati na vseh področjih. Zakaj torej udrihati po živino-rejcih, gozdarjih ...? Zavodovi strokovnjaki – nasprotno od nekaterih lovskih gospodov, ki se že desetletja prese-dajo s (lovskega) stolčka na stolček –, tudi nismo krivi za zmedo in krizo, ki jo preživlja krovna lovska organizacija po 100 letih svojega delovanja. V zadnjih letih smo nudili pomoč lovskim organizacijam tudi takrat, ko se niso imeli na koga več obrniti tam daleč v megleni Ljubljani, in na področjih, ki ne zadevajo samo divjadi in okolja. Kje je že bil takrat gospod Černač in kdo od lovcev tega ne ve?

J'accuse – obtožujem, je nekoč pisal francoski pisatelj Émile Zola svojemu predsedniku francoske Republike Félixu Fauro. Pisal je kratko, bistro in z jasnimi nameni. Komu, kako in s kakšnimi nameni pa piše danes Janez Černač? Strel v prazno v stilu »garačev in postopačev« ..., pa kaj potem?

Marko Jonozovič,
univ. dipl. inž. gozd.,
vodja Oddelka za gozdne
živali in lovstvo ter
koordinator intervencijske
skupine za velike zveri
v Zavodu za gozdove
Slovenije

O določitvi volilnih okolišev ter kandidiranju in volitvah organov in funkcionarjev LZS

V uvodu želim poudariti, da je Statutarno-pravna komisija LZS opravila res veliko delo in pripravila *Pravila LZS* in *Pravilnik o določitvi volilnih okolišev ter kandidiranju in volitvah organov in funkcionarjev LZS* do take faze, da jih je kompromisno mogoče podpreti.

Zaradi moralne obveznosti do članic Savinjsko-Kozjanske ZLD in posameznikov, ki so nam poslali pripombe na oba dokumenta, želim pojasniti, da smo le-te poslali naprej, in sicer glede drastičnega zmanjšanja števila volilnih okolišev na 11, s tem pa tudi na enako število članov UO LZS.

Menimo, da je takšno število članov UO LZS primerno, saj upravnemu odboru omogoča hitro, kakovostno, odgovorno, predvsem pa transparentno delo. Na takšen način dosežemo, da volilni okoliš zajema okrog 2.000 lovcev, z manjšimi odkloni, oblikovati pa jih je mogoče z združevanjem posameznih območnih zvez ali pa jih zasnovati povsem na novo, mimo vseh dosedanjih povezav. Pri tem nas je vodila misel, da je takšno število članov primerna podlaga za delovanje **strokovnih tajnikov** na terenu. Tako bi dosegli razpršitev strokovnih služb LZS na teren in s tem približanje dela in neposrednega nudenja storitev LZS posameznim LD. **Takšna organiziranost mora biti vsekakor**

ena izmed prednostnih nalog prihodnjih funkcionarjev in organov, izvoljenih po novih Pravilih LZS in Pravilniku o določitvi volilnih okolišev ter kandidiranju in volitvah organov in funkcionarjev LZS.

Usklajevanje obeh dokumentov je po mojem mnenju in še nekaterih članov UO LZS trajalo premalo časa, kljub obljubi, da bosta oba dokumenta pripravljena do konca februarja. Oba dokumenta sta namreč izredno pomembna za nadaljnje delovanje LZS.

Pri usklajevanju smo se razpravljavci razdelili na dva pola; predstavniki zvez z več člani smo zagovarjali manj volilnih okolišev in s tem manj članov UO LZS, predstavniki zvez z manj članov pa ravno nasprotno.

Po načelu pravičnosti naj bi imeli volilni okoliši primerljivo število lovcev, mogoča pa so tudi manjša odstopanja.

Po mojem mnenju predstavniki zvez z manj člani egoistično vztrajajo predvsem pri branjenju svojih lastnih pozicij in interesov, saj je eden od predstavnikov razpravljal v smeri, »da če se manjše zveze združujejo v večje volilne okoliše, potem nas pa ne bo zraven«.

In tu, dragi tovariši lovci, je srž problema: v egoističnem branjenju zgolj svojih lastnih pozicij na račun nespremenjenega vodstva LZS! Prepričan sem, da so podobni vzgibi posameznikov botrovali razpadu večjih območnih lovskih zvez.

Menim, da veliko članov UO omogoča le »ribarjenje v kalnem«, kar se je v preteklosti vsekakor dogajalo, drugače ne bi prišli do stanja, v kakršnem smo zdaj. Zavedati

se moramo, da član UO zastopa predvsem interese vsake članice LZS, to je lovske družine (LD) in vsakega člana zelene bratovščine, ne pa svojih lastnih.

Kdor meni, da LZS ne more delovati brez njega, se krepko moti. Vzame naj si čas, obišče najbližje pokopališče, kjer bo lahko spoznal, da se svet vrti naprej brez vse množice tam počivajočih. Nihče ni nenadomestljiv!

Slovensko lovstvo je obstajalo že pred nami, kar dokazuje naš letošnji častitljiv jubilej, in bo tudi za nami, če mu bomo le dali priložnost.

Pozabimo lastne interese in oblikujmo organe LZS času primerno! To storimo čim prej, kajti z razprtijami in nezmožnostjo soglasja puščamo našim sovražnikom odprt prostor in čas za njihovo delovanje.

Maksimilijan Arlič,
predsednik UO Savinjsko-
Kozjanske ZLD - Celje

bomo lahko ponovno pridobili zaupanje domačinov in ponovno vrnili izgubljeni ugled. Menim pa, da se splača, še posebno, če si v spomin priključim čase, ko smo lovci nekaj pomenili na tem 'prelepem zelenem otočku', ki mu pravimo Slovenija. Le aktivno sodelovanje z lokalno skupnostjo, šolami, vrtci, drugimi sorodnimi društvi, z organizacijami čistilnih akcij, kar bo potrdilo naša prizadevanja pri ohranjanju narave ipd., nam lahko povrne, na kar smo bili včasih ponosni. Da o problematiki lovcev ne govorim kar v tri dni, je v glasilu Lovec, št. 3/2007, na problematiko opozoril že glavni urednik dr. **Marjan Toš**. Tudi on ugotavlja, kako smo si lovci sami sebi zadali že dovolj nizkih udarcev in kritičnih pogledov z vseh mogočih strani ter da je že skrajni čas, da zapiha nov veter, ki bo prinesel nove ideje in sveže zamisli. Strinjam se z njim in ob 100-letnici naše organizacije bi bila uresničitev tega nje in

zanjo najlepše darilo. Zato pa lahko poskrbimo le mi sami. Torej, strnimo vrste, pozabimo na vse obtožbe, upravičene ali neupravičene, in izogibajmo se medsebojnih zdrah. V lovski organizaciji ne morejo in ne smejo biti prisotne osebne koristi. Povzpetništvu in aroganci recimo odločno in dokončno NE! Dragi lovski prijatelji, začnimo znova skupaj, z občani ter v skladu z naravo in njenimi zakoni, katerim se ni nikoli dobro postavljati po robu. Delajmo v dobro slovenskega lovca in lovstva nasploh. Dosledno upoštevajmo vse, kar smo zaprisegli s podpisom Etičnega kodeksa. Verjemite, ne more nam spodleteti!

Morda v premislek ne bo odveč še misel pisatelja irsko-angleškega porekla, ki pravi takole:

Egoizem ni v tem, da živimo po svojih željah, marveč v tem, da od drugih zahtevamo, da živijo po naših željah ...
(Oscar Wald)

Drago Vešner

Bomo sami sebi največji sovražniki?

Vprašanje me že zelo dolgo bega, mi krajša spanec in me navdaja s slabo voljo, čeprav sem po duši veseljak. Glede na to, kar se dogaja v zadnjem obdobju z Lovsko organizacijo znotraj in zunaj nje, sem vse bolj prepričan, da smo si postali med seboj sovražniki. Če sem se morda pregrebo izrazil, lahko svojo izjavo omilim le do stopnje, da rečem, da smo v tej naši 'zeleni bratovščini' postali precej nestrpni ter sovražno nastrojeni drug proti drugemu in da je vse preveč zdrh v naši krovni organizaciji LZS. Najslabše pri vsem tem pa je, da takšno stanje traja že predolgo in, kar je še huje, da se nikamor ne premakne. A žarek upanja še obstaja, da se bodo z novim vodstvom, novimi pravili in idejami le začeli svetlejši časi za vse slovenske lovce.

Ugled slovenskega lovca je padel na nezavidljivo nizko raven. V nas ljudje vidijo pobijalce človeku 'nenevarnih' gozdnih živali in hkrati tudi pobijalce njihovih ljubljencev. Če se »posipamo s pepelom«, kot radi rečemo, smo na neki način sami pripomogli k temu ali vsaj nekateri izmed nas. Slaba luč je na žalost padla na vse, kar je seveda neupravičeno. Dragi moji lovski prijatelji, naj vam malo potrkam na dušo in vas spomnim: ste morda pozabili, da ste vsi podpisali Etični kodeks slovenskega lovca. Leta vas obvezuje marsičesa, predvsem pa, da (med drugim seveda) skrbimo za domače živali in ne dvigujemo puške nadnje. **Znamo vsaj po prostih besedah ponoviti vse zahteve (zaobljube) iz kodeksa!** Priznam, da nas čaka presneto težka naloga, da si

Slovensko lovstvo v novem stoletju

Prehod v drugo stoletje nam daje priložnost, da ocenimo sedanje stanje v slovenskem lovstvu, in sicer v organizacijskem pa tudi v splošnem, družbenem pomenu. Menim, da je naša tristoletna organiziranost pokazala dobre rezultate pri strokovnem in tudi društvenem delovanju. Lahko smo zadovoljni z delom na kulturnem (pevci, rogisti, pevski zbori) in založniškem področju (Lovec, Zlatorogova knjižnica, Strokovna knjižnica) itn.

Menim, da se število vseh dejavnosti povečuje tudi na kakovostni ravni. Upam, da bomo ob praznovanju 100-letnice slovenskega lovstva slovenski javnosti predstavili tudi pevce in rogiste kot pomembne dejavnike kulturne dejavnosti lovstva na Sloven-

skem. Dandanes si kar težko predstavljamo razna praznovanja v lovskih družinah ali ZLD brez našega lovskega kulturnega programa. Vsak praznik je priložnost, da jim damo priznanje in jih predstavimo slovenski javnosti.

Po letu 1990 je bilo lovstvo v Sloveniji vedno bolj izpostavljeno različnim interesom skupin in posameznikov; predvsem v času priprave in sprejema novega zakona o divjadi in lovstvu (ZDLov-1). Novi zakon je najpomembnejša področja – lastna divjadi, organiziranost lovstva in nosilca izvajanja zakona – rešil primerno, glede na družbene spremembe v novi državi. Osebnost nisem najbolj zadovoljen pri odločanju, ker menim, da je do lovcev nakazal določeno nezaupanje. Za

zdajšnje stanje slovenskega lovstva oz. divjadi so brez samohvale zaslužni predvsem lovci, njihova organiziranost in zavzeto strokovno delo. Biti pa moramo tudi samokritični do vsega, kar se je dogajalo po letu 1990. Pri tem mislim predvsem na ravnanje vodstva LZS, nekaterih območnih zvez lovskih družin in posameznih lovskih družin, ki so lovski organizaciji kot celoti več škodila kot koristila. Menim, da so nekateri žal mislili, da so sami sebi dovolj! Tistim je bila namenjena tudi moja glosa v 4. številki Lovca pod naslovom *Moja kaluža*. Pri dejanjih poskušajmo biti bolj složni, ne samo po barvi!

Upam, da bo sedanje novo vodstvo postavilo stvari na svoje mesto. Kje vidim napake v vodenju? Ne komentiram tistega dela delovanja, ki ga je LZS naložil zakon kot krovni organizaciji. V drugem stoletju si moramo postaviti nova vprašanja, kako naprej v zdajšnjih razmerah. Menim, da moramo izpostaviti vprašanje oblikovanja programa delovanja LZS. Kje naj dobiva in preverja svoje delo? Menim, da je bilo doslej preveč forumskega delovanja; v vseh organih LZS so bili v glavnem funkcionarji iz lovskih organizacij, kar načelno ni nič narobe ali pa je v nekaterih primerih celo nujno. Toda, pomembno je bilo, da niso predstavljali svoje baze v LD, ni bilo ustrezne organizirane razprave o delovanju in programu LZS. Torej so predstavljali in posredovali bolj ali manj sami sebe in svoje mnenje. Menim, da so predvsem zato nastajala razhajanja in polemike o organiziranju lovske organizacije! Da bralec ne bi dobil občutka, da samo postavljam vprašanja, naj za začetek boljšega sodelovanja med LZS – ZLD in LD še kaj predlagam:

1. vodstvo LZS naj postopoma obišče vse ZLD; po vzoru slovenske vlade;
2. glasilo Lovec naj odpre rubriko ZLD se predstavljajo,
3. nato naj se predstavijo tudi posamezne LD.

S tem pisanjem želim le, da bi začeli novo stoletje bolj razgibanega, realnega in trajnega delovanja vseh struktur lovstva v Sloveniji.

Želim, da bi LZS organizirala proslavo ob 100-let-

nici obstoja lovstva na Slovenskem kot množično prireditve, na kateri bi lahko sodelovali vsi slovenski lovci.

Jože Kokalj
Ljubljana

Pogrebščina na gori Slivnici

(Parodija na žgočo medvedjo temo)

Na Slivnici tisto noč niso bile samo čarovnice, ko sta nedaleč stran od lakote poginila dva medvedja mladiča. Na pogrebščino so prišla še vsa gozdna mitološka bitja: skratje, vile, velikani, pehtra - baba, hostnik, med njimi tudi vedomci, volkodlaki in jaz, ki imamo le podnevi človeško podobo. To so nižja mitološka bitja, ki utelešajo vse moči, ki so potrebne človeku, in so razumljive človeški pameti. Imajo praktično znanje, določeno obliko, ki jo lahko tudi spreminjajo, so lahko dobri, slabi ali oboje, dvoumni tako kot narava, ki je lahko lepa, vznemirljiva in že v naslednjem trenutku grozljiva, zastrašujoča, uničujoča. Živijo v naravi in izhajajo iz nje. Nekoč je bil človek tudi del tega stvarstva in povezan z vsemi živimi bitji. Mitska bitja je vključeval v način svojega življenja, ker je tako čustvoval in razmišljal. Zdaj pa se zaradi svoje tehnološke pameti obnaša kot angelska kreature in misli, da v naravni zakladnici lahko počne vse le sebi v prid. Prav grob poseg v medvedje domovanje je dokaz izgube kulturnega spomina.

Toda mitičnih bitij ni mogoče odgnati kar tako! Sklenila so, da bodo v poduk počela natanko tisto, kar počne človek.

Tako kot pripoveduje brazijska pravljica.

Kmet se je s svojo družino preselil v gozd. Začel ga je krčiti. Ponoči so delo dokončala gozdna bitja. Začel je z oranjem ledine; zjutraj je bilo vse zorano. Posadil je koruzo

in vsa dela na njivi so se dokončevala s pomočjo gozdnih bitij ... Ženo je zanimalo, ali je koruza dovolj zrela, in odtrgala je še zelen storž. Zjutraj so jim gozdna bitja na prag prinesla vse obrane zelene storže. V jezi je mož začel pretepati ženo in gozdna bitja so mu priskočila na pomoč in dokončala delo ... Poduk te pravljice si izluščite sami po svoji ekološki vesti.

Bogov in boginj ni bilo na pogrebščini. Le-ti nimajo neposrednega stika s človekom, ker jih ločuje veliko pregrad in z njimi ni mogoče komunicirati. Imamo pa namestnike na Zemlji.

To je Gozdnik, ki so se mu prikazovale čudovite prerokske sanje ... O njem je sam faraon rekel: (Jožef dobi oblast 1. M. k. 44). *»Potem ko ti je Bog vse to razodel, ni nikogar, ki bi bil tako razumen in moder kakor ti. Ti bodi oskrbnik moje hiše in po tvojem ukazu naj se ravna vse moje ljudstvo; samo za prestol bom večji od tebe.«*

On od takrat skrbi za največjo oboroženo lovsko vojsko v državi: gospodari z gozdovi, pripravlja strokovne osnove za lovsko formacijo, načrtuje, ima svoje mnenje o varstvu in gojitvi divjadi, potrjuje izobraževalne programe in ima vse pod nadzorom. No, ne čisto vse! Strategija upravljanja z rjavim medvedom je ostala le na papirju – in brez nadzora.

Zato pa je tu Varuh Oikosa. V grščini *oikos* pomeni domovanje v najširšem pomenu besede, vključno s polji, gozdovi, gorami in vodami. On

je tisti, ki vehementno odloča o življenju in smrti velikih zveri. Obkrožen je z vso mogočo literaturo o varstvu narave, Naturo 2000, mednarodnimi predpisi – konvencijami in strateškimi dokumenti. A manjka mu že temeljno vedenje o stvarjenju sveta. (Sirahu): *»Gospod je iz zemlje ustvaril človeka ... Določil je, naj živi človek v strahu pred njim, naj gospodari z divjadjo in perjadjo. Na posodo so dobili pet Gospodovih dejavnosti, kot šesto je vsakemu v delež podaril razum ...«* (Sirah)

Če bi Varuh Oikosa uporabil razum, bi vedel, da je odgovornost v njegovi funkciji **dolžnost**. Glede na relativno nevednost v določeni situaciji, ko se odloča med manjšim in večjim zlom, se po pameti ne odloči za nobenega.*

In še Omahne, omahljivi lovski poglavar, ki pohlevno nastavlja še drugo lice za klofuto. Spominja na one tri opiče. Pokriva si usta in oči, da ne bi nič rekel in videl; tudi ropota ne sliši, ko gozdarska motorna žaga spodžaguje lovsko prežo, na kateri sedi. S slušalkami na ušesih posluša Verdijev, Brahmsov in Mozartov Requiem, da bo enega vključil v program proslave ob 100-letnici slovenskega lovstva. Requiem – maša zadušnica ali poslednja molitev mora biti veličastno pretresljiva.

Pogrom nad medvedi iz noranjskih gozdov se je slišal tudi zunaj naših meja. Zato je s samotnega otoka Aja prišla na shod Kirka, čarovnica; hinavska, zahrbtna, ki škoduje vsakemu, ki je šibkejši od nje. Z močnimi junaki, politiki in povzpelniki ljubimka in sklepa sporazume. Tako je Odiseju, junaku Homerjevega epa, pokazala pravo pot. A njegove šibkejšie spremljevalce z 22-tisočimi slovenskih lovcev je spremenila v **svinje!?**

O tem dogodku se je prebiral in slišalo v vseh slovenskih medijih.

S Slivnice je komentirala in poročala:

Sely de Brea Šubic

* po H. Jonasu

Ugotavljanje bolezn kroničnega hiranja (CWD) jelenjadi v Sloveniji

Bolezen kroničnega hiranja jelenjadi je nevrodegenerativna bolezen (okvara živčevja) iz skupine transmisivnih spongiformnih encefalopatij (TSE). Bolezen povzročajo bolezensko spremenjeni prioni. Ker so transmisivne (prenosljive) spongiformne encefalopatije v Evropi dokaj pogoste, npr. BSE pri kravah in praskavec pri ovcah, in ker obstajajo določene povezave med populacijo jelenjadi v Severni Ameriki in Evropi – uvoz živih živali in tudi proizvodov jelenjadi v nekatere države EU –, se je Evropska Komisija odločila, da na podlagi mnenja Evropske agencije za varno hrano (EFSA) izpelje študijo, na podlagi katere bi pridobili podatke, ali je CWD prisotna pri evropski jelenjadi in da bi proučili, ali je evropska jelenjad morda okužena s katero od preostalih oblik TSE, z BSE ali praskavcem. Zaradi morebitne prisotnosti TSE pri jelenjadi se postavlja vprašanje tveganj za zdravje ljudi, ker se bolezen lahko prenese tudi na človeka. Odkrili so, da je nova različica CJD povezana z BSE.

Stalni odbor za prehransko varigo in zdravje

živali (SCFCAH) je 18. januarja letos sprejel Odločbo Komisije, 2007/183 ES, o raziskavi v povezavi z boleznijo kroničnega hiranja pri jelenih. V skladu s to odločbo morajo države članice EU opraviti ustrezno študijo v lovni sezoni 2007. Število vzorcev oziroma pregledanih živali, ki jih določa Odločba, je odvisno od velikosti populacije prostoživeče jelenjadi in gojene jelenjadi v oborah v posamezni državi članici. Slovenija mora glede na velikost svoje populacije študijo opravljati le na skupinah jelenjadi s posebnim tveganjem, kar pri prostoživeči jelenjadi zajema povožene živali, odstreljene bolne živali (sanitarni odstrel) in poginule živali. Pri jelenjadi v oborah pa mora Slovenija opravljati študijo na poginuli in odstreljeni bolni jelenjadi.

V članku bomo predstavili CWD jelenjadi, načine zbiranja vzorcev v Sloveniji in obveznosti upravljavcev lovišč (LD) ter rejcev divjadi v oborah pri opravljanju Odločbe Komisije 2007/183 ES o raziskavi glede bolezn kroničnega hiranja pri jelenih.

Bolezen kroničnega hiranja jelenjadi, njeno razširjenost in ukrepe za preprečevanje ter izkoreninjenje, ki jih izvajajo v Severni Ameriki, je v reviji Lovec (3/2006) zelo podrobno opisal dr. Vojko Kavčič. Za popolnejšo podobo o tej bolezni si je priporočljivo ponovno prebrati tudi njegove članke.

Opis bolezni in razširjenost

Za TSE je značilno kopičenje izkazane oblike normalnega proteina v gostitelju, celičnega prionskega proteina (PrPc). Spontana in genetska oblika TSE še nista bili potrjeni, čeprav se teoretično lahko pojavita. Doslej je CWD edina oblika TSE, ki potrjeno prizadene prostoživeče vrste divjadi.

Domneva se, da med naravne gostitelje CWD spadajo le mulasti jelen (MD) (*Odocoileus hemionus*), belorepi jelen (WTD) (*Odocoileus virginianus*) in ameriški vapiti (*Cervus elaphus nelsoni*). Bolezen lahko prizadene živali v ujetništvu, pa tudi prostoživeče živali. CWD je bila prvič odkrita leta 1967 pri mulastih jelenih v raziskovalnem centru divjadi v Koloradu (ZDA). CWD so ugotovili le pri jelenjadi iz Severne Amerike in bolezen je bila doslej potrjena pri jelenih in losih v več državah ZDA ter v dveh provincah Kanade. En farmsko gojen vapiti v Južni Koreji, uvožen iz Kanade, je bil pozitiven na CWD. Izvor bolezni je neznan in ker ni nobenih povezav z drugimi oblikami TSE pri živalih, ni mogoče sklepati o morebitni patogenosti CWD za ljudi. Natančen način prenosa CWD je še vedno neznan, vendar ni nikakršnih dokazov o prenosu CWD s hrano; v čemer je razlika z BSE. Epidemiološke študije so pokazale, da se bolezen prenaša horizontalno, z okuženih cervidov na dovzetne. Prenos bolezni z matere na potomce je mogoč, vendar v manjši meri. Kopičenje povzročitelja bolezni – prionov v limfnem tkivu, povezanem s črevesjem, med potekom bolezni kaže, da je prisotnost povzročitelja bolezni v iztrebku (fecesu) in/ali slini okužene živali najverjetnejša pot prenosa bolezni. Podaljšana kužnost okolja, okuženega bodisi z iztrebki ali razkrajajočimi se trupli okuženih živali, je lahko pomemben dejavnik za ohranjanje epidemije. Med najizrazitejše klinične znake CWD pri jelenih in vapitjih sodi vidno poslabšanje telesnega stanja in vedenjske spremembe ob sicer nespecifičnih kliničnih znakih za CWD. Večina pozitivnih živali v ZDA ni kazala kliničnih znakov bolezni. Klinični potek CWD lahko traja

od nekaj dni do približno enega leta. Obolele živali so stare od 3 do 5 let. Pri poskusno okuženi jelenjadi je najkrajša inkubacijska doba trajala približno 15 mesecev. Srednja vrednost obdobja, ki je preteklo od peroralne okužbe do pogina, je trajala približno 23 mesecev (20 do 25 mesecev).

Podobne znake kot CWD imajo tudi druge bolezni, ki povzročajo obolenja centralnega živčnega sistema (CŽS) in hujšanje, kot so poškodbe, tumorji v možganih, vnetja možganskih open (encefalitis, meningitis), vnetje trebušnice (peritonitis), pljučnica, vnetja sklepov (artritis), obraba zobovja in podhranjenost.

Tako kot velja za druge oblike TSE (praskavec ali BSE) je teoretično mogoče, da je bila tudi CWD vnesena v evropske vrste jelenjadi (cervidov). Do nedavnega v Evropi ni bilo raziskav in programov uradnega nadzora TSE pri farmsko gojenih ali divjih cervidih. Razpoložljivi podatki pa ne zadostujejo za sklepanje, ali je CWD v evropski populaciji cervidov prisotna ali ne. Razpoložljive informacije kažejo, da je trenutni uvoz živih cervidov iz Severne Amerike v Evropsko unijo zanemarljiv. Dokazan je uvoz majhne letne količine proizvodov iz mesa divjadi, namenjenih za prehrano ljudi, in rogovja kot lovske trofeje. Nobenih podatkov pa ni, ali poteka trgovina, če sploh, z zarodki ali semenom cervidov med Severno Ameriko in državami članicami EU.

Klinični znaki CWD

Ker so klinični znaki CWD neznani, diagnoze ni mogoče postaviti na podlagi kliničnega pregleda. Skrbniki, ki dobro

poznajo posamezne živali v svoji oskrbi, pogosto prepoznajo komaj opazne spremembe v vedenju živali, še preden začne le-ta pospešeno hujšati. Pri cervidih v čredah, ki jih gojijo v ujetništvu in jih je prizadela CWD, so že v preteklosti pogosto opazili, da so posamezne živali hujšale, se niso odzivale na simptomatično zdravljenje in so poginile zaradi pljučnice. Taka aspiracijska pljučnica, domnevno nastala zaradi težav pri požiranju in čezmernem izločanju sline, lahko privede do napačne diagnoze bolezni, če se ne opravijo testi za dokaz CWD. Pri evidentiranih primerih CWD je bila v prvi fazi sporočena diagnoza »nenaden pogin« ali poškodba. Poleg tega se mnogi primeri CWD diagnosticirajo šele z laboratorijskim preskušanjem sicer klinično zdravih, uplenjenih živali. Prisotnost CWD je torej mogoče potrditi le s posebnimi laboratorijskimi testi.

Evropske vrste jelenjadi (cervidov) in njihova dovzetnost za razne oblike TSE

Evropska populacija cervidov zajema več milijonov glav prostoživeče jelenjadi (cervidov) (**preglednica 1**) in stotisoče glav jelenjadi, ki jih gojijo v ujetništvu (**preglednica 2**). Doslej ni bil potrjen še noben primer CWD ali drugih vrst TSE pri kateri koli vrsti evropskih cervidov. Teoretično je sicer mogoče, da bi bili evropski cervidi okuženi s CWD, BSE, praskavcem ali celo z neznanim povzročiteljem TSE. Ni znano, kakšen bi bil fenotip take oblike TSE pri evropskih cervidih. Razen majhne populacije belorepih jelenov (n = 30.000) na Finskem,

ki izvirajo iz 4 belorepih jelenov, uvoženih iz Severne Amerike, o dovzetnosti evropskih cervidov za CWD ni na voljo veliko informacij. Tesno zgodovinsko razvojno sorodstvo med, recimo, jeleni podvrste *Cervus elaphus nelsoni* ter *Cervus elaphus elaphus* je treba šteti za dejavnik tveganja glede dovzetnosti evropske jelenjadi za CWD. Tveganje se še poveča, če upoštevamo, da se je precej razširilo navzkrižno parjenje med evropsko jelenjadjo in ameriškim jelenom, zlasti v Združenem Kraljestvu in Nemčiji in da so potomci plodni. Vemo, da se je v živalskih vrtovih BSE prenašala z okuženo krmo, ki so jo krmili prežvekovalcem. Primeri BSE so se pojavili pri živalih iz družine votlorogov, Bovidae (poddružini govedo - Bovinae in grivaste antilope - Hippotraginae), in še pri drugih živalskih vrstah, vendar ne v družini Cervidae. Ni pa znano, v kolikšni meri so bile živali omenjene živalske vrste krmljene s komercialno krmo ali dopolnilno krmo.

Študije dovzetnosti evropskih cervidov za razne oblike TSE

Do letos so le redke evropske države opravljale programe uradnega nadzora TSE pri prostoživečih cervidih ali tistih v ujetništvu, ki izvirajo iz Evrope, in le malo poskusnih raziskovalnih študij poteka za pridobivanje podatkov o dovzetnosti evropskih cervidov za TSE.

Poskuse o dovzetnosti damjakov za CWD izvajajo v ZDA. Damjake (*Dama dama*) so na pašniku 10 do 15 akrov (okrog 400 do 600 arov) naselili skupaj z mulastimi jeleni, od katerih jih je nekaj okuženih z CWD. Doslej pri teh damjakih ni opaziti nobenih znakov CWD, vendar so jih kljub temu nekaj žrtvovali za preiskave.

V zadnjih letih je več držav članic EU začelo opravljati omejene študije na terenu o raznih oblikah TSE pri cervidih. Doslej so najboljše študije opravili v Nemčiji, vendar niso odkrili še nobe-

nega primera TSE, čeprav so preskusi zajemali več tisoč živali in med njimi tudi mnoge z očitno sumljivimi kliničnimi znaki.

V Sloveniji smo v obdobju 2002–2004 opravljali kontrolo na TSE pri divjadi v okviru raziskovalnega projekta. Analizirali smo 28 vzorcev damjakov (večinoma s farmske reje), 27 vzorcev srnjadi in 30 vzorcev navadnega jelena. Vsi vzorci pri srnjadi in navadnem jeleni so bili odvzeti od divjih prostoživečih živali.

V letih 2005 in 2006 smo opravljali pregled stanja (monitoring) TSE pri jele-

njadi v skladu s Pravilnikom o opravljanju sistematičnega spremljanja kužnih bolezni in cepljenj živali. **Vzorci so odvzeli uradni veterinarji pri redno odstreljeni jelenjadi, starejši od 18 mesecev, v loviščih s posebnim namenom.** Vzorčili smo zlasti na območjih s primeri praskavca pri ovcah in kozah, na Kočevskem, Belokranjskem in Notranjskem. Preiskave so zajemale podaljšano hrbtenjačo ter v nekaterih primerih tudi glavo brez spodnje čeljusti in jezika. Leta 2005 smo odvzeli 12 vzorcev, leta 2006 pa 52 (47 jelen, 2 damjak, 1 srna, 1 gams, 1 los). Vsi vzorci so bili negativni.

Preglednica 1: Populacije prostoživeče jelenjadi (cervidov) v državah članicah EU (po podatkih delovne skupine za TSE)

Država	Jelenjad (<i>Cervus elaphus elaphus</i>)	Damjaki (<i>Dama dama</i>)	Srnjad (<i>Capreolus capreolus</i>)	Drugo/Opomba
Avstrija	150.000	1.200	750.000, -1 mio.	japonski jelen 550
Belgija	9.300	100	57.120	0
Bolgarija	13.000	1.000–2.500	142.400	ni podatkov
Danska	15.000	10.000	400.000	japonski jelen (<i>Cervus nippon</i>) 2.000
Estonija	Ni podatkov	Ni podatkov	30.700	ni podatkov
Finska	0	600	8.000	severnoameriški los (<i>Alces alces</i>): 115.000; belorepi jelen (<i>Odocoileus virginianus</i>): 30.000; finski severni jelen (<i>Rangifer tarandus fennicus</i>): 2.500
Francija	100.000	5.000	1.200.000	japonski jelen (<i>Cervus nippon</i>) 500
Nemčija	150.000	150.000	3.000.000	japonski jelen (<i>Cervus nippon</i>) 3.000
Grčija	0	200	0	ni podatkov o divjadi
Madžarska	38.000	4.450	241.036	ni podatkov
Irska	2.500	10.000	0	skupaj 70.000; živalska vrsta ni navedena
Italija	44.000	22.000	400.000	ni drugih znanih vrst cervidov
Latvija	0	Ni podatkov	44.100	
Litva	0	Ni podatkov	39.900	ni podatkov
Lihtenštajn	Ni podatkov	0	600	0
Luksemburg	600	150	30.000	0
Norveška	87.500	40	105.000	severnoameriški los (<i>Alces alces</i>): 140.000; severni jelen 24.500
Nizozemska	3.000	1.000	50.000	indijski jelen 400
Poljska	60.000	3.275, 5.500	400.000 do 1.000.000	ni podatkov
Portugalska	X	X	X	ni podatkov o divjadi
Romunija	Ni podatkov	3.500	300.000	ni podatkov
Slovenija	8.500	450	106.000	(Informacija, podana na Delovni skupini za TSE z dne 14. 4. 2005 po podatkih ZGS.)
Slovaška	38.260	7.475	84.547	
Španija	25.000, >100.000, 500.000 do 1mio.	3.600, 50.000	19.000, 100.000 do 1 mio.	Odebeljene številke navedla ES: ker je število živali »v porastu, ni mogoče navesti zanesljivih podatkov«.
Švedska	20.00	30.000	600.000	severnoameriški los (<i>Alces alces</i>): 300.000
Švica		0	110.800	
ZK	382.500	117.000	550.000	japonski jelen (<i>Cervus nippon</i>): 13500; indijski jelen (<i>Muntiacus reevesi</i>): 40000; kitajski vodni jelen (<i>Hydropotes inermis</i>): 700
Ocena števila divjih cervidov v EU	1.000.000	125.000	5.500.000	15.000.000 severnoameriški los (<i>Alces alces</i>): 500000; severni jelen (<i>Rangifer tarandus</i>): 50000; japonski jelen (<i>Cervus nippon</i>): ni podatkov

Preglednica 2: Število farmsko gojene jelenjadi (cervidov) v Evropi (po podatkih delovne skupine za TSE)

Država	Skupno število farm	Navadna jelenjad (<i>Cervus elaphus elaphus</i>)	Damjak (<i>Dama dama</i>)	Drugi cervidi	Skupno število farmsko gojenih cervidov
Avstrija	1.950	>9.800	>27.000	> 1.900 japonski jelen (<i>Cervus nippon</i>)	39.371
Belgija	1.840-2.907	ni podatkov	ni podatkov	ni podatkov	14.736, 14.750
Ciper	0	ni podatkov	ni podatkov	67 jelenov v parkih	67
Česka	200	5.000 do 8.000, >9.000	ni podatkov	ni podatkov	≤8.000, >9.800
Danska	644,	2.000	12.000	ni podatkov	19.000, 14.000
Finska	Ni podatkov	ni podatkov	29	6 srnjadi (<i>Capreolus capreolus</i>), 297.300 severnih jelenov (<i>Rangifer tarandus</i>), 158 drugih vrst cervidov	297.493
Francija	580	17.500	9.000-12.000	1.000 srnjadi (<i>Capreolus capreolus</i>), 400 japonskih jelenov (<i>Cervus nippon</i>)	27.900, 29.000
Nemčija	6.000	11.500	97.750	<5.000	115.000
Grčija	31	ni podatkov	ni podatkov	ni podatkov	879
Madžarska	21	X	ni podatkov	ni podatkov	2.400
Irska	300, 556	ni podatkov	ni podatkov	ni podatkov	30.000, 48.000
Italija	<406	<2.000	<10.000	<900 srnjadi (<i>Capreolus capreolus</i>)	24.000
Litva	10	ni podatkov	ni podatkov	850 japonskih jelenov (<i>Cervus nippon</i>)	1.000
Luksemburg	ni podatkov	ni podatkov	300	ni podatkov	300
Nizozemska	50	7.000	ni podatkov	ni podatkov	7.000
Norveška	59	500	150	220.000 severnih jelenov (<i>Rangifer tarandus</i>)	220.650
Poljska	60	700	4.000	ni podatkov	4.700
Portugalska	Ni podatkov	896	1.905	330 srnjadi (<i>Capreolus capreolus</i>)	3.131
Slovaška	ni podatkov	< 2.000	ni podatkov	ni podatkov	2.000
Slovenija	220	430	4.100	(Informacija na Delovni skupini za TSE z dne 14. 4. 05 – po podatkih VURS.)	4.540
Španija	>10	>2.000	ni podatkov	ni podatkov	4.000
Švedska	589	4.660	14.200	240.000 severnih jelenov (<i>Rangifer tarandus</i>)	258.860
Švica	485	671	7.298	336 japonskih jelenov (<i>Cervus nippon</i>), 84 drugih vrst cervidov	8389
Združeno kraljestvo	>311	28.000	8.000	ni podatkov	36.000
Celotna Evropa	>10.000	196.000	64.500	ni podatkov	283.200
					410.000

Izvedba raziskave v Sloveniji

V skladu z Odločbo Komisije, 2007/182, ES o raziskavi glede bolezni kro- ničnega hiranja pri cervidih, mora Slove- nija vzorčiti naslednje skupine prosto- živeče ter farmsko gojene jelenjadi:

- določeno število redno odstreljenih ži- vali vrste navadnega jelena (*Cervus elaphus*);
- uplenjeno bolno divjad (sanitarni od- strel) in poginulo divjad vrst: navadni jelen (*Cervus elaphus*) in damjak (*Dama dama*);
- poginulo divjad iz obor vrst: navadni jelen (*Cervus elaphus*), srna (*Capreolus capreolus*) in damjak (*Dama dama*);
- povoženo divjad vrst: navadni jelen (*Cervus elaphus*), srna (*Capreolus capreolus*) in damjak (*Dama dama*).

Vzorčenje prostoživeče jelenjadi

Po podatkih Zavoda za gozdove Slo- venije obsega populacija navadnega je- lena 8.500 živali, populacija damjakov 450 živali in populacija srn okrog 106.000 živali.

Leta 2005 je v Sloveniji znašal odstrel + izgube (odvzem) 5.125 glav navadne jelenjadi, 44.733 glav srnjadi in 106 glav damjakov. Glede na te podatke Slovenija ne sodi v t. i. skupino »ciljnih držav članic«, ki morajo v skladu s prej omenjeno odločbo vzorčiti določene ciljne vrste jelenjadi (»target species«).

Po določilu iz odločbe je »ciljna žival- ska vrsta« prostoživeča in farmsko goje- na jelenjad vrst **navadnega jelena** (*Cervus elaphus*) in **belorepega jelena** (*Odocoileus virginianus*).

V skupino ciljnih držav članic (»target Member States«), ki morajo opravljati vzorčenje, spadajo države s tako obsež- no populacijo prostoživeče in farmsko gojene jelenjadi, da je pri njej mogoče odvzeti statistično zadosti veliko vzor- cev – t. j. več kot 598 pri redno odstrelje- ni jelenjadi, starejši od 18 mesecev.

Ne glede na to bo Slovenija v skupini rednega odstrela odvzela določeno števi- lo vzorcev tako kot leta 2006. Vzorčenje bomo opravili v območjih z večjo go- stoto jelenjadi in tudi v povezavi z veliko gostoto reje drobnice ter v območjih, v katerih je bil že diagnosticiran praskavec pri drobnici.

V skladu z Odločbo Komisije morajo leta 2007 lovske organizacije vzorčiti:

- **redno odstreljeno navadno jelenjad** (*Cervus elaphus*), **starejšo od 18 me- secev**, v loviščih s posebnim namenom Jelen - Snežnik in Medved - Kočevje; skupaj 20 vzorcev;
- **vso uplenjeno bolno divjad (sanitar- ni odstrel) in vso poginulo divjad vr- ste navadnega jelena** (*Cervus elap- hus*) in **damjaka** (*Dama dama*).

Lovci morajo biti zlasti pozorni na ži- vali, ki se nenavadno obnašajo, se težko premikajo, ki jih zanaša in so v slabem telesnem stanju (vidno shujšane). Lov- ske organizacije naj odvzamejo vzorce tudi pri najdeni poginuli divjadi, vendar le, če je vzorec še primeren za analizo (svež pogin). Ker možgansko tkivo zelo hitro propada, so za analizo primerni samo vzorci, odvzeti **najpozneje 12 ur po poginu živali**.

Vzorke za preiskavo na TSE pri redno odstreljeni divjadi, poginuli divjadi in sanitarnem odstrelu naj odvzamejo us- posobljene osebe (pregledniki uplenjene divjadi v zbiralnicah) in še zlasti v zbi- ralnicah divjadi v loviščih s posebnim namenom (LPN). **Upravljalci lovišč (LD in LPN) naj pošljejo v laboratorij glavo brez spodnje čeljusti in brez jezika v primeru samic (košut) ter del lobanje, ki ostane po odžagani trofeji,**

v primeru samcev (jelenov). Vzorec mora zajemati vsaj del malih možganov in podaljšano hrbtenjačo (obeke) (glej skico!). Poslani vzorec naj zajema tudi žrelo in grlo. Vzorce je treba zapakirati v plastično vrečko in jih v hladilni torbi poslati v laboratorij. Upravitelj lovišč lahko za pošiljanje vzorcev uporabi tudi hitro pošto.

Lovska družina oziroma preglednik uplenjene divjadi izpolni *Spremni dopis vzorcev jelenjadi za preiskavo na CWD*. Obrazci spremnega dopisa so na voljo na območnih uradih VURS ali jih lahko vidijo na spletni strani VURS (<http://www.vurs.gov.si/>).

Vzorce je treba odnesti ali poslati v laboratorij na dan odstrela ali najpozneje naslednji dan. Preiskava je praviloma končana naslednji dan po oddaji vzorca.

Lovske družine in lovišča s posebnim namenom naj vzorce oddajo na Nacionalni veterinarski inštitut, Enota za diagnostiko kužnih in drugih bolezni živali, Laboratorij za patologijo in TSE, Gerbičeva 60, 1000 Ljubljana ali na eno od enot Nacionalnega veterinarskega inštituta. Enote so v Novi Gorici, Novem mestu, Celju, Ptuj in Murski Soboti. Točni naslovi laboratorijev in telefonske številke so navedene tudi na obrazcu *Spremni dopis vzorcev jelenjadi za preiskavo na CWD*.

O rezultatih preiskave bo NVI pisno obvestil osebo, ki je vzorec dostavila v laboratorij oziroma naslovnika pošiljke. V primeru pozitivnega hitrega testa bo treba neškodljivo uničiti trup pozitivne živali. Uradni veterinar VURS bo izdal ustrezno odločbo, s katero bo odredil neškodljivo uničenje trupa. **Lovska organizacija prejme odškodnino za uničene trupe jelenjadi.**

Dokler ni na voljo izvida preiskave, morajo usposobljene osebe (pregledniki divjadi v lovskih organizacijah) zagotoviti, da se trupi redno odstreljene jelenjadi, vzorčene na TSE, ne uporabijo za komercialne namene oziroma morajo preprečiti njihovo dajanje na trg.

Lovske organizacije so upravičene do povračila stroškov vzorčenja in stroškov prevoza vzorcev v laboratorij. Cena v laboratorij dostavljenega in uporabnega vzorca znaša 25 €. NVI izda lovski organizaciji potrdilo o prinesenem/sprejetem vzorcu, ki je osnova za izplačilo. Način plačevanja vzorcev lovskim družinam bo enak kot v primeru stekline in klasične prašičje kuge. Veterinarska uprava RS bo sklenila pogodbe z Zavodom za gozdove Slovenije za vzorce, ki jih bodo odvzela lovišča s posebnim namenom in z OZUL za lovske družine.

Preiskave poginule in odstreljene bolne divjadi, gojene v oborah

V skladu z Odločbo Komisije mora Slovenija opraviti tudi vzorčenje vse poginule in odstreljene bolne divjadi v oborah, starejše od 18 mesecev.

Po podatkih VURS in Združenja rejcev divjadi v oborah trenutno gojijo divjad v 220 oborah v velikosti od 0,1 do 35 ha. Večina obor je manjša od 10 ha. Največji je delež gojenja damjakov (4068 glav, 78 %), manj pa muflonov (512 glav, 10 %), navadne jelenjadi (428 glav, 8 %), divjih prašičev (158 glav, 3 %). V ograjenih površinah so tudi posamični primeri srnjadi in gamsov. Skupna površina ograjenih površin je okrog 1.120 ha. Gostota naseljenosti je približno 4,6 osebkov na hektar površine. Povprečno število živali na oboro znaša 23 živali.

V Sloveniji je v prometu malo mesa gojene divjadi (rejene) v Sloveniji, ker imamo le en obrat, ki je odobren za obdelavo trupov gojene divjadi.

Divjad v oborah se šteje za *rejeno divjad*, za kar veljajo enaki predpisi kot za vse druge domače živali. Rejci divjadi v oborah morajo voditi register živali v obori in hlevsko knjigo. Zakol oziroma pokončanje živali v oborah mora potekati v skladu s prej omenjenim zakonom ter *Pravilnikom o spremembi in dopolnitvah Pravilnika o zaščiti živali pred zakolom*

(Uradni list RS, št. 5/2006). Gojeno divjad se iz obor lahko tudi odstrelji, kadar živali v oborah ni mogoče umiriti za namen zakola oziroma bi dejanje ogrožalo varstvo in zaščito ljudi oziroma živali (Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o zaščiti živali Uradni list RS, št. 14/2007). Omamljanje s streljanjem je mogoče glede na posebno dovoljenje uradnega veterinarja, trupi pa morajo biti obdelani v registriranih obratih v skladu z Uredbo 853/2004 ES.

Rejci divjadi v oborah morajo prijaviti vsak pogin divjadi v obori službi VHS, ki zagotovi odvoz kadavra in neškodljivo uničenje. Na podlagi naštetih pravnih podlag bomo vzorčenje izvajali na poginulih in bolnih odstreljenih živalih, ki jih bo služba VHS odpeljala na poziv rejca divjadi v obori. Vzorec bo opravil NVI v vmesnih obratih za zbiranje živalskih trupel.

V primeru sanitarnega odstrela v oborah bo v primeru, ko bo kadaver predan službi VHS, vzorčenje opravil NVI v vmesnih obratih za zbiranje živalskih trupel. Ko bo trup predan v oceno glede zdravstvene ustreznosti mesa, pa uradni veterinar v odobrenem obratu. **Vzorčimo samo živali, starejše od 18 mesecev.** O rezultatih preiskave NVI pisno obvesti rejca divjadi v oborah.

Merila za oceno starosti

Merila za določanje starosti nad 18 mesecev za jelenjad in srnjad so naslednja:

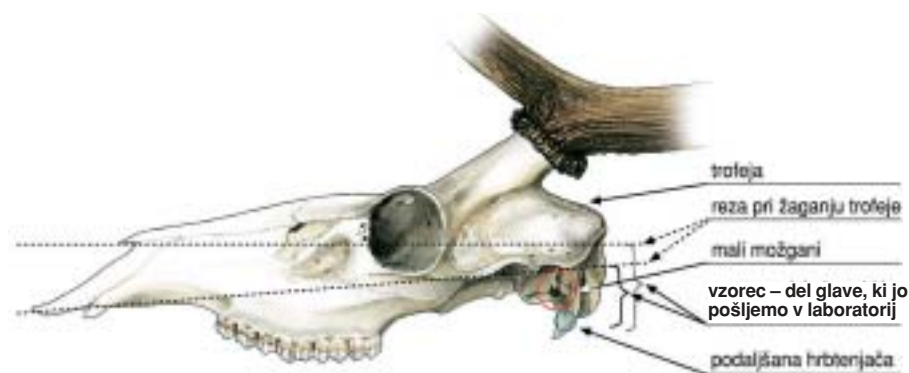
jelenjad (*Cervus elaphus*): najlažje je starost določiti po **izraslosti stalnega zobovja – meljakov** (molarjev): prvi meljak (M1) zraste po 4 do 5 mesecih, drugi (M2) med 11. in 12. mesecem in tretji (M3) med 19. in 28. mesecem.

Za oceno 18 mesecev stare **navadne jelenjadi** (*Cervus elaphus*) se M3 s svojim vrhom že pojavi iz spodnje čeljusti. Pri vrsti **srna/srnjak** (*Capreolus capreolus*), npr., pa ima z 18 meseci že popolno stalno zobovje z že dokončno izraslimi meljaki (M1, M2, M3).

Vzorčenje povežene divjadi

NVI odvzame vzorce povežene divjadi, starejše od 18 mesecev, vrste **navadni jelen** (*Cervus elaphus*), **srna** (*Capreolus capreolus*) in **damjak** (*Dama dama*). NVI odvzame vzorce v vmesnih obratih za zbiranje trupel živali.

Mag. Ivan Ambrožič,
Veterinarska uprava RS
ivan.ambrozic@gov.si

Skica 1:
Prikaz mest odvzema vzorcev za CWD pri samcih jelenjadi (shema žaganja rogovja)

(Spisek uporabljenih virov je na voljo pri avtorju.)

Kaj vse so o divjadi, lovu in lovcih pisali časopisi na Kranjskem ...

Piše: mag. Romana Erhatič Širnik

(Nadaljevanje)

Nepremostljiva nasprotja poslancev Ljudske in Liberalne stranke

Hladniku oziroma predlogu zakona je v imenu liberalnih poslancev nasprotoval dr. Ivan Tavčar. Čeprav je poudaril, da ne bo več zagovarjal zajca, pa je bil večji del njegove dveurne razprave namenjen prav njemu. Dokazoval je, kako je zajec lovcem potreben in kako hudo mu bo zanj. Predlagal je 32 sprememb in dopolnitev zakona. Kot so zapisali v Slovincu, pa Tavčarjevega govora *naši poslanci večinoma niso poslušali, pa tudi vsi liberalni ne*. Po njihovem mnenju je bila za zahtevanimi spremembami liberalcev *vodena neumna liberalna obstrukcija proti ljudskim koristim*.

Svoje poglede na novi zakon sta povedala tudi zastopnika veleposestev, gospod Schollmayer s Snežnika in grof Margheri z Otočca. Predlagala sta nekatere spremembe v korist zemljiških posestnikov. Pri Slovincu so nekatere njune predloge pozdravili in napovedali, da jih poslanci utegnejo sprejeti. Tudi Hladnika so v Ljudski stranki pooblastili, da bi predlagal nekatere spremembe zakona. Najpomembnejša zahteva je bila zopet glede poljskega zajca, zaradi katerega naj bi kmetje izgubili na tisoče sadnih dreves in zato izgubili veselje do sadjarstva.

Ob koncu razprave je bil Hladnik začuden nad številnimi Tavčarjevimi predlogi, še posebno zato, ker je bil Tavčar član pravnega odseka in bi po njegovem mnenju lahko svoje predloge posredoval na seji pravnega odseka, ne pa da je zapravljaj dragoceni čas poslancev na seji deželnega odbora. Še posebno sporen je bil predlog, da bi zakupno dobo podaljšali na šest let. Poslanci SLS so temu ostro nasprotovali; zagovarjali so stališče, da se kolikor mogoče divjadi pokonča, kar je še posebno veljalo za poljskega zajca.

Splošni del razprave je bil končan. Sledilo je glasovanje; liberalni poslanci se glasovanja niso udeležili. Večina je lovski zakon, kljub njihovi odsotnosti, potrdila in sledila je podrobna razprava.

»Zajec zajca strelja«

In kako so spremljali sprejem lovskega zakona v Kranjskem deželnem zboru pri Slovenskem narodu? V poročilu januarske seje leta 1909 so v uvodu zapisali, da je smeh dober za prebavo, za kar je poskrbel dr. Zajec, poslanec Ljudske stranke, zdravnik po poklicu. Svoje predloge je utemeljeval na način, da so imeli poslanci in poslušalci na galeriji zastoj teater. Predloge dr. Zajca (neuvrstitev zajca v lovski zakon, pristojnosti občin pri upravljanju občinskih lovišč, odškodninski postopek itn.) je dr. Ivan Tavčar pospremil z besedami: *»Zajec zajca strelja! Zajca vam že vnaprej ne dam!«*

Kljub nekoliko nenavadnemu začetku so se poslanci strinjali, da je nujna ureditev lovske zakonodaje. Čeprav so v deželnem zboru že večkrat sklenili, da zajca ne bodo uvrstili med lovno divjad, je po besedah dr. Tavčarja *zajec še zmerom letal okrog*, lovski zakon pa je potoval iz deželnega zbora k deželni vladi in nazaj. Ker zakon ni bil sprejet, je Kranjska zaostajala za drugimi deželami v Avstro-Ogrski. Lovske zadeve je namesto občin urejal deželni glavar; po medključu dr. Šušteršiča, *da je pač tudi sam lovec in kozle strelja*. Največja pomanjkljivost zakonodaje je bila, da je bil lov privilegij, ščutil je tudi divjad, ki je povzročala škodo. Takšno obrazložitev so spremljali vzkliki

iz poslanskih klopi: *Dol z zajcem! Smrt zajcu! Proč z zajcem!* In če je kdo pokončal divjo žival, ki mu je škodovala, je bil kaznovan. Zaradi zajca je lahko prebil tudi do šest mesecev v zaporu. Dr. Tavčar kot lovec in advokat bi moral najbolje vedeti, *kaj se pravi zaprt biti*. Nasprotno pa je lovec, ki je uplenil zajca v prepovedanem času, plačal le denarno kazen 10 kron, povrh pa so imeli lovci še privilegij, da so bili bogati in, kot je navedel dr. Šušteršič, jih sploh niso zasačili.

Nesrečni zajec je bil po zatrevanju predlagateljev strašno požrešen, kar so poslanci Ljudske stranke dokazovali s številnimi primeri. Takšne argumente so zopet spremljali vzkliki: *Smrt zajcu! Ubijte zajca!* In ni manjkalo za zdajšnje čase nerazumljivih pričakovanj, na primer: *Če bi bil jaz tisti, ki bi zadnjega zajca ubil, bi bil slaven, dokler bo stala zgodovina*. Slišati je bilo tudi pomisleke, da se s predlaganimi rešitvami ne bodo strinjale občine, saj so jim lovišča prinašala dobiček. Pričakovali so tudi, da bo zakonu nasprotovala deželna vlada. Vendar večine to ni skrbelo in, kot je navedel dr. Triller: *Vlada samo kozle strelja, ne pa zajcev!*

V Slovenskem narodu so *po vsem špasu, ki je bil še najbolj podoben veselemu gostilniškemu lovskemu pogovoru, saj tako vesele ure še menda ni bilo v kranjskem deželnem zboru*, predlog dr. Zajca sprejeli soglasno in ga izročili upravnemu odseku.

Na naslednji seji je v imenu upravnega odseka poročal poslanec Hladnik, ki je povedal, da je večina članov podprla predloge, deželni zbor pa naj pooblasti deželni odbor, da glede na sprejeta izhodišča pripravi predlog zakona, kar so poslanci potrdili soglasno. Dr. Zajec je podal še nekaj dodatnih predlogov, in sicer, da mora biti občina izključni gospodar lovišča ter pozval vlado, naj sproži postopek za spremembo kazenskega zakona. Zahteval je, da divjega lova ne bi več obravnavali kot tatvino, pač pa kot politični delikt.

(Se nadaljuje.)

Otvoritevna svečanost; govori predsednik Mestne skupščine Beograd Milorad Perović, desno od njega Zoran Živojinović, predsednik LSS, in Dieter Schramm, predsednik CIC.

54. generalna skupščina CIC v Beogradu

Na pobudo IO CIC je bila letošnja generalna skupščina v Beogradu med prvomajskimi prazniki, in sicer od 2. do 5. 2007. Iz LZS oziroma države Slovenije, članice CIC, so se zasedanja kot člani nacionalne slovenske delegacije udeležili: **Anton Vrščaj**, vodja, **Bogdan Mahne**, **Veljko Varičak**, **Franc Golija**, **Bojan Lepičnik**, **Janez Kastelic**, **Urška Srnc** in **Robert Režonja**.

Tematika zasedanja je bila *Možnost skupne rabe življenjskega okolja z velikimi zvermi*. Komisije, ki so razpravljale o tej pereči aktualni problematiki, so si bile enotnega mnenja, da je vse manj pripravljenosti prebivalstva, da bi sprejeli vrnitev velikih zveri v okolje, kjer so nekatere iztrebili že pred stoletji ali pa v nedavni preteklosti. Menili so, da je nujno treba nekaj storiti, da bi ljudje na neki razumen način vseeno sprejeli zveri vsaj v območjih, ki so redko naseljena ali pa sploh ne.

Izhodišča so bila postavljena, rešitve pa so prepuščene znanosti in času. Očitno je, da bo ta problem s časom pridobil širše razsežnosti in da bodo velike zveri imele svoj prostor le v deželah, kjer so že zdaj in kjer je zanje še ohranjeno naravno okolje.

Generalna skupščina je zasedala v prostorih Skupščine Republike Srbije, palače, ki jo po-

znamo še iz časov naše nekdanje skupne države. Otvoritveni govor je imel **Milorad Perović**, predsednik skupščine mesta Beograd, kar je tako kot pri nas župan prestolnice. Skupščini je predsedoval predsednik CIC **Dieter Schramm**.

Dan pred začetkom so zasedale strokovne komisije. Na komisiji za velike zveri sta spregovorila tudi naša predstavnika **Janez Kastelic**, podsekretar na našem MOP, ter dr. **Boris Kryštufek**, znanstveni svetnik na Inštitutu za biodiverzitetne študije-

in predavatelj varstvene biologije. Poslušalci so njuna prispevka sprejeli z velikim zanimanjem, kajti mnenja strokovnjakov iz dežel, kjer medved redno živi, so spoštovana, se pa včasih nekoliko razlikujejo. Strokovnjaki za velike zveri iz Slovenije so v evropskem prostoru upoštevana, kar je bilo razvidno tudi iz števila poslušalcev na predavanju naših dveh predavateljev.

Forum koordinacije CIC za srednjo in JV Evropo, ki ga vodi Veljko Varičak, je zasedal dan pred uradnim začetkom. Varičak

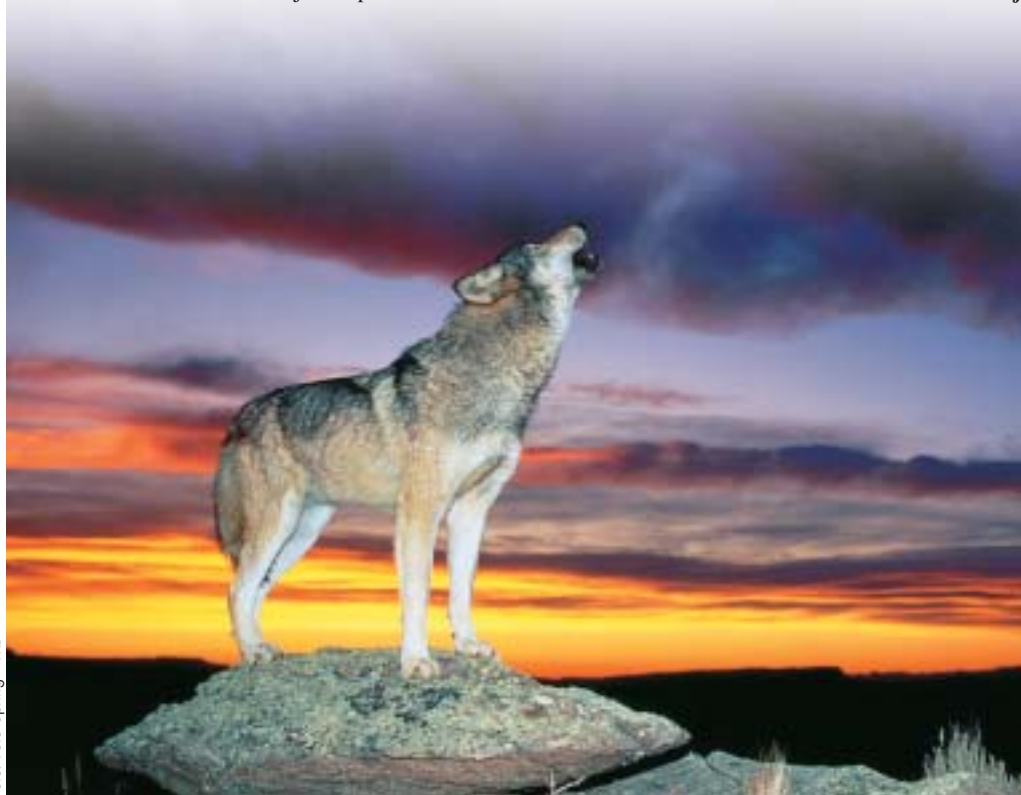
je bil tudi glavni pobudnik za sklic generalne skupščine v Beogradu. Moto letošnjega foruma je bil zaradi precej bolj urejenih sosedskih odnosov na območju JV Evrope prirejen izboljšanim razmeram in je bil v duhu načela: »Podajmo roko sosеду.« Razgovori so potekali na relaciji ocene odnosov med lovskimi zvezami na območju BIH. Odnosi med njimi se izboljšujejo in skupna ugotovitev je bila, da je treba vložiti še precej potrpežljivosti ter da se je treba še sestajati, glede na dosedanje rezultate pa smo lahko optimisti.

Gostiteljica Generalne skupščine je bila Lovska zveza Srbije (LSS) na čelu z njihovim predsednikom **Zoranom Živojinovićem** in njegovimi sodelavci, ki je poskrbela za kakovostno zasedanje in za prijetno počutje vseh 340 gostov iz vsega sveta.

Na zaključni slovesnosti je bila izglasovana tudi donacija udeležencev skupščine. Trem invalidom, treh narodnosti, ki so izgubili obe nogi na minskih poljih BIH, so udeleženci zbrali 18.500 €. Z zbranimi sredstvi bodo invalidi dobili kakovostne proteze, pa tudi nekaj osnovnih sredstev, s katerimi bodo lahko začeli novo življenje.

Ob tej priložnosti se v svojem imenu in imenu vseh članov slovenske delegacije ter LZS zahvaljujem Lovski zvezi Srbije za izkazano gostoljubje in prijateljsvo, ki so nam ga izkazovali.

Anton Vrščaj

Na kratko iz tujega tiska ...

Nemčija: Na območju okrožja Euskirchen je v zadnjih 6 letih 3-krat izbruhnila klasična prašičja kuga. Samo v času od oktobra do zdaj so na tamkajšnjem območju zabeležili 44 primerov okužbe s to boleznijo. Tamkajšnja veterinarska uprava je zato odredila, da morajo lastniki oz. najemniki dvajsetih revirjev do nadaljnjega v vsakem upleniti od 1 do 10 divjih prašičev na mesec. Če tega ne bodo uresničili, jih čaka kazen v višini 500 € za vsak mesec posebej. Dva lastnika revirjev sta se na odredbo pritožila, češ da nimata na voljo dovolj visokih prež za izvedbo navedenega ukrepa. Kakšen bo rezultat pritožbe, še ni znano.

(Wild und Hund Internet)

Avstrija: Avstrijski lovci morajo od začetka letošnjega leta spoštovati nove smernice za odstrel divjadi. Lovske organizacije morajo tako pri načrtovanju odstrela upoštevati odstrel in tudi vse izgube iz prejšnjega leta, višino in razvoj škode (na kmetijskih površinah in v gozdu) pa tudi zdravstveno stanje in socialno strukturo populacij divjadi. Prav tako so spremenjeni tudi razredi – kategorije pri jelenjadi, srnjadi, gamsu in kozorogu.

(Wild und Hund, 7/2007)

Nemčija: Lovca iz okrožja Kaiserslautern je pri lovu na divje prašiče zamenjal ovčarskega psa za divjega prašiča in ga uplenil. Prvostopenjsko lovsko razsodišče ga je kaznovalo z odvzemom lovnega dovoljenja, na kar se je lovec pritožil. Na obravnavi pri drugostopenjskem organu na ravni dežele Rheinland-Pfalz je nato nastala poravnava – lovec je umaknil tožbo, razsodišče pa mu je skrajšalo obdobje odvzema lovnega dovoljenja.

(Wild und Hund, 7/2007)

Češka: V začetku februarja so se na območju Böhmerwalda pojavili pijani damjaki. Kot so pojasnili predstavniki krajevne lovske organizacije, se v tem času damjaki prehranjujejo pretežno z deloma nagnitim listjem navadne ogrščice in repe. Pri fermentaciji (vrenju) nastaja alkohol (etanol), posledica česar so opiti damjaki. Zaradi nena-

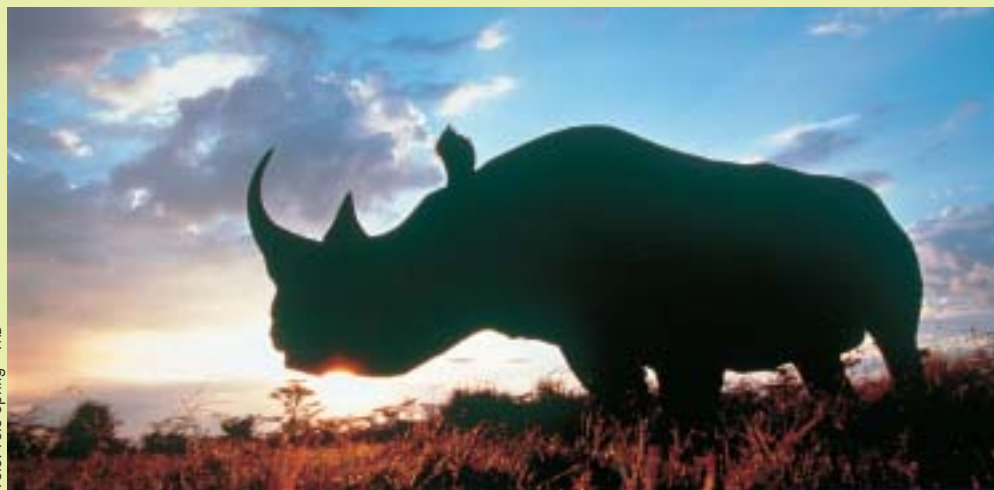

Foto: Foto Spring – MB

V JAR je izdan predpis o prepovedi odstrela levov in nosorogov, ki so jih vzrejali v ujetništvu.

vadne situacije so krajevni mediji obveščali prebivalce, naj bodo pozorni, saj se lahko zgodijo nepredvidene situacije z opito divjadjo.

(Wild und Hund, 7/2007)

Južna Afrika: Minister za okolje te države je izdal predpis, s katerim prepoveduje odstrel levov in nosorogov, ki so jih v preteklosti vzrejali v ujetništvu in jih proti koncu njihove življenjske dobe izpustili v naravo zgolj za trofejni lov. Po novem za tovrstne živali (»put and take animal«) veljajo v ujetništvu vzrejene velike mačke in nosorogi, ki so za turistični lov spuščeni v naravo manj kot 24 mesecev pred uplenitvijo. Prepoved začne veljati s 1. 7. 2007 in spada med vrsto zakonskih ukrepov, s katerimi naj bi pripomogli k varstvu zavarovanih oz. ogroženih vrst. Med nadaljnje ukrepe, ki so predvideni, naj bi bili uvrščeni tudi: prepoved lova z lokom, prepoved lova iz motornih vozil, prepoved lova s puščicami za omamljanje, pri katerih se potem gostje fotografirajo z 'uplenjeno' divjadjo. Sledili naj bi še drugi ukrepi, kot so izdajanje licenc ...

(Wild und Hund, 7/2007)

Nemčija: Deželna vlada Spodnje Saške je uradno povabila 40 lastnikov oz. najemnikov sosednjih revirjev na lov na lisice na območje največjega visokega barja srednje Evrope – naravnega parka Esterweger Dose, in sicer zaradi zavarovane ogrožene vrste ptic, prosenke.

Na lovu je bila uplenjena ena lisica. Lani je na območju naravnega parka gneznilo še 6 parov prosenk, glavni razlog za zmanjševanje številčnosti pa naj bi bile ravno lisice. Za lažji lov so na območju parka zgradili tudi umetne rove.

(Wild und Hund, 7/2007)

Španija: Evropsko razsodišče je v prijavi zaščitnikov narave proti Kraljevini Španiji razsodilo, da ja lov na lisice s posebnimi zankami z blokado dovoljen. V nekaterih zasebnih loviščih v Španiji je namreč tak lov dovoljen, naravovarstvene organizacije pa so podale prijavo na Evropsko razsodišče zaradi kršenja habitatne direktive, saj naj bi bil to neselektiven lov s pastmi, pri katerem se ujamejo tudi druge vrste, med drugim zavarovane, kot je vidra.

Razsodišče je sprejelo argumentacijo Španije, da redna dnevna kontrola zank omogoča selektiven lov, saj je mogoče osebke vrst, ki jih ni dovoljeno loviti, izpusti nazaj v naravo.

(Pirsch, 6/2007)

ZDA: S preselitvijo 13 odraslih debelorogih ovc, 2 enoletnih živali in 5 jagnjet, ki so jih odlovili na območju Rocky Mountains in preselili na območje Devil's Canyona v zveznih državah Montana in Wyoming, se je končal projekt ponovne naselitve te vrste na imenovanem območju. Da so debeloroge ovce v preteklosti živele na tamkajšnjem območju, dokazuje tudi drugo ime (Bighorn Canyon).

Prvi primerki vrste so bili izpuščeni na tamkajšnje območje pred 2 letoma, in sicer 14 ovc, 3 jagnjeta in 3 ovni. Večina živali je bila opremljena s telemetričnimi ovratnicami za spremljanje njihovega gibanja in drugih življenjskih navad. V kratkem obdobju se je številčnost povečala že na okoli 200 živali. Večino stroškov projekta so poravnale lovske organizacije.

(Pirsch, 6/2007)

Velika Britanija: V 1.200 ha veliki obori Woburn Abbey je ameriški lovec 'uplenil' jelena, katerega rogove je bilo ocenjeno s 609 SCI-točkami, kar pomeni nov rekord po tem sistemu ocenjevanja. Drugih podatkov o rogovju jelena žal ni bilo na voljo, razen da ima rogove 40 parožkov. V prej imenovani obori živi 10 vrst jelenov, med drugim tudi v prvotni domovini že izumrli Davidov jelen.

(Wild und Hund, 7/2007)

Nemčija: V zvezni deželi Hessen je divji prašič zelo poškodoval 50-letno sprehajalno. Najprej ji je gozdno pot preskočila srna, kateri je sledil divji prašič. Le-ta se je na poti ustavil in napadel sprehajalko, čeprav je stala popolnoma pri miru. Pri napadu je utrpela hude poškodbe po nogah, rokah in ramenih. Lovci domnevajo, da jo je napadla svinja, ki je v neposredni bližini pred nedavnim polegla mladiče.

(Pirsch, 6/2007)

Pripravil: mag. Janko Mehle

Stopili smo v gozd in se zagrizli v strmino. Zemlja je bila pomrznjena, na odeji odpadlega bukovega listja se je belila močna slana. Rinili smo naravnost navzgor in po popolnem brezpotju, zato nam je kar naprej spodrsavalo. Župevca je začelo takoj zdelovati, zato se ni branil pomoči obeh miličnikov, ki sta ga omotala z vrvjo, se vpregla, potegnili kot dve živinčeti in tako rešila prvo zadrego.

Strmina se kar ni hotela poleči. Bili smo potrebni počitka. Naleteli smo na nekakšno kotanjo v bregu, kot bi nekdo tam začel planirati teren za hišo, pa potem to svojo namero opustil. Posedli smo po skalah in lovili sapo. Nekdo je začel z anekdotami o lovskih dogodivščinah. Iz tega se je razvila živahna

slabše kakovosti. Polomljene kosti poškodujejo meso, tako da ni posebno dobro ...

Od tega, kako so se s krivolovom ukvarjali posamezniki, smo prešli na to, kako se je to počelo na veliko. V celih lovskih združbah – na način, ki nas je še posebno zanimal in smo bili zaradi njega tu. Pripovedovali so, kako je delovala njihova »obveščevalna«. Preden so se odpravili loviti, so se prepričali, kje je »oblast«; – kje so tisti, ki bi jih lahko zasačili. Znali so jo tudi naplahitati – posredovati napačne informacije, jih navleči na take kraje, kjer so jih zaman čakali, medtem ko so sami imeli proste roke in dovolj časa, da so opravili tam, kamor so se bili namenili.

Govorili so in se razvnemali, kdo bo povedal še kakšno bolj posrečeno. Dobil si vtis, da so ponosni na svoje

jasno. Poduk je bil dan seveda nam, policistom, ki smo jih poslušali. Hoteli so povedati, da so nas vedno imeli za norca, če so le hoteli.

Dobro! sem si mislil. Kar naj bodo dobre volje, samo da ne obtičimo v tisti strmini. Ocenil sem, da smo verjetno komaj na pol poti. Zapihal je veter, ki je prignal meglice. Začelo je drobno pršeti, ko da nas vreme opominja na to, da smo se zasedeli.

Spet smo se zagrizli v breg. Pravkar minula učna ura o krivolovu ni bila naključna. Nad nami je bil idealni poligon za demonstracije, kako se vse tisto, kar smo poslušali, da izvesti. Kakorkoli smo že po polžje napredovali, počasi smo le stopali v območje legendarnega učitelja!

Kaj bi tak človek, kot je bil Pučnik, delal med vojno, če bi jo doživel?! sem

Seminar o divjem lovu

BORIS ŽAGAR

debata, ki je spominjala na pravi simpozij o divjem lovu na prostem. Vsako vprašanje na to temo je bilo dobrodošlo. Kar kosali so se, kdo bo bolj nazoren in izrpen v poučevanju: kako se postavljajo pasti, kakšna mora biti žica, kako nastavljena, da se ujeta žival po nepotrebnem ne muči, ko jo zadrigne ... Brenk je zelo poudaril pedantnost pri nastavljanju pasti. Roke ne smejo dišati po tobaku. Zaman boš čakal, da se bo kaj ujelo, če si ne boš pred tem, ko pri-meš žico, temeljito zdrgnil dlani z zemljo ...

Govorili so o prednostih takega lova. Ne sliši se poka, ki bi sicer lahko krivolovca izdal. Pripovedovali so o ženskah, majericah, ki so bile izredno spretno zankarice, krivolovke. Ena med njimi je menda prekašala vse moške!

Pa lov pozimi v globokem snegu, ko divjad ne more ubežati in je dovolj, da imaš pri roki krepelce.

Pa o nastavljanju sveže olupljenih smrekovih kož - lubja nad prepadnimi mesti, kjer imajo živali svoje prehode. Stopi na kožo, spodrsne ji, pade v globino in se ubije. Tudi neslišen način, le da je baje meso take živali preveč krvavo zaradi polomljenih kosti in zato

»ravbšičarske« veščine. Lovec je navsezadnje lahko skoraj vsakdo. Proti sebi nima nikogar; le žival, ki je nemočen plen. Ravbšič pa je neke vrste vojak. Diverzant. Ko lovi, se izpostavlja. Na preži mora imeti vse svoje čute in vso svojo prevejanost. Plen, ki ga ujame, je zagotovo več vreden, kot pa tisti, ki ga ulovi navaden lovec. Da ima oblast pri tem res majhne možnosti, da jim učinkovito stopi na prste, mora biti vsakomur, ki te zadeve kaj pozna,

pomislil. Štiri leta brez lova gotovo ne bi zdržal. Prav vojna bi mu dala prilžnost, da se izkaže. Izbor »divjadi« se je močno popestril. Lovske strasti še bolj povampirile. Bil je izurjen gverilec ...

* * *

Odkar smo se spet zagrizli v breg, jo je Brenk začel bolj pobirati kot ostali. Stopil sem za njim. Morda ga bo spet prijelo, da bi glasno razmišljal. Kot spodaj ob progi! Te priložnosti nisem

Lani konec leta je pri založbi Unigraf v Ljubljani izšla knjiga **Zlati rep** avtorja **Borisa Žagarja**.

Avtor knjige, ki je nastajala 10 let, bralcu predstavi vrsto nepojasnjenih dogodkov iz preteklosti bohinskega kota. Kot zelena nit se skozi celotno pisanje vleče, vse do samega konca, nepojasnjeno izginotje divjega lovca daljnega leta 1935. Zato je tematika izredno zanimiva tudi za lovce. Avtor je v pogovoru z našim sodelavcem **Brankom Strmoletom**, ki nas je opozoril na knjigo, posebej opozoril, da divji lovci, »ravbšiči«, niso odobraval pobjanja divjadi vseh vrst. To so mu razkrili nekdanji divji lovci sami, s katerimi je prišel v stik ob iskanju resnice ob izginotju enega od udeležencev lova na gamse na severnem pobočju Jelovice.

Na Strmoletov predlog predstavljamo odlomka iz omenjene knjige, ki sta ga kot lovca izredno pritegnila. Avtor jima je dal naslov Seminar o divjem lovu. Morda bosta pritegnila tudi vaše zanimanje?

Uredništvo

hotel zamuditi, posebno, ker se mi je zdel drugačen kot prejšnji dan. Manj zategnjen in kljubovalen.

Molče sva pobirala stopinjo za stopinjo. Hodil je v enakomernem tempu. Premišljeno je postavljaj nogo pred nogo, ne da bi se kdaj ustavil. Razdalja med nama in glavnino se je počasi povečevala. Vse slabše sva jih slišala. Tu in tam sva jim zavpila, naj pazijo, ko sva sprožila kakšno skalo in je nevarno valila v dolino ...

Sem in tja sem opazil bobke, gamsje iztrebke. Ko sva ravno malo zastala, sem rekel:

»Glejte, kje jih samo najdeš!«

Povedal je prav tisto, česar sem se sam oprijemal:

»Ja, vidim. Se mi je velikokrat zgodilo, da sem se zaplezal, tako da nisem vedel, kako naprej. Ampak če sem videl gamsov drek v bližini, sem si zmeraj rekel: Tam, kamor pride gams, pridem tudi jaz. Če je on znal priti od tod, bom jaz tudi!«

Na takih postankih sem spustil kamen v globino. Poslušala sva, kdaj bo treščil na grušč pod nama. Vsakič je trajalo dlje. Visoko sva že, sva potem komentirala.

Naletela sva na sorazmerno udobno mesto, ki je kar vabilo k počitku. Vzel sem eno od jabolk, ki sem ju imel v žepu, ga razpolovil in ponudil polovič-

ko Brenku. Ni se branil. Iz rok mi je! sem se pomuzal.

»Nekoč sem se tako zaplezal, da sem mislil, da mi nihče več ne more pomagati,« je začel z anekdoto, ki se je očitno nanašala na najin pogovor o gamsjih bobkih. »Tako brezupno je bilo videti, da sem začel jokati in klicati mamo na pomoč,« se je posmejal v zadregi. »Če ne bi bilo takrat Pučnika v bližini, je od tam ne bi odnesel. Ta, veste, si je pa upal! Ta človek se res ni bal čisto ničesar. Ko sem jaz vokal: mama, mama, pomagaj, padel bom, se je on smejal in se delal norca iz mene! O, mama, pomagaj, me je oponašal. Čeprav je imel gamsa okrog vrata, se je potegnil k meni, me zagrabil in izvlekel iz tiste pasti kot mačka.«

Mlel je jabolko, gledal tisti prizor v sebi in še enkrat ponovil, ko da se ne more ločiti od njega:

»Jaz še sebe nisem mogel nositi, on pa z gamsom za vratom! Ko da vse skupaj ni nič. Ko da sva na ravni cesti!«

Pučnik, sem se zdrznil. Bo zdajle? Je to trenutek, ko bo začel govoriti? Si mogoče celo želi, da ga naravnost vprašam?

»Pa ste večkrat lovili z njim?«

»Veste, pri tisti hiši so bili hudi me-sojedci. Pučnik je bil kar naprej v gozdu. Če smo šli v planino drvarit ali ko-

sit in je zagledal kakšno srno, je samo potegnil z rokama po sajastih piskrih, si namazal obraz, vzel puško – imel jo je vedno s seboj, pa v hosto z njo. Njemu ni bilo nič važno, kaj je dobil pred cev. Streljal je tudi breje srne in take z mladim. Meni se je to upiralo. Tega nisem odobral. Ampak na gamse sem šel rad z njim. Gamsa ni lahko ujeti. Srno ujame kdorkoli, gamsa pa ne. Takrat moraš imeti koga s sabo. Pučnik je to dobro vedel, zato je pa najrajši vzel mene s sabo,« je rekel ponosno. »Meni je res zaupal. Pa zelo dobro sem streljal. To, da sem eden najboljših strelcev, mi je priznalo veliko ljudi,« se je z vidnim ponosom pohvalil.

»Potem ste pa gotovo nosili klobuk z gamsovim čopom! Kot pravi dec. Tak, da punce rade za njim pogledajo«, sem mu pihnil na dušo. A mu ta tema ni bila mar.

»Sem imel pa tudi zares dobro puško. Dvocevko, narejeno v Borovljah. Na Gorjušah so mi jo okrasili z biserno matico. V kopito sem dal vdelati platiniko.«

»Ste jo takrat, ko se je zgodilo tole s Pučnikom, imeli pri sebi?« sem vprašal previdno, da bolj skoraj ni bilo mogoče.

»Ne,« je rekel, ne da bi ga z vprašanjem kaj vznemirilo. »Takrat sem jo imel ravno na popravilu v Borovljah. Ko me je Pučnik vabil, naj gremo sem gor na gamse, sem mu celo še rekel, da ne morem iti, ker nimam puške. Ampak on je vztrajal, naj grem in mi jo je sam dal. Od njegovega očeta je bila,« je rekel, kot da v tem ni nobene tragične poante.

Bom res kdaj slišal od njega: ustrelil sem ga s puško njegovega očeta? »Še eno drugo, ki so jo imeli pri njem doma, je dal pa Župevcu,« je nadaljeval.

»Moja je bila italijanska vojaška puška z dolgo cevjo, Župevc je pa dobil še staro, avstrijsko,«

Bo povedal še kaj? Naj silim vanj naprej, ko takole visiva med nebom in zemljo? Hotel sem ga vprašati, kako so tiste čase hodili v Borovlje. Predstavljal sem si, da je to moralo biti celo popotovanje, pa še tvegano, če je moral pri tem tihotapiti še puško. Sploh pa: ali je ni bil sposoben noben drug popraviti, kot samo puškarji v Borovljah? A se je vlil dež in naju pognal na pot. Spet sva hitela, da bi se rešila ujetosti stene. Potegnil sem se okrog trebušaste skale, ki je molela iz stene, in odkril lepo, udobno nadaljevanje pod bujno razrasel grm ruševja. Brenka pa kar ni bilo za mano. Nekaj časa sem čakal, potem sem se vrnil ponj. Ni imel dovolj dolgih rok, da bi zaobjel skalo in se potegnil okrog nje.

LISJAK - opravljeno delo in kaj nas še čaka

Leto 2006 je bilo prelomno leto, ko se je odločalo, ali bo Lisjak osrednja uporaba (aplikacija) za vodenje evidenc v lovski organizaciji. Po malce skeptičnem začetku že leta 2004 je aplikacija zaživela 12. 4. 2005, ko je bila v sistem vnesena baza članov, ki smo jo pridobili od podjetja Herle, ki je fotografiralo člane zaradi priprave lovskih izkaznic. 12. 9. 2005 je bil sistem Lisjak aktiviran in tako predan lovskim družinam v uporabo tudi modul evidence odstrela in izgub, ki je bil leta 2006 skoraj v celoti predelan zaradi spremembe zakonodaje. In še ena izredno pomembna in pogumna odločitev lani – zavest oz. izkazana »širina« vodstva LZS s tem, ko je pravočasno odobrila odprtje sistema Lisjak tudi za zunanje uporabnike.

Zaradi navedenega, pozitivnih rezultatov lovskih družin ob izvajanju komisijskega pregleda odstrela in izgub divjadi v loviščih (kategorizacije) v začetku leta 2006 ter hitre izgradnje nadaljnjih modulov, ki malce celo prehitvajo zakonodajo, so bili na skupnem sestanku članov Upravnega odbora Lovske zveze Slovenije, predsednikov območnih združenj upravljavcev lovišč, predstavnikov Zavoda za gozdove, predstavnikov Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano ter predstavnikov lovske inšpekcije 23. 6. 2006 sprejeti nekateri pomembni zaključki. Med drugim so sklenili tudi, da morajo vse lovske družine uporabljati informa-

cijski sistem Lisjak. Le-ta je informacijska baza za delo LZS in območnih lovskih zvez (OLZ) pa tudi OZUL ter nadaljnje posredovanje podatkov v digitalni obliki na ZGS po končani kategorizaciji. Vsi upravljavci lovišč morajo do 10. 10. 2006 vnesti podatke o odvzemu divjadi (odstrelu in izgubah) iz lovišča za obdobje od 1. 1. 2006 do 30. 9. 2006, nato pa jih sproti vnašati. Cilj je pač bil, da se opravi kategorizacija za leto 2006 s pomočjo sistema Lisjak ter da se skladno z določbami *Pravilnika o evidentiranju odstrela in izgub divjadi ter o imenovanju komisije za oceno odstrela in izgub v LUO* podatki iz evidenčnih knjig v predpisanem roku posredujejo ZGS v elektronski obliki po končani kategorizaciji.

In uspelo nam je! Zahvala velja vsem vodstvom lovskih družin pa tudi tistim, ki so neposredno sodelovali in opravljali kategorizacije. Tako smo dokazali, da smo se, kljub stereotipom o togosti lovske organizacije, le sposobni hitro in učinkovito odzvati na zahtevane spremembe.

Kaj vse smo opravili lani?

V začetku januarja je bil pripravljen podprogram za izvedbo kategorizacije in izpis vseh potrebnih obrazcev. Kot sem že omenil, je bil odziv tistih, ki so ga uporabljali, pozitiven. Nato smo skupno z Ministrstvom za javno upravo uredili dostop do

Lisjaka z internega omrežja HKOM.

Težišče dela na Lisjaku je bila predelava modula Evidenca odvzema divjadi iz lovišča, in sicer skladno spreminjeni zakonodaji. V prvi polovici leta smo se namreč z ZGS dogovarjali in usklajevali glede vsebine in obsega zbiranja podatkov, ki so zdaj usklajeni. Ob tem je bila največji problem priprava šifranta odvzema, saj je poleg zahtev ZGS dodaten problem pomenila neusklajenost obrazcev *Pravilnika o evidencah* (Uradni list RS, 120/2005, z dne 29. 12. 2005), *Pravilnika o vsebini načrtov upravljanja z divjadjo* (Uradni list RS, ŠT. 111/13. 12. 2005), *Izjave usposobljene osebe za uplenjeno divjad* ter vsebine podatkov v Lisjaku. V ta sklop spada tudi na novo pripravljen postopek načrtovanja odstrela in njegova preslikava v Lisjak – zdaj gre namreč za dokumentni sistem načrtovanja. Skladno z določbami omenjenega pravilnika smo združili evidenco male divjadi in plenilskih vrst divjadi v eno evidenco – *Evidenco odvzema male divjadi*. Na zahtevo nekaterih lovskih družin po količinskem vpisovanju odstrela male divjadi na skupnih lovih smo to omogočili po posvetovanju z ZGS. Najprej smo morali opraviti zajem podatkov, ki bi se pozneje izpisali. Tako so bili pripravljeni izpisi evidenčnih knjig odstrela in izgub, izpis trenutne realizacije z odstotkom realizacije in povprečnimi biološkimi masami, izpis obrazca (II/a: odzvem in stanje divjadi) iz letnega načrta lovišča ter vsa dokumentacija, ki je potrebna za izvedbo kategorizacije.

Lani septembra in oktobra so bili, na podlagi sklepa UO LZS, določeni novi uporabniki, in sicer OZUL, ZGS, MKGP in lovska inšpekcija. Pripravljeni so bili trije profili uporabnikov glede na njihove pravice. Tako se je zadostilo tudi odločbam pravilnika o trimesečnem poročanju na ZGS o odvzemu (odstrelu in izgubah). 10. 10.

2006 je bil uspešno opravljen prvi tehnični prenos podatkov o odvzemu divjadi iz lovišča na ZGS v digitalni obliki.

Skladno s programom dela za leto 2006 je bil vsebinsko postavljen novi model *Ocenjevanja škode* ter pripravljen kot novi modul znotraj Lisjaka. V zaključni fazi je tudi modul *Evidenca lovskotehničnih objektov*.

Pri članskem delu nismo bili tako uspešni. Še vedno namreč nismo uspeli urediti *Evidence opravljenih usposabljanj in podeljenih odlikovanj članom*. Ocenjujemo, da bo treba pristojnost vnosov teh podatkov spustiti na raven lovskih družin. Smo pa pripravili, poleg evidenčnega lista člana, nov izpis *Potrdila o članstvu*. Narejena je manjša sprememba modula *Izdaja lovskih izkaznic*, in sicer za tiste imetnike, ki niso člani LZS. Na tem mestu namreč LZS opravlja javno pooblastilo, zato mora voditi **register vseh izdanih izkaznic**.

Prav tako se letos črpajo podatki o naročnikih revije *Lovec* le iz podatkov, ki se zbirajo v Lisjaku. In v tolažbo tistim, ki jih skrbi za varstvo osebnih podatkov: zakonodajno-pravna komisija LZS že pripravlja ustrezen pravilnik.

Na željo območnih lovskih zvez in OZUL smo skrbeli tudi za redna usposabljanja za uporabo aplikacije Lisjak.

In kako uspešne so bile lani lovske družine? Januarja 2006 sistema Lisjak še ni uporabljalo 65 lovskih družin, oktobra je ta številka padla na 8, novembra pa na 4 lovske družine. Januarja 2007 podatkov v članskem delu Lisjaka še ni uredila samo Lovska družina Strunjan za tri svoje člane.

Kaj bo letos še novega v Lisjaku?

Najprej bo treba dokončati **nov prijavno-varnostni sistem**, ki temelji na profilih uporabnikov in omogoča osebna imena in gesla, pa tudi poznejšo zamenjavo gesel na željo uporabnikov.

Na drugem mestu je **prilaga nove spletne strani Lovski zveze Slovenije**, ki mora vsem članom in tudi širši javnosti ponuditi kar največ uporabnih informacij. Ob tem bodo nekateri podatki vzeti neposredno iz Lisjaka – predvsem podatki o trenutnem odstrelu in izgubah (odvzemu) divjadi iz lovišča, statistika članstva ter podatki o lovskih družinah in njihovih odgovornih osebah.

Na ravni lovske družine to pomeni, da bo lahko pooblaščen osebja za Lisjak neposredno, prek tega sistema pošiljala lokalne novice in obvestila administratorju, ki jih bo objavljala na spletni strani LZS.

Na tretjem mestu je **doklanje modula lovsko-tehničnih objektov**.

Na četrtem mestu je **prilaga letnega načrta lovišča**, ki ga morajo vsako leto pripraviti vse lovske družine. Cilj modula je, da bo LD ob koncu leta, po vnosu vseh podatkov, lahko izpisala realizacijo omenjenega načrta, ob tem pa bodo lahko neposredno nastala zbirna poročila na vseh višjih ravneh. Tako naj bi se kar v največji mogoči meri olajšalo delo vodstvom lovskih družin in postopki priprave načrtov pa tudi njihovih realizacij. Ob tem bo LD pridobila še nekaj dodatnih analiz.

Kaj še pričakujemo od vodstev lovskih družin?

Najprej, da bodo poskrbele za sproten vnos podatkov o svoji lovski družini, kar je izredno pomembno za ažurnost spletne strani LZS na eni strani ter možnost priprave izpisov in analiz na drugi. Nadalje naj poskrbijo za **vnos podatkov o plačani članarini**. Konec leta 2007 bodo namreč ustrezne nalepke za veljavnost lovske izkaznice poslale vodstvom neposredno le na podlagi vnesenih podatkov.

Na tretjem mestu je **vnos podatkov o lovsko-tehničnih objektih**, kar bo na eni

strani omogočilo izpis realizacije letnega načrta lovišča, na drugi pa bo ustvarilo osnovo za izvedbo inventure (popisa MTS).

Kot sem že omenil, se tudi osebno zahvaljujem vsem, ki ste kakor koli prispevali, da je Lisjak postal to, kar zdaj je. V slogi je namreč moč! In ne pozabite, kar vztrajno ponavljam – LISJAK ne le da nam olajša delo in pomaga poenotiti in doseči preglednost postopkov, pomeni tudi postopno spreminjanje uveljavljenega, tradicionalnega načina poslovanja. Sprememba letnega pa pomeni, da moramo seči globlje, dlje in spremeniti oz. prilagoditi vse svoje

te, je uspešno opravilo **30 tečajnikov**, ki so prvi del lovskega izpita uspešno opravili v svoji lovski družini. Letos sta se tečaja udeležila tudi predstavnika iz Zveze lovskih družin Bele krajine. Izpiti so pridobili na svoji kakovosti, saj so tečajniki pokazali veliko znanja, za kar veljajo zasluge predavateljem, med katerimi je treba posebej omeniti inž. **Blaža Kržeta**, ki je svetovno priznan strokovnjak za lovstvo in pisec mnogih strokovnih del. Organizacijo tečaja je odlično izpeljal strokovni tajnik **Stane Gabrijel**, na podelitvi spričeval pa je predsednik ZLD Novo mesto **Miha Božič** poudaril pomen znanja in strokovno vlogo slehernega lovca pri sonaravnem gospodarjenju in varovanju narave.

Matija Avbar

Foto: M. Avbar

Novi lovci (2007) iz ZLD Novo mesto in dva iz ZLD Bele krajine

poslovne procese, da bomo sposobnejši hitrega odziva na vse sprotne spremembe.

Darko But,
vodja Lovskega
informacijskega sistema LZS

Lovski izpiti po novem

Aprila letos je v organizaciji **Zveze lovskih družin Novo mesto** z lovskimi izpiti kot prva v državi uspešno končala nadarjena generacija lovskih pripravnikov, ki so se izobraževali v skladu z novim Pravilnikom o lovskih izpiti. Po novi lovski zakonodaji je bistvo lovskega izpita, da je izpitne komisije pri lovskih zvezah, ki so pooblaščenice za izvajanje lovskih izpitov, imenoval minister za kmetijstvo gozdarstvo in prehrano.

Izpit, ki so ga sicer neuspešno skušali preprečiti nasprotniki vladne usmeritve za lovske izpi-

Kako z napotnicami (z izjavo usposobljene osebe) za uplenjeno divjad

Aprila 2007 ste na območje ZLD/LZ prejeli kompletne napotnice za enake kot lani, le z drugimi zaporednimi številkami. Kot vam je znano, je treba z napotnico opremiti vsako uplenjeno veliko divjad, ki je namenjena nadaljnjemu prometu. To pomeni tudi uplenjeno divjad, ki jo lovci odkupimo za lastno uporabo.

Tudi letos je napotnice za svoje potrebe založilo podjetje **Nimrod, d. o. o.** Njihove napotnice so opremljene s črtno kodo, ki jim bo olajšala sledljivost mesa uplenjene divjadi. Napotnice so drugačne barve in opremljene z njihovim logotipom. Prosiijo, da to upoštevate in za divjad, namenjeno njihovemu odkupu, uporabljate Nimrodove napotnice. Za prodajo divjadi drugim odkupovalcem in za lasten odkup pa so, tako kot lani, v rabi napotnice, ki vam jih je poslala Lovska zveza Slovenije. **Uplenjeno divjad se z napotnico opremi v zbiralnici, takrat, ko je že znano, kdo je kupec.**

Lovske družine se torej po lastni volji odločajo, komu bodi divjad prodale, in jih pri temu nič ne zavezuje; še najmanj pa napotnice. Trg je odprt in odločitev je v vaših rokah!

Upam le, da se bo konkurenca odražala pri doseganju višjih odkupnih cen in bodo od tega vsaj nekaj imele tudi lovske družine.

Mitja Kersnik,
strokovna služba LZS

mejo tudi nelovci in še bolj vse glasnejši kritiki odstreli divjih živali. Kakor koli že, priča smo

bili korektni javni predstavitvi, ki je skupaj s preostalim dogajanjem na letošnjem sejmu zaokro-

žila prizadevanja organizatorjev, da pripravijo dovolj zanimiv program za staro in mlado, za lovce, ribiče, planince, kinologe in vse druge, ki cenijo naravo in njene dobrine.

Kot je povedal direktor radgonske družbe Pomurski sejem **Janez Erjavec**, tudi sam vnet zagovornik čistega in urejenega naravnega okolja, iskren prijatelj lovcev in ribičev, se je na sejmu predstavilo 130 razstavljalcev iz 21 držav. Na voljo so imeli več kot 6.500 m² razstavnih površin, na katerih jim je uspelo prikazati vse tisto, kar potrebujemo pri različnih aktivnostih v naravi. Zahvalil se je številnim sodelavcem in stanovskim organizacijam, ki so pomagale pri oblikovanju letošnje podobe in vsebine sejma in še posebej čestital Lovski zvezi Slovenije ob njeni stoletnici. Erjavec je vnovič poudaril, da se družba Pomurski sejem

okolje. Cilji ostajajo aktualni še dandanes, je menil Mahne in dodal, da lovska organizacija nenehno skrbi za ohranjanje zdrave narave. Za to je živ dokaz neizmerna količina prostovoljnega dela, ki ga v Sloveniji vsako leto opravi približno 22 tisoč članov zelene bratovščine. Milijon prostovoljnih delovnih ur je prispevek, kakršnega zmore le malo kdo in tudi to je neprecenljiv prispevek slovenskega lovstva. Naravi in njeni ohranitvi. »Mednarodno okolje nam priznava, da se s slovensko biotsko raznovrstnostjo praktično ne more primerjati nobena druga država proti zahodu in severu. Zasluge za to bogastvo gredo tudi Lovski zvezi Slovenije. Ta ne odstopa od svojega poslanstva in bo tudi v prihodnje skrbela za naravno okolje in divjad v njem.« Slikovito je pripomnil, da bi tistemu, ki bi ga danes vprašal, kako bo

Ob 100-letnici slovenskega lovstva so nam povedali:

100^{let}

Tehnični razvoj gre naprej, a človek ostaja še vedno živo bitje

Ob zdajšnjem razvoju znanosti in tehnike vedno znova pozabljamo, da smo kljub vsemu napredku še vedno enaki med enakimi. Smo namreč živa bitja, kar je rezultat večmilijonskega razvoja in prilagajanja na okoljske razmere. In kot vemo, je bistvo biološkega razvoja v razvoju molekule DNK, ki nosi informacijo za naš telesni razvoj, naš notranji stroj pa tudi za naša občutja, notranja doživljanja in naše obnašanje. Ker je spreminjanje DNK podvrženo naključju ter nadaljnjemu izboru v okviru selekcije, je naša prilagoditev enaka kakor pri naših soprebivalcih na Zemlji. Vedno namreč zaostaja za okoljskimi spremembami. Tu pa si človek dela medvedjo uslugo. Okolje si namreč spreminjamo mnogo hitreje, kot temu sledi naš dedni zapis. Torej si s spreminjanjem okolja ustvarjamo nam tuji, neprijazen svet. Naš razum nam odvzema prednosti raja, saj naše-mu organizmu (in vrsti) spreminja domače okolje v tuj svet. Ali ni to izhodišče apokalipse, za človeka konec sveta?

Ali nam je svet brez drugih vrst domač? Ali je lahko evropskemu človeku, ki je z medvedom, volkom, risom, jelenjadjo, srnjadjo in prašiči sobival več sto tisoč let, domače in varno okolje brez njih? Ali nam je res prijazno in varno okolje z visokimi betonskimi zgradbami, reaktivnimi letali ter večmilijonskimi mesti? Ali naša duša (možgani) najde svoj mir v množici neznancev v betonskih bivališčih ob brezosebne nakupovanju? Ali pa nam je bolj na dušo pisano lovljenje z lovskimi tovariši v prostranih gozdovih?

Mnogokrat me ljudje sprašujejo, če se nič ne bojim medveda. Seveda se ga. A vselej, ko si pogledava iz oči v oči in se mi v kri vlije adrenalin, se zavedam, da mi je s svojo prisotnostjo osmis-lil življenje. Pri tem nisem nič drugačen kakor riba, saj sva oba ohranila lastnosti najinih praaastaršev izpred nekaj sto milijonov let. Ali si bomo z našim razumom uredili svet, v katerem bomo brez drugih bitij živeli neskončno? Ne bo mogoče brez številnih zdravil, ki nam bodo prala možgane in krpala luknje v želodcih oz. dvanajstnikih?

Na žalost se z odtujevanjem od življenja bistveno spreminja odnos do rojstva in smrti. Ljudje postajamo čedalje bolj odtujeni od smrti. Vedno znova prihajajo novi študenti, ki s tem, da pomagajo pri odlovi in sterilizaciji mačk v urbanem okolju, ponosno prostovoljno opravljajo »družbeno koristno delo«. »Zakaj pa to delate,« jih vprašam? »Da mačke ne bodo imele mladičev in da le-ti ne bodo potem umrli.« »Ali se muca ne rodi za to, da bo imela mladiče in bi se ukvarjala z njimi?« »Ja, res bodo nekoč umrli, a če se bodo rodili, bodo tudi živeli.« Podobno se spreminja tudi odnos do lovcev. Res jemljemo življenje živalim, a prav zato ohranjamo kult življenja. Naše lovsko okolje se je z iznajdbo strelnega orožja, daljnogledov, avtomobilov in drugih tehničnih pripomočkov tako spremenilo, da lahko v kratkem času iztrebimo naš plen. Zaradi ravnanja in premišljevanja so lovci oz. celotno lovstvo zelo kmalu spoznali, da potrebujejo etične norme. Z razvojem etičnega kodeksa lovstvo udejavanja vizijo reševanja apokalipse, ki se kaže zaradi sprememb našega okolja. Lahko smo prepričani, da bi kromanjonski človek s svojo etiko ter zdajšnjimi tehničnimi možnostmi »očistil Evropo vsakršne kosmate golazni«. Prepričan sem, da bo slovensko lovstvo še naprej uspešno dograjevalo svoj etični kodeks, slovenski prostor pa bo dom številnim živim bitjem.

Dr. Ivan Kos,

univerzitetni učitelj za področje ekologije živali, Oddelek za biologijo, Univerza v Ljubljani, Večna pot 111, 1000 Ljubljana

Pred tremi leti so razstavni prostor LZS uredili koroški lovci. O tem in o namenu Sejma Lov so se v »lovski sobi« LZS na letošnjem sejmu pogovarjali Dušan Leskovec, Tone Navodnik, Bogdan Mahne in Bojan Lepičnik.

ni odločila za organizacijo sejma Lov zato, ker bi verjeli, »da imamo lahko od njega velike ekonomske koristi, temveč zato, ker se zavedamo, da so lovstvo, ribištvo, turizem in vse aktivnosti v naravi povezane tudi s kmetijstvom, ki je osrednja tema prireditve v organizaciji Pomurskega sejma«. »Skrb za ohranjanje narave in ekološko ravnanje ni samo trajna naloga stroke, ampak vseh nas. Potrebujemo novo zeleno strategijo, katere jedro je ekologija«, je še menil direktor Pomurskega sejma. Na slavnostnem odprtju je v imenu LZS spregovoril njen predsednik **Bogdan Mahne**. Med drugim je poudaril, da je imela ustanovitev Slovenskega lovskega kluba pred stotimi leti večplastne cilje. Eden od poglobitnih je bil ohranjanje narodne samobitnosti, drugi, raz-vojev lovske stroke in tretji, skrb za

na področju lovstva čez 100 let, odgovoril, da bo gotovo bolje, kakor je danes.

Ob odprtju letošnje sejemске prireditve v mestu ob Muri je bil slavnostni govornik okoljski minister **Janez Podobnik**. Že v uvodu je izpostavil, da je lovska organizacija ena izmed najštevilčnejših nevladnih organizacij v državi in da ima zgodovina slovenskega lovstva dolgo in bogato tradicijo. Slovenski lovci so se že od vsega začetka zavedali, da lov ni le užitek in zabava, ampak tudi in predvsem varstvo in skrb za naravo. Zdaj se Slovenija lahko pohvali z izredno vrstno raznolikostjo, tudi zaradi velikega prispevka lovcev, ki so naravo uspeli ohraniti z varstvom in skrbjo za divjad. V našem okolju ima ugoden status veliko živalskih vrst, ki jih druge dežele nimajo več, med njimi tudi velike

Letošnjega sejma se je udeležilo tudi nekaj koroških lovcev s te in one strani državne meje. S predsednikom Bogdanom Mahnetom so obiskali tudi ekipo KLZ, ki je kuhala lovski golaž.

zveri. Minister Podobnik je po udaril, »da današnje moderno lovstvo v odnosu do divjadi temelji na ekoloških temeljih, kar pomeni, da gospodarjenje s prostoživečimi vrstami vedno bolj upošteva tudi socialno in ekološko sestavino, s katerima se ohranja biotsko raznovrstnost, naravno ravnovesje in povečuje pestrost avtohtonih živalskih vrst. Osnovni namen lovstva ni več ekonomski interes, pač pa temeljna funkcija lovstva postaja vedno bolj ohranjanje narave in varstvo okolja. Pri tem je zlasti pomembno tudi usklajevanje lovske dejavnosti z interesi ostalih uporabnikov prostora, zlasti s kmetijstvom in gozdarstvom«.

Sejemsko dogajanje je v Gornjo Radgono pritegnilo 8.500 ljubiteljev narave, ki so lahko uživali ob spremljanju raznovrstnih prireditev, med katerimi je bila še kako v ospredju kinologija. Zaradi pomembnosti in odmevnosti kinološke razstave (3. državno razstavo psov lovskih pasem – Radgona 2007 je pripravilo in izpeljalo **Lovsko-kinološko društvo Maribor**). O tem dogodku pišemo v Lovcu posebej. Naj omenimo, da so se letošnje otvoritvene slavnosti in posameznih dogodkov na sejmišču Pomurskega sejma udeležili tudi visoki predstavniki gospodarskega in političnega življenja Slovenije, Občine Gornja Radgona na čelu z županom **Antonom Kampušem**, delegacije lovskih zvez iz Avstrije, Hrvaške, Madžarske in Slovaške in drugi gostje.

Sejem je poleg strokovnih razstav postregel tudi s strokovnimi forumskimi dogodki. **Slovenska zveza za sokolarstvo in zaščito ptic ujed** in **Gozdarski inštitut Slovenije** sta pod vodstvom dr. **Mirana Časa** in **Romana Saviča** predstavila sokolarjenje z

vidika trajnostne rabe narave in vloge sokolarstva pri ohranjanju biotske pestrosti. Mag. **Janez Črnač** je predstavil knjigo resničnih lovskih bajk in basni z naslovom *Garači in postopači*. Bil je zanimiv in prepričljiv, a žal v skoraj povsem prazni veliki dvorani. Za pestro dogajanje so poleg lovcev in kinologov poskrbeli še ribiči, tako da je bil tudi letošnji sejem, ki je potekal pod sloganom *Naravnost k naravi*, živ in prijeten. Piko na i je dodalo še prijetno, skoraj pravo poletno vreme, ki je na prizorišče zvalo veliko obiskovalcev.

Marjan Toš

Na razstavnem prostoru LZS so se srečali (z leve): **Janez Erjavec**, direktor Pomurskega sejma, **Mitja Kernik**, strokovni delavec LZS, **Dušan Leskovec**, predsednik Koroške LZ, **Bogdan Mahne**, predsednik LZS, **Mateja Jaklič**, vodja komercialne PS, in **Simon Skobir**, znani koroški puškar.

Sejem Lov bil je živ

Zanimiv in privlačen osrednji razstavni prostor LZS

V nedeljo, 22. aprila, na sam svetovni dan Zemlje, so se na Pomurskem sejmu zaprli vrata letošnjega 5. mednarodnega tradicionalnega sejma lovstva, ribištva, turizma in aktivnosti v naravi. Letošnja prva predstavitev, od treh načrtovanih osrednjih predstavitev LZ Slovenije, ki je bila tudi v okviru praznovanja 100-letnice organiziranega lovstva na Slovenskem, je že uspešno »pod streho«. Že 23. junija pa bo v LZ Maribor potekalo 34. tradicionalno srečanje slovenskih lovskih pevskih zborov in skupin rogistov ter nato oktobra v Cankarjevem domu v Ljubljani še osrednja proslava. Vse tri prireditve bodo nedvomno precej prispevale k boljši promociji slovenskega lovstva doma in tudi v tujini.

Čprav pet let ni dolga doba, toliko časa namreč v Gornji Radgoni poteka tudi sejem Lov, zdaj že lahko zapišemo, da je sejem Lov za LZ Slovenije in Pomurski

sejem lahko v ponos in spodbudo za naprej. Da je temu res tako, dokazuje in potrjuje kar nekaj statističnih podatkov o vedno večjem številu razstavljalcev in obiskovalcev tega najmlajšega sejma na Pomurskem sejmišču.

Namen Lovca ni hvaliti vsega tistega, kar sejem Lov dela (ne)velikega, vedno bolj privlačnega in zanimivega, niti ne kritizirati vsega tistega, kar tja morda ne spada oziroma predlagati, kaj bi na sejmu tudi moralo biti. Ker po našem prepričanju najbolj objektivno oceno o sejmu Lov lahko dajo le obiskovalci, smo jo tudi prepustili njim (naključnim anketirancem). Njihove ocene objavljamo v **naši anketi**. Besedo smo dali tudi organizatorjema sejma, LZ Slovenije in Pomurskemu sejmu, in ne nazadnje tudi nekaterim zvestim slovenskim razstavljalcem ter kuharjem lovskega golaža.

Ker tudi mi ne moremo iz svoje kože, smo se z našim objek-

tivom in beležko sprehodili po letošnjem radgonskem sejmu. Že ob vstopu na sejmišče je bilo čutiti, da bo tudi nedelja, torej zadnji dan sejma, pestra in zanimiva, predvsem pa zabavna. Mnoge nedeljske obiskovalce so s svojo kuharsko opremo in oblačili najprej presenetili številni kuharji lovskega golaža, ribje čorbe in gobove juhe, ki jih je spremljala narodna glasba. Za drugo večje presenečenje je v glavni razstavnici hali poskrbela LZ Slovenije s svojim osrednjim razstavnim prostorom. Če smo bili vsa prejšnja leta slovenski lovci in obiskovalci navajeni, da so lovci razstavni prostor LZ Slovenije »polepšali« in naredili privlačnejšega z nagačenimi gozdni živalmi in mogočnimi roglji gamsov, rogovji smjakov in jelenov, rogovji muflonov, letos temu ni bilo tako.

Čprav ni bilo »lovskega kotička« – t. j. klasične lovske diorame – se je LZS tudi letos predstavila dokaj zanimivo in privlačno, predvsem pa aktualno. Da se je v minulih sto letih v naši organizaciji zvrstilo kar veliko pomembnih lovskih funkcionarjev, ki so slovensko lovsko organizacijo popeljali skozi stoletje, nekateri bolj, drugi manj uspešno, LZS nanje ni pozabila tudi na letošnjem sejmu. Kar nekaj panojev s fotografijami in kratkimi opisi zaslužnih nekdanjih predsednikov je ponudila na ogled javnosti. Tudi zaradi predstavitve našega lovskega založništva in lovske kinologije je bil osrednji prostor še bolj veličasten in privlačen. Ker je bilo med slovenskimi lovci in tudi drugimi obiskovalci, roko na srce, precej takih, ki so prvič videli fotografije nekdanjih predsednikov, nedvomno velja zahvala vsem tistim, ki so se spomnili na nekdanje velike moške slovenskega lovstva in z njihovimi portreti ozaljšali osrednjih razstavnih prostor LZ Slovenije. »Ob vseh aktivnostih, ki že nekaj časa potekajo ob 100-letnici LZS, je bilo kar malo časa za primerno ureditev in predstavitev LZS na letošnjem sejmu Lov,« je v uvodu povedala prizadevna in neutrudna avtorica razstavnega prostora LZS mag. **Romana Erhatic Širnik**, kustosinja Tehniškega muzeja Bistra, v sklopu katerega je tudi slovenski lovski muzej. »Sto let lovstva na Slovenskem veliko pomeni v slovenskem prostoru, zato je bila predstavitev nekaterih zaslužnih mož slovenskega lovstva na sejmu v Gornji

Vse foto: F. Rolar

Radgoni velika priložnost in tudi naš dolg. Te zaslužne lovce, po moji oceni, vse premalo predstavljamo širši slovenski javnosti. Čeprav na sejmu nismo mogli predstaviti vseh bivših zasluž-

nih lovskih funkcionarjev, ki so vodili lovstvo skozi stoletje, mislim, da je bil izbor kar pravi. Ker so vsi razstavniki eksponati last Tehniškega muzeja, so zato razstavniki prostor tudi pomagali

urediti delavci našega muzeja, za kar se jim tudi zahvaljujem,« je dejala naša sogovornica. Z njimi so bili več kot zadovoljni tudi uslužbenci LZS.

Obisk letošnjega sejma je bil

prijeten zaradi lepega vremena, pa tudi prijaznega in uslužnega osebja Pomurskega sejmišča. Ne malo dela so morali opraviti **Janez, Mateja, Miran, Radka, Jana** in drugi. Pa tudi **Bogdan, Mitja, Gregor** in **Karmen**, ki so bili kot predstavniki LZS »dežurni« na osrednjem prostoru LZS. Tudi gostinec **Darko First** iz Radencev, ki že vsa leta skrbi, da obiskovalci sejma niso lačni in žejni, veliko prispeva k promociji sejma Lov. Svoje je k pestri sejemski ponudbi s svojimi lepimi slikami lovskih motivov dodal tudi profesor **Vlado Sagadin**, zlasti pa še 15 lovskih pevskih zborov in skupin rogistov, ki so vse tri dni ubrano peli in igrali. Na sejmu Lov se vsako leto namreč predstavi od 15 do 17 glasbenih skupin. Ne vemo pa, zakaj jih v Gornjo Radgono ne pride več, saj bi bili vsi sprejeti odprtih rok? Nekateri pravijo, da pojejo sami sebi, da je v prostoru, v katerem nastopajo, preveč hrupno itn. »Nič ni narobe, če v istem prostoru eni pojejo in drugi igrajo, spet drugi tod pijejo in jedo; se tudi bolj na glas pogovarjajo. Nobenega nisem opazil, da bi si zaradi rogistov mašil ušesa; torej smo jih vsi poslušali, jedli in pili,« nam je razpoloženo in glasno dejal eden od obiskovalcev. **Rudi Slogovič**, predsednik Prekmurskih rogistov, ki je zadnji dan sejma skrbel za nastopajoče skupine, je večje povedal, da »rogisti pač bolj glasno razpoložene obiskovalce bolj ali manj preglasijo, je pa res malo drugače ob nastopu pevcev«.

K pestrosti sejma so svoje prispevale tudi druge sodelujoče organizacije: **Ribiška zveza Slovenije, Zavod za gozdove Slovenije, Planinska zveza Slovenije, Slovenska zveza za sokolarstvo in zaščito ptic ujed, Lovsko-kinološko društvo Maribor**, pa **Društvo za promocijo lova z lokom** in drugi. Zlasti pa kar veliko domačih in tujih razstavljalcev, ki so eni bolj, drugi manj uspešno in po zmernih cenah prodajali različno lovsko in ribiško opremo za lov, ribolov in prosti čas. Bilo je tudi nekaj takih razstavljalcev, ki so prodajali in reklamirali izdelke, ki imajo, resnici na ljubo, z lovstvom in ribolovom kaj malo skupnega ... Eden od obiskovalcev nas je opozoril in vprašal, kaj imajo skupnega z lovom sodobni masažni stoli, ki jih je razstavljalo predstavništvo Arkus iz Celja. Njegovo razmišljanje je hitro ovrgla podjetna Majda, ko ga je

Anketa Lovca:

Naključno izbrane obiskovalce smo povprašali, koliko k promociji slovenskega lovstva prispeva Sejem Lov, kaj jim sejem pomeni in kaj bi kazalo spremeniti.

Štefan Gačnik, član LD Jurišici, Štajerska:

»Član zelene bratovščine sem že od leta 1968. Rad obiščem vsako lovsko prireditev, ki prispeva k večji prepoznavnosti slovenske lovske organizacije in njene kulture. Tudi sejem Lov na Pomurskem sejmu že od samega začetka z ženo rada obiskujem. Postal je del nas lovcev! Ocenjujem namreč, da je LZS s sejmom Lov postala doma in v tujini še bolj prepoznavna. Menim, da na sejmu lahko vsak najde nekaj zase, predvsem pa sreča lovske prijatelje. Moti pa me, da na sejem pride tako malo lovskih pevskih zborov in rogistov. Če jih moti nastopanje v zaprtem prostoru, naj organizator poskrbi, da bodo peli zunaj. Vendar to nekaterim spet ne bo po volji. Petje in igranje na sejmu ni koncertno, je bolj za družabnost. Tudi LZ Ptuj - Ormož ob raznih jubilejih organizira pevska srečanja. Zato dobro vem, kako težko je zagotoviti normalne razmere za kakovosten nastop.«

Rudi Zagomilšek, član LD Oplotnica, Štajerska:

»Tudi jaz sem reden obiskovalec Sejma Lov. V Gornjo Radgono rad pridem z lovski tovariši predvsem zaradi druženja. Lovce sem že 37 let. Ocenjujem, da Sejem Lov še ni dovolj prisoten med slovenskimi lovci. K njegovi še večji prepoznavnosti bi morala več storiti lovska krovna organizacija, zlasti pa območne LZ in LD. Ne vem, zakaj na sejem ni več lovcev iz drugih slovenskih krajev. Že od samega začetka si sejem ogleda največ štajerskih, prekmurskih in prleških lovcev. Pa ne samo zaradi bližine, ampak tudi zato, ker je sejem Lov kar v redu. Pohvalno je, da je na njem tako pestra ponudba lovske in ribiške opreme, zlasti lovskega kakovostnega orožja. Ni prav, da se na sejmu prodaja tudi drugo, kar z lovom in ribolovom nima nič skupnega. Čeprav imamo Slovenci bogato lovsko kulturo, na sejmu ni dovolj predstavljena. Pogrešam tudi tiste stare, ta prave lovske tovariše, saj se vsak drži bolj zase.«

Alenka Lovrenčec, lovčeva žena iz Lendave, Prekmurje:

»Mislim, da se LZ Slovenija s Sejmom Lov kar uspešno predstavlja doma in v tujini. Tako so tudi nelovci lahko kar dobro seznanjeni s poslanstvom slovenske lovske organizacije. Jaz s tem nimam težav. Imam srečo, da sem sproti kar dobro seznanjena z delom slovenskih lovcev, saj je lovec mož Stane, pa tudi sin Samo bo letos postal lovec z izpitom. Všeč mi je, da je v okviru sejma tudi tekmovanje v kuhanju lovskega golaža in ribje čorbe. Zelo cenim lovske pevce in rogistre, ki vsako leto dodobra popestrijo sejem in ga naredijo še privlačnejšega. Prav bi bilo, da bi LZS na sejem povabila tudi vse nasprotnike lova. Mislim, da bi odkrita razprava dala marsikateri odgovor na njihove netočne podatke oziroma bi nasprotnikom lova odprla oči, da s svojim početjem delajo več škode kot koristi, in sicer naravi in divjadi.«

Oto Skobir, član LD Mislinja, Koroška:

»Naš slovenski Sejem Lova, ki že peto leto pomaga povezovati slovenske lovce z lovci iz drugih držav, redno obiskujem. Tudi kulturnih lovskih prireditev, ki jih organizirata LZS in Koroška lovska zveza, pri tem mislim na pevska srečanja, sem bolj ali manj reden obiskovalec. Z velikim zanimanjem si na sejmu Lov rad ogledam vse novosti na področju lovstva in dosežkov pri varovanju narave. Letos je zelo pestra ponudba kakovostnega lovskega orožja, so pa tudi nekatere novosti pri strelivu in optiki ter opremi nasploh. Prav je, da lovci lahko kupimo sodobno opremo in druge pripomočke, ki so namenjeni za kakovostno opazovanje in ne nazadnje tudi pri odstrelu. Ker je lovstvo že od nekdaj povezano z dobro hrano in pijačo, je prav, da tudi drugim nelovcem pokažemo, kaj je pravi lovski golaž. Ob vsem tem si želim, da bi končno strnili naše vrste. Včasih slovenski »jagri« niso bili tako izobraženi, kot so sedaj. Zato pa so bili bolj tovariški in družabni.«

Besedilo in fotografije: F. Rotar

posadila na masažni stol in mu pokazala vse njegove skrite postopke. Nasmeh na licu, pa tudi glasno razmišljanje sta ga izdala, ko je nato dejal, da bi moral tak stol imeti vsak slovenski lovec za počitek po napornem lovu in proslavljanju lovskih uspehov. Če ga bo kupil, bomo izvedeli prihodnje leto, ko bo na sejem prišel bolj sproščen. O tem naj pač razmisli tudi uprava sejmišča! Po dokaj ugodnih cenah so lovske hlače, srajce, jakne in razno obutev ponujali mnogi razstavljavci. Tako je Alp Jag iz Avstrije razprodal po smešno nizki ceni skoraj vsa lovska oblačila in obutev, saj je bilo skoraj vse po 10 €. Medtem pa je AFP, d. o. o. - Dobova svoje prodajne artikle prodajala kar precej dražje. Kakovostne hlače kaslo so namreč stale 72,99 €, jakna oskoda, pa celo 123,99 €. Toda ne-

kateri so ugotavljali, da dobra kakovost le terja svojo ceno ...

Ob koncu našega javljanja iz Gornje Radgone velja samo še zapisati, da je sejem Lov nedvomno že postal sestavni del sodobnega slovenskega lovstva. Čeprav bi ta sejem nekateri radi imeli nekje v osrčju Slovenije, vsaj nekje v Celju ali okolici, bo tudi v prihodnje verjetno le ostal v Gornji Radgoni. »Tam je nastala ideja zanj (kakor nekdaj v Kranju), tam je zaživel, dosegel mednarodni nivo in tam naj tudi ostari ...« so pokomentirali nekateri. Skratka, pustimo mu njegovo poslanstvo, ki je v dobro vsem slovenskih lovčev, ribičem in drugim ljubiteljem zdrave narave in okolja. Na nas pa je, da ga bomo tudi v prihodnje redno in radi obiskovali. To si, vsaj po moji oceni, namreč zasluži.

Franc Rotar

Očistimo Slovenijo nevarnih odpadkov!

Pod takšnim naslovom se je aprila začela stalna okoljska akcija, v kateri bodo nevarne odpadke v naravnem okolju odkrivali učenci mreže ekošol in drugih zainteresiranih vzgojno-varstvenih šolskih centrov. Po terenu jih bodo vodili lovci in šolski mentorji. Vsa divja odlagališča bodo evidentirali in fotografirali, že prihodnje leto pa naj bi po posebnem načrtu občinskih komunalnih služb začeli odvažati take odpadke.

Na novinarski konferenci, ki je bila 23. 4. na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani, so akcijo predstavili za javnost in povedali, da so dali idejno pobudo zanjo: v uredništvu revije Zdravje, predstavniki Ekošole in Ministrstvo za okolje in prostor, podporo ter pomoč pa so zagotovili tudi Ministrstvo za šolstvo in šport, Ministrstvo za zdravje in nevladna naravovarstvena organizacija Lovska zveza Slovenije.

»V letošnjem letu smo se odločili poiskati vsa divja odlagališča nevarne azbestne kritine, ki jih bodo iskali otroci ekošol. Po terenu jih bodo vodili zagotovo najboljši poznavalci naravnega okolja – lovci iz več kakor 415 lovskih družen. Otroci bodo evidentirali lokacije nevarnih odpadkov, da bodo potem lahko za to usposobljeni delavci komunalnih podjetij odvrženo azbestno kritino odstranjevali,« je v uvodu na konferenci povedala **Marta Krpič**, glavna in odg. urednica revije Zdravje. Povedala je še, da bodo v okviru akcije maja po posameznih občinah potekala posebna izobraževanja, na katerih bodo skušali ozavestiti in spodbujati občane k zamenjavi škodljive kritine in jih seznanjati s posledicami za zdravje ljudi, živali ter za naravo sploh izredno škodljivega azbesta.

V bližnji preteklosti se je nam-

reč izredno razširilo odlaganje kosovnih in mešanih odpadkov v naravno okolje, kjer so nastala mnoga divja odlagališča. Z uveljavljanjem občinskih odlokov o obveznem ravnanju s komunalnimi odpadki pa naj bi se s tako prakso prenehalo in naj bi takšne odpadke odlagali le na zato določena odlagališča. Še posebno lovci vemo, da neozaveščeni posamezniki še vedno odvažajo (predvsem v nočnih urah) pretežno gradbene in nevarne odpadke na skrita divja odlagališča (največkrat so blizu makadamskih cest in gozdnih vlakov) v naravno okolje. Vzrok temu je tudi, da povsod v Sloveniji ni dovolj urejenih odlagališč in predelovalnic tovrstnih odpadkov. Po ugotovitvah lovcev je to tudi posledica zaračunavanja za odložitve določene vrste odpadkov na za to določenih zbirnih centrih. Zato z lovske strani še toliko bolj

pozdravljamo akcijo, ki so jo lovci vsako leto ob dnevu Zemlje izvajali v svojih loviščih. Obenem tudi razočarano ugotavljamo, da se odpadki znova in znova pojavljajo v naravnem okolju. »Lovci se bodo zagotovo zato radi priključili omenjeni stalni okoljski akciji,« je zatrdil **Bogdan Mahne**.

Nada Pavšer, nacionalna koordinatorica ekošol, je povedala, da je po njenem mnenju pomembno, da je za reševanje to-

likšnega problema treba povezati vse prebivalce Slovenije, saj lahko le s skupnimi močmi očistimo naše okolje in tako omogočimo varno bivanje sebi in tudi divjim živalim v naravi. Zahvalila se je Lovski zvezi Slovenije za posluš, ki je akcijo in ekošole že predstavila lovčev v Lovcu, 6/07, na str. 272. Stalno okoljsko akcijo so pozdravili in javno zagotovili tudi finančno podporo zanjo ministra **Janez Podobnik** in **Milan Zver** in državni sekretar **Do-**

Na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani je bila 23. 4. novinarska konferenca, na kateri so predstavniki sodelujočih partnerjev novinarje seznanili s trajno akcijo Očistimo Slovenijo nevarnih odpadkov. Letos bodo otroci ekošol in drugih zainteresiranih šol v okviru začetnega dela te akcije popisali črna odlagališča nevarnih odpadkov. Akcijo so podprla in tudi obljubila finančno podporo tri ministrstva. Na fotografiji so o akciji spregovorili (od leve): **Bogdan Mahne** (predsednik LZS), **Nada Pavšer** (nacionalna koordinatorica ekošol), **Janez Podobnik** (minister za okolje in prostor), **Anja Hren** (vodja tržnega komuniciranja in odnosov z javnostjo, Delo Revije, d. d.), **Marta Krpič** (glavna urednica revij Naša žena in Zdravje), dr. **Milan Zver** (minister za šolstvo in šport) in **Dorijan Marušič** (državni sekretar na ministrstvu za zdravje).

Bogdan Mahne je nacionalni koordinator ekošol prof. **Nadi Pavšer** pri akciji zagotovil učinkovito terensko pomoč članov Lovske zveze Slovenije in pohvalil akcijo. Lovci iz 415 lovskih družen v Sloveniji bodo popeljali učence in njihove mentorje po terenu in jim v naravnem okolju pomagali najti in popisati vsa črna odlagališča nevarnih odpadkov. Lovci namreč v svojih loviščih taka mesta že dobro poznajo in jih vsako leto tudi očistijo. Žal pa se na njih znova naberejo novi in novi odpadki, ki jih ponoči neozaveščeni in okoljsko neodgovorni občani stresajo iz avtomobilskih prikolic in celo s tovornjakov. Zato so lovci še posebno zainteresirani za partnerstvo pri tej akciji, ki bi v prihodnosti prispevala k čistejšemu in bolj zdravemu naravnemu okolju divjih živali in ljudi.

Vse foto: B. Leskovic

Le streljaj od odlagališča odpadkov Barje - Snaga Javno podjetje, d. o. o., ki prevzema odlaganje odpadkov za občine: Mestna občina Ljubljana, Brezovica, Dragomer, Dobrova - Polhov Gradec, Dol pri Ljubljani, Horjul, Ig, Medvode, Škofljica in Velike Lašče, so se v zadnjih nekaj letih nabrale tone nevarnih odpadnih azbestnih strešnih kritin in drugega odpadnega gradbenega materiala, ki ga ponoči nevestneži vozijo na Ljubljansko barje celo s tovornjaki. Verjetno zaradi cene 0,0815 EUR/kg odloženih odpadkov na odlagališču Barje!? Lovci so mestne oblasti na take pojave že večkrat opozorili, predlagali celo uvedbo posebne ekološke policije, pri kateri so bili pripravljeni tudi sami sodelovati, zahtevali policijsko kontrolo prometa na vpadnicah na Ljubljansko barje (Rakova jelša, Cesta v mestni Log, Vnanje Gorice, cesta na Gmajnice) ali postavitev učinkovitih zapornic. Vendar doslej vse zaman.

Zato naj bosta strašljivi fotografiji le kot prvi prispevek Lovske družine Brezovica (prej Vič), ki upravlja okoliško lovišče, učencem ekološke, ki bi si želeli ogledati izjemne količine odvrženih nevarnih azbestnih odpadkov v prelepo okolje; tudi v del krajinskega parka Barje. Pa še podatki za fotografiji: lokacija: pot Rakova jelša – Mestna šupa; fotografirano: 28. 4. 2007, vsebina: 70 % azbestnih odpadnih kritin, stekla in drugih nerazgradljivih materialov; približna ocena raztresenih količin na 2 do 3 km dolgem odseku: približno 8 ton.

rijan Marušič, ki je zastopal Ministrstvo za zdravje.

Kaj za zdravje pomeni odpadna azbestna kritina?

Uporaba azbesta v gradbeništvu in industriji je dosegla višek v sedemdesetih letih prejšnjega stoletja. Rudnina, ki je v bistvu silikat vlaknate strukture, je bila

skoraj nenadomestljiva v gradbeništvu, ker ima veliko tehnično uporabnih lastnosti in so ga zato uporabljali v več kot 200 izdelkih. Nevarni, kancerogeni azbest je v izdelkih vezan tako, da se ne more sproščati, če niso izdelki poškodovani, dotrajani, če se med seboj ne drgnejo, če jih nekdo ne žaga, brusí, vrta, reže ...

Po tolikih letih se je znašel na smetiščih. Azbestna vlakna se po dolžini lomijo, so nevidna in brez vonja. Pomembno je vedeti, da ko smo v bližini azbestnih izdelkov, jih zato ne zaznamo, jih pa lahko vdihujemo z zrakom in se tako izpostavimo nevarnosti. Najpogostejši bolezni proizvodnje in uporabe azbestnih kritin sta azbestoza in pljučni rak (maligni mezoteliom). Najbolj nevarna je izpostavljenost azbestu prek zraka. Azbestna vlakna lahko prinesemo tudi na obleki in v laseh.

Namen akcije

Otroci, ki se seveda ne bodo dotikali takih odpadkov, bodo le pridobili podatke o lokaciji, okvirnem številu in velikosti posameznega odlagališča za poznejšo (v letu 2008) sanacijo le-teh v okviru občin oziroma komunalnih podjetij. Občine bodo uredile primerne lokacije (če jih že nimajo) za odlaganje tovrstnih odpadkov (po zgledu Občine in Komunale Nova Gorica).

Pri tej akciji želijo partnerji učencem, delavcem šole, staršem in krajanom pokazati, kakšen je pravičen odnos do okolja, do ravnanja z odpadki. Predvsem pa je namen pri vseh občanih spodbuditi razmišljanje, da je treba za seboj pustiti čim manj odpadkov, ki jih moramo pravilno ločevati in odlagati na le zato določenih mestih.

Podrobneje o ciljih letošnjega dela akcije

Učenci ekološke bodo z mentorji in pod terenskim vodstvom lovcev območnih lovskih družin popisali odlagališča nevarnih odpadkov (t. j. zavržene azbestne plošče strešne kritine, železo, gradbene odpadke, belo tehniko, avtomobile, akumulatorje, avtomobilске pnevmatike, ostanke barv in lakov ipd). Na prednostno listo za sanacijo bodo občin-

ske službe uvrstile črna odlagališča z azbestnimi odpadki, ki jih bodo otroci fotografirali in na karti določili natančno lokacijo, ki bo služila kot orientacijska točka izvajalcem sanacije. Učenci bodo pod vodstvom mentorjev izdelali plakate, ki jih bodo razstavili skupaj z rezultati posebne ankete, ki jo bodo izpolnili skupaj s starši. Anketirali bodo tudi krajane, da bodo dobili čim več točnih podatkov. Maja so bile delavnice že v Murski Soboti, Novem mestu, Mariboru, Novi Gorici in Celju, kjer so o nevarnih odpadkih predavali poznavalci in strokovnjaki.

Koordinatorica ekološke je tudi omenila, da bodo najboljše ekološke deležne nagrade – dvo-dnevne bivanja v Naravoslovno-sportnem taboru Breka v neposredni bližini Kal - Koritnice pri Bovcu. Nagrajeni bodo tudi drugi sodelujoči učenci ekološke.

Boris Leskovic

Akcije čiščenja: nujnost, obveznost ali kaj tretjega!?

Nekako nelagodno sem se počutil v soboto, 31. marca, ob jutranjem pozdravu Stanka Zupaniča, starešine LD Boris Kidrič, zbranim pred lovskim domom na Zgornji Hajdini. V dobrodošlici so me imenovali gosta iz sosednje LD. »Nisem prišel v goste, spoštovani lovski tovariš, temveč sem se tu pojavil kot krajan Njiverc; zavestno sem se odzval javnemu pozivu na organizirano akcijo,« sem mu povedal.

Že kar tradicija bi lahko rekli za člane LD Boris Kidrič na začetku pomladi; ko zima pospravi svojo »belo odejo«, razgali vse človeške nemarnosti in jih raznesene po naravi in revirjih. Več kot pol desetletja trmasto »pre-

Foto: E. Aubelj

Jutranja dobrodošlica zbranim za čistilno akcijo, ki so jo organizirali v LD Boris Kidrič.

Še bi se še kaj našlo ...

pričujejo» vse tiste, ki brezvestno, brez sramu posiljujejo njihov zeleni gaj s tonami odvrženih, kaj odvrženih – kar navoženih odpadkov.

Da je njihova pobuda padla na plodna tla, kažejo zadovoljnih obrazov, saj jih v razmišljanju in ravnanju podpira staro in mlado. Dejave so tudi šole na njihovem območju. K vsesplošnemu ozaveščanju poziva vodstvo **občin Hajdina in Kidričevo**, ko poskušajo z nekakšno uglasjenostjo, previdno miselnostjo po družbenju spodbuditi k večji udeležbi na akcijah. Hkrati pojasnjujejo, da ob večji ozaveščenosti pri podobnih akcijah ne bi bilo treba prepričevati, da takšna neodgovorna, nečedna početja niso ravno v prid in zadovoljstvo nikomur, najmanj pa lastnikom gozdov in posestnikov, tistim, ki zagotovo drugače in občutljivo gledajo na svoje imetje kot tisti, ki prebivajo v okoliških blokkih. Tako ali drugače: nihče in z nobeno pravico ne sme nalagati (podtikati) drugemu svojih »nebodijhtreba odpadkov«.

V občini pospešeno iščejo lokacije, ponekod pa že gradijo zbirne, odpadkom namenjene centre.

Tako je bilo v nagovoru tudi razumeti hajdinskega župana **Rada Simoniča**, tistega župana, ki ga imajo lovci skoraj za svojega, ki mu nič ne »uide«. Po meri zadovoljnih udeležencev, ob katerih so se kidričevski lovci izkazali kot prijazni in večji gostitelji, predvsem pa preudarni gospodarji, saj moramo lovci svojo »zeleno« blagajno nenehno nadzorovati, da ne zdrsne v rdeče številke. Da strnem: čeprav je bilo nadvse zagnano in delavno, je bilo tudi prijetno. In verjetno se bo takšno koristno druženje ob podobnih akcijah v prihodnjih letih nadaljevalo.

Edvin Aubelj

Udeležili smo se že 37. čistilne akcije

Lovci **LD Rače** smo izpeljali že 37. tradicionalno čistilno akcijo po celotnem lovišču LD Rače. Tudi letos so sodelovali učenci **osnovnih šol iz Rač, Miklavža in Slivnice**. Akcija je potekala 14. aprila in z veseljem ugotavljam, da je bila zelo uspešna, saj je na njej sodelovalo približno 480 udeležencev. Iz Osnovne šole Rače se je akcije udeležilo okoli 320 otrok, iz Osnovne šole Miklavž 25 in iz Osnovne šole Slivnica 22 otrok. Letos se je akcije udeležilo tudi zavidljivo število odraslih (največ doslej). Prisotni so bili tudi javni delavci Občine Rače - Fram in seveda lovci LD Rače. Na čelu Osnovne šole Rače je bil njihov ravnatelj **Jože Jurič**, na čelu učencev Osnovne šole Miklavž pomočnik ravnatelja **Zvonko Trstenjak** in učencev Osnovne šole Slivnica njihova učiteljica **Milena Gerenčnik**. Naše akcije se redno udeležuje župan Občine Rače - Fram **Branko Ledinek**, ki je bil z nami tudi letos.

Poudariti moram izredno pri-

Po končani čistilni akciji so člani LD Rače poskrbeli za dobro malico v lovskem domu.

Še mnogo podobnih uspehov nam je zaželel župan Občine Rače - Fram – Branko Ledinek.

zadevnost vseh sodelujočih, še posebno **Marije Zavernik**, učiteljice OŠ Rače, ki zelo vestno organizira razpored svojih učencev na čistilni akciji. Tudi Trstenjak z veseljem in prizadevnostjo sodeluje že vrsto let na naši čistilni akciji. Ne nazadnje moram omeniti še vedno prisotne **gasilce Gasilskega društva Rače in Podova**, ki s svojimi kombiji razvozijo učence po terenu. Hvala vam! Seveda moram pohvaliti tudi vse lovce naše LD Rače in

Zadovoljni obrazi po uspeli čistilni akciji v lovišču LD Rače (od leve): ravnatelj OŠ Rače Jože Jurič, pomočnik ravnatelja OŠ Miklavž Zvonko Trstenjak in učiteljica iz OŠ Miklavž.

Foto: D. Vešner

lovce iz drugih lovskih družin, ki so sodelovali v akciji.

Da bi akcija dobro uspela, smo vsem sodelujočim zagotovili toplo malico. Za to se moramo lovci zahvaliti sponzorjem, ki nam že nekaj let finančno in materialno stojijo ob strani in nam izdatno pomagajo. To so: **Kmetijska zadruga Rače, Pinus - Rače, Ministrstvo za okolje in prostor, Pekarna Hlebček - Pragersko, Občina Rače - Fram, Občina Miklavž na Dravskem polju, Ekolab - Maribor, Fakulteta za kemijo in kemijsko tehnologijo Maribor, Zavarovalnica Maribor, Merkur - Studenci in Snaga - Maribor**. Vsem se v imenu račkih lovcev iskreno zahvaljujem.

Bila je s soncem obsijana spomladanska sobota. Razpršili smo se po približno 2.000 ha gozdov, travnikov in njiv ter začeli pobirati odvržene odpadke, ki so jih v naravo odvrgli nevestni ljudje, ki jim ni mar za okolje. Napolnili smo štiri velike kesone z raznimi odpadki, za katere je poskrbela Snaga iz Maribora.

Našo tradicionalno delovno akcijo smo sklenili okoli 11. ure. Vsi smo se zbrali v našem lovskem domu in se okrepčali s toplo malico ter osvežilnim napitkom. Obljubili smo si, da bomo z akcijo nadaljevali tudi prihodnje leto. Z veseljem ugotavljam, da je v naravi iz leta v leto manj odpadkov. Upamo, da čez čas naše akcije ne bodo več potrebne. Dobro rapoloženi smo zapuščali lovski dom, saj smo tisti dan z našim delom dali prelepi naravi še lepši videz.

Vsem, ki so kakor koli prispevali k uspešnosti čistilne akcije, se iskreno zahvaljujem in vem, da bodo imeli tudi prihodnjič posluh za takšne plemenite stvari.

Drago Vešner

Pomembna prireditve

Po programu mednarodnega italijansko-slovenskega raziskovalnega projekta **INTERREG III – A, Trajnostno čezmejno upravljanje z živalstvom**, ki ga pretežno financirajo skladi Evropske skupnosti, je bil 3. letošnji

Prof. Piero Susmel z videmske univerze je eden od sodelavcev pri projektu in je bil moderator prireditve v Špetru Slovenov v Furlaniji.

predstavitveni seminar o opravljenem delu in vmesnih ugotovitvah organiziran v soboto, 28. aprila, v kraju Špeter Slovenov v Furlaniji. Prireditve je pritegnila

Navzoči lovci so pozorno spremljali predstavitveni seminar projekta Interreg III – A z naslovom Trajnostno čezmejno upravljanje z živalstvom, ki ga večinsko financira EU.

številne obiskovalce, tudi nelovce. V razpravi po nedvomno zanimivih poročilih se je po pričakovanjih razvila živahna razprava. V njej je bilo slišati določene pomisleke glede velikih zveri, zlasti risa. V razpravi niso mogli mimo krajevnih, zlasti za obmejno slovenska lovišča spornih načinov lova na parkljasto divjad z visokonogimi goniči in celo križanci. Zato je treba tak način lova omejati, odločno zahteva slo-

venska stran. Takim zahtevam se pridružujejo tudi napredni domačini. Drugače misleči zagovorniki se sklicujejo tudi na tradicijo in tak lov povezujejo kot del lokalne narodnostne in lovske identitete. Medtem ko so lovišča na Tržaškem, Goriškem in v določenem delu Furlanije sprejela srednjeevropske gojitvene smernice, pa se pri tem zatika v drugem delu Furlanije in Režije, kjer je slovenska beseda vse redkejša. Razmer ne kaže spreminjati zgolj s predpisi, pač pa predvsem z različnimi vsebinami postopnega spreminjanja razmišljanja in ravnanja lovcev. Da vse le ni tako slabo, je pokazal pregled odstrela lovskega okrožja številka 3 – Nadiške doline, ki zajema okrog 42.000 ha lovišč. Lani je bilo v tamkajšnjih loviščih, kjer lovi okrog 1000 lovcev, uplenjenih 660 glav srnjadi, 330 prašičev ter nekaj 10 gamsov in jelenjadi. Kot mi je prišepnil eden od obiskovalcev, večino odstrelijo na brakadah. Ne glede na to je bil pregled odstrela, tudi zaradi strogih predpisov in zahtev, vzorno pripravljen. V posameznih loviščih so razstavili rogovja srnjakov, nekaj rogovič jelenov in močnih gamskih rogljev ter zobovja srn in divjih prašičev, med katerimi pa je le 1 merjasec dosegal polno zrelost za zlato medaljo.

Dva zanimiva pregleda odstrela

Letošnji pregledi odstrela parkljaste divjadi v delu Furlanije in na Tržaškem so več kot zgovoren dokaz naglih sprememb razmišljanja in ravnanja ne le večine lokalnih lovcev, pač pa tudi za lovstvo pristojnih upravnih in nadzornih državnih ustanov.

Na pregledu odstrela za lovsko okrožje št. 7 – Brda, ki zajema kar 20 javnih in zasebnih lovišč na 9.201 ha, ki je bil 14. in 15. aprila v Krminu (Cormons), je izstopala velika intenzivnost odstrela parkljaste divjadi, zlasti divjega prašiča, ki je lani ponekod preseгла 6 glav/100 ha. Lani, vključno z letošnjim januarjem, je bilo skupno odstreljenih 269 glav srnjadi (75 % načrta) in 341 divjih prašičev (86 % od načrta). Ob dejstvu, da je to kmetijsko, zlasti vinogradniško območje, so povsem sprejemljive nekoliko ohlapnejše gojitvene smernice. Vedno večji problem pa so nenaravne izgube, zlasti v prometu.

Letošnji pregled odstrela v Sesljanu je bil vzorno pripravljen.

690 glav odstrela srnjadi (leta 2005 – 722 glav) in 224 divjih prašičev (leta 2005 – 192). Povprečni odstrel srnjadi je bil okrog 3,6/100 ha, pri divjem prašiču pa okrog 1,2, s tem, da je bila v nekaterih loviščih intenzivnost izjemno velika (Bazovica 7,71 glave parkljaste divjadi/100 ha).

Foto: B. Krže

Tržaški župan Roberto Dipiazza, tudi sam lovec, je zagotovil nadaljnjo in širšo podporo naravovarstvenim prizadevanjem lovcev. Ob njem predsednik lovskega okrožja Kras Renzo Ambrosi.

Vzoren, z množico podatkov opremljen katalog je izšel v italijanskem in slovenskem jeziku ter furlanskem narečju, kar je poleg zahtevnih priprav in izvedbe nedvomno tudi zasluga pokončnega **Maria Leopoliya**. Vzodbudne besede lokalnih županov in drugih predstavnikov oblasti dokazujejo enosmerno delovanje države in lovstva.

Večja gojitvena enota je lovsko okrožje št. 17 - Kras, ki zajema širše območje zaledja Trsta v skupni površini skoraj 19.000 ha in v katerem je 23 lovišč s 427 člani oziroma lovci.

Na pregledu odstrela, ki je bil 21. in 22. aprila v Sesljanu pri Trstu, je bilo na panojih in v bogatem katalogu predstavljenih

Pri gospodarjenju ne gre brez težav, saj je območje na nekaterih delih kmetijsko pomembno, marsikje pa se soočajo s perečimi težavami, ki jih povzročajo druge dejavnosti v naravnem prostoru. Izgube v prometu so dramatične.

Končni rezultati so vredni spoštovanja in pohval, še zlasti, če se spomnimo na razmere pred 10 leti in več. Takrat je bila Slovenija za vzgled. Kaj pa dandanes?

Če kje, potem je na Tržaškem pomembno, da lovci govorijo isti jezik, kar dokazuje tudi sodelovanje Lovskega pevskega zbora Doberdob na otvoritveni slovesnosti.

Blaž Krže

Blaž Krže

Dan Zemlje na Zg. Jezerskem

Ob letošnjem »svetovnem dnevu Zemlje« se je **Lovska družina Jezersko** skupaj z lastniki gozda na Sp. Jezerskem 22. 4. 2007 odločila, da v dveh dneh »pospravi« ostanke v sedemdesetih letih prejšnjega stoletja – po navodilih takratnega Gozdnega gospodarstva, tedanje gozdarske stroke in znanosti – postavljeno zimsko ogrado za jelenjad. Namen ograde je bil, da bi v zimskem času jelenjadi omejili gibanje, jo tam krmili ter tako »morda« vplivali na zmanjšanje škode, ki jo je povzročala v gozdu. Tako sta nastali dve

skih metrov dotrajane ograde vsako leto tudi dosledno in sproti skrbimo za čistočo in odvoz odpadkov na planinska izhodišča. Koordinator in vodja letošnje akcije je bil revirni lovec in gospodar lovsko-naravovarstvenega doma LD Jezersko **Leon Šiberle**. Prostovoljne delovne akcije se je udeležilo več kot 50 % članov in tudi nekaj nelovcev, ljubiteljev narave in prijateljev lovcev. Na splošno ugotavljamo, da je vse več aktivnosti lovcev, ko »puške« zamenja delovno orodje, sanitarne vreče in, kot to pot, ko so bile v naših rokah škarje za jekleno žico, klešče, krampi in lopate ...

F. Ekar

Foto: F. Ekar

Jutranji zbor lovcev pred delovno akcijo; v sklopu aktivnosti ob svetovnem dnevu Zemlje.

veliki ogradi z zimskimi krmišči in t. i. »mirni coni«. Na tak način naj bi divjadi zagotavljali čim več miru. V skoraj tridesetih letih je ograda, »obora« dotrajala; medtem so se spremenila tudi načela gojitve jelenjadi. Po navodilih in smernicah v normalnih zimskih razmerah prostoživeče divjadi ne bi več krmili, sploh pa ne več zapirali v ograde.

Dotrajana ograda je bila popoln tujek v naravnem okolju alpskega gozda, zato smo se na Zg. Jezerskem odločili, da bomo odstranili jeklene žice, izkopali ostanke lesenih, skoraj 2 m visokih stebrov in okolico vrnili v prejšnje stanje.

Člani LD Jezersko se aktivno vključujemo v vsakoletno čiščenje gozda, saj smo tudi vsestransko naravovarstveno ozaveščeni in delavni, še posebno pri varovanju in ohranjanju divjadi, gorskega rastlinja in okolja. Poleg odstranjevanja več tisoč dolžin-

Bazenska lovska razstava v Ribnici na Pohorju

Lovci Lovskega gojitvenega bazena (LGB) Radlje ob Dravi, ki združuje LD Janžev Vrh, Kapla na Kozjaku, Podvelka,

Radlje ob Dravi in Remšnik, vanj je včlanjenih 310 članov in imajo skupno lovno površino 17.310 hektarjev, so letos marca v Ribnici na Pohorju (vsako leto je v drugi LD) pripravili strokovno predavanje in pregledno razstavo uplenjene divjadi in lovskih trofej (sezona 2006).

Starešina LD Janžev Vrh **Drago Garmut** je v uvodnem nagovoru pozdravil lovce in goste ter se jim zahvalil za udeležbo in pomoč pri pripravi razstave. Poročilo o opravljenem lovskogospodarskem načrtu LGB Radlje ob Dravi za lani je predstavil njegov predsednik **Stane Petar**, ki je že na začetku poudaril, da so se zbrali na pregledni lovski razstavi zato, da bi ocenili opravljeno delo v minulem letu, si postavili cilje za naprej, si izmenjali izkušnje ter poglobili strokovno znanje. V poročilu je med drugim opozoril na odstopanja od načrtovanega odstrela (in izgub) pri divjadi posamezne vrste v loviščih v primerjavi z realizacijo. Pri srnjadi, ki je v bazenu glavna vrsta lovne divjadi, je opozoril, da pri njej biološki kazalci kažejo rahlo upadanje, saj se telesne teže in teže trofej

manjšajo, povečuje pa se pogin. Kljub številnim zaščitnim ukrepom je bilo še vedno največ nenaravnih izgub pri divjadi na cestah, sledijo izgube zaradi potepuških psov in kosilnic, nekaj izgub pa je bilo tudi na železnici. Ob zaključku poročila je poudaril, da je v prihodnje najpomembnejša naloga lovcev, da bi še več storili za izboljšanje življenjskih razmer divjadi.

V nadaljevanju je Petar spregovoril o razpisu koncesij za dodelitev lovišč v upravljanje, ki še vedno ni objavljen, čeprav je od sprejetja zakona poteklo že več kot tri leta, koncesije pa bi morale biti razpisane v roku treh mesecev po veljavnosti zakona. Nato so lovci poslušali predavanje lovskega strokovnjaka **Vojka Podgornika** iz Maribora o jelenjadi in gospodarjenju z njo. Podgornik je med drugim opozoril na škodo, ki jo povzroča jelenjad, in spregovoril o ukrepih za njeno zmanjševanje. Pri tem je posebej poudaril nujnost pravnega dodatnega krmljenja jelenjadi, ustrezno velikost pašnih površin, ograje in seveda uskladišev številčnosti jelenjadi z razmerami, ki jih nudi naravno okolje.

Lovski inšpektor **Drago Križan** je kritično spregovoril o doseženem spolnem razmerju pri uplenjeni divjadi za lani v LGB Radlje ob Dravi. Lovce je seznanil tudi z dvema odločbama Ustavnega sodišča, ki ju je sprejelo v minulem letu. Z njima ni razveljavilo 163. člena Zakona o varstvu narave, v katerem piše, da je **divjad last države**, in 5. člena Zakona o gozdovih, ki določa, da **mora lastnik gozda v svojem gozdu dovoliti lov, ki poteka v skladu s predpisi**.

Med številnimi drugimi gosti je zbrane nagovoril tudi predsednik LZ Maribor **Brane Kurnik**, ki je poudaril pomen seznanjanja širše javnosti s poslanstvom, ki ga opravljajo lovci in k čemur spadata tudi pregled opravljene odstrela divjadi in razstava trofej. Županja Občine Ribnica na Pohorju **Marija Sgerm** je v pozdravnem nagovoru pohvalila lovce, saj so med drugim tudi pobudniki in nosilci čistilnih akcij okolja v Občini Ribnica na Pohorju. Izrekla je priznanje članu LD Janžev Vrh **Jožetu Huderniku** za doseženo prvo mesto na Državnem strelskem prvenstvu (2006) v lovski kombinaciji. Za kulturni program so poskrbeli Rogisti LD Muta.

Mag. Jože Marhl

Foto: J. Marhl

Lani je bil državni strelski prvak v disciplini lovska kombinacija mladi član LD Janžev Vrh Jože Hudernik.

Foto: J. Marhl

Lovci in gostje pregledne lovske razstave LGB Radlje ob Dravi poslušajo predavanje Vojka Podgornika.

Foto: K. Schneider

60 let LD Vinski Vrhovi

Devetega septembra 2006 je LD Vinski Vrhovi - Miklavž pri Ormožu praznovala 60 let obstoja in organiziranega lovstva. LD je leta 1946 ustanovilo osem članov: **Jože Kralj, Peter Puconja, Ludvik Rajh, Bolfenk Šnajder, dr. Matej Vargazon, Ludvik Zdravec, Franc Zemljič in Ivan Trstenjak**; vsi so bili iz tedanje občine Sveti Miklavž. Organizirano lovstvo je bilo omenjeno že leta 1932 in je potekalo v okviru *Lovskega društva Sveti Miklavž pri Ormožu*.

Takrat je občina dajala lovišče za dobo več let v zakup na licitaciji. Zakupniki so bili predvsem premožni kmetje, trgovci, hotelirji in vinogradniki. V tedanjem času je bilo lovišče precej bogato z malo divjadjo, srnjad pa se je pojavljala v manjšem številu.

V kroniki beremo, da je LD Sveti Miklavž pri Ormožu delovala do nemške okupacije. Po osvoboditvi, leta 1946, pa je bila ustanovljena *Lovska družina Sveti Miklavž pri Ormožu*. Poleg svojih članov je bilo v LD vključenih 10 članov iz Krajevne skupnosti Kog. Ob ustanovitvi je LD Sveti Miklavž pri Ormožu upravljala z loviščem, velikim 2.350 ha. Leta 1951 so kegovski lovci izstopili iz LD Sveti Miklavž pri Ormožu, saj so ustanovili svojo LD Kog. Takrat je LD Sveti Miklavž odstopila LD Kog del

svojega lovišča. Leta 1954 se je LD Sveti Miklavž pri Ormožu preimenovala v **LD Vinski Vrhovi - Miklavž pri Ormožu**. Leta 1967 se je med lovci pojavila želja, da bi zgradili svoj lovski dom. Gradnja se je začela leta 1968 in je trajala tri leta. Potrebno je bilo ogromno truda takratnih članov, predvsem v obliki opravljenih prostovoljnih delovnih ur, prispevanega gradbenega materiala in denarnih sredstev. Leta 1978 je LD razvila svoj prapor s kar 27 trakovi, 86 zlatimi žeblički in 50 srebrnimi. Lovci LD Vinski Vrhovi smo vedno radi sodelovali z lovci iz domovine in tujine. Tako smo se leta 1981 pobratili z LD Borovnica.

V letih od ustanovitve je LD gospodarila predvsem z malo divjadjo. V poznejših letih se je število male divjadi zelo zmanjšalo zaradi posegov v naravo,

sodobnega kmetovanja in industrijskega napredka. Povečal pa se je stalež velike divjadi, predvsem srnjadi, ki se je dobro prilagajala na nove razmere v okolju. Velika divjad je še vedno glavni vir prihodkov za gospodarjenje v LD. Kljub navedenim posegom v življenjski prostor divjadi nam je s požrtvovalnim delom in nakupom lastnih njiv ter drugih površin uspelo obdržati našo avtohtono divjad v optimalnem številu in ji omogočiti naravno razmnoževanje.

Poleg osnovnih dejavnosti v LD so naši člani zelo aktivni na področju športnega strelstva. Vsako leto organiziramo spominsko prireditel – tekmovanje v streljanju na glinaste golobe v spomin na tragično preminulega lovskega tovariša **Frančka Rizmana**. Veliko pozornost namenjamo tudi lovski kinologiji in

vodimo različne lovsko uporabne pse.

Vse od ustanovitve do danes se je članstvo v LD nenehno spreminjalo, in sicer po starosti pa tudi številčnosti. Ob praznovanju 60. jubileja je LD štela 32 članov. Število članov je v ustreznem razmerju z velikostjo zdajšnjih 2.130 ha lovišča, kar nam omogoča nemoteno samostojno delovanje.

Po 60 letih obstoja naše LD in naše organiziranosti ugotavljamo, da smo bili pri varstvu in gojitvi divjadi ter ohranitvi narave uspešni in da zanamcem puščamo dobro stanje v loviščih.

Na prireditvi ob praznovanju 60-letnice so spregovorili: predsednik LD Vinski Vrhovi **Roman Pesrl**, predsednik ZLD Ptuj - Ormož mag. **Emilijan Trafela**, župan Občine Ormož **Vili Trofenik** in predsednik pobratene LD Borovnica **Božo Pavšič**. V programu so sodelovali rogisti ZLD Ptuj - Ormož, OŠ Miklavž pri Ormožu, Miklavževski oktet, harmonikar **Tadej Janežič** in prijatelji lovci sosednjih družin s prapori.

F. Ž.

Lovski kolektiv LD Vinski Vrhovi - Miklavž pri Ormožu ob 60-letnici

Foto: A. Zalar

60 let LD Podvelka

Ravno na dan ustanovitve, 26. 8. 1946, smo lovci LD Podvelka po 60 letih slavnostno proslavili obstoj naš lovske organizacije na idiličnem kraju, v lovskem domu na Klančkovem.

Foto: Anka

Člani LD Podvelka ob 60-letnici

LD Podvelka je bila ustanovljena na pobudo desetih domačinov, predvsem kmetov, ko so v prostorih Andreja Urana ustanovili lovsko družino. Na omenjenem zboru je bila pred tolikimi leti ustanovljena LD Lehen, ko so za prvega starešino izvolili **Jakoba Urbanca st.**, kmeta iz Lehna na Pohorju, za tajnika **Andreja Urana** in za gospodarja **Ludvika Volmajerja**, ki je v poznejših letih kot starešina vodil LD polnih 32 let.

V preteklosti so se lovske meje pogosto spreminjale, saj je imela LD del lovišča tudi na območju sedanjih LD Janževski Vrh in predel Javnika v LD Remšnik. Zdaj še veljavne meje so bile dokončno določene 16. 4. 1950. LD Podvelka šteje 52 članov, od tega dva pripravnika, in gospodari na 2.950 ha lovne površine.

Na dan proslave se je na Klančnikovem zbralo veliko obiskovalcev in simpatizerjev, ki so spremljali kulturni program. Ob tej priložnosti so nastopili Rogisti LD Muta, Moški pevski zbor KUD Ribnica na Pohorju in naš lovec **Darko Kmetec** z recitalom iz zbirke **Janka Glazerja Pohorske poti**. Zbrane je nagovoril starešina Slavko Prah, ki je s svojim govorom vse seznanil s podrobnostmi o LD Podvelka, z načinom gospodarjenja za divjadjo in pomenom sodelovanja z lastniki zemljišč. Slavnostni del se je nadaljeval s podelitvijo plaketa zaslužnim članom LD, Občini Podvelka, LD Cirkovce, LZ Maribor in **Mariji Godec** kot najbolj zaslužni, da imamo urejeno lovsko kočijo in ob raznih prireditvah ter lovih polne želodce. Red LZS za lovske zasluge II. stopnje je dobil **Jakob Medved st.** za dolgoletno nesebično delo v organih LD. Praktično darilo je prejel tudi dolgoletni starešina **Dušan Volmajer**, ki ima še posebne zasluge za ohranitev Klanč-

nikove domačije v čarobni podobi, da izžareva svojih 100 let in več kljub pritiskom modernizacije in raznim novodobnim modnim težnjam. Prireditve sta se poleg vabljenih lastnikov zemljišč in donatorjev udeležila župan Občine Podvelka **Anton Kovše**, ki je bil tudi uradni govornik, in županja Občine Ribnica na Pohorju **Marija Sgerm**. Zaradi prisotnosti obeh županov smo bili posebno počaščeni, kar kaže na dobro sodelovanje z lokalnimi skupnostmi. Po uradnem delu je sledila pogostitev vseh vabljenih ob prijetni glasbi.

Poseben prispevek je imelo tudi odprtje 1000-litrške obnovljene stiskalnice na obroču, ki je bila narejena leta 1935 in je pravzaprav sestavni del gospodarskega posloja ob lovskem domu. Stiskalnico sta preuredila lovca **Darko Kmetec** in njegova žena Ida v mikaven barček, ki je bil deležen še posebne pozornosti in občudovanja po uradnem delu prireditve.

Marijan Krevh

60 let LD Polzela

Leta 2006 smo tudi lovci iz **LLD Polzela** slavili svoj jubilej, 60-letnico ustanovitve naše LD.

Za počastitev obletnice smo pripravili krajši kulturni program, ki se je začel s Hubertovo mašo v polzelski cerkvi, ki jo je vodil tamkajšnji župnik **Jože Kovačec**.

Vsem udeležencem prve Hubertove maše v Polzeli je leta ostala v dobrem spominu, saj so že med mašo pa tudi pozneje nastopili Savinjski rogisti iz Tabora. Po kratkem govoru našega sedanjega predsednika **Ivana Skorenška** in končani maši smo se skupaj z vsemi povabljenimi gosti iz Občine Polzela in iz sedanjih LD ter z lokalnimi prebi-

valci preselili v lovski dom in tam nadaljevali krajši kulturni program s podelitvami priznanj in plaket. Na veselje vseh navzočih in v sklopu prireditve smo izvedli tudi pravi lovski krst.

Med drugim nam je župan Občine Polzela gospod **Ljubo Žnidar** izročil občinsko priznanje za dolgoletno in solidno sodelovanje z občino.

Ob praznovanju smo se spomnili nekaterih ustanovnih članov, kot so bili **Alojz Pižorn**, **Edi Suštar**, **Mirko Cajnko**, **Rudi Udrih**, **Jože Vrbnjak**, **Matevž Volk** in drugi, ki so že leta 1946 ustanovili našo LD.

LD Polzela že vrsto let skrbi za svoje lovišče in naravno okolje in stalno poskuša izboljševati življenjske razmere za divjad na tem območju.

Poudaril bi tudi vzdrževanje dobrih medsebojnih odnosov in dobre odnose z vsemi prebivalci in našimi sosedi ter souporabniki prostora, v katerem imamo lovišče.

Poleg drugih akcij se vsako leto udeležimo tudi čistilne akcije, ki jo organiziramo v sodelovanju z občino in lokalnim prebivalstvom. V sklopu občinskih dni prirejamo s Strelskim društvom Polzela strelska tekmovanja, ki se jih radi udeležijo tudi lokalni policisti s Policijske po-

se je zelo izboljšal, po vsej verjetnosti po zaslugi manjše uporabe pesticidov v kmetijstvu. Kar nekaj nepotrebnih težav pa nam povzročajo potepuški psi, predvsem njihovi brezvestni lastniki, ki jih puščajo brez nadzora tekati in preganjati divjad v lovišču.

V našem lovišču prevladuje srnjad, predvsem v zadnjem času pa nas pogosto obiščejo tudi divji prašiči.

V jubilejnem letu smo z veliko truda in delovnih ur obnovili naš lovski dom in zgradili novo avtomatsko hladilnico, ki nam je po pohvalah pristojnih služb še posebno v ponos.

Tako kot druge LD se tudi mi trudimo vzdrževati varne visoke preže in krmne njive ter remize, s katerimi skušamo izboljšati življenjske razmere za divjad in prispevati k varnemu lovu.

S požrtvovalnim delom, ohranjanjem dolgoletne tradicije lovstva, spoštovanjem vedno novih pravilnikov in zakonov, ki žal izgubljajo dober namen ohranjanja takšnega lovstva, kot ga poznamo, se trudimo upravljati z loviščem kot skrben in vesten gospodar. Tako bomo tudi nadaljevali, saj se zavedamo odgovornosti, ki nam je bila zaupana in se že vrsto let prenaša iz generacije v generacijo.

Aleš Primčič

Člani LD Polzela ob 60-letnici

staje Žalec. Žal nam je leta 2001 avtocesta praktično prepolovila naše lovišče in je tako velik del lovišča izgubil svoj pravi namen. Le s požrtvovalnim trudom posameznikov in v zadnjem letu z novo avtomatsko valilnico, ki jo je izdelal naš član **Čedomir Vogrinc**, nam nekako uspeva popestriti poljski del lovišča s fazani iz umetne vzreje in po novem tudi z nekaj malega poljskih jerebic. Tudi stalež poljskega zajca

60 let LD Rečica pri Laškem

Decembra 2006 je praznovala šestdesetletni jubilej **LD Rečica pri Laškem**. Ob tem jubileju so slovesnost namenili pregledu opravljenega dela na področju varstva narave in gojitve divjadi, da bi obudili spomin na številne generacije svojih predhodnikov in jim izrekli zahvalo za opravljeno delo, ki je ustvari-

lo LD kot uspešen kolektiv ter na takem temelju črpalo moči za prihodnje delo.

LD je bila ustanovljena maja 1946 pod imenom *Lovska družina Sv. Krištof*, ker se je takratna ožja lokalna skupnost, to je občina, imenovala tako. Prvi starešina na je bil **Blaž Kurnik**, kmet iz Govc.

V naslednjih dveh desetletjih je LD skrbela za divjad in urejala svojo organiziranost. Leta 1954 se je preimenovala v *LD Rečica pri Laškem*, ker je postalo območje njihovega lovišča, katerega osrednji del je Rečiška dolina, sestavni del nove Občine Laško.

LD je prizadevanja, da bi izboljšala razmere za gojitev divjadi, v 60. letih prejšnjega stoletja izpolnila tako, da je odkupila Kavškovo, Štarklovo in Trbeznikovo kmetijo na Šmohorju in Maliču. Tako je poleg pašnikov in njiv pridobila tudi objekte in Trbeznikovo domačijo preuredila v lovski dom, ki ga zdaj imenujejo Cirilov dom – po zaslužnem članu **Cirilju Vezjaku**. Kmalu zatem so za razvoj lovskega strelstva zgradili strelišče na glinaste golobe in strelišče za streljanje z MK puško na tarčo srnjak. V 80. letih so uredili še strelišče za streljanje na tarčo bežeči merjasec. Leta so 1969 začeli prirejati lovsko strelsko tekmovanje, ki so ga poimenovali Vezjakov memorial, od leta 1993 pa Memorijal Vezjak - Horjak.

Ob koncu 60. let so pod vodstvom zdajšnjega častnega člana **Jožeta Kuntariča** uspešno naselili muflone na širšem območju Šmohorja in Maliča. Takrat so začeli tudi graditi novo lovsko kočo v Govcah, ki so jo gradili kar nekaj let in jo slavnostno odprli leta 1985. Na njej je tudi spominska plošča v spomin na ustanovitev okrajnega obora OF za celjski okraj.

Za izboljšavo prehranjevalnih razmer za divjad, da bi zmanjšali vdore na obdelovalne površine nižje ležečih kmetij, so vsa leta obdelovali krmne njive. Ves ta čas so kosili tudi travne površine in tako preprečevali zaraščanje pašnih površin na tamkajšnjem območju.

Člani te LD letne lovskogospodarske načrte dokaj uspešno uresničujejo in z različnimi biotehničnimi deli zagotavljajo ustrezne razmere za gojitev divjadi. Pri zabeleženih izločitvah divjadi iz lovišča se strmo večja delež povežene divjadi v prometu ali raztrgane zaradi potepuških psov, kar je leta 2006 doseglo že kar tretjino od celotne izločitve. Tudi

delež lovnih površin se z prvotnih 4.290 ha iz leta v leto zmanjšuje, s čimer pa se zmanjšuje tudi življenjski prostor za prostoživeče živali.

Obseg škode, ki jo divjad povzroča kmetijcem in gozdarjem, sicer iz leta v leto niha, vendar lovci kot souporabniki prostora skušajo vse primere škode rešiti z ustrežno odškodnino oškodov-

mere za gojitev divjadi. Da pisanje o dosednji uspešnosti rečiških lovcev ni le samohvala, potrjuje tudi lansko občinsko priznanje *srebrni grb Občine Laško*, ki jim ga je širša skupnost podelila v znamenje priznanja za njihovo uspešno delo.

Ob jubileju so izdali bilten, v katerem so podrobneje opisana dogajanja, povezana z lovstvom

Člani LD Rečica pri Laškem ob 60-letnici LD

vancem. Menijo, da imajo dobre odnose s kmeti, gozdarji in drugimi uporabniki prostora.

S sosednjimi LD imajo tradicionalno dobre odnose in z njimi prirejajo tudi skupne love, v težavah pa si medsebojno pomagajo. Te LD so: Laško, Dol pri Hrastniku, Hrastnik, Gozdnik - Griže in Hum - Celje.

V 60-tih letih delovanja LD Rečica pri Laškem se je z osebnim zavzetim delom v njej izkazalo več kot sto članov. Poprečno je LD ves čas štela okrog štiri-deset članov. Za vse je veljalo in še vedno velja iskreno medsebojno tovarištvo. Bogastvo te LD je v njeni strukturi, saj združuje rudarje, kmete, industrijske delavce in izobražence v pristnih tovariških odnosih; vsi uživajo v naravi in v medsebojnem druženju.

Na slovesnosti so najzaslužnejšim izročili priznanja Savinjsko-Kozjanske ZLD Celje in lovška odlikovanja LZS. Da so podeljena priznanja in odlikovanja res zaslužena, priča podatek, da člani vsako leto opravijo v glavnem pri gojitvenih delih, nekaj pa tudi pri društvenih, skupno 4.000 do 5.000 delovnih ur. Vedeti moramo, da za razliko od drugih LD, ki opravljajo podobna dela pri vzdrževanju lovskih stez, lovskih koč in prež, člani te LD obdelujejo še skoraj 20 ha pašnih in njivskih površin ter tako zagotavljajo ustrežnejše raz-

na njihovem območju in v LD. Bilten s številnimi zgodovinskimi fotografijami in opisi navaja podatke iz bogate zgodovine, na katero so lahko ponosni.

LD Rečica pri Laškem je vključena v Savinjsko-Kozjansko ZLD - Celje in svoje delovanje usklajuje znotraj omenjene zveze in tamkajšnjega območja. Nameram v Sloveniji, da bi se zaradi novega zakona o divjadi in lovstvu (ZDLov-1) ukinile območne lovske zveze, so odločno nasprotovali. Bili so prvi med zagovorniki, ki so uspeli s prepričanjem, da so zveze lahko le pomoč pri delovanju LD, zato naj v določeni obliki ostanejo.

Tako kot se iz dneva v dan zaradi posegov v naravo slabšajo razmere za življenje divjadi, se poslabšujejo tudi razmere za delovanje lovske organizacije, in sicer zaradi sprememb v naši družbi in državi. »Prepričan sem, da bomo lovci tako kot divjad, ki se ne prestando prilagajati novim razmeram za svoje preživetje, le našli rešitve za obstoj naše organizacije in opravljanje našega naravovarstvenega poslanstva,« je na slovesnosti ob jubileju dejal starešina lovske družine **Andrej Mavri**.

Iz njegovega govora je bilo razbrati, da rečiški lovci – poleg zahajanja v naravo – opravljajo številne druge aktivnosti, ki jih drugi ne opazijo. Med take aktivnosti sodi tudi krepitev lovske

kulture. Zato ni čudno, da so na slovesnost povabili medse kar tri izvajalce kulturne dejavnosti, in sicer Celjske lovske rogiste, domači pevski kvartet iz Rečice in Lovski pevski zbor Zasavske ZLD iz Trbovelj.

Ob koncu se je starešina lovskim tovarišem zahvalil za zavzeto delo, vsem, ki so jih počastili s svojo prisotnostjo na proslavi pa zato, ker so jim tako izkazali pozornost in priznanje. Z besedami: »... da bo današnje praznovanje spodbuda za naše delo v prihodnje, čeprav ga moramo opravljati v razmerah globalnega kapitalizma, kateremu je pomemben le dobiček, za naravo in človeka pa mu je kaj malo mar, si želim, da bi si današnjo slavnost zapomnili kot nekaj prijetnih trenutkov med prijatelji in tovariši,« je starešina LD sklenil slovesnost.

Andrej Mavri

60 let LD Dravograd

Namesto jubilejnega almanaha dokumentarni film 60 let LD Dravograd

Petindvajsetega septembra 2006 je kot zadnja od 14 koroških lovskih družin svojo 60-letnico praznovala **LD Dravograd**. Na 17. september 1946, ko je 20 ljubiteljev lovstva iz Dravograda in Ojstrice ustanovilo LD Dravograd - Ojstrica, ki jo je vodil prvi starešina **Jože Hojnik**, so dravogrski lovci zelo ponosni. Zlasti je na tisti dan ponosen še vedno dokaj vitalni 96-letni **Gregor Glazer**, edini še živeči ustanovni in častni član LD Dravograd.

Lovska reorganizacija leta 1949 ni obšla tudi lovskih družin, ki so delovale na levem in desnem bregu reke Drave v zgornjem delu Dravske doline. Tisto leto so se namreč LD Dravograd - Ojstrica in LD Libeliče - Črneče združile v eno, LD Dravograd. Starešina združene in močnejše LD, ki je upravljala kar 6.000 ha veliko lovišče, je vodil Gregor Glazer. Vse do leta 1958 so koroški lovci z desne in leve strani Drave delovali in živeli v pravem lovskem sožitju. Takrat so namreč spoznali, da je tolikšno lovišče težko obvladovati in da bi bilo zaradi boljšega gospodarjenja za divjadjo lovišče bolje ponovno razdeliti na LD Dravograd in LD Libeliče. To so tudi storili. A omembe vreden je tudi podatek, da je v Dravogradu prva

leta po vojni deloval tudi Okrajni lovski svet za Koroško, ki ga je od začetka vodil **Franjo Knežar**, mizarski mojster iz Šentjanža, tajnik pa je bil **Otmar Verdnik** iz Dravograda. Lovski svet je nekaj časa vodil tudi **Mirko Kumer** s Prevalj. Kot zadnji predsednik pomembne organizacije za lovstvo je bil priznani slovenski lovski funkcionar **Tone Černač** (oče mag. Janeza Černača - op. pis.), ki je bil upravnik gozdne uprave v Črni. Prva leta delovanja je bila LD Dravograd odmerjena tudi zakupnina za lovišče v višini 1.576 dinarjev oziroma 100 dinarjev za vsakega člana.

LD Dravograd so od ustanovitve vodili: **Jože Hojnik**, **Anton Pernat**, **Gregor Glazer**, **Fortunat Juvan**, **Matija Hace**, **Kleder – Miha Pšeničnik**, **Miloš Juvan**, **Jože Gostenčnik**, **Jože Muc**, **Mirko Hribernik ml.**, **Adi Kralj**, **Slavko Bertonec** in **Vinko Podržan**, ki so po svojih močeh pomagali sestaviti bogat mozaik zdajšnje LD Dravograd. Zdaj tamkajšnja LD z vso vsmo vodijo starešina **Dušan Kudrnovsky**, gospodar **Leopold Lesičnik**, tajnik **Branko Rižnik** in blagajnik **Alojz Hrašan**. Lovci, ki so zaradi lova in dela razdeljeni v sedem revirjev, poleg gojitve in odstrela skrbijo tudi za vzdrževanje lovskih naprav, zlasti pa kar za tri lovske objekte: lovski bivač Piramida, ki so ga zgradili leta 1968, stoji 1.400 metrov visoko v lovišču; lovsko kočjo Košenjak, zgrajeno leta 1959, 1200 metrov n. v., in lovski dom, ki mu po domače rečejo kar »Grajska bajta«, in stoji nad mestom Dravograd, le streljaj od ostankov zidovja nekdanjega dravogradskega gradu.

»Medtem ko je leta 1958 ob razdružitvi nova dravogradska LD štela 29 članov, ki so dobili v upravljanje 3.642 ha veliko lovišče, ki ga v dolini, vse od mejnega prehoda Vič do »Murenhofa«, do meje z LD Muta, varuje reka Drava. Tam, visoko na Košenjaku, 1522 metrov n. v., in Ojstrici 1000 metrov n. v., pa kar 18 kilometrov državne meje med Slovenijo in Avstrijo, je v jubilejnem letu štela 61 članov. Imamo kar dvajset lovskih mentorjev z izpitom, devetnajst preglednikov uplenjene divjadi, sedem lovskih čuvajev, dva lovstva tehnika in devet strelskih sodnikov; menim, da je to dovolj zgovoren podatek, da lahko trdim, da z vso odgovornostjo skrbimo za strokovno izobraževanje naših lovcev,« je v

uvodu ves ponosen predstavil osebno izkaznico LD Dravograd prizadeven in cenjen starešina **Dušan Kudrnovsky**.

Dravograjski lovci, ki so prvi družinski prapor razvili že leta 1959, drugega leta 1996 ob 50-letnici, niso ponosni samo na prehojeno pot, ki ni bila vedno posuta z uspehi, ampak tudi na svoje lovišče, ki je še vedno bogato z divjadjo. »Še najbolj smo ponosni na del lovišča pod vrhom Košenjaka, kjer je eno najbogatejših rastišč velikega petelina v Sloveniji. Na grebenu Košenjaka je stalno prisoten tudi ruševac, ki si je precej opomogel,« je poudaril **Kudrnovsky**. »A najbolj cenimo, da v naši družini gojimo pravo lovsko tovarništvo, čeprav so tudi pri nas taki, ki se z vsem ne strinjajo. Taka je pač današnja (ne)lovska demokracija. Dravograjski lovci si prizadevamo biti povsod prisotni in uspešni na vseh nivojih. Tako skoraj ni občinske ali krajevne pa tudi druge prireditve, kjer ne bi bili zraven. Vedno poskrbimo, da je tudi prvomajsko kresovanje pred Grajsko bajto nepozabno. Mogoče smo zato lovci pri občanih tudi tako dobro sprejeti,« meni Kudrnovsky.

Da Dravograjčani res podpirajo svoje lovce, predvsem to velja za kmete, se je izkazalo tudi na lanski proslavi, ki je bila pred lovskim domom Grajska bajta, saj je bila na eni najlepših razglednih točk v tamkajšnjem delu Dravske doline množica ljudi. Poleg lepega vremena so s svojo prisotnostjo dali priznanje dravograjskim lovcem predstavniki političnega in kulturnega življenja dravogradske občine: županja **Marijana Cigala**, predstavniki policije, koroške ribiške družine,

Člani LD Dravograd ob 60-letnici pred njihovim lovskim domom Grajska bajta nad Dravogradom

LKD Koroške, ZGS, OŠ Neznanih talcev in Vrtca Dravograd ter župan Občine Puconci **Ludvik Novak**, ki je na Koroško pripeljal lovce iz LD Pečarovci, med katerimi sta bila tudi starešina **Ludvik Horvat** in znani premurski lovec **Aleksander Beer**, s katerimi zadnja leta dravograjski lovci odlično sodelujejo. Lepo pripravljene lovske prireditve so se udeležili tudi znani slovenski in koroški lovski funkcionarji, predsednik LZS **Bogdan Mahne**, predsednik KLZ **Dušan Leskovec** ter starešine LD Prežihovo, Peca - Mežica, Bukovje in Muta. Prireditve so v velikem številu s svojimi družinskimi člani obiskali tudi gospodarji kmetij, saj je bilo hkrati tudi tradicionalno srečanje s kmeti in gozdnimi posestniki.

Zadnje septembrsko soboto je bilo nad Dravogradom slavnostno in lepo. Za bogat in pester kulturni program, ki ga je zelo dobro vodila domačinka **Junčkova Danjela** s Kozjega Vrha, so poskrbeli pevci Lovskega ok-

teta LD Prežihovo, Ljudski pevci in godci ter Godba na pihala z Ojstrice, Amaterska igralska skupina Ojstrica - Kozji Vrh, pa Divji jagri, ki so na račun ta pravih »jagrov« dodobra nasmejali slehernega obiskovalca. Za dobro počutje sta poskrbeli tudi lovska kuhinja in plesna glasba. Izjemna je bila zanimiva projekcija prvega dokumentarnega filma, ki v sliki in besedi predstavlja LD Dravograd.

Kot je navada, da se ob okroglih jubilejih zaslužnim lovcem podelijo tudi priznanja, je bilo tako tudi ob 60-letnici LD Dravograd. Ker tamkajšnji lovci dolgo niso bili deležni skoraj nobenih lovskih priznanj, so jih tokrat podelili nekoliko več. Bogdan Mahne in Dušan Leskovec sta izročila red za lovske zasluge II. stopnje **Gregorju Glazarju**, **Leopoldu Lesičniku** in **Antonu Sušcu** ter **Vinku Podržanu**. Podelila sta tudi nekaj redov za lovske zasluge III. stopnje in znakov za lovske zasluge. KLZ pa je poleg plakete KLZ, dobil jo je **Dušan Kudrnovsky**, podelila tudi znake KLZ. Številna spominska priznanja je prejela tudi LD Dravograd, ki je zaslužnim lovcem podelila družinski znak »velikega petelina« in nekaj spominskih pisnih priznanj.

Franz Rotar

Dušan Leskovec in Dušan Kudrnovsky z Bogdanom Mahnetom, ki izroča visoko lovsko priznanje ustanovnemu članu LD Dravograd Gregorju Glazarju.

60 let delovanja LD Kočevje

Tudi slabo vreme ne more »uničiti« lovskega duha. Tako je bilo tudi deževnega 16. septembra 2006 pri lovskem domu LD Kočevje na slovesnosti ob 60-letnici obstoja LD Kočevje. Visok jubilej smo praznovali skromno, a zato nič manj slavnostno in

Foto: F. Rotar

ponosno. Ob 60-letnici delovanja smo izdali **Zbornik Lovska družina Kočevje 1946–2006** in organizirali prireditve.

Župan Občine Kočevje in poslanec v Državnem zboru **Janko Veber** je v svoji poslanici ob 60-letnici LD Kočevje zapisal: »Šestdeset let vašega delovanja dokazuje pomen lovske družine za gospodarjenje z divjadjo in naravo. Še posebej je ta pomen viden na Kočevskem, kjer smo uspeli ohraniti raznolikost živalskega sveta brez pretiranih naspotovanj ostalih uporabnikov prostora. To ni enostavno, saj se srečujemo z razmišljanji, ki želijo prepustiti naravo zgolj naravnim zakonitostim, do interesov, ki se nehajo pri trofeji ali celo iztrebljanju.

Sožitje je nekje vmes in zato potrebujemo dobro organizirane lovske organizacije in premišljene posege v naravo. Za ohranjanje sožitja je potrebno uspešno povezovanje znanstvenih in strokovnih spoznanj na področju ohranjanja narave in živalskih vrst, s potrebami in življenjskimi izkušnjami ljudi in skupnosti. Le tako lahko dosežemo razvoj svojega kraja, pokrajine in Slovenije, za katero ima Kočevska poseben pomen.

Kočevski lovci ste eden od stebrov lovstva in s tem tudi slovenstva. Z vstopom Slovenije v EU pa tudi eden od stebrov razvoja Evrope. Drugod po Evropi so iz narave že izginile številne živalske vrste. Samo s pomočjo slovenskih lovcev in še posebej kočevskih, bo mogoče z dolgotrajnimi in zahtevnimi postopki ponovno vrniti naravi, kar ji je bilo odvzeto zaradi pretirane komercializacije in z nepremišljenim tehnološkim in splošnim razvojem.

Ravno zaradi te pomembne vloge moramo ohraniti organiziranost slovenskega lovstva, ki

Foto: J. Popež

Franc Cebin, edini še živeči ustanovni član LD Kočevje

omogoča obstoj lovske družine tudi v prihodnje. Politizacija lova in lovske organizacije lahko pripelje le do izgube ene od pomembnih prednosti pred ostalimi najrazvitejšimi evropskimi državami.

Zato vam, spoštovane članice in člani LD Kočevje, čestitam ob vašem visokem jubileju in vam želim, da svoje poslanstvo ohranjanja divjadi, narave in razvoja kraja negujete tudi v prihodnje.

Prireditve ob 60-letnici LD Kočevje je bila sestavljena iz kulturnega, uradnega in družabnega dela. Na izjemno visokem nivoju so kulturni del prireditve zapolnili **Zasavski rogisti**. Skrbno izbrane lovske pesmi so s prav posebnim čutom odpeli člani kočevskega pevskega zbora **Prijatelji**. Članica LD Kočevje, **Marija Andoljšek**, likovna samoučinka, je v okviru prireditve razstavila svoja likovna dela z vodilnim naslovom *Utrinki iz narave*.

Na prireditvi sta spregovorila starešina LD Kočevje **Božidar Žagar** in starešina pobratene LD Šmarje pri Jelšah **Janez Lipnik**. Osrednji govornik uradnega dela prireditve je bil podžupan Občine Kočevje **mag. Janez Černač**. V uvodu je izpostavil pomemb-

nost dobre organizacije in urejenega delovanja slovenskega lovstva ob bližajočem jubileju 100-letnice organiziranega delovanja lovstva na Slovenskem. V nadaljevanju je predstavil zgodovinski pomen pravega lovskega tovarištva, ki temelji na stanovski povezanosti, ljubezni do narave in divjadi. Ob koncu svojega nagovora je opredelil potrebo po prilagajanju, saj nenehne spremembe v družbi in naravi terjajo tudi spremembe v organiziranosti in nalogah našega lovstva.

Na slovesni prireditvi so zaslužni člani in organizacije, ki so pozitivno zaznamovali delovanje LD Kočevje v minulem desetletju, prejeli priznanja in odlikovanja. Podeljevalci priznanj in odlikovanj so bili: starešina LD

60 let LD Kozlek

Takoj po drugi svetovni vojni, 28. 10. 1945, so takratni lovci z območja Ilirske Bistrice ustanovili *Lovsko društvo Ilirska Bistrica*. Iz tistega lovskega društva so v naslednjem letu nastale tri lovske družine (LD), med njimi tudi naša, ki se je takrat imenovala LD Ilirska Bistrica. Tako naj bi bilo leto 1946 tudi uraden začetek delovanja naše sedanje LD Kozlek. Ob ustanovitvi je LD štela le nekaj članov, zdaj jih šteje 81, vendar opažamo, da se v zadnjih letih število članov postopoma manjša. V vseh teh letih se je v naših vrstah zvrstilo veliko lovskega tovarištva, ki so vsak po svojih močeh prispevali k razvoju in delovanju naše LD.

Člani LD Kozlek, fotografirani ob 60-letnici pred novozgrajeno zbiralnico in hladilnico za uplenjeno divjad.

Kočevje **Božidar Žagar**, predsednik LKD Kočevje **Jože Špehar** in podpredsednik ZLD Kočevje **Ludvik Poje**.

V času svojega delovanja je LD Kočevje prestala različne preizkušnje. Nova zakonodaja s področja gospodarjenja z okoljem in divjadjo prinaša številne spremembe in odgovornosti. Pri tem se člani LD Kočevje lahko pohvalimo z zakladnico znanja in izkušenj predhodnikov, lovskega tovarištva, ki so leta 1946 svoje delo v LD Kočevje začeli dobesedno »na pogorišču« in v veliki revščini.

Žal sodobna slovenska družba očitno teži, da bi se znotraj lovske organizacije izkoreninilo lovsko tovarištvo. Ustanovitelji LD Kočevje so imeli minimalne materialne možnosti za začetek delovanja; imeli so le željo, vztrajnost in lovsko tovarištvo. Sleherni posameznik se mora globoko zavedati, da nam je stanovsko lovsko tovarištvo v ponos, zato se ga nam ni treba sramovati nikjer in pred nikomer.

Mag. Robert Tomazin

Spremembo imena LD smo sprejeli leta 1975; od takrat se imenuje LD Kozlek. Zdaj LD gospodarji na površini 5.792 ha, od tega je 800 ha nelovnih površin. Značilno je, da so se v teh šestdesetih letih spremenili pogoji gospodarjenja, spremenila sta se tudi vrsta in število divjadi. Družina si šteje v čast, da je vsa leta s pravilnim gospodarjenjem skrbela za gojitev divjadi in ohranitev narave, kar ji je v veliki meri tudi uspelo.

Naša LD letos praznuje še en jubilej, in sicer 30-letnico dograditve lovskega doma na Paki in 30-letnico razvija lovskega praporja, kar smo slavnostno obeležili 24. 8. 1976.

Lani, 17. septembra leta 2006, smo se člani LD zbrali pred novo zgrajeno zbiralnico in hladilnico za uplenjeno divjad v Kuteževem, ki smo jo tistega dne tudi uradno odprli. Objekt smo gradili nekaj let, preden smo ga dokončali, predvsem zaradi pomanjkanja finančnih sredstev. V objektu imamo poleg hladilnice še društveni prostor in prostor za

Foto: J. Popež

Skupinska fotografija članov LD Kočevje ob 60-letnici

spravilo orodja ter krme. Da nam je to uspelo, se moramo zahvaliti predvsem Občini Ilirska Bistrica in drugim sponzorjem. Odprtja hladilnice so se udeležili tudi gostje: predsednik Postojnsko-Bistriške ZLD in drugi povabljeni. Proslavo 60-letnice smo pripravili v prostorih športne dvorane v Zabičah. Pozdravni govor je pripravil predsednik LD **Stanislaw Prosen**. Prisotne so pozdravili in čestitali ljubilantom tudi predsednik Postojnsko-Bistriške ZLD **Franc Keš** in vsi drugi predstavniki LD z območja Ilirske Bistrice: LD Zemon, LD Trnovo, LD Brkini, LD Bukovica in LD Prem. Na srečanju je vodstvo LD Kozlek svojim zaslužnim članom izročilo priznanja in odlikovanja, s katerimi jih je odlikovala LZS. Lovska družina sama pa je dobila priznanje Postojnsko-Bistriške ZLD za dolgoletno uspešno delo in medsebojno sodelovanje, ki ga je zaslužnim izročil njen predsednik. LD je podelila priznanje za dobro medsebojno sodelovanje tudi krajevnim skupnostim, ki so na območju njenega lovišča.

Za kulturni del in dobro počutje so poskrbeli Notranjski rogisti, za kar se jim na tem mestu iskreno zahvaljujemo. Kljub muhastemu vremenu bo proslava 60-letnice lovske družine vsem ostala v lepem spominu.

Jože Grbec

60 let LD Adlešiči

V LD Adlešiči smo se odločili, da bomo proslavili 60-letni jubilej in na proslavo poleg lovcev LD povabili tudi vse, ki z nami sodelujejo, ki tako kot lovci živijo z naravo in nam kakor koli pomagajo v lovišču pri skrbi za ohranitev prostoživečega živalstva.

Prav je, da na kratko predstavimo spomine in dejavnost v naši LD v tako dolgem obdobju. Veseli smo, da smo ohranili kar nekaj dokumentacije o delu LD. Vemo, da se pri izvolitvi upravnih organov – predsednikov, tajnikov, gospodarjev itn. – arhivi večkrat izgubijo, menjajo svoj prostor ..., posebno, ker v preteklosti LD še niso imele svojih prostorov.

Po vojni, septembra 1946, se je pri Jankoviču v Velikih Selih zbralo šestnajst navdušenih krajanov, ki so na podlagi Odredbe za ustanovitev LD začeli ustanavljati LD Adlešiči. Med 16 člani so za starešino izvolili **Ja-**

neza Jankoviča ml. iz Bednja. Na ustanovnem mestu smo mu ob 50-letnici LD postavili spominsko obeležje, ki ga je izdelal član LD.

Kmalu po ustanovitvi LD Adlešiči je bilo nekaj predelov lovišč zamenjanih z LD Vinica in LD Loka, od leta 1954 pa so se meje ustalile.

Zdaj gospodarimo oz. imamo v upravljanju 5.320 ha skupnih površin, od tega je 4.350 ha lovnih površin. Meja LD poteka po reki Kolpi, med Hrvaško in Slovenijo. S soslednjimi LD iz Hrvaške dobro sodelujemo, saj smo pobrateni z LD Srnjak - Netretič in LD Šljuka - Prilišče.

V lovišču živijo različne vrste divjadi. Najštevilnejša je srnjad, sledijo ji divji prašiči, jelenjad, mala divjad. V lovišču so bili uplenjeni tudi medvedi in volkovi. Na obmejni reki Kolpi je tudi številna obvodna divjad. Posebnost lovišča je pogosto velika kolonija sivih čapelj, ki se zadržuje v predelu lovišča, imenovanim Hrastovo Brdo, neposredno ob Kolpi.

V lovišču skrbimo tudi za dopolnilno prehrano divjadi, če to terjajo vremenske razmere. Oskrbujemo 4 avtomatske krmilnice, 25 visokih prež in 7 krmilnih njiv. Čeprav je številčnost divjadi dokaj velika, nimamo težav pri ocenjevanju škode od divjadi, saj jo rešujemo strpno in sporazumno z lastniki kmetijskih površin.

V letih se je število lovcev povečevalo. Vsako leto se je izboljševal način gospodarjenja, razpolaganja z divjadjo, način ustvarjanja dohodka z vlaganjem v lovišče ipd.

Že v 60 letih se je pojavljala ideja, da bi v lovišču zgradili lovski objekt – družbeni objekt, namenjen družabnosti in gospodarnosti. S pomočjo številnih podjetij in zasebnikov, ki so nam pomagali z materialom in prevozi, smo začeli z gradnjo. Največje breme so prispevali lovci s prostovoljnim delom. Pripomogli so nam vsi poklici lovcev in njihovo znanje. Prišlo je leto 1992. Naposled smo le odprli lovski dom na Gmajnici. Ob odprtju doma je družina štela 86 članov. Dom smo redno vzdrževali. V zadnjem obdobju smo dokončali tudi podstrešje, uredili preglednico divjačine, hladilnico za uplenjeno divjad, posodobili peči za peko in uredili okolico. Leta 1996 je skupina lovcev LD skupno z GG Črnomelj zgradila lovskogospodarski bivač v Bu-

Člani LD Adlešiči ob 60-letnici, ki so jo praznovali 16. 7. lani.

kovači, ki služi kot zavetišče lovcem, pa tudi gozdarjem, pastirjem, gobarjem, polharjem in vsem, ki obiskujejo naravo.

Za proslavo jubileja 60-letnice LD smo določili nedeljo, 16. julij 2006, in določili, da bo potekal pred domom LD Adlešiči na Gmajnici. Slovesnosti so se udeležile delegacije sedmih lovskih družin, ZLD Bele krajine, pobratene LD iz Hrvaške, delegacije gasilcev in KS Adlešiči. Z udeležbo sta nas počastila predsednik LZS **Bogdan Mahne** in predsednik ZLD Bele krajine **Anton Vrščaj**. V kulturnem delu programa so sodelovali rogisti iz Žužemberka, Lovski pevski zbor ZLD Bele krajine, tamburaši KUD Božo Račič iz Adlešičev ter ansambel *Trio Breza*. Po nagovorih starešine LD Adlešiči, predsednika LZS in ZLD BK sta sledila kulturni program in podelitev odlikovanj ter priznanj. Odlikovanja LZS, znak za lovske zasluge LZS je prejelo 8 članov, red III. stopnje 8 članov, odlikovanje ZLD BK - brnasti znak s plaketo pa 7 članov.

Ob odprtju lovskega doma leta 1992 so bili člani LD preobremenjeni z delom. Zato je UO LD ob tej priložnosti izrekel priznanja zaslužnim članom za prizadevno delo in dosežene uspehe v LD in jim dal priznanja za posebne zasluge v lovstvu ter požrtvovalno delo pri gradnji lovskega doma in okolice.

Za uspešno sodelovanje z LD Adlešiči so priznanja prejeli: soslednje, mejne LD, ZLD BK, LPZ BK, Žužemski rogisti, Gasilsko društvo Adlešiči, KS Adlešiči, KUD Adlešiči in podjetje Begrad, d. d. Izročili smo tudi diplome častnim članom za dolgoletno z LD Adlešiči, in sicer za dolgoletno delo v LD in za spoštovanje Etičnega kodeksa. Diplome častnega člana so preje-

li: **Martin Željko, st.**, član LD, **Franc Panjan**, direktor Begrada, d. d., in **Anton Fabjan**, upokojenec, nekdanji vodja GG Črnomelj.

Ob slavnosti smo vsem prisotnim lovcem in drugim dobitnikom priznanj razdelili tudi spominke – lesene obeske z napisom 60 let LD Adlešiči. Mladi lovci, ki še niso prejeli priznanj, so dobili le spominke, ki naj jim bo vodilo za prizadevno delo, da bodo nekoč tudi sami odlikovani.

Od ustanovitve do danes se je članstvo povečevalo samo do leta 1992. V tistem letu je bilo v LD vključenih 86 članov. Od takrat pa do danes jih je odšlo v večna lovišča 26 tovarišev. Zdaj je v članstvu LD 59 članov, s povprečno starostjo 55 let, kar nas opominja, da bomo morali poskrbeti za pomladitev članstva.

V naši LD imamo tudi prizadevne tovariše, ki se ukvarjajo s streljanjem na glinaste golobe in na tarčo srnjak. Da so v svoji dejavnosti odlični, kažejo številni pokali, ki krasijo dvorano v lovskem domu. V zadnjih letih je lovska kinologija zelo napredovala. Lovci smo spoznali, da je lov na divje prašiče z ustreznimi izšolanimi pasemskimi psi edini uspešen in etičen. V LD imamo zdaj istrske goniče, posavske goniče, brak-jazbečarje in planinske goniče, ki se odlično izkažejo na brakadah.

Upam si trditi, da je LD v šestdesetih letih obstoja dostojno opravljala svoje poslanstvo, ki ji je bilo zaupano.

Za nami je 60 let. Ponosni smo na prehojeno pot in dosežene uspehe. Spoštujemo drug drugega, kajti le tako nas bodo spoštovali tudi tisti, ki bodo, tako kot mi, v prihodnje na tem koščku zemlje ohranjali naravo in gojili divjad.

Jurij Mihelič

Eden takih lovcev, ki so v ponos drugim članom in ki se tudi na starost veselijo zdravja in vitalnosti, je belokranjski **Jure Špehar** ali po domače »Dugi Jure« iz LD Sinji Vrh v

Beli krajini. Kljub dokaj visokemu jubileju ni opaziti, da bi ga častitljiva starost kaj motila.

15. 1. 2006 je Jure praznoval 80-letnico svojega rojstva. Rodil se je kmečkim staršem leta 1927 v majhnem zaselku Breg pri Špeharjih blizu reke Kolpe. V revni družini jih je bilo šest otrok, zato ni bilo denarja za več kot osnovno šolo. Po končani šoli je šel delat h gozdarjem, kjer je vzljudil naravo in divjad, ki je bilo v tistih časih več kot zdaj. Kot gozdni delavec na GG je služboval celih 29 let, vse do upokojitve.

Lovce v LD Sinji Vrh je postal leta 1950. Dve leti je bil tudi starešina (1976 do 1978). Veliko je sodeloval v vseh odborih in z odgovornim delom mnogo doprinesel lovski družini. Član IO oz. UO LD je bil od leta 1990 do 1995 in od 2001 do 2007. Odlikovan je bil z znakom LZS za lovske zasluge in z redom III. in II. reda LZS.

Lovci ga imamo radi, saj postaja lovska legenda belokranjskih krajev. Nobena reber mu ni preveč navkreber, nobena pot predolga, pa tudi noben pohod ne mine brez njega. Kadar vodi lovce na stojišča, ga mnogi prosijo: »Jure, usmili se nas, ne prehitro, dušo bomo izgubili.«

Rad se spominja prve puške, ki si jo je napravil sam, pa prvega uplenjenega srnjaka, medveda, ki ga je ponoči srečal in nehote prijel za hrbet, tako da sta potem oba ucvrla vsak v svojo smer.

Pred nekaj dnevi je Dugi Jure povabil najbližje prijatelje na praznovanje svoje 80-letnice v lovsko kočjo pri strelišču. Vsi belokranjski lovci želimo, da bi bil Jure še naprej tak korenjak, še dolgo lovec z dušo in telesom, da bi vodil lovce in turiste po Špeharski dolini.

Jure, dober pogled, ravne cevi pa dobro kondicijo vsaj še do stotega leta!

ZLD Bele krajine – A. V. LD Sinji Vrh

Franc Jelen, član LD Peca - Mežica, je svoj 80. življenjski jubilej praznoval 30. 1. 2007. Rodil se je v Ludranskem Vrhu nad Črno na Koroškem 30. januarja 1927 na

manjši kmetiji. Osnovno šolo je obiskoval v Črni, a šolanja kot sin slovenskega očeta ni mogel nadaljevati zaradi okupacije. Moral je ostati doma na kmetiji in pomagati očetu preživljati številno družino. Leta 1944 se je komaj 17-letni fantič pridružil Koroškemu odredu tretjega bataljona, od koder so ga septembra istega leta poslali v podoficijsko šolo, ki je bila takrat že na osvobojenem ozemlju na Otoku pri Mozirju v Gornji Savinjski dolini. Ker je okupator oktobra tisto leto napadel del tamkajšnje osvobojenega ozemlja, ga zasedel in je padla večina kadetov ter vodilnega kadra, je šola prenehala delovati. Tudi Franc je bil takrat lažje

ranjen in je bil po okrevanju dodeljen k obveščevalcem. Nalogo je opravljal do decembrske ofenzive, ko so se partizanske enote morale umakniti iz Savinjske doline in se razdelile na manjše enote. Franc se je umaknil na Koroško in se pridružil političnim delavcem OF, kjer je ostal vse do osvoboditve domovine. Po osvoboditvi je še nekaj časa ostal v enoti, nato pa od julija do konca leta 1945 delal na KLO kot nižji administrativni manipulant. Leta 1946 do 30. marca 1947 je služboval na pošti v Lovrencu na Pohorju, od koder je odšel na službeno vojaškega roka. Leta 1948 se je zaposlil pri Rudniku Mežica. Aprila 1949 je odšel v Beograd na izobraževanje za personalnega referenta in ga končal avgusta istega leta. Z dekretom Ministrstva za rudarstvo je bil oktobra 1949 določen za šefa personalnega oddelka Rudnika Mežica. Na omenjenem delovnem mestu je ostal do 1. septembra 1954, ko se je vpisal na srednjo gozdarsko šolo v Ljubljani. Po končanem šolanju se je leta 1957 zaposlil kot revirni gozdar pri Rudniku Mežica in ostal na delovnem mestu do leta 1962, ko so bili rudniški gozdovi priključeni GG v Slovenj Gradcu. Franc je bil ponovno postavljen na delovno mesto vodje kadrovskega oddelka Rudnika Mežica oktobra 1971, kjer je ostal vse do upokojitve leta 1987. Vseskozi je aktivno deloval v družbeno-političnih organizacijah. Dve mandatni dobi je bil predsednik UO delavskega sveta Rudnika Mežica. V zahvalo za njegovo aktivno delo je prejel več odlikovanj in priznanj, med katerimi je najbolj ponosen na medaljo dela in na red dela s srebrnim vencem.

Že zelo zgodaj je vzljudil naravo, saj se je tudi zato vpisal na srednjo gozdarsko šolo.

V našo LD je bil sprejet leta 1952 in v njej še vedno aktivno sodeluje, predvsem na področju varstva narave in gojitve divjadi. V 55 letih članstva v LD je opravljal skoraj vse funkcije: bil je statistik, član NO od leta 1955 do 1956, kinolog od 1959 do 1963, od 1963 do 1965 in od 1974 do 1980, tajnik (1980 do 1982) predsednik DK in od leta 1990 do 1992 starešina lovske družine Peca - Mežica. Od leta 1965 do leta 1994 je bil vodja enega rajona LD, ki ga je imel vedno vzorno urejenega. V vseh letih članstva je bil mentor mnogim lovskim pripravnikom in z gled mlajšim lovcom. Franc je bil velik ljubitelj štirinožnih prijateljev in je v vseh letih vzredil kar lepo število lovskih psov, ki so mu bili še v posebno zadovoljstvo in ponos. Tako kot se je neprestano izobraževal v zasebnem življenju, se je izobraževal tudi v lovstvu in kinologiji. Leta 1979 se je vpisal v dopisno šolo za lovske tehnike pri LZS in jo leta 1980 uspešno končal. Za delo, ki ga je opravil za slovensko lovstvo in LD, ga je LZS odlikovala z znakom LZS za lovske zasluge in redom III. in II. stopnje. KZS pa ga je odlikovala s srebrnim in zlatim znakom za kinološke zasluge. Matična LD mu je podelila plaketo, ob 70-letnem življenjskem jubileju pa ga je LD Peca - Mežica imenovala za svojega častnega člana.

Franc, ob tvojem visokem življenjskem jubileju ti, dragi lovski tovariš in prijatelj, iskreno čestitamo. Zahvaljujemo se ti za vse, kar si doslej storil za slovensko lovsko organizacijo, LD in za naravo ter divjad v njej. Tvoj lik, ki je včasih kar preveč

strog, in rezultati tvojega dela nam bodo še dolgo ostali v vzpodbudo in zgled za nadaljnje delo. Še dolgo ostani zdrav in nam pomagaj pri vodenju LD, sicer pa ti želimo še veliko prijetnih uric v lovišču, v katerega še vedno rad zahajaš.

LD Peca - Mežica – P. S.

Naš najstarejši lovski tovariš **Vinko Dreš** je letos praznoval svoj življenjski jubilej, osemdesetletnico. Rodil se je 4. 1. 1927. Če je svojo mladost posvetil službi, je svoja

srednja leta preživil v naravi kot lovec v prelepih Halozah. V LD se je včlanil leta 1979. Naporna služba v prvih letih njegovega članstva v LD Podlehnik ga ni ovirala, da ne bi svojega prostega časa preživil v družbi lovskih tovarišev in prijateljev. Svoje sodelovanje je kmalu po sprejemu v LD Podlehnik pokazal z delom kot tajnik družine (l. 1982 do 1984), predsednik LD je bil od leta 1986 do 1990, nato je še dve leti opravljal funkcijo predsednika DR (l. 1990 do 1996).

V TEM MESECU PRAZNUJEJO* SVOJ ŽIVLJENJSKI JUBILEJ

95-letnico

Ivan Kosirnik, LD Komenda

85-letnico

Ivan Erban, LD Artiče
Anton Gonza, LD Petišovci
Alojz Ribič, LD Godznik, Griže
Alojz Valh, LD Velka

80-letnico

Alojz Bajc, LD Črna jama
Franc Birtič, LD Sinji Vrh
Peter Bogataj, LD Koprivna
Ludvik Brence, LD Oplotnica
Ivan Brinovec, LD Slovenska Bistrica
Anton Corel, LD Laze
Janez Čadež, LD Dobrča
Geza Fister, LD Bakovci, Lipovci
Milan Fric, LD Hoče
Emil Gostiša, LD Col
Albert Ogriz, LD Golavabuka
Radišlav Bebernik, LD Dobrna
Ivan Stibilj, LD Hubelj
Alojz Topler, LD Remšnik
Franc Urh, LD Iga vas
Peter Vovšek, LD Braslovče
Jože Župan, LD Bled
Ivan Žabkar, LD Dobova

75-letnico

Anton Brodnik, LD Velunja, Šoštanj
Jože Bajc, LD Logatec
Milan Bošnjak, LD Komenda
Franc Gomilšek, LD Bresnica, Podgorci
Peter Guček, LD Loka pri Zidanem Mostu
Alojz Slavko Hodnik, LD Gradišče
Ivan Knez, LD Rečica pri Laškem
Ivan Kobal, LD Koper
Ivan Kovač, LD Gornja Radgona
Jožef Krampelj, LD Turjak

Udoben lovski dom LD Podlehnik, zgrajen s prostovoljnimi delom podlehniških lovcev, ni imel svojega zemljišča. Skoraj nobene dejavnosti ni bilo mogoče speljati, če nismo prosili sosedov, če se lahko zadržujemo na njihovih zemljiščih. Prav Vinku velja zasluga, da je družina kupila veliko posestvo s starim gospodarskim poslopjem, ki je v času njegovega starešinstva postal nov lovski dom družine. Modro je vodil vse posle za ureditev in legalizacijo ter izpeljal prodajo starega lovskega doma.

Nismo pozabili, da je s svojim pristopom in delavnostjo združil lovske tovariše v pravo družino. Kolikokrat je s svojim delom dajal zgled predvsem mlajšim lovcom! Nikoli ni pokazal, da bi se zaradi svoje funkcije izogibal fizičnemu delu.

Tako kot je užival v naravi, je rad zahajal v lovsko družbo. Ni lovec na trofeje, prej bi lahko rekli, da je pravi ljubitelj narave. Vedno je bil je pravi vzor vsem lovcom.

Ob visokem jubileju mu vsi člani LD Podlehnik iskreno čestitamo, želimo mu še veliko zdravja in da bi še dolgo čil zahajal v našo družbo prijateljev in lovcev.

LD Podlehnik – A. P. F.

Anton Lesjak, LD Damlje
Vekoslav Lovrenčič, LD Križevci pri Ljutomeru
Alojz Mali, LD Udenboršt
Andrej Marhold, LD Kungota
Anton Mavrič, LD Čaven
Vladislav Omerzu, LD Benedikt
Anton Šertl, LD Mislinja
Alojz Števanec, LD Tišina
Anton Turičnik, LD Mislinja
Pavel Tušar, LD Jelenk
Franc Verhnjak, LD Muta
Marijan Franc Vidmar, LD Črnomelj
Alojz Žgank, LD Prebold
Ivan Žunko, LD Gaj nad Mariborom

70-letnico

Ivan Bičič, LD Planota
Atilij Bonin, LD Koper
Anton Cvelbar, LD Novo mesto
Franc Gantar, LD Dole
Janez Grubelnik, LD Cigonca
Jože Horvat, LD Stara Fužina
Anton Ivčič, LD LD Stol, Žirovnica
Anton Knežević, LD Jelovica
Emil Kobalej, LD Fram
Adolf Kovač, LD Radeče
Stanko Kovše, LD Vitanje
Rudi Krizmanič, LD Gabrovka
Viktor Lenarčič, LD Petišovci
Franc Markelj, LD Begunjsčica
Alojz Marolt, LD Dolenja vas
Avugst Pavel Mlekuž, LD Soča
Valentin Ogris, LD Škofja Loka
Adolf Onič, LD Hoče
Janez Ponikvar, LD Grahovo
Anton Repar, LD Kostonjeva na Krki
Franc Stošicki, LD Studenec, Veliki Trn
Stanislav Škrubej, LD Luče
Henrik Tavčar, LD Kras, Dutovlje
Anton Veršovnik, LD Jančev Vrh

Vsem jubilantom iskrene čestitke!

* Po podatkih iz LISJAK-a.

Učence 9. r. OŠ Mala Nedelja so obiskali lovci LD Mala Nedelja in jim dali navodila, kako izdelati gnezdilnice za sinice in škorce.

Izdelali smo gnezdilnice za ptice

OŠ Mala Nedelja stoji na hribu sredi lepe pokrajine. Narava nam nudi veliko lepega, za kar so mestne šole prikrajšane. Da bo v okolici šole še v prihodnje slišati prijetno ptičje petje, smo se na šoli odločili, da bomo izdelali ptičje valilnice oz. gnezdilnice. Pobudo za izdelavo so nam dali člani Lovske družine Mala Nedelja, ki je priskrbel tudi material.

Dečki iz 9. razreda so v okviru tehniškega dne izdelali vsak po eno gnezdilnico za ptice. Izdelali

manjše in z manjšo luknjo, premera 3 cm.

Ko so bile vse gnezdilnice narajene, so nas ponovno obiskali lovci. Dečki iz 9. razreda in ekopredstavniki šole so gnezdilnice s hišnikovo pomočjo namestili na drevesa v okolici šole. Pri tem so pazili, da so jih izobesili dovolj visoko in na tako mesto, da do njih ne bodo mogle mačke in da jih ne bo motil otroški živžav.

Učenke novinarskega krožka Mala Nedelja: Danijela, Katja, Lea, Milena, Veronika

Zopet v šolski klopi

Šolarji, naši mladi radovedneži, so polni vprašanj in novih idej. Žal tudi otroci, čeprav živijo na deželi, zgubljajo stik z naravo in v njej ne najdejo izzivov za preživljanje prostega časa. Tako vedno več časa preživijo v svojih sobah, v družbi sodobnega življenjskega sopotnika – računalnika, ki jim res daje veliko znanja in informacij med brskanjem po zanimivih spletnih straneh. Omogoča jim tudi veliko takšnih in drugačnih igrice, ki pa prav vse niso najbolj vzgojne. Zato sem bil zelo vesel, da smo po nekaj letih dogovarjanj v OŠ Globoko uresničili sodelovanje pri njihovih naravoslovnih dneh.

V naravo smo najprej popeljali najmlajše, učence nižje stopnje. Skupaj smo si ogledali grmišča s travo in različnimi suhi rožami, katerih seme je hrana za majhne ptice. Tod ptice preživijo noč. Našli smo tudi kakšno gnezdece. Nazadnje smo jim pokazali še krmišče za fazane, ki so ga otroci napolnili s koruznimi storži, ki so jih prinesli v nahrbtniku. Končali smo v igri z mojim mladim španjelom Amorjem na velikem travniku, kar jim

bo tudi prav gotovo ostalo v spominu.

Za učence višje stopnje smo si rezervirali ves šolski dan. Tema dneva je bila spoznavanje divjadi v našem okolju, njihovih sledov in znakov prehranjevanja, s poudarkom na zimskem času.

Težave so nastale, ko sem začel iskati pomagala za predavanje. Začel sem na Zavodu za gozdove, OE Brežice, kjer sem dobil nekaj materiala. Gozdar Hrvoje Oršanič mi je pokazal tudi zelo lep plakat z risbami divjadi, katerih avtor je Jurij Mikuletič. Žal je plakat nastal že davnega leta 1995, ponatis pa je bil leta 2001, zato mi ga tudi ni uspelo dobiti. Menda ga tudi ni več mogoče nabaviti oziroma vsaj nisem dobil informacije o taki možnosti. Iskanje sem nadaljeval pri Borisu Leskovicu na uradništvu Lovca, pa pri Fotoklubu Diana in pri gospe Romani Erhatič Širnir v Lovskem muzeju v Bistri. Žal nisem nikjer mogel dobiti zbranega gradiva, ki bi bilo neposredno uporabno za naše namene. Prav mi je prišel prej tako kritiziran računalnik in posamezne spletne strani, kjer sem našel fotografije divjadi in po naključju v nekem forumu tudi računalniško priredbo knjižice, ki jo je izdala LZ Slovenije, *Stopinje in sledovi divjadi*. Opremljen s podatki, shranjenimi na CD-ju, sem zakorakal med šolarje v šolske klopi.

Priznati moram, da so učenci dokaj zbrano debelo uro poslušali razlago ob slikovni predstavitvi divjadi, razlago značilnosti posameznih vrst, njihovih življenjskih in prehranjevalnih navad. Zvedeli so tudi, kako se pripravijo in preživijo zimo. Na koncu sem jim pokazal značilne stopinje in sledove iz omenjene knjižice in kako je v snegu ali blatu mogoče po njih razlikovati posamezne živali. Kolega Franci je sledove prekopiral in nekoliko povečal. S takimi učili smo se po malici odpravili v gozd. Tako sva z Marjanom (razdelili smo se

v dve skupini) na manjši zaplati snega skupaj z učenci razvozljavala skrivnosti sledov. Pot smo nadaljevali z ogledom solnic, iskali iztrebke posamezne divjadi, pri čemer smo bili uspešni le z najdbo od srnjadi, zajca in na nekem panju tudi od kune. Prišli smo do krmne njive, pa do krmilnice za fazane in remize za malo divjad. Učenci so sproti izvedeli, da v naravi divjadi ne smemo preganjati, da morajo biti psi na sprehodu na vrvi (kar nam je pokazala naključna sprehajalka), da so motorna kolesa za na poti in ne za v gozd ... Seznanila sva jih tudi s pomenom remiz v zimskem času, pa tudi, kako jih pravilno vzdržujemo. Na poti skozi gozd je učenec Žan našel odpadli rog srnjaka in tako smo najbolj slikovito spoznali tudi to življenjsko značilnost srnjadi. V lepem vremenu smo se polni novih dognanj vrnili pred šolo, kjer smo se poslovili.

Menim, da so učenci dobili nekoliko več občutka o dogajanjih v naravi, da bodo znali bolj opazovati dogajanje okoli sebe in tudi vplivati nanj. Na tak način bomo mladim približali stik z naravo in vsem živalstvom v njej, za kar pa bo potrebno veliko truda, še posebno v večjih urbanih naseljih. Pri tem bodo organizatorji potrebovali pripravljeno gradivo, saj bi vsak zase porabil preveč časa za zbiranje in pravo le-tega. Na računalniškem mediju je treba pripraviti fotografije divjadi v naravnem okolju s kratkim opisom in primerno vsebino za šolsko mladino. Glede na informacije naj bi se nekatere stvari dogajale v Lovskem muzeju ob naši 100-letnici. Srčno upam, da bodo uporabne tudi širše. Založiti je treba tudi drug promocijski material, kot so zloženke in plakati, saj bomo le tako lahko v mladini vzbudili zanimanje za to temo, zanesenjakom za delo z mladimi pa prihranili kakšen siv las in predvsem veliko njihovega prostega časa.

Dušan Lepšina

Gnezdilnice smo namestili na drevesa v okolici šole.

so jih iz smrekovega lesa. Da je delo hitreje potekalo, je pripomogel lovec **Vajndorfer** iz LD, ki je lesene deščice razrezal. Fantje so jih zleplili in zbili skupaj ter prebarvali z zaščitno barvo.

Skupno smo izdelali deset gnezdilnic: tri za škorce in sedem za sinice. Tiste za škorce so nekoliko večje in imajo večjo vhodno luknjico s premerom 4 cm, gnezdilnice za sinice pa so

Učenci OŠ Globoko so od lovcev izvedeli veliko novega o sledovih divjih živali in njihovem življenju. Previdno so raziskali tudi zadnjo zaplato snega.

Foto: D. Ogorevc

Foto: K. Schneider

Novi materiali tudi v lovstvu

Vsak dan se srečujemo z novimi materiali, ki so bili izvirno razviti za razne znanstvene in raziskovalne namene (NASA ...), pozneje pa (seveda, če so bili cenovno dostopni) uporabljeni tudi v vsakdanjem življenju. Tako so razne membrane gore-tex, teflonska posoda ..., ki so se še nedavno zdele znanstvena fantastika, postale del našega vsakdana.

Lovci smo (bili) glede novih materialov zelo nazadnjaški. Pu-

ška iz črno bruniranega jekla, z orehovim kopitom, usnjeni gojzarji, loden ... Iz starih letnikov našega glasila Lovec lahko razberemo, kakšen odpor so imeli pred davnimi leti do uporabe optike na puški – dandanes si brez nje komaj še predstavljamo lov z risanico in zanjo odštevamo zneske, ki včasih krepko presegajo vrednost puške. Gotovo so zmrdovanje povzročali tudi prvi visoki gumijasti škornji, brez katerih si zdaj marsikateri (predvsem nižinski) lovec komaj predstav-

lja lov v rosnem jutru, po blatnih strniščih, močvirjih ...

Tako je tudi proizvajalec Niggeloh iz Radevormwalda v Nemčiji uporabil dokaj nov material **neopren** za izdelavo pomožnih, vendar nujno potrebnih lovskih pripomočkov. Neopren, ki je v

bistvu kakovostna penjena guma, so najprej poznali potapljači, saj nudi odlično toplotno izolacijo, zato iz njega izdelujejo potapljaške obleke. Njegovo toplotno izolacijsko lastnost zelo pohvalijo tudi lovci, ki so se oskrbeli z gumijastimi škornji z neopren-

Podjetje Niggeloh iz Nemčije izdeluje lovske pripomočke iz neoprena.

sko podlogo, saj je tako dobesedno pozabljena glavna posledica pomanjkljivosti gumijastih škornjev – mrzle noge.

Niggeloh je omenjeni material spretno vgradil v razne jermene in pasove, brez katerih pri lovu ni mogoče biti, pa tudi v jermene za nošenje puške. V tem primeru srečamo neopren kot podlogo prestižnih usnjenih jermenov ali pa pri jermenih iz umetnih materialov v nekaj odtenkih zelene barve, črni, rjavi in pri lovu vedno pogostejši oranžni – opozorilni barvi. Na voljo je tudi različica jermena za puško z dvema naramnicama za dolgotrajnejše nošenje puške na obeh ramah (kot nahrbtnik). Omenjeni najbolj nujni pomožni lovski opremljivosti so dodali tudi jermene za nošenje daljnogledov, etuije za naboj, pasove za šiberne naboj, naramnice za hlače, toke za orožje, nahrbtnike ...

Lovci, ki so opremo iz neoprena že preskusili, so z njo zelo zadovoljni. Gumijast stik z ramo preprečuje tudi moteče drsenje puške, prožnost pa prijetno blaži sunke pri hoji po neravnem terenu. Slednja odlika je blagodejna predvsem pri daljši nošnji težjih daljnogledov, ko se standardni jermenček neprijetno zajeda v vrat. Etuiji in pasovi za naboj ter toki za puške prednost novega materiala pokažejo z nevpojnostjo vlage. Tako tudi po daljšem hranjenju nabojev v njih nismo presenečeni nad zelenimi oksidnimi oblogami na tulcih.

Pri Niggelohu niso pozabili na štirinožne pomočnike, saj izdelujejo tudi z neoprenom podložene ovratnice in oprtnice za pse ter sledne jermene iz kordure v zeleni ali signalni oranžni barvi. Ponudbi iz neoprena so dodali še kovček za orožje, zložljivo strelno palico in lovsko noža (z ročajem iz jelenovega roga ali lesa) z obojestranskim svetlečim delom za lažje rokovanje z nožem v mraku in temi.

Uradni zastopnik za izdelke Niggeloh v Sloveniji je trgovina **Ulov, d. o. o., iz Lucije pri Portorožu**, ki ga poznamo že iz oglasov iz Lovca. Zastopnik se je odločil postopno specializirati za zastopstva vrhunske lovske opreme, tako da se na njihovih policah že lahko srečamo z odličnimi večplastnimi norveškimi noži Helle, švedskimi Fallkniven in Eka, finski ... Pri Ulovu bodo hvaležni tudi za vse vaše sprejemljive predloge, so nam povedali lastniki.

Gregor Bolčina

Z motorji na lovski sejmi in na golaž

Tako kot lani smo se tudi letos zbrali lovci, ki v svojem prostem času ali pa tudi med službo radi sedemo na jeklene konjičke na dveh kolesih. Lovci motoristi smo postali skupina, ki se bomo, če bomo sledili začetni tradiciji, redno srečevali na sejmu LOV, ki je vsako leto v Gornji Radgoni. Skupno vožnjo lovecev motoristov in simpatizerjev je letos drugič soorganizirala skupina lovecev iz lovskega foruma in kluba BMW.

Vsi udeleženci smo se ob dogovorjeni uri zbrali pred stavbo Avto Aktiva v Trzinu in se veselo pozdravili. Vožnjo smo začeli tako, da je Bojan po pozdravu vse opozoril na varnost, nakar je predsednik BMW-kluba Jože še posebej poudaril, da bomo vozili cikcak, da se med seboj ne bomo prehitevali in bomo vozili po predpisih. Skupinska vožnja je potekala kot »skupna jaga«: če je red, smo vsi zadovoljni, jaga pa uspešna. Tako je tudi pri skupinski vožnji motoristov.

Na poti smo se 3-krat ustavili in se na dogovorjenih mestih dopolnili z novimi vozili v koloni. Ob prihodu na sejmišče smo organizatorji vožnje opravili vse potrebno za vstop na sejmišče: Forum-Lov je plačal vstopnino, Avto Aktiv, d. o. o., pa je poravnal stroške za pripravo tekmovalnega golaža. Gostitelj, Pomurski sejem, d. d., nas je pozneje prijetno presenetil in nas počastil s pijačo.

Po zamenjavi motoristične opreme za lovsko – zelena oblačila – smo se najprej odpravili k naši kuharski tekmovalni ekipi na prostor, od koder so se že širile omamne vonjave lovskih golažev. Ekipa Veprovih je bila v polnem zagonu, družbo pa ji je delal naš Medvedar, ki nas je po pristrčnem pozdravu takoj pogostil s pijačo. Tako sem poln elana s prijatelji na hitro pregledal sejemski prostor in napravil nekaj posnetkov ter pogovorov s stariimi znanci, ki sem jih srečeval. Sejem in njegova vsebina sta bila v stari maniri zadnjih let. Vedno pa se razveselim obiska prostora Sokolarskega društva, kjer prijazni sokolarji z veseljem povedo vse, kar koga zanima. Naredil sem nekaj posnetkov teh kraljevskih ptic in se pogovoril s stariim znancom Matjažem ter na kratko pocrkrljal angležinjo Azro. Prav z veseljem bi jih kdaj videl na lovu v našem lovišču.

Med tem je bil golaž pripravljen. Obilno smo se slinili ob vonjavah in pogledu na čudovito barvo v litem kotličku, ki je bil prazen prej kot v 20 minutah. Ali je sploh treba o golažu povedati še kaj več? Z eno besedo: 'čudovit'. Le škoda, ker mojstrica, Veprova Suzana, recepta nima zapisanega in jo sumim, da je način, ki mi ga je zaupala, le pesek v oči in 'zavaravanje špijuna', bistvo pa je v kakšnih posebnih sestavinah.

Bližala se je 16. ura, ko je bila napovedana razglasitev rezultatov tekmovanja kuharskih ekip, zato smo skupaj z »Veper racing teamom« posedli v dvorani in nestrpno čakali. Najprej so bile razglasitve najboljših v kuhanju ribje čorbe in gobove juhe. Nagrajenci so veselo, a dokaj umirjeno opravili protokol razglasitve in sprejemanja priznanj. Dokaj drugačna pa je bila podoba ob razglasitvi rezultatov pri lovskem golažu. Komisija je ocenila, da so bili vsi golaži izredni in vsem podelila priznanje. Oder se je šibil od vseh udeležencev, a je

še kar šlo. Takrat je tudi v meni naraščala nestrpnost, saj dejstvo, da naše ekipe ni bilo med tistimi, ki so dobili priznanja, bi lahko pomenilo le, da se je uvrstila med prve tri. In res, ekipa Forum Lov, v zasedbi Veprovih, pravzaprav družine Skerl iz Loškega Potoka, si je z LD Loče delila 2. mesto. Ob aplavzu in vzklikih občinstva je na oder najprej prišel sin Grega, za njim pa sta ponosno zakorakala mama Suzana in ata Miha. Podelitev je dosegla višek ob razglasitvi zmagovalcev, ki so to lovoriko osvojili že lani. Kočevski medvedje so raztegnili meh, zaigrala sta klarinet in perlinik in ekipa je huronsko priplesala na oder, ki je, kljub napovedovalkinemu strahu, zdržal vse veselje. Ata Veper, sicer Skerlov Miha iz Loškega Potoka, je rekel: »Pravzaprav nista bila pomembna golaž in tekmovanje; pomembnejša je bila prepoznavnost skupinice ljudi, ki jim ni vseeno, kam in kako pluje ladja slovenskega lovstva.« Za lovce, ki še ne uporabljajo interneta in računalnika, je bilo

Lovci motoristi na radgonskem sejmišču

Kuharska ekipa Forum Lov si je na tekmovanju priborila 2. mesto za svoj golaž.

Foto: M. Likar

pomembno predstaviti mlade naslednike dela prednamcev in lovcev, ki so srce pustili v gozdu in živeli z divjadjo in naravo, kot jo je ustvaril Stvarnik ali pa splet okoliščin pred nekaj milijoni let. Namen je bil opozoriti javnost, da znamo skuhati golaž in še marsikaj drugega, pa čeprav nam to oporekajo.

Oba, Suzana in jaz, sva lovca zelenega srca in prav takšno bije tudi v Gregorjevem mladem telesu, ki je največje gonilo, da se družinsko ukvarjamo z vsemi aktivnostmi, povezanimi z lovstvom: od organiziranja srečanj forumašev, ki je preraslo že v mednarodna, ali pa samo klepet med prijatelji lovci in vsekakor tudi nelovci, ki si želijo vedeti več. Prav Gregorju bova s Suzano zapuščala naravo, za katero upava, da skrbiva po najboljših mogočih močeh.

Zato je bilo treba priti tudi v Gornjo Radgono, sodelovati in se predstaviti.

Golaž sam je skrivnost, ki jo Suzana zaupa vsakomur, ki to želi, vendar je pogoj za uspeh vsekakor zeleno srce, meso divjega prašiča, jelena in, če je le mogoče, medveda. Solzne oči ob lupljenju čebule, opraskane roke ob nabiranju zelišč in predvsem sladek okus brusnic, ki so nepogrešljive ob vsaki divjačini. Seveda pa vse skupaj ne pomeni nič, če ne kuhaš v več kot sto let starem litoželeznem kotlu, ki so ga prvih 40 let uporabljali za kuhanje perila. Vse je precej podobno lovu in ravno tako polno adrenalina, ki se v lovcu nabira na lovu tik pred strelom: »Ali bo vse prav, ali se bo divjad, oprostite, ali bo jedec zadovoljen in ne bo samo zmignil z rameni in dejal: »Golaž pač.« Vse prevečkrat se namreč zgodi ravno slednje, pa ne zaradi golaža. Ali pač?

Marijan Likar

Karukula

Dolina Tolminke, ki je znana predvsem po Tolminskih koritih in Dantejevi jami, ponuja nemalo koticov, kjer si človek lahko spočije telo in dušo. Eden izmed njih je tudi planina Prodi, ki leži na levem bregu reke. V poletnih mesecih so planino za pašo in pridelavo mleka uporabljali vaščani Čadrga, ki je oddaljen dobro uro hoda. Med obema vojnami so Italijani prek Tolminke zgradili most zaradi lažje povezave s planino Polog, do

katere vodi gozdna cesta iz Tolmina. Most je bil nujnost na *mulatjeri*, ki je povezovala sistem bunkerjev in vojašnic za potrebe rapalske meje. Ker je ob hudi povodnji, leta 1965, most odneslo, so ga domačini za silo obnovili, nakar ga je še v istem letu pobesnela voda odplavila še enkrat. Leta 1966 so lovci na temeljih, ki so ostali od mostu, zgradili nekakšno žičnico, ki se jo je prijelo ime »karukula«. Beseda izhaja iz italijanščine, označuje pa kolo z žlebom, ki je nameščeno na jeklenico, pod njo pa je nosilec – kavelj za tovor. V tem primeru sta napeti dve jeklenici, nanju pa so nameščena štiri nosilna kolesa – na vsaki strani po dve. Nosijo podest z ograjo, na katerem stojijo osebe. Za pogon je os, ki je na prednjih dveh kolesih, in je prirejena tako, da jo vrtimo z obema rokama kot kolo. Karukula je prava senzacija za mimoidoče obiskovalce, za uporabnike pa je to sploh edina možnost prevoza prek reke Tolminke. Ker je Tolminka hudourniška, se na mestu pod vozičkom voda lahko približa tudi le na slab meter. Ob povečanem vodotoku je vožnja z njim pravi vir adrenalina.

Leta so tekla; čas in uporaba, pa tudi trije potresi so zahtevali svoj davek. Leseni portal na levem bregu je začel razpadati do take mere, da vožnja s karukulo ni bila več varna. Ker je uporabnikov več, tudi nekaj vikenda-

Foto: M. Leban

Lovska družina Tolmin je bila poleg Občine Tolmin, ki je akcijo finančno podprla, organizatorica obnove znane tovrne žičnice prek Tolminke; najbolj znana je po imenu »karukula«.

šev, lovci, planinci, v zadnjem času pa še razne turistične agencije, je nastal problem, kdo bo obnovil celoten sklop. Poudariti je treba, da dostopa s prevoznimi sredstvi ni in je treba vse za obnovo prenesti na hrbtnu. Kot vemo, tudi denarja ni nikoli za take stvari. Tudi tokrat je obveljal pregovor, da preveč kuharjev pokvari juho. Tako je za dobro vseh pobudo in delo prevzela **LD Tolmin**, ki še zdaleč ni večinski uporabnik. Začela se je priprava načrtov in iskanje donatorjev. V največji meri je projekt finančno podprla **Občina Tolmin**. Vse drugo je bilo prepuščeno lastni

iznajdljivosti lovcev LD Tolmin. Na tem mestu velja posebna zahvala našemu članu **Florijanu Lebanu - Kuščrju**, ki je s svojo požrtvovalnostjo in iznajdljivostjo izpeljal vso potrebno organizacijo pa tudi izvedbo potrebnih del. Zgrajen je bil nov lesen portal, obnovljen in pozidan je bil delno podrt nosilni podest, obnovljeni sta bili nosilni jeklenici, zamenjana vlečna jeklenica, s katero si pomagamo, če je karukula na nasprotnem bregu, in narejena je bila zaščita nosilnih koles, saj so v preteklosti nastale tudi neželjene poškodbe prstov. Uredili smo tudi lažji dostop, predvsem za starejše lovce, hudomušno pove Kuščr.

Zdaj je prevoz oseb veliko varnejši in preprostejši, uporaba karukule pa je še vedno na lastno odgovornost. Vse, ki boste kdaj zašli v ta del Slovenije, ki spada v samo osrednje območje Triglavskega narodnega parka, vabimo, da se s karukulo popeljete na razburljivo vožnjo s čudovitim razgledom po zaenkrat še neokrnjenem delu narave.

Matej Leban

100 X DAROVANA LOVSKA KRI

Z Oddelka za transfuziologijo in imunohematologijo Splošne bolnišnice Maribor so nam poslali prijazno pismo, v katerem naše uredništvo obveščajo (zanje tajnica oddelka Zvonka Gregurič), da imamo v lovskih vrstah požrtvovalne krvodajalce, ki so dali svojo »lovsko« kri 100-krat in več. Menijo, da je prav, da to izvejo tudi njihovi solovci. Morda se bo za takšno obliko pomoči odločil še kdo izmed lovcev. Tak krvodajalec – 100-kratnik – je tudi mariborski lovec Boris Ostrš, član LD Jarenina - Pesnica, ki vam ga predstavljamo na fotografiji ob stotem dajanju krvi. Ob takšnem častnem jubileju veljajo Borisu vsekakor iskrene čestitke in priznanje vseh lovcev! – Uredništvo

Veterani znajo ...

Seveda znajo, saj imajo mnogo življenjskih izkušenj. Tudi naši lovski veterani so takšni. Še posebno na lovih, ki jih vsako leto pripravimo zanje. In če smo zraven, se veliko naučimo tudi mi. Naučimo se, kako se je treba poveseliti ob skupnem druženju in kako je treba gojiti divjad.

Že nekaj let organiziramo love za veterane predvsem zato, da se le-ti zberejo skupaj, da preživijo lepe trenutke ter se spomnijo do-

godkov iz preteklosti. Skozi leta smo poskušali love organizirati na različne načine, nazadnje pa se je uveljavil preverjen in tudi od njih sprejet recept. Navadno se v zgodnjem popoldnevu zberemo pri lovskem domu in se glede na vremenske razmere odpravimo v primeren del lovišča. Izberemo takega, da se veterani preveč ne utrudijo in da lov ne traja predolgo. Veterani se odpravijo na stojišča, mlajši in tisti, ki bolje hodijo, pa se nam pridružijo v pogonu. Pri tem sodelujejo tudi člani upravnega in nadzornega odbora, ki tisti dan praviloma ne streljajo, razen če

Ko je svoje dodal še Pepče s svojo diatonično harmoniko, pesmi kar ni hotelo zmanjkati; je pa hitro zmanjkovalo dneva in ura je že naznanjala novi dan.

Nove generacije tako sproščene in predvsem časovno neobremenjenega popoldneva in večera skoraj ne morejo več preživeti. Generacija naših veteranov namreč izhaja iz obdobja, ko so prosti čas pa tudi določene obveznosti opravljali skupaj. Kot kolegi in sosedje so bili odvisni drug od drugega in take vezi so se spontano ohranile do zdaj. Naj jih še dolgo držijo skupaj!

Dušan Lepšina

Foto: D. Lepšina

Tudi kratka malica pri Tinkovem hramu se je prilegla.

iščemo kakšno obstreljeno divjad.

Tudi decembra leta 2006 smo odšli na tak lov, v predel Ribjek. Fazani, ki so s svojim glasnim vzletom predramili veterane na lovu, so po streljih nadaljevali svoj let. Tako se je zgodilo še nekajkrat in kmalu so posamezniki, brez nabojev, le še nemo spremljali njihov let. Na pomoč smo jim priskočili z naboji, rezultat pa se ni kaj dosti spremenil. Divjad je bila pač uspešnejša, veterani pa so pokazali svoj »velik potencial« pri gojitvi divjadi.

Po pozdravu lovini, ko so nekateri le poskrbeli, da z lova nismo odšli povsem brez plena, smo se vrnili v lovski dom na zadnji pogon. Uveljavljeni hišnik in gospodar kuhinje Jože je poskrbel za lačne želodce, vino iz skupne kleti pa je vrnilo del izgubljene energije in morale, v prisotnosti se je naselilo nekaj dobre volje. Pridružil se nam je še naš najstarejši in ustanovni član Ivan v svojem častitljivem 95. letu življenja. Tedaj je res napočil čas za obujanje spominov ... Začel se je v pogovorih, nadaljeval pa z lepo slovensko pesmijo.

Lovčevo srce

(V spomin Romanu Krapšetu, dolgoletnemu dopisniku Lovca, ki je umrl 22. 4. 2007)

Vstal je in stopil do okna. Tema, ki jo je redčila svetloba lune, je obdajala okolico. Kadar se je odpravljaj na lov, njegova notranja ura ni nikoli zatajila.

Temo, ki je silila v sobo, je pregnal s petrolejko. Obkel je zelena oblačila, si na ramo obesil puško in se odpravil.

Zgodnje poletno jutro je tako mamljivo dišalo: malce po suščem se senu in po zorečem sadju, malce svojega vonja je pa je dodajal vetrič, ki je pihal iz gozdov. Stopil je skozi sadovnjak proti gozdu. Tamkaj je ležalo deblo jablane, ki ga je prevrnil vihar. Sedel je nanj. Pogled mu je zdrsnil po širih gozdovih, kakor so se v luči mesečine kazali na drugi strani doline. V travi so godli murni in med drevjem je svojo pesem pel veter. Prislunil je in zamrmral: »Le poj, veter, tvoja pesem ne bo nikoli umrla! Ko nas nekoč ne bo več, bo še vedno živela. Samo nihče ti ne bo prislunil s takšno ljubeznijo kakor jaz! Ti samo poj in si nas kliči v spomin ...«

Vstal je in stopil naprej. Ko je tako stopal, je razmišljal o mnogih stvareh, ki so ga postavljale v to življenje. Zanj je bil lov vse drugo kot le plenjenje divjadi: bil je vez z naravo.

Stopil je v objem gozda. Le drobna miška, ki se je skrila med listjem, je vedela, da je tam, in drevesa, ki so ga sprejela medse. V pozdrav ga je z mehкими listi po licu pobožala vejica bukve ...

Kmalu je prispel na jaso. Stopil je pod drevo na robu in se zagledal v daljavo. Globoko je vdihnil svež jutranji zrak in nekaj zamrmral sam zase. Sedel je na preprosto prežo, ki si jo je bil uredil v krošnji nizkega hrasta. Od tam je videl vsak kotiček jase. Pogled mu je zaplaval po njej in pred očmi so se mu zvrstile razne misli, lepi trenutki ...

Dihal je z okolico. Tako zamišljen ni opazil netopirja, ki je pravkar preletel jaso; ni slišal polha, ki se je visoko v krošnji odpravljaj spat. Pa vendar je vse to čutil.

Vdihnil je opojnost, ki ga je obdajala, in skoraj glasno izdihnil. Skrbi, ki jih prinesel s seboj, so odplavale. Kot bi bila zanj narava spovednica, kjer je vedno pustil svoje skrbi, težave. Domov se je zmeraj vračal prerojen, z novo močjo in voljo. Poln močnih čustev.

Sonce je počasi vzhajalo in na jasi so se pojavile prve sence, ki so jih risale krošnje dreves. Sence so se premikale in manjšale, kot bi bile kolonija črnih mravelj, ki iščejo pravo pot.

Pogledal je v nebo in videl, da bo vsak čas prišel na jaso.

V tistem trenutku je na desni strani rahlo zašumelo; prikorakal je ponosno, brez strahu – srnjak, čudovit šesterak. Zavedal se je mogočnosti svoje krone, ki jo je

nosil na glavi, bil je kralj v tem delu gozda in jasa je pripadala samo njemu. Z elegantno iztegnjenim vratom je spustil glavo do tal in se začel pasti. Zdelo se je, kot da so se sence kar naenkrat umaknile, da je jaso lahko objela svetloba novega jutra, ki je obsijala rdečkastega lepota.

Srnjak je utrgal z roso umito zel, dvignil glavo in pogledal proti krošnji hrasta. Kot bi slutil, da je nekdo tam, ki ga opazuje in skrivaj občuduje ...

Dvignil je puško, ki se mu je zdaj zdela nenavadno težka. Oči so zaznavale mišičasto, rdečkasto silhueto življenja. Toliko moči je bilo v njej! Srnjaka je gledal skozi strelni daljnogled in po glavi so mu rojile misli, trenutki, trenutki. Zamižal je ...

Tedaj pa ... Kot bi sonce posijalo močnejše, kot bi na jaso priletel neskončno močan in bleščeč žarek in ugasnil jutro.

Vdihnil je, odprl oči in pogledal na jaso. Še zmeraj je stal tam in se kopal v jutranji svetlobi.

Spustil je puško in se mu nasmešnil. Postajalo je vedno topleje in nekje daleč v gozdu je zapela ptica.

Spomini ...

Dežuje ... Drobne dežne kaplje, ki udarjajo ob okno v lovski sobi, ga zbudijo iz spominov. S pogledom objame svoje lovske trofeje ...

Po licu mu je spolzela solza, srce pa mu je igralo melodijo spominov ...

Gregor Žnidar

Na Mikovem lovu na Boču

Že vrsto let se številni lovci iz Slovenije odzivamo vabilu LD Poljčane na skupni lov na divje prašiče, ki ga v svojem

Foto: B. Vasa

Del udeležencev na Mikovem lovu ob lovini

lovišču organizirajo vsako leto zadnjo soboto v januarju. Ta lov je pred mnogimi leti uvedel takratni starešina LD Poljčane **Alojz Mikolič - Miko**, in sicer blizu datuma njegovega rojstnega dneva, ki ga je praznoval 31. januarja. Zato je tradicionalni lov dobil tudi ime Mikov lov, kar je po meni znanih podatkih tudi največji skupinski lov na divje prašiče v tem delu Slovenije.

Čeprav Alojza Mikoliča ni več med nami, je tradicionalni lov ohranjen, saj je posvečen spomenu na resnično velikega slovenskega lovca. Tako so namreč sklenili njegovi lovski tovariši v prepričanju, da si je Alojz Mikolič to zaslužil s svojim dolgoletnim vzornim in zavzetim delom v LD Poljčane in širše.

Že pred začetkom letošnjega lova, zlasti pa ob njegovem zaključku, »pred zadnjim pogonom«, je Mikovo delovanje v lovstvu podrobneje predstavil starešina LD Poljčane **Tomo Kovačič**. Povedal je, da se je Alojz Mikolič vključil v delo poljčanske LD, še preden je postal polnoleten. V lovsko dejavnost sta ga pritegnila njegova strica **Alojz Vezjak** in **Anton Kovačič**, oba zgledna poljčanska lovca. Miko je postal njun stalni spremljevalec in posnemovalc njunih koristnih del v lovišču. Ker je imel, kot radi pravimo, pravo »lovsko žilico«, je kmalu dozorel v resnega, odgovornega lovca. Zaradi širokega lovskega znanja in svojih organizacijskih sposobnosti je že zelo mlad v LD Poljčane in LD Maribor opravljal odgovorne funkcije. Kar 22 let pa je kot njen starešina zelo uspešno vodil LD Poljčane.

Januarja 2004, samo nekaj dni pred njegovim rojstnim dnevom, mu je sredi lovišča na Boču odpovedalo njegovo plemenito srce. Zanj je bil tisto zadnji lov na Boču, ki mu je v pomenil vse v življenju. Čeprav ga že tretje leto ni več med nami, je spomin nanj in na njegovo delo še tako živ, da imamo na spominskem Mikovem lovu na Boču občutek, kot da je še vedno med nami. Nedvomno ima za to zasluge vodstvo LD Poljčane in njegovi sorodniki, ki nas vsako leto popeljejo v spomine nanj in spominski lov organizirajo tako vzorno in strokovno, kot ga je znal organizirati samo vsem dragi Miko. Da je to, kar občutim in pišem, res, dokazuje vsakoletna izjemna udeležba na tem lovu, na katerem se vedno zbere več kot

Foto: O. Naglost

Tudi v brezupnih razmerah je mogoče s primernim fotografskim predznanjem in dobro opremo napraviti ustrezen posnetek. Kaj menite, kakšen je marčni posnetek?

100 lovcev iz raznih krajev Slovenije. To nedvomno izkazuje, da se lovci dobro zavedamo njegovega bogatega poslanstva v lovstvu. Zato med nami Miko ne bo mogel biti nikoli pozabljen.

Branko Vasa

Včasih se nemogoče izkaže za mogoče

Nekega popoldneva sem se odpravil na fotolov. Največkrat se odpravim v jutranjih urah, ker je takrat narava bolj umirjena in čista ter je v njej tudi manj ljudi. A tisti dan sem se odpravil na obhod mojega terena, ki je blizu mojega doma, šele proti večeru.

Kadar grem v naravo, s seboj vedno vzamem tudi fotografsko opremo, saj brez nje še nikoli nisem šel nikamor. Hodil sem zelo počasi in oprezal na vse strani, da bi kaj opazil. Počasi se je začelo temniti in moral sem se vrniti k avtu. Ko sem se vračal, je bilo že tako temno, da je bilo

videti le še obrise in sence. Na jasi sem nenadoma zagledal nekaj svetlikajočega. Takoj sem pomislil, da bi bil lahko srnjak. A zdelo se mi je čudno, saj ga prej nisem opazil ...

Počasi sem se približeval korak za korakom. Ko sem ocenil, da je res srnjak, sem menil, da je najbolje, da se ustavim. Previdno sem razpel noge stojala ter aparat usmeril proti srnjaku. Potrebno je bilo kar nekaj časa in potrpežljivosti, da sem ročno izostril, kajti avtomatska izostritev v takem mraku ne deluje. Medtem se srnjak še vedno ni premaknil in sam pri sebi sem dvomil, če mi bo posnetek sploh uspel v takih svetlobnih razmerah.

»Pa saj nimam česa izgubiti,« sem si rekel in nastavljal še žični sprožilec ter pritisnil prvič, da se je dvignilo ogledalce. Nato sem počakal, da se je aparat malo umiril, potem pa ponovno pritisnil, da se je odprla zavesa, ki bi osvetlila senzor. Dolgo sem čakal, da se je zaklop zaprl. Šele doma sem na računalniku ugotovil, da je bila osvetlitev dolga 6 sekund. V popolni tišini sta se

zavesica in ogledalce spustila. In ves čas je srnjak miroval. Niti malo nisem mislil, da mi je posnetek uspel, zato sem pogledal na 'displej', kaj sem pravzaprav posnel. »Glej, saj to je srnjak, ki sem ga že tolikokrat fotografiral, a še nikoli v tako slabih svetlobnih razmerah kot to pot!« Na 'displeju' je bila fotografija videti, kot bi bila narejena v normalni dnevni svetlobi. Zaslon sem ugasnil in spet sem bil v mraku. Oči so se mi počasi privajale na manj svetlobe, saj me je 'displej' nekoliko zaslepil.

Nato sem pogledal za srnjakom, ki sem ga fotografiral. Toda nič, kot da se je udril v zemljo; niti glasu niti šuma nisem slišal, ko me je zapuščal. »Seveda, tako kot je prišel, tako me je tudi zapustil,« sem pomislil.

Ostal pa mi je lep spomin na neponovljiv dogodek. V oceno ga dajem vam. Kaj menite? Še tehnični podatki: marec 2007; nikon D200, objektiv 300 mm, ISO 400, f: 3,2; čas 6 sekund.

Oton Naglost

Laserski daljinomeri Bushnell YP Scout

Laserski daljinomer je elektronska optična naprava za natančno merjenje razdalj do objektov na zemljišču. Naprava temelji na laserski tehnologiji za merjenje razdalj, meritve pa opravi z natančnostjo ± 1 m. Hiter razvoj laserske tehnike je omogočil, da so laserski daljinomeri vse manjši in končno tudi cenovno dostopni za množično uporabo.

Bushnellovi Yardage Pro laserski daljinomeri so lahki, priročni in izjemno preprosti za uporabo. Ravnanja z laserjem se naučite v minuti ali dveh. Vsi podatki, ki jih potrebujete, se izpisujejo na vgrajenem LCD-prikazovalniku v vidnem polju naprave.

Način delovanja: Yardage Pro daljinomeri uporabljajo nevtralen, očem varen laserski žarek, ki se odbije od oddaljenega objekta, ko pritisnemo na gumb sprožilec. V daljinomer je vgrajena zelo hitra digitalna ura, ki izmeri čas, ki ga laserski žarek porabi za pot do objekta in nazaj do naprave. Vgrajena sodobna digitalna elektronika takoj preračuna razdaljo z natančnostjo 1 m in izpiše razdaljo na vgrajenem prikazovalniku, ki ni poseben del, saj je vgrajen med leče

naprave, tako da vidimo samo izpis podatkov v vidnem polju. Ves postopek meritve traja manj kot sekundo od trenutka, ko s pritiskom na gumb sprožimo laserski žarek, do izpisa razdalje do objekta.

Pri uporabi laserskega daljinomera moramo upoštevati, da je praktičen domet daljinomera oz. razdalja, na kateri uspešno opravljamo meritve, delno odvisna od odsevnih lastnosti ciljnega objekta. Trdi, dobro odsevni cilji, npr. skala ali hiša, omogočajo meritve na večjih razdaljah od mehkejših, manj odsevnih ciljev, kot je npr. dlaka divjadi. Dometi do srednje odsevnih ciljev, kot je drevje, so nekje vmes. Z upoštevanjem navedenega si lahko pri merjenju razdalje na izbrano divjad pomagamo tako, da za laserjem pomerimo v bližnje drevo ali skalo, če je razdalja tolikšna, da laser ne odčita več odseva od dlake divjadi.

V daljinomer je vgrajen poseben način delovanja za dež, tako da zanesljivo izmeri razdalje tudi v dežju in snegu. Način ZIP omogoča merjenje razdalj večjih od 150 m, ko cilj delno zakriva

vejevje, saj do 150 m zanemari meritve na take ovire. Z načinom SCAN pa se z vklopljenim gum-bom sprožilcem z laserjem premikamo od cilja do cilja, medtem pa se izmerjene razdalje sproti izpisujejo na prikazovalniku.

Predstavljeni daljinomer **Yardage Pro Scout** je eden najmanjših laserskih daljinomerov na tržišču. Velik za polovico moške dlani s samo 193 g teže je tako kompakten, da ne pomeni dodatne obremenitve in je zelo primeren za lov v gorah. Pri lovu na gamse se včasih ne moremo povsem izogniti daljšim strelom, v čistem zraku gorskih višav pa je bistveno težje oceniti tudi razdalje.

Lovci se vse bolj zavedajo odgovornosti, ki jo pomeni strel na veliko divjad. V zdajšnjem življenjskem ritmu imamo vse manj časa za lov. Iskanje divjadi, ki po strelu ni obležala, je časovno zahtevno in stresno. Laserski daljinomer bo dobremu strelcu v veliko oporo pred strelom, saj bo točno poznal razdaljo do cilja. Na podlagi tega bo lahko ustrezneje izbral namerilno točko gle-

de na divjad ali pa se vzdržal strela. Lovci imamo zelo dobre izkušnje z laserjem. Šele ko začnemo uporabljati laserski daljinomer, ugotovimo, kako smo včasih razdaljo precenili in neutemeljeno odstopili od strela. Spet drugi pa smo jo podcenili in si tako povzročili velike težave. Zemljišče je zelo varljivo, ocenjevanje razdalj na oko pa nezanesljivo, posebno kadar cilj ni v ravnini strelca ali ko je vmes dolina.

Laserski daljinomer nam bo v veliko pomoč pri odločanju za lovsko etičen strel.

**Reklamna predstavitev
Rodeo Team, d. o. o.**

Štanko Lapuh: Črni svatje

Mineva dvajset let, ko mi je **Štanko Lapuh** (1905–1992), klen mož in narodnjak, diplomiran filozof, geograf in slavist, bajtarski sin iz Zasipa pri Bledu, ob voščilu »Duodecim lustris utiliter – peraktis! (Ob koristno preživetih šestdeset letih!)« lovskemu tovarišu in prijatelju v svojo knjigo **Črni svatje – zgodbe iz živalskega sveta** na prilep-ljene tri strani zapisal sklepno besedo:

»Črni svatje so prvič izšli jeseni 1940 v Mariboru. Do fašističnega napada na Jugoslavijo je bila od 1.000 izvodov prodana dobra tretjina, ostale pa je doletela enaka usoda kot druge slovenske knjige – uničenje! Gaul-leiter za Štajersko Übereiter je povedal, da bo deželo pregrabil z železnimi grabljami. Izgnali so slovenske učitelje, duhovnike in druge izobražence, pozapri slovenske šole in razpustili slovenska kulturna društva. Slovenska krajevna imena so posiljevali z nemškimi spakedrunkami. Odpravili so slovensko besedo iz uradov in prepovedali izhajanje slovenskih knjig in časopisov. Tako so na Štajerskem in Gorenjskem zabetonirali kulturni molk ... Bil sem begunec med begunci v Ljubljani, vsega oropani. Prebivalstvo Ljubljane se je tiste črne tedne skoraj podvojilo. Italijanski okupator je leta 1942 ogradil mesto z bodečo žico, da bi preprečil narodno osvobodilno gibanje, kar pa se mu ni posrečilo.

Ljudje so trpeli. Kakor čreda v obori so bili: izpostavljeni pogostim racijam in njihovim posledicam. Koliko je bilo med nami planincev, lovcev in sploh ljubi-

teljev narave vseh starosti in obeh spolov.

Da bi se vsaj v duhu sprehodili po domovini, ki je bila toliko zunaj te »zadržane« Ljubljane, so željno segali po knjigah iz narave, zlasti še po Lokarjevi Gozdovi in vode vabijo, po Jalnovih Bobrih, po Finžgarjevi Makaloni in drugih.

In takrat (febr. 1944) je izšla 2. razširjena in res doživeta ilustrirana izdaja Črnih svatov. – Žal niso ustregli moji želji, da bi bila tudi tale izdaja opremljena s slikami iz 2. izdaje. – S. L.

Radovljica, 4. XI. 1987«

Drugo izdajo je ilustriral **Jože Beranek**, z ilustracijami zadnje pa Stanko ni bil zadovoljen.

Zadnja številka Lovca je med 2. svetovno vojno izšla aprila 1941. V času, ko so v Ljubljani nastajali Lapuhovi Črni svatje, je v založbi Zveze lovskih društev Ljubljana izšel **Lovski zbornik** (266 strani). Njegova uvodna stran s pesnitvijo **Alojza Gradnika** *Mrtvim lovskim tovarišem*, ki jo je z ujedanko opremil akad. slikar **R. Debenjak**, ljudem, ki smo doživljali tiste čase, zaledeni kri v žilah.

Teh vrstice nisem napisal, da bi izzval kakšno razpravo; za to nisem poklican niti usposobljen. Menil sem le, da to sporočilo, kot dopolnilo lovskemu leposlovju, sodi tudi v Lovca. Če pa bo knjiga Črnih svatov komu prišla v roke, mu bodo vsaj bežno znane razmere in pot njenega nastajanja.

Bruno Skumavc,
Kranj

NOVE KNJIGE

Černačevi garači in postopači ali: »Za resnico je treba biti močan in pogumen«

»Ljudje in lovci so že od nekdaj in kar naprej na samih razpotjih. Bolj hitiš po lovskih ali življenjskih opravkih, večkrat naletiš na razpotje, kjer se je treba odločiti. (...) Proti koncu dneva ali življenja pa skoraj vsak ugotovi, da je izbral napačno pot ali stezo, če že ni popolnoma zašel ali se izgubil.« (Str. 67)

Že na začetku naj zapišem, da Zbo ta zapis zgolj informativna predstavitev obsežne knjige Janeza Černača **Garači in po-**

Laserski daljinomer Bushnell YP Scout, model: 200001, povečava: 6 x, dimenzije (mm): 38 x 102 x 70, teža: 193 g, merilne sposobnosti – domet: odsevna površina – 636 m, drevo – 518 m, jelen – 273 m

Izdelke **Bushnell** lahko kupite v prodajalnah: Lovec – Nova Gorica, Koper, Ljubljana, Kranj in Murska Sobota, Koptex – Maribor, Avantura – Postojna, Bock – Kranj, Nold – Brežice in Celje, Ulov – Portotož, Mike – Novo Mesto, Mixi foto video – Žiri in Ljubljana, Puškarstvo Meglič – Domžale, Orbis – Velenje, Tajga – Celje, Agave – Ilirska Bistrica, Puškarstvo Šteh – Kamnik pod Krimom, Puškarstvo Skobir – Slovenj Gradec in Maribor, Vreček Agro – Kranj, E-batt – Ljubljana, Puškarstvo Huber – Maribor, RR Sport – Murska Sobota, Fauna – Bled, Trgovina Diana – Radlje ob Dravi, Agencija Metulj – Tolmin, Edvard Bučar – Gabrovka, trgovina Novak – Domžale, Sportman – Šoštanj, Trgovina Hubert – Ajdovščina.

stopači¹. Ker: to knjigo je vznemirljivo brati, ni pa lahko o njej pisati. Zakaj: to je knjiga, ki je ne more prebrati kdo drug za vas – prebrati jo mora vsak sam.

Garači in postopači so izšli ob letošnji stoletnici slovenskega lovstva in s tem povezanega varstva narave. Okroglih sto let je že minilo, kar je bilo v Ljubljani ustanovljeno prvo Slovensko lovsko društvo. Za predsednika je bil izvoljen takratni ljubljanski župan Ivan Hribar. Po črnačevsko bi lahko rekli, da je bil znameniti in pokončni **Ivan Hribar** (spomnimo se njegove prstovoljne smrti ob italijanski okupaciji Ljubljane!) naš prvi (lovski) 'postopač', čeprav je bil vseskozi pošten, načelen in dosleden 'garač'. In v dobesednem pomenu besede je Janez Črnač zagotovo 'garač', hkrati pa seveda – 'postopač'.

Kdo so, po Črnačevo, 'garači' in kdo 'postopači'? Garači naj bi bili tisti, ki trdo delajo na poljih in v gozdovih, torej, rečeno zelo poenostavljeno, kmetje, gozdarji; postopači pa 'postopajo, posedajo in razmišljajo na prežah', torej lovci. Zdi se, da Črnač gradi svojo knjigo tudi na nasprotjih, ki so se v nemala (in se še vedno) med enim in drugim. 'Garači' pač naredijo naravi največ škode, ker zase in za druge preveč jemljejo iz nje, jo v ta namen celo spreminjajo in tako uničujejo; torej jemljejo drugim bitjem, predvsem divjim živalim, njihov življenjski prostor. Živali pa živijo po naravnem pravu, nimajo ne ustave in ne zakonov, a so vseeno sodbe narave pravične (in 'brez sodnih zastankov'). Zaradi vsega povedanega se je narava človeku uprla (nore krave, ptičja gripa ...). Le lovci ('postopači') so že v preteklosti spoznali, da je 'naravo lažje premagati kot ji vladati'.

Črnač svoj uvodni Zagovor za prvih sto let na začetku knjige, iz katerega so tudi navedki, tako logično zaključuje, da je zgodovina slovenskega lovstva hkrati zgodovina varstva narave.

Kdo je Janez Črnač, slovenskim lovcem ni treba razlagati. Predvsem ga poznamo kot dolgoletnega glavnega urednika Lovca, a tudi kot mojstra lovške fotografije in avtorja priročnika za fotografiranje divjadi ter obsežne monografije o Kočevski²; marsikdo od nas ga pozna kot razsodnega 'tehtalca' premišljenih besed in odločitev (le-te seveda niso bile vedno vsem po volji) ter kot pisca odmevnih uvodnikov v naši osrednji lovski

reviji, ki so sprožili marsikatero konstruktivno polemiko: številna odobranja ter ostra nasprotovanja. In – prepričan sem, tudi s to knjigo bo (in je že) tako. Gotovo je eno: Garači in postopači nobenega bralca ne pustijo ravnodušnega – eni jo bodo (in jo že) kategorično odklanjali, spet drugi ji bodo (in ji že) skoraj brez pridržka pritrdjevali. Za mlačne sredince ta knjiga skorajda ni. Našli se bodo tudi taki, ki bodo v njej iskali resnične osebe – z imeni in priimki – in jih bodo seveda prepoznali; saj: 'Kdor išče, morda celo najde!'. Tako bi v slogu svojega pisanja, polnega ljudskih pregovorov in rekov, rekel Janez Črnač.

Najprej, ko knjigo vzamemo v roke – lovski klobuk dol! Že napisati tako obsežno delo – več kot 450 strani A 4 formata! – je samo po sebi čudenja vredno, izjemno dejanje! Kaj šele, če je knjiga tudi sporočilno močna, ostra in hkrati večje napisana.

To ni lahkotno branje. Nabito je z neko vseobsegajočo in prevetreno energijo avtorja, za katerega se zdi, da sicer stoji neke ob strani – v drži duhovitega, domiselnega, včasih pikrega opazovalca, a je hkrati ves čas v središču dogajanja. En sam prikrit in tudi očiten posmeh ('hehet z užitkom' bi mu lahko rekli), neskončno nizanje modrosti, ironije in celo sarkazma prši iz Črnačevega pisanja: tako – z visokega, od koder vse vidiš in vse razumeš! In morda bo prav taka njegova drža koga motila. Vendar – ali ni bil tudi to avtorjev namen? Zbosti in tako zmotiti tega in onega v namernih in tudi nenamernih 'zmotah, norostih in hudobijah'. Da se 'prizadeti' zamisli in si morda na skritem celo prizna na črnačevski mu način razkrite napake.

Na začetku knjige je posvetilo (ne morem, da ga ne bi poudaril): *Mojemu očetu Tonetu Črnaču, ki je pokončno prehodil svojo nevarno in naporno življenjsko pot. Pogosto je hodil po divjini in brezpotju časa, vendar vedno z razločnim in pravim ciljem, kar se je izkazalo šele na koncu njegove poti.*

Seveda se vprašamo – kdo je bil **Tone Črnač**, 'ki je hodil po brezpotju časa z jasnimi cilji pred sabo'? Delni odgovor lahko najdemo v Primorskem biografskem leksikonu³. Tam zvmemo, da je Tone Črnač kot odkrit nasprotnik fašizma z Notranjskega zbežal čez mejo v Ljubljano, se pridružil TIGR-u in postal član najbolj znane tigrovske trojke (Zelen, Kukec, Črnač); da je skupaj s tovarišema nešteto krat ilegalno prestopil mejo med Jugoslavijo in Italijo s protifašistično literaturo v nahrbtniku; da je vodil slovensko gverilo proti fašističnim postojankam in se pozneje tudi aktivno udeležil NOB. In še piše: »Črnač je bil ostriželec in njegov strel ni nikdar zgrešil.«

Janez Črnač je lahko upravičeno ponosen na svojega očeta, med očetom in sinom pa lahko potegnemo marsikatero vzporednico. Tudi dandanes namreč ni lahko hoditi 'po brezpotjih časa z jasnimi cilji pred sabo' ...

In kateri so tisti 'jasni cilji', ki jim v Garačih in postopačih sledi avtor knjige? Predvsem na poljuden način jasno zapiše najbolj zapletene strokovne in sociološke probleme, seveda povezane tudi z lovstvom. Sam pravi: »Življenje ni matematika. Življenje je življenje, kjer formule odpovedo. Še v fiziki velja relativnostna teorija. Vse je odvisno od tega, kako osvetlimo žival, osebo, gozd ali polje, kmeta ali lovca. Vse je odvisno od tega, kako hočemo videti ali sprejemati življenje in smrt.« In še: »Malo je haska od visoke znanosti, če jo razume le peščica ljudi, ki si med seboj izmenjujejo in prepisujejo ugotovitve.«⁴

In to Črnač tudi počne. Sledi več resnicam, vsak akter v njegovih zgodbah ima svojo, a večna in absolutna resnica je le ena – resnica Narave. (Ko na posvetovanju o škodi od divjadi lovci in gozdarji skupaj zavzeto iščejo resnico, se iskanje izkristalizira v modrost: »Resnica je kot rit. Vsak ima svojo in vsak dan jo rabi za svojo potrebo.«)

Vrnimo se še enkrat k predgovoru h knjigi, ki ga je avtor naslovil Zagovor za prvih sto let:

»V minulih sto letih slovenskega lovstva, in s tem tudi varstva narave pri nas, so že napisali predgovore za vse uspehe, zmote, norosti in hudobije, nihče pa še ni napisal kakšnega zagovora, zakaj je bilo tako. (...) Potreben je razmislek, kam in kako usmerimo svoj korak ter poiščemo nove lovske stečine, če že zapuščamo stare in zarasle. (...) Iskati pa moramo kar naprej, kar je bistvo lova in lovstva. Kdor ne išče, ga tudi drugi kmalu ne bodo več iskali.«

In avtor išče, se dokoplje do spoznanj, ki jih skozi osem zgodb (poglavij) niza kot zgoščene misli in domisleke, v obliki pregovorov in rekov, torej ljudskih modrosti. Zdi se, kot bi pisal s knjigo pregovorov v roki in izbral prave za določen splet okoliščin. Le-ti dostikrat učinkujejo kot aforizmi, ki nas silijo k razmišljanju in nas hkrati na prefinjen način zabavajo. Navedimo jih nekaj, kar tako, brez pravega reda ... Sova kozača modruje: »Bog očitno ne more biti povsod prisoten, zato pošilja turiste in lovske goste.«

Maček iz Golenice se znebi take modrosti: »Volk niti ni imel takrat tako slabe zamisli z Rdečo kapico, saj iz vsake majhne mule nazadnje zraste stara baba, ki je vsem v napoto.«

Ko je bilo sraki dovolj kokodakanja na lovskem posvetu, je zavreščala: »Ko medvedka skoti mladiče, tega nihče ne ve, kadar pa kokoš znese eno jajce, zve vsa vas.«

Ali pa: »Ko se bik postara, ga dajo ka teletom.«

In: »Za odžejati se moraš biti najprej žejen.« »Ko se žejni napijejo iz izvira, mu pokažejo hrbet.«

In še: »Bogata večerja za strankarske veljake nobenemu ne škodi – razen prašičku in cvičku, ki se žrtvujeta za pravo stvar ...«

»Kadar vsi grešijo, nihče ne dela pokore.«

»Nekateri petolini verjamejo, da sonce vzhaja zaradi njih.«

Tako bi lahko take in podobne modrosti jemali iz knjige in jih nizali za celotno številko Lovca, a za pokušino jih je dovolj.

Črnač tudi zelo duhovito preimenuje ter poimenuje razne ustanove ter posameznike: Ministrstvo za kmetijstvo in zaraščanje podeželja; Zavod za gozdove in senco; Državni zavod za ribe, rake in vodne vrtnice; Društvo za opazovanje vodomcev; Institut za mlatenje prazne slame; Državni zavod za presojo ogroženosti krasa s pijavkami;

Junjska divjačina, pečena v krušni peči z zelenjavo

Za 6 oseb potrebujemo:

0,80 kg mesa srnjadi,
400 g svežih jeter,
1 kg krompirja,
400 g rdečega korenja,
400 g rumenega korenja,
200 g pora,
veliko čebulo,
tri stroke česna,
pest svežih čemaževih listov,
dva lovorova lista,
kozarec rdečega vina,
dve zajemalki dobre juhe,
eno rdečo papriko,
sol, poper, svež peteršilj,
šopek timijana,
pet strtih brinovih jagod,
tri žlice olivnega olja.

Marinirano meso zrežemo na koščke, velikosti manjšega jajca. Vso našteto zelenjavo operemo, olupimo ter prav tako narežemo na enako velike koščke kot meso.

V kozici segrejemo maščobo, dodamo srnje meso, ga popražimo, zalijemo z juho in vinom in vse skupaj preložimo v ognjevarno posodo. Dodamo vso našteto zelenjavo in začimbe ter postavimo v vročo pečico. Kozico ali ognjevarno glineno posodo pokrijemo ter počasi pečemo do dve uri.

Na preostanku maščobe prepražimo na trakove narezana srnjakova jetra, jih damo za deset minut k preostalemu mesu, narahlo premešamo, potresemo s peteršiljem ter postrežemo skupaj s hladno solato.

Matjaž Erzar
prmaticku@siol.net

Kulinarični kotiček

Junjska divjačina, pečena v krušni peči z zelenjavo.

Foto: M. Erzar

Institut za novejšo zgodovino in kravje kupčije ...; državni podsekretar za okolje Mladen Mlakar, predsednik KS Ciril Motovil, župnik Bogomil Zakrižnik, kmet Kosmač, lovec Rogač, upokojenec Starina, poslanec upokojencev Kljusec, novi direktor lovišča Dominik Dolar ...

Pustimo podrobnosti in pogledimo na Garače in postopače spet s širšega zornega kota.

Vsaka od obsežnih osmih zgodb, iz katerih je knjiga spletena, živi svoje življenje. Vse skupaj delujejo kot celota, čeprav kot neke vrste sestavljenka, kjer je prostor za dodajanje (ali odvzemanje) še drugih zgodb.

Kaj jih povezuje? Hotenje. Zavzetost. Brezkompromisnost. Resnična skrb za nas vse. Skrb za življenje.

Izhodišče vsaki zgodbi so dnevi, ki smo si jih ljudje izbrali zaradi slabe vesti, ker tako sebično in neodgovorno delamo z Naravo. To so: **svetovni dan varstva mokrišč** (2. februar); **svetovni dan voda** (22. marec); **dan Zemlje** (22. april); **dan podnebni sprememb** (15. maj); **dan biotske raznovrstnosti** (22. maj); **evropski dan parkov** (24. maj); **svetovni dan okolja** (5. junij); **svetovni dan varstva**

živali (4. oktober). Poigrajmo se in iz poudarjenih besed sestavimo sporočilo: Na naši Zemlji je, v vseh naravnih življenjskih okoljih, zaradi podnebnih sprememb (ki jih je seveda povzročil človek) resno in nepopravljivo ogrožena biotska raznovrstnost v mokriščih, v vodah sploh; živali bodo živele le še v umetnih okoljih – v parkih ...

Seveda je moje izvajanje le igrakanje in konstrukt. Ali res?

Avtor Garačev in postopačev virtuosno, iskrivo, tu in tam pikro, prav po črnačevsko, kaže na probleme, ki so vezani na omenjene dneve. Vsaka zgodba temelji na resničnih posameznih dogodkih in širših dogajanjih, ki jih avtor osvetli s stališč vseh udeležencev v mreži dogodkov – lastnikov gozdov, kmetov, gozdarjev, lovcev in – živali! In vsak zagovarja svojo resnico, kakor sem že zapisal.

Ob koncu knjige je še dodatek Ob stoletnici slovenskega lovstva in varstva narave so nam povedali, v katerem ob 100-letnici slovenskega lovstva spregovori še štirinajst širšemu krogu bralcev bolj ali manj znanih osebnosti (med njimi so nekdanji in tudi sedanjí predsednik slovenskih lovcev ter nekdanji pred-

sednik države Milan Kučan), ki so tako ali drugače vidneje povezane z obravnavano tematiko.

Kaj bi o knjigi rekli literarni teoretiki? V obliki katere literarne zvrsti je napisana?

Več se jih prepleta, zapleta in razpleta v njej.

Prof. dr. Marjan Kotar meni⁵, da bi zgodbe lahko uvrstili med **satire** – zaradi zbadljivega in humorno začinenega načina pisanja, skozi katerega avtor prikazuje vse, 'ki so vpleteni v dogajanja v slovenskem lovstvu, kmetijstvu, gozdarstvu ter varstvu narave'. Po drugi strani, meni Kotar, bi zgodbe lahko uvrstili med **basni**, ker v njih nastopajo živali (sraka, maček iz Gotenice!, vrabec, beloglavi jastreb, sova kosača, stara vrana ...), ki s svojimi komentarji, največkrat v obliki pregovorov, povejo bistvo. In Kotar zapiše še, da je to pisanje v bistvu **pisana karikatura** omenjenih razmer, saj avtor zelo poudari (kritično in humorno) posamezne dogodke, dogajanja ter osebe. Lahko še dodamo, da Černačeve 'okrogle povesti' lahko mirne duše uvrstimo tudi med **humoreske**, med tiste najžlahtnejše, v slogu Jurčičeve Kozlovske sodbe v Višnji Gori.

Vsak pisec knjig piše tudi zato,

da bi njegovo delo našlo pot do bralcev, ki jim je namenjeno. To si želi tudi Janez Černač. Zagotovo so **Garači in postopači** več kot primerno darilo lovcem in vsem, ki o Naravi razmišljajo odgovorno. Lovske družine se v jubilejnem letu s to knjigo lahko oddolžijo svojim lovskim tovarišem za okrogle obletnice ali za dolgoletno delo. Lahko je tudi darilo 'kmetom in drugim garačem za spravo ob škodah od divjadi'.

Da bo krog sklenjen tam, kjer se je začel, zaključimo z začetkom: »*Za resnico je treba biti močan in pogumen.*«

In Janez Černač to zagotovo je, to mu moramo priznati.

Franc Černigoj

¹ ČERNAČ, Janez: Garači in postopači (Resnične lovske bajke in basni; 1907–2007: Sto let slovenskega lovstva in varstva narave). – Ljubljana: samozaložba: Lovska zveza Slovenije, 2006

² ČERNAČ, Janez: Fotolov (Priročnik za fotografiranje divjadi). Ljubljana: Lovska zveza Slovenije, 2002;

ČERNAČ, Janez: Kočevska, gozdna in skrivnostna dežela; monografija o kočevski deželi v sliki in besedi. Dolenjska založba, 1998.

³ Primorski biografski leksikon, 3. snopič, str. 229, 230

⁴ Iz osebnega pisma piscu tega prispevka.

⁵ Recenzijsko mnenje o knjigi.

Na senožeškem pokopališču smo se poslovili od našega dolgoletnega člana **Rada Franca Ferfile**. Umrli je nenadoma, 12. 2. 2007.

Rado se je rodil 19. 5. 1952 v

Postojni. Že kot otrok je ljubil naravo in živali. Temu poslanstvu se je predal z vsem svojim srcem, ko je leta 1975 vstopil v zeleno bratovščino. Lov mu je poleg službenih dolžnosti postala njegova nepogrešljiva dejavnost; razdal se mu je do poslednjih moči. Že kot lovski pripravnik je razmišljal, kako bi lahko bolje gospodarili z divjadjo in loviščem. Kot lovec v LD Senožeče je uspešno opravljal aktivnosti člana upravnega odbora in raznih komisij. Obdobje njegovega predsednikovanja v LD Senožeče od 1989 do 1992 in 2003 do 2005 je pustilo vidne sledove. Kot uspešnega lovca z dušo in srcem so ga poznali tudi lovski tovariši v OK ZLD - Koper, kjer je kot delegat zveze deloval v letih od 1993 do 2000.

Pred dvema letoma se je Rado upokojil in se še bolj zagnano predal delu v lovišču in lovu. Zadnja leta je sodeloval z Biotehniško fakulteto iz Ljubljane pri odlovu in označevanju divjih prašičev. Pred nedavnim je začel tudi spremljati gibanje divjadi s pomočjo telemetrije; to delo je zapu-pano le redkim v Sloveniji.

Njegova družabnost, želja po skupinskem delu in nesebično prenašanje znanja na mlade lovce, pripravničke, je bil velik prispevek za LD Senožeče in lovstvo nasploh. Njegovo strokovno delo pri ocenjevanju lovskih trofejev so dobro poznali strokovnjaki LZ Slovenije.

Uspešno je opravljal naloge na področju lovnega turizma, lovskočuvarjske službe in pregledništva uplenjenih divjadi. Zaradi svojega znanja je znal med seboj povezati lovce in lovske kinologe, saj je imel veliko znanja iz kinologije. Med drugim je uspešno vzgajal tudi svoje pse, ki so ogromno pripomogli k uspešnemu lovu.

Za svoje uspešno delo v lovstvu je dobil veliko priznanj na področju lova, lovske kinologije in strelstva (znak LZS za lovske zasluge, srebrni in zlati znak KZS za kinološke zasluge in druge).

Rado je bil je eden izmed ustanoviteljev Strelskega društva Svoboda - Senožeče, veliko truda pa je vložil tudi pri gradnji olimpijskega strelišča na glinaste golobe v Kazljah in lovskega doma LD Senožeče v Dolenji vasi. Tudi krmne njive, napajališča in solnice bodo odslej zaman čakale nanj.

Njegova delovna vnema in izostren občutek odgovornosti za varstvo in gojitev divjadi ostajata v naših srcih kažipot za naše prihodnje delo. Bil je iskren lovski prijatelj. Pogrešali ga bomo starejši in mlajši lovski tovariši. Pogrešali bomo njegovo preudarno in pošteno besedo, njegovo skrb za napredek. Spominjali se ga bomo kot moža, ki se je skoraj pol stoletja razdal za lovstvo in živel zanj.

Dragi Rado, iskrena hvala ti za vse, kar si dobrega storil za naš skupni cilj v lovstvu. Obljubljamo ti, da bomo nadaljevali tvoje nedokončano delo!

LD Senožeče - A. K.

26. 1. 2007 nas je po krajši boleznii nenadoma zapustil naš lovski tovariš in prijatelj **Franc Bregač**, član LD Škocjan. Od njega smo se ob številni udeležbi lovcev iz so-

sednjih družin z lovskimi častmi poslovili na pokopališču v Srebrničah pri Novem mestu.

Franc se je rodil 22. 2. 1942 v kmečki družini v Zavinku pri Škocjanu. Otroška leta je preživel v domači vasi, osnovno šolanje pa končal v Škocjanu. Po končanem osnovnem šolanju je odšel v uk za peka. Ker je bilo to večinoma nočno delo, je uk opustil in se zaposlil kot delavec na bencinski črpalki. S prihranki si je kmalu kupil tovornjak in kot samostojni podjetnik - prevoznik vztrajal vse do upokojitve. Že kot mlad fant si je ustvaril družino, zgradil lasten dom in nekaj let užival zaslužene sadove svojega dela.

Franc je ljubil divjad in lov, saj je bil rojen na domačiji, ki meji na gozdove Mesojedca. V lovske vrste se je včlanil spomladi leta 1979 in še istega leta opravil lovski izpit, leta 1981 pa še izpit za ocenjevalca lovskih trofejev. V naši LD je bil vseskozi aktiven v organih LD, v lovišču in družbenih dejavnostih. Ko je bil izvoljen za starešino, smo pod njegovim vodstvom obnovili oz. organizirali mnoga družabna srečanja. Ponovno smo organizirali lovske prireditve, lovske izlete, love ob spremljavi žena, polhario, srečanja z našimi starejšimi člani in sponzorji itn. V lovišču smo začeli graditi prve prostotoječe lovske naprave, sodelovali s sosednjimi lovskimi družinami, pri lovskega domu pa smo postavili kozolec za hranjenje kuruze in drugega materiala.

V naši LD je Bregač opravljal številne funkcije: bil je referent za goji-

tev in turizem (od 1981 do 1983), referent za strelstvo (od 1983 do 1990), starešina (od 1994 do 2004), član UO ZLD Novo mesto (od 1998 do 2006). Poleg naštetih funkcij je bil celo desetletje vodja sektorja v lovišču in mentor številnim lovskim pripravnikom.

Za uspešno delo v naši LD in širše je bil Franc odlikovan z znakom za lovske zasluge in redoma III. in II. stopnje, prejel je tudi srebrni znak KZS za kinološke zasluge in mnoga družinska priznanja.

Franca Bergača se bomo spominjali kot dobrega lovskega tovariša, kateremu smo hvaležni za vsa dobra dela, ki jih je storil za našo LD. Hvala Franc, mirno počivaj v domači zemlji!

LD Škocjan - D. M.

Člani LD Šmarna gora smo se februarja na pokopališču v Smledniku za vedno poslovili od našega lovskega tovariša **Martina Rozmana**, katerega življenjska pot

se je iztekla 24. 2. 2007, le malo po njegovem visokem jubileju.

Martin se je rodil 11. 11. 1913 v majhni, trdni in napredni kmečki družini v Spodnjih Pirničah pod zeleno Šmarno goro. V Ljubljani se je izučil za soboslikarja, kjer je tudi služboval. Polnih dvajset let je bil upravnik podjetja Soboslikarstvo v Sentvidu pri Ljubljani. Zelo zgodaj je vzljudil gozd in divjad, saj je lovsko kri podedoval po svojem očetu. Leta 1941 ga je vojna vihra zajela v njegovem rojstnem kraju. Takoj se je vključil v NOG, leta 1944 pa odšel v partizane, ki jih je vodil njegov brat, legendarni komandant Stane. Kot partizan je deloval v Beli krajini, svobodo pa je dočakal v Trstu. Leta 1946 se je demobiliziral in se vrnil v

rojstne Pirniče. Tod je začel skupaj z naprednimi tovariši uredničevati idejo o ustanovitvi LD. Lovski družini Šmarna gora, ki je bila ustanovljena leta 1946, je ostal zvest vse do konca življenja. V družbenem življenju in v lovstvu se je zavzemal za prodiranje naprednih idej in za dosledno izvajanje načrtovanih nalog, zato je bil že ob ustanovitvi LD izvoljen v organ upravljanja. Funkcijo je opravljal vse do leta 1955, v nadaljnjih letih pa je aktivno sodeloval pri vseh zahtevanih nalogah. V letih od 1960 do 1970 je bil tudi član NO LD. Leta 1974 je bil izvoljen v družinsko DR, kjer je vestno delal vse do leta 1978. Po razdelitvi družine na revirje je več let zelo uspešno, predvsem pa gospodarno vodil revir in bil odlični mentor mladim lovcom. Njegovo vestno delo v lovski družini ni bilo nikoli omejeno samo na delo v družini. Skupaj z razumevajočo ženo Minko, ki je bila mnogo let krušna mati osiroteli srnjadi, sta doma vzgajala fazane in veliko truda vložila v gojitev divjadi. V trdih in krutih zimah je na smučeh obiskoval krmišča in zavetja svojih varovancev ter jim lajšal življenje, jih varoval in spoštoval tako, kot jih mora pravi lovec.

Kot ljubitelj lovskega psov je bil vsa leta zvest kinologiji. Njegovi epagneul bretoni in braki so bili vedno v pomoč lovcom na skupnih lovih ali pri zastreljeni divjadi. Za svoje uspešno, nesebično, predvsem pa strokovno delo v lovski organizaciji ga je Lovska zveza Slovenije odlikovala z redom za lovske zasluge, prejel pa je tudi več družinskih priznanj, in sicer ob 40-, 50- in 60-letnici LD ter ob drugih pomembnih družinskih dogodkih. S spoštovanjem smo ga leta 1984 imenovali tudi za častnega člana LD Šmarna gora.

Kljub boleznii je vse do zadnjega ohranjal stike z nami, lovskimi tovariši, in naravo, Martin, iskrena ti hvala za vse, kar si storil za nas lovce. Tvoji nasveti, pomoč, predvsem pa tvoja neprecenljiva skromnost nas bodo še dolgo vodili pri našem nadaljnjem delu.

Zelena Šmarna gora, Rašica in Stari grad, ki bdijo nad tvojim grobom, naj ti s pomočjo vetra in ptic še naprej pojejo pesem skrivnostne narave, ki si jo dobro poznal.

LD Šmarna gora

Iz lovske vrste so za vedno odšli tudi:

Milan Humar, LD Lijak, * 4. 9. 1950, † 11. 2. 2007.
Štefan Hahn, LD Rankovci, * 7. 10. 1939, † 16. 4. 2007.
Janez Mojšker, LD Tomišelj, * 1. 8. 1913, † 12. 4. 2007.
Janez Bogša, LD Tomišelj, * 3. 8. 1939, † 18. 4. 2007.
Janez Lukavečki, LD Malenšek, Košaki, * 12. 10. 1938, † 29. 3. 2007.
Roman Krapše, LD Makole, * 22. 7. 1948, † 22. 4. 2007.
Anton Vidmar, LD Col, * 23. 8. 1923, † 11. 2. 2007.
Branko Peter, LD Bistra, * 19. 12. 1956, † 11. 2. 2007.
Ivan Pungartnik, LD Koprivna, Topla, * 26. 10. 1939, † 31. 1. 2007.
Jože Kotnik, LD Podgorje, * 23. 2. 1926, † 23. 1. 2007.
Ivan Sisernik, LD Slovenj Gradec, * 10. 4. 1929, † 13. 2. 2007.
Anton Skutnik, LD Bukovje, * 8. 12. 1928, † 4. 12. 2006.
August Apšner, LD Slovenj Gradec, * 1. 8. 1919, † 15. 11. 2006.
Edi Drofenik, LD Bistra, * 17. 7. 1947, † 8. 11. 2006.

Umrli časten spomin!

Marjo Stepančič, LD Jezero, Komen, * 2. 4. 1932, † 14. 4. 2007.
Franc Dobravec, LD Stara Fužina, * 21. 12. 1931, † 16. 2. 2007.
Franc Cvetko, LD Grahovo, * 15. 12. 1947, † 30. 3. 2007.
Stane Šega, LD Grahovo, * 14. 4. 1918, † 6. 4. 2007.
Matija Mlakar, LD Žiri, * 4. 2. 1914, † 10. 4. 2007.
Evgen Pap, LD Prosenjakovci, * 26. 10. 1925, † 18. 4. 2007.
Vitimir Gyorek, LD Murska Sobota, * 28. 3. 1954, † 6. 4. 2007.
Alojz Kalister, LD Tabor, Zagorje, * 17. 5. 1938, † 17. 4. 2007.
Henrik Mrakič, LD Bovec, * 6. 2. 1923, † 31. 3. 2007.
Evgen Jesih, LD Velunja, Soštanj, * 31. 10. 1926, † 9. 4. 2007.
Mirko Papler, LD Dobrča, * 13. 7. 1929, † 15. 2. 2007.
Franč Rožman, LD Videm ob Ščavnici, * 19. 1. 1950, † 19. 1. 2007.
Franč Zobec, LD Ribnica, * 17. 6. 1931, † 30. 3. 2007.

OBVESTILO

Vse dopisnike LD oziroma ZLD/LZ obveščamo, da nam morajo vse **zapise o umrlih** (pa tudi o jubilejih) obvezno poslati **pravočasno** tudi v elektronski obliki (disketa + zapis) ali posredovati na naš e-naslov. **Slike in uraden dopis** (z žigom in podpisom odgo-sebe LD) pa pošljite z navadno pošto.

Zapisov, ki ne bodo prišla tudi v elektronski obliki ne bomo obravnavali.

Prav tako pazite, da ne boste prekoračevali 5-mesečnega skrajnega roka za oddajo zapisa v uredništvo.

Natančna navodila o objavljanju tovrstnih zapisov so bila zadnjič objavljena v Lovcu, 1/2005, str. 40, zato si jih preberite preden odpošljete zapise.

Uredništvo

Foto: Z. Zolšek

Iskanje obstreljene divjadi v letu 2006

Za nami je 15. leto intenzivnega spremljanja aktivnosti vodnikov krvosledcev na območju Slovenije. Tudi rezultate dela v letu 2006 poskušamo v kar najbolj strnjeni obliki predstaviti širši lovski javnosti. Opozoriti je treba na dejstvo, da so podatki v predstavitvi nepopolni. Še vedno je namreč kar nekaj vodnikov, ki bodisi namerno ali pa nenamerno zavračajo sodelovanje tako, da ne pošljejo podatkov o opravljenih iskanjih komisiji kljub vsakoletnemu pozivu v Lovcu ob koncu lovne leta. Tako le prispevajo svoj delež k nepopolni podobi na področju krvosledništva v Sloveniji. Ne glede na to si upam trditi, da na podlagi števila analiziranih iskanj lahko zagovarjamo verodostojnost predstavljenih ugotovitev, ki zadevajo iskanje/zasledovanje obstreljene divjadi pri nas.

Ta uvod k predstavitvi analize ni namenjen komentiranju posameznih podatkov, ki so zabeleženi v analizi, bi pa na tem mestu rad opozoril na razveseljav podatek o povečanju števila iskalcev in posledično tudi o povečanju števila evidentiranih iskanj obstreljene divjadi v minulem letu. Upam si trditi, da je to posledica vse večje ozaveščenosti lovcev o potrebi pravilnega ravnanja po strelu, zagotovo pa tudi rezultat uvajanja obvezne uporabe krvosledcev v vseh primerih, ko iz reakcij živali takoj po strelu in nato iz znamenj na nastrelu ni mogoče razbrati, ali je žival ranjena ali zgrešena. Občutno povečanje števila iskanj velja pripisati tudi vse večjemu številu opravljenih kontrolnih iskanj.

Obvezno kontrolo nastrelav posredno zahtevata *Zakon o zaščiti divjadi* pa tudi *Zakon o divjadi in lovstvu* (ZDLov-1), potrjujejo pa jih vsakoletni rezultati; letos sicer samo 13 %. Drugače povedano: v stotih primerih kontrole nastrela brez znamenj obstrelitve je bilo najdenih trinajst glav divjadi različnih vrst.

Povečanje iskalcev, omenjeno na začetku prispevka, je treba pripisati dejstvu, da jedro iskalcev pomenijo lovci, ki so v desetletnem času obiskovali tečaj, ki je bil doslej organiziran v sklopu Delovne skupine za krvosledništvo pri Lovski zvezi Slovenije in ob sodelovanju Vzrejne skupine za barvarje pri KZS. To priložnost izkoriščam, da se za razumevanje zahvalim vodstvu gojitvenega lovišča (zdaj LPN) JELEN - SNEŽNIK, ki je ves čas nudilo svoje lovišče za izvedbo tečajev na Mašunu in tudi drugače prispevalo k uspešnosti izvedbe teh izobraževanj v praktičnem krvosledništvu. Tečaje so družno, zavzeto in uspešno pripravljali zavzeti lovci in tudi vodniki psov: **Marko Mali, Leo Fabiani, Boris Žele, Jure Pagon, Primož Ocvirk** ter drugi, tu neimenovani, ki so s svojim požrtvovalnim delom in odrekanjem naše krvosledništvo uspešno pripeljali do faze, v kateri je v Sloveniji zdaj. Potrebna bo nadgradnja dosežkov glede na zabeležene rezultate.

Opozoril bi, da v zadnjih letih kljub napredku, zlasti na področju sistemske ureditve krvosledništva, ostaja še mnogo odprtih nerešenih vprašanj. Med najbolj pereča zagotovo sodi problema-

tika, ki zadeva povračilo stroškov vodnikom za primere poškodb ali celo izgube psov pri zasledovanju obstreljene divjadi. Spremenjenim razmeram v lovstvu bo treba prilagoditi program izobraževanja vodnikov krvosledcev in pri tem bistveno več pozornosti nameniti pomenu zagotavljanja varnosti vseh, ki so udeleženi pri iskanjih. Potrebno bo še več različnih aktivnosti, na

podlagi katerih bodo vodstva vseh lovskih organizacij tudi v praksi spoznala, da je iskanje obstreljene divjadi sestavni del lova na veliko divjad in bodo na temelju uspešnih iskanj takim vodnikom priznala mesto, ki jim pripada.

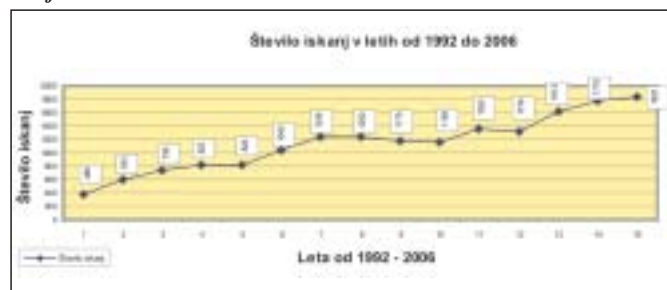
Predstavitev podatkov iz analize

Leta 2006 je pri iskanjih sodelovalo **142 lovcev - iskalcev**, ki

Preglednica 1

Leto	Število evidentiranih vodnikov	Število evidentiranih iskanj	Število kontrolnih iskanj	Število najdene divjadi	Uspešnost iskanj (%)
1992	48	386	0	234	60,62
1993	48	591	0	347	58,71
1994	67	736	0	456	61,96
1995	72	823	0	448	54,43
1996	84	824	40	455	55,22
1997	125	1040	171	624	60,00
1998	145	1246	378	666	53,45
1999	124	1250	400	681	54,50
2000	97	1179	409	635	53,90
2001	86	1159	441	606	52,30
2002	101	1363	487	644	52,80
2003	104	1319	453	629	47,70
2004	126	1613	612	797	49,40
2005	133	1775	778	837	47,20
2006	142	1831	765	858	46,80
Skupaj		16935		8918	

Graf 1:

Preglednica 2

Vrsta divjadi	RU	RN	KU	KN	SU	SN	SU/SN (%)	Skupaj ()	Delež (%)
SRNJAK	243	83	28	241	271	324	45,5	595	32,7
DIVJI PRAŠIČ	134	85	20	102	154	187	44,4	341	18,6
SRNA	94	28	7	84	101	112	46,9	216	11,6
S. MLADIČ	82	28	14	77	96	105	47,8	201	11,0
JELEN	56	29	19	71	75	80	48,4	155	8,5
GAMS	34	14	3	42	37	56	39,8	93	5,1
J. TELE	41	19	4	28	45	47	48,9	92	5,1
KOŠUTA	39	17	5	14	44	31	58,7	75	4,2
MEDVED	17	7	1	7	18	14	56,3	32	1,7
MUFLON	8	4	4	11	12	15	44,4	27	1,5
DAMJAK	1	0	1	1	2	1	66,7	3	0,2
VOLK	1	0	0	0	1	0	100,0	1	0,1
Skupaj:	752	314	106	659	858	973	46,8	1841	100,0

Pomen posameznih oznak iz preglednice 2:

RU – ranjena – najdena divjad – na nastrelu so bili znaki obstrelitve

RN – ranjena – ne najdena divjad – na nastrelu so bili znaki obstrelitve

KU – kontrolni pregled nastrelnega mesta – divjad je bila najdena s pomočjo psa – na nastrelu ni bilo znakov obstrelitve

KN – kontrolni pregled nastrelnega mesta – streljana divjad ni bila najdena – brez znakov obstrelitve

SU – skupno število iskane in najdene divjadi

SN – skupno število iskanj brez uspeha

SU/SN – odstotek uspešnosti iskanj

so svoja iskanja zabeležili v *Dnevnik vodnika krvosledcev* ter so jih na poziv poslali v pregled. Lani so se iskalci s svojimi štirinajstimi spremljevalci podali na teren v 1.831 primerih. Omejeno število vodnikov pomeni vidno povečanje v primerjavi s prejšnjimi leti, kar je lepo razvidno iz *preglednice 1*. Evidentiranje števil vodnikov, ki se ukvarjajo z zasledovanjem obstreljene divjadi, se je začelo leta 1992 in se jih spremlja še sedaj. Največ iskalcev je bilo zabeleženih leta 1998, ko je podatke poslalo 145 iskalcev.

Iz *preglednice 1* je razvidno tudi število opravljenih kontrolnih pregledov nastrelcov, t. j. mest domnevno zgrešenih strelcov. Uspehi iskanja posameznih vrst iskanj bodo predstavljeni v nadaljevanju.

Graf 1 pove, kakšno je bilo številčno gibanje v obdobju od začetka spremljanja dela na področju krvosledništva do zadnjega ugotavljanja številčnosti iskanj. Ugotovitve kažejo stalno povečanje števila iskanj.

V *preglednici 2* so navedena iskanja divjadi glede na vrsto in se v bistvu ne razlikujejo od rezultatov v prejšnjih letih. Največ iskanj je bilo zabeleženih pri strelcih na našo najštevilčnejšo divjad, to je srnjad, ki predstavlja 32 % delež. Temu sledi sledenje po strelcih na divjega prašiča, ki je glede na uporabo mesa najočitnejši. Lov na prašiča je ekonomsko najdonosnejši in se – poleg čakanja – izvaja večinoma na skupnih jesenskih pogonih, posebno na območjih z večjo populacijsko gostoto divjega prašiča. Iskanj prašičev, po strelcih na srnjad v skupnem seštevku, je več kot polovica vseh iskanj.

Iz *preglednice 2* je opaziti tudi primer zasledovanja volka, in sicer po strelu na območju, kjer so z odredbo pristojnih služb dovolili poseg v volčjo populacijo. Iskanje volka po strelu je bilo uspešno.

Število kontrolnih pregledov se, skladno s številom vseh iskanj, povečuje. Upravičenost zahteve po obvezni kontroli nastrelcov potrjuje dejstvo, da uspešna kontrolna iskanja pomenijo 5,7 % delež vseh iskanj, kar pa ni zanemarljivo.

Ekonomski pokazatelji so lepo razvidni v *preglednici 3*, ki sicer prikaže izračun za vsa iskanja divjadi skupaj glede na vrsto.

Iz *grafa 2* je razvidno iskanje glede na posamezno vrsto divjadi in število najdene divjadi.

Tudi zaradi prošelj in zahtev lovcev – strelcev so iskanja potekala v vsakem vremenu. Številčnost in uspeh iskanj sta predstavljena v *preglednici 4*. Vremenu primerni so tudi rezultati iskanj. Lepo se odraža, da so v slabših vremenskih razmerah iskanja manj uspešna kot v lepem, sledenju primernem vremenu.

Skupni odstotek uspešnosti iskanj je podoben uspehom iz prejšnjih let in je v okviru gibanja +/- 3 %. Podatek pove, da vodniki – iskalci v svoje dnevnike vpišejo realne podatke in jih ne prireajo za dokazovanje svoje uspešnosti, kot se marsikdaj dogaja pri drugih dejavnostih. Lanski uspeh iskanj je bil 46,7 %, leta 2005 pa 47,2 %; torej je od-

Preglednica 4

Vreme	RU	RN	RU/RN v %	SU	SN	Uspešnost v %	Skupaj	Delež
Suho	420	176	70,5	483	556	46,5	1039	56,7
Vlažno	213	91	70,1	242	265	47,7	507	27,7
Dež	67	29	69,8	75	115	39,5	190	10,4
Sneg	44	13	77,2	48	23	67,6	71	3,9
Veter	7	5	58,3	9	14	39,1	23	1,3
Dež - sneg	1	0	100,0	1	0	100,0	1	0,1
Skupaj	752	314	70,5	858	973	46,9	1831	100,0

Preglednica 5

Ugotovitve	RU	RN	KU	KN	SU	SN	SU/SN	Skupaj	Delež
NIČ	0	0	110	651	110	651	14,5	761	41,7
KRI	368	192	0	0	368	192	65,7	560	30,8
DLAKA+KRI	135	61	0	0	135	61	68,9	196	10,3
KRI+KOST	89	29	0	0	89	29	75,4	118	7,5
VAMP+KRI	99	2	0	0	99	2	98,0	101	5,5
DLAKA	42	37	0	0	42	37	53,2	79	4,4
KOST	10	0	0	0	10	0	100	10	0,6
VSEBINA									
vampa/želodca	2	0	0	0	2	0	100	2	0,1
MESO	1	1	0	0	1	1	50,0	2	0,1
MOZEG	2	0	0	0	2	0	100,0	2	0,1
Skupaj	737	322	110	651	858	973	46,9	1831	

Graf 2:

Preglednica 3

Vrsta divjadi	Število najdene divjadi	Povprečna teža	Skupna teža (kg)	Odkupna cena za kg	Vrednost (€)
SRNJAK	271	18	4.878	3,40	16.585,20
DIVJI PRAŠIČ	154	55	8.470	1,71	14.483,70
SRNA	101	14	1.414	3,40	4.807,60
S. MLADIČ	96	9	864	3,03	2.617,92
JELEN	75	120	9.000	2,09	18.810,00
GAMS	37	20	740	3,25	2.405,00
J. TELE	45	45	2.025	2,09	4.232,25
KOŠUTA	44	65	2.860	2,09	5.977,40
MEDVED	18	120	2.160	1,00	2.160,00
MUFLON	12	22	264	2,80	739,20
DAMJAK	2	45	90	2,09	188,10
Skupaj:	858		31.351		73.006,37

stopanje med rezultatoma minimalno.

Naj se zamislim in grem po poti vodnika krvosledca, ki so ga poklicali, da opravi pregled nastrelca ali opravi sledenje obstreljene divjadi. Ko vodnik pride s

strelcem na mesto nastrelca, ki ga je določil lovec - strellec, se srečam z značilnimi znaki, ki so na takem mestu. Glede na znake izkušeni vodnik približno ve, kaj ga čaka v nadaljevanju. V *preglednici 5* so prikazani znaki, ki

jih je opaziti na mestih nastrelca in tudi uspehi oz. neuspehi iskanj glede na znake.

»Nič« – Iz preglednice velja to za vsa neuspešna iskanja, in sicer združeno za kontrolna iskanja pa tudi za ne najdeno obstreljeno divjad. Najboljši rezultati so doseženi, kadar na nastrelcih najdemo vsebino želodca, pomešano s krvjo. Pri takih strelcih je ponavadi sled še dolg in izkušen vodnik bo raje počakal, da se žival uleže in umiri, saj ni malo primerov, ko se divjad zaradi neučakanosti ponovno dvigne in se lahko gonja začne znova. Uspešnost pri znakih, najdenih na nastrelnem mestu **dlaka + kri**, je razvidna iz preglednice in je kar 98 %. Ugotovitev je podkrepljena z ugotovitvijo mesta zadetka, ko lovec izsledil obstreljeno divjad in ugotovi mesto zadetka oziroma mesto vstopa lovske krogle v telo divjadi. Vsi zadetki v trebušni predel in črevesje dajejo najboljše rezultate. To je lepo razvidno iz *preglednice 6*, v kateri odstope uspešnost pri prej omenjeni legi zadetka. Pri rubriki »nepoznano« se pod stolpcem SU pojavi številka, ki pove, da ni znana lega zadetka, čeprav je divjad najdena. Take so ugotovitve pri iskanju divjadi, udeležene pri prometnih nesrečah, pri katerih ni mogoča ugotovitev mesta trka.

Ugotovljena mesta, razporejena glede na mesto zadetka, so razvidna iz *grafa 3*, ki pokaže

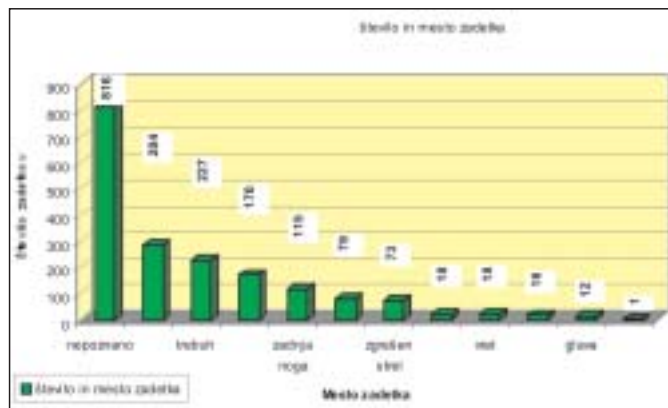
Seznam vodnikov, ki so leta 2006 iskali obstreljeno divjad ali opravili kontrolo nastrelov ter poslali svoje zapisnike komisiji pri LZS

Priimek in ime	Ulica	Mesto	GSM – tel.	Številko iskanj
1. AHČIN Jože	Ščita 6	1315 – VELIKE LAŠČE	041/591 322	10
2. ANTOLIN Aleksander	Na Kamni 20	9231 – BELTINCI	040/523 549	9
3. AUGUŠTIN Branko	Krajna 34	9251 – TIŠINA	041/598 619	2
4. BAŠKOVČ Ciril	Orlova 18/A	1000 – LJUBLJANA	041/738 410	4
5. BERTONCELJ Stojan	Kropa 56	4245 – KROPA	031/440 354	2
6. BEŠTER Jože	Rovte 11	4244 – PODNART		7
7. BEZGOVŠEK Emil	Lahomno 24	3270 – LAŠKO	031/269 768	3
8. BIZJAK Silvo	Predmeja 64	5270 – AJDOVŠČINA	041/772 965	1
9. BLAŠKO Renato	Predmeja 38	5270 – AJDOVŠČINA	041/484 905	5
10. BLAŽIČ Marijan	Lokvica 27	5291 – MIREN	041/854 450	4
11. BOLČINA Zoran	Mašun 5	6253 – KNEŽAK	041/657 329	31
12. BOŽIČ Branko	Strahomer 34	1292 – IG pri Ljubljani	031/419 149	19
13. BRILEJ Vojko	Mali Kamen 2	8281 – SENOVO	041/983 331	13
14. BRUS Andrej	Vrtnarska 1	1370 – LOGATEC	040/798 255	8
15. BURAZER Tomaž	Zadružna 7	8340 – ČRNOMELJ	041/544 002	15
16. BURNIK Radoš	Pot v Trnje 7	5281 – SP. IDRIJA	041/520 801	28
17. CILENŠEK Stojan	Livold 5	1330 – KOČEVJE	051/343 292	13
18. CIZEJ Matjaž	Škocjan 58	8275 – ŠKOCJAN	041/657 531	9
19. CVAR Andrija	Jelovec 4	1317 – SODRAŽICA	031/209 999	3
20. ČAR Anton	Pot v Trnje 3	5281 – SP. IDRIJA	041/545 717	2
21. ČEFARIN Joško	Bate 62	5251 – GRGAR	(05) 307 55 39	7
22. DEBERŠEK Bojan	Podgorska 83	2380 – SLOV. GRADEC	041/730 551	21
23. DOBAJA Božo	Dupleški Vrh 14	2241 – DUPEK	031/709 384	3
24. DOLENC Boris	Petelinje 89	6257 – PIVKA	041/807 224	22
25. DRNOVŠEK Alojz	C. IX. avgusta 81	1410 – ZAGORJE	031/270 148	38
26. DROBEŽ Drago	Gorenja Gomila 2	8310 – ŠENTJERNEJ		37
27. FABJAN Emil	Ivana Ščeka 3	5271 – VIPAVA	041/705 376	4
28. FAJFAR Jože	Šercerjeva 32	4240 – RADOVLJICA	031/563 777	12
29. FERFOLJA Ermin	Renški Podkraj 26	5292 – RENČE	041/250 734	10
30. FERJAN Janko	Triglavska 7	4260 – BLED	041/600 391	8
31. FIŠER Milan	Slape 29	2323 – PTUJSKA GORA	041/533 822	11
32. FORŠTNARIČ Tine	Ljubljanska 41	1241 – KAMNIK	031/380 448	5
33. GABER Ernest	Koble 24	3215 – LOČE pri Poljčanah	040/983 074	7
34. GERDIN Marko	Razbore 13	8212 – VELIKA LOKA	041/987 280	9
35. GLUŠIČ Ivan	Ul. J. Vrabčiča 40	3320 – VELENJE	(03) 899 59 85	6
36. GORNIK Cveto	Čmi Potok 26	1330 – KOČEVJE	041/589 385	7
37. GRL Stanko	Stare Sledi 8	2391 – PREVALJE	041/543 725	18
38. HITIJ Alojzij	Mala vas 24/A	1290 – GROSUPLJE	(01) 787 20 83	2
39. HORN Walter	Boreci 46/A	9242 – KRIŽEVCI v Prek.	031/440 874	10
40. ISKRA Anton	Erjavčeva 7	5000 – NOVA GORICA	041/202 204	17
41. IVANČIČ Milan	Čezsoča 30	5230 – BOVEC	041/595 255	9
42. JUREN Savo	Vogrsko 65	5293 – VOLČJA DRAGA	031/365 298	3
43. JUVAN Darko	Vreskovo 85	1240 – TRBOVLJE	040/280 343	10
44. KALČEVIČ Franc	Učakovci 15	8344 – VINICA	040/556 350	10
45. KAPLJA Janez	Drtija 2	1251 – MORAVČE	041/527 823	17
46. KAPŠ Dejan	Prelesje 3	8342 – STARI TRG ob Kolpi	041/561 932	7
47. KASTELEC Silvo	Gor. Podgora 3	8342 – STARI TRG	051/238 806	13
48. KIKL Vojteh	Visole 8	2310 – SLOV. BISTRICA	040/261 478	13
49. KLANČAR Miro	Križ 268	6210 – SEŽANA	041/675 835	17
50. KLEMENČIČ Borut	Stara Loka 72/A	4220 – ŠKOFJA LOKA	031/627 572	7
51. KOČEVAR Borut	Goričice 50	1384 – GRAHOVO		12
52. KOGOJ Boris	Goriška 3	5222 – KOBARID	041/905 609	16
53. KOGOJ Urška	Goriška 3	5222 – KOBARID	070/ 812 711	7
54. KORELC Peter	Cankarjeva 13	18210 – TREBNJE	051/320 369	9
55. KOS Anton	Pod Gonjani 129	2391 – PREVALJE	041/257 866	7
56. KOS Roman	Ravenska vas 6	1410 – ZAGORJE ob Savi	041/575 115	11
57. KOSMAČ Zdravko	Hotavlje 20/A	4224 – GORENJA VAS	040/889 839	7
58. KOVAČ Dean	Čezsoča 47	5230 – BOVEC	(05) 388 64 49	17
59. KOŽLAKAR Damjan	Cirkuš 3/A	1219 – LAZE	041/275 487	14
60. KRALJ Anton	Koroška 46	4290 – TRŽIČ	041/270 134	4
61. KVAC Ivan	Gorenje 46	3214 – ZREČE	031/307 763	7
62. KOVAČIČ Jožef	Tkalska 5	3000 – CELJE	041/725 741	1
63. KRIVEC Jani	Zidani Most 18	1432 – ZIDANI MOST	041/769 789	18
64. LAVRIN Jakob	Žvamlje 21	1411 – IZLAKE	041/373 537	15
65. LEBAN Marko	Podlubin 10	5220 – TOLMIN	041/458 136	25
66. LOGAR Andrej	Grčarevec 22/A	1370 – LOGATEC	040/312 594	11
67. LEBAN Ivan	Voljče 94	5220 – TOLMIN	041/695 660	56
68. LEGAN Slavko	Dolnji Ajdovec 22/A	8361 – DVOR pri Žužemberku	041/514 216	10
69. LEGAT Rado	C. v Radovno 7	4281 – MOJSTRANA		5
70. LESJAK Andrej	Graška 48	1270 – LITIJA		1
71. LEČNIK Drago	Hramše 12	3204 – DOBRNA	051/332 567	12
72. LETONJA Peter	Maistrova 53	2250 – PTUJ	041/556 531	5
73. LEVSTEK Drago	Savska 6	4258 – LESCE	041/873 543	7
74. LIKAR Marjan	Predmeja 7	5270 – AJDOVŠČINA	070/500 323	8

Priimek in ime	Ulica	Mesto	GSM – tel.	Številko iskanj
75. MAROL Vlado in Miha	Župančičeva 3	4270 – BLED	041/916 956	11
76. MREVLJE Silvo	Tabor 30	5294 – DORNBERK	041/751 997	6
77. MUŽIČ Borut	Plešivo 5	5212 – DOBROVO	031/370 884	8
78. MEKINA Janez	Hruševje	50 6225 – HRUŠEVJE	041/349 035	14
79. MLAKAR Alojz	Suška 49	4220 – ŠKOFJA LOKA	041/647 511	32
80. MRAKIČ Vojko	Mala vas 45	5230 – BOVEC	041/769 135	4
81. MUMEL Srečo	Rdeči Breg 2/D	2344 – LOVRENC na Pohorju	041/429 214	41
82. OCVRK Milena	Gubčeve brig. 35	1000 – LJUBLJANA	041/671 229	10
83. OCVRK Primož	C. Štuparja 124	1231 – LJUBLJ. ČRNUČE	041/404 32	12
84. ODER Lovro	Ob Radonji 81	2344 – LOVRENC na Poh	041/817 495	23
85. OICLI Ciril	Stari Log 1	1332 – STARA CERKEV	041/392 802	24
86. OKROGLIČ Vojko	Erjavčeva 11/A	5000 – NOVA GORICA	041/503 620	56
87. PAČNIK Zdravko	Jamnica 2	2391 – PREVALJE	040/843 497	4
88. PEPELKO Darjo	Gregorčičeva 6	5271 – VIPAVA	041/617 031	8
89. PERPAR Gregor	Ul. talcev 2	8210 – TREBNJE	041/812 554	3
90. PETERNEL Branko	Zalog 4	6230 – POSTOJNA	041/724 031	1
91. PAGON Jurij	Godovič 118	5280 – IDRIJA	041/698 886	61
92. PAVČNIK Tomaž	Log 1	1430 – HRASTNIK	040/801 846	10
93. PAVLOVIČ Bogdan	Palčje 2	6257 – PIVKA	041/382 471	18
94. PETEK Franc	Pongrac 39	3302 – KRŽE	041/864 690	14
95. PETELINC Jože ml.	Sela 120	8257 – DOBOVA	041/820 872	15
96. PETROVIČ Vojmir	Vipavska 74	5000 – NOVA GORICA	041/754 667	20
97. PLANKAR Jože	Bojanji Vrh 16	1295 – IVANČNA GORICA	031/461 549	27
98. PODGORNİK Mitja	Podvrh 52	3314 – BRASLOVČE	041/646 911	10
99. PODKRIŽNIK Janko	Radmirje 55	3333 – LJUBNO ob Savinji	041/524 133	15
100. POLJANŠEK Dejan	Ob Drobinki 2	1357 – NOTRANJE GORICE	041/406 471	16
101. POTOČNIK Jože	Bistra 17	2393 – ČRNA na Koroškem	041/473 296	19
102. POTOČNIK Roman	Črnivec 19/C	4243 – BREZJE		1
103. PURNAT Miran	Novo naselje 43	3342 – GORNJI GRAD 14		14
104. PUŽELJ Andrej	Lipovščica 14	1317 – SODRAŽICA	040/354 590	3
105. ROPRET Roman	Voglarska 57	3230 – ŠENČUR	041/513 535	7
106. ROZMAN Marjan	Čateška Gora 17/A	1274 – GABROVKA	031/268 726	6
107. RUPAR Andrej	Begunje 80	1382 – BEGUNJE pri Cerknici	031/866 400	16
108. RUPNIK Slavko	Črni Vrh 90	5274 – ČRNI VRH		9
109. RUSTJA Marjan	Idrijska 17	5270 – AJDOVŠČINA	041/728 476	41
110. SAGADIN Jože	Makole 31	2341 – MAKOLE		9
111. SERŠEN Jože, Vesna	Mlinska 20	9224 – TURNIŠČE	031/309 582	10
112. SEŠEL Štefan	Mali Vrh 34	1293 – ŠMARJE - SAP	041/508 921	35
113. SILOVŠEK Peter	Škale 48	3320 – VELENJE	041/876 093	8
114. SINTIČ Rudi	Glinškova pl. 12	1000 – LJUBLJANA	040/830 045	9
115. SKERL Mihael	Hrib 75	1318 – LOŠKI POTOK	041/419 256	18
116. SRPČIČ Janez	Cerklje 2	8263 – CERKLJE ob Krki	041/984 831	31
117. SEMENIČ Borut	Gregorčičeva 14	5271 – VIPAVA	041/202 050	8
118. ŠČUKA Sandi	Tomačevica 46	6233 – KOMEN	031/889 891	36
119. ŠERCER Branko	Novi Lazi 23	1338 – KOČEVSKA REKA	051/391 339	26
120. ŠIKONJA Anton	Tribuče 42	8340 – ČRNOMELJ	041/392 403	7
121. ŠIRCELJ Teodor	Gubčeva 18	6250 – ILIRSKA BISTRICA	051/357 189	16
122. ŠKRBEC Ludvik	Markovec 35/A	1386 – STARI TRG	031/714 883	7
123. ŠKULJ Jure	Dolenji Lazi 41	1310 – RIBNICA	031/289 840	16
124. ŠOŠTERIČ Peter	Veternik 24/A	3260 – KOZJE	031/802 965	23
125. ŠTUCIN Dušan	Gradišče 57	5270 – AJDOVŠČINA	041/318 899	13
126. ŠTURM Iztok	Lajše 4	4224 – GORENJA VAS	031/570 380	6
127. ŠUMAK Janez	Letuš 11/B	3327 – ŠMARTNO ob Paki	041/685 664	3
128. ŠERCER Ivan	Novi Lazi 16/A	1338 – KOČEVSKA REKA	051/391 336	7
129. TAVČAR Branko	Sp. Sorica 33	4229 – SORICA	041/461 562	9
130. TOPLAK Rudi	Kapca G.O. 32	9220 – LENDAVAL	041/967 869	13
131. TOVORNIK Silvo	Velike Gorenice 20	3270 – LAŠKO	041/294 974	4
132. TRATNIK Ciril	Žagoljč 14	5273 – COL	041/590 817	20
133. TRČEK Iztok	Tišina 28/A	9251 – TIŠINA	041/715 160	11
134. UDIR Janez	Kamna Gorica 91	4264 – KAMNA GORICA	031/742 481	1
135. URŠIČ Zdenko	Cirila Kosmača 152	5220 – TOLMIN	041/671 849	13
136. VIČIČ Emil ml.	Harije 75	6250 – ILIRSKA BISTRICA	041/239 573	7
137. VIDJEVIČ Drago	Palčje 73	6257 – VIPAVA	041/657 335	14
138. ZABREŠČAK Oton	Jevšek 17	5222 – KOBARID	041/841 177	4
139. ZAJC Franc	Ter 40	3333 – LJUBNO ob Savinji		9
140. ZAJŠEK Zmago	Turjak 35/A	1311 – TURJAK	040/478 888	7
141. ŽIGMAN Matej	Novokračine 59	6254 – JELŠANE	051/361 466	2
142. ŽUN Bogo	Fužine 5	4224 – GORENJA VAS	050/657 175	2
143. BREZOVŠEK Zdravko	Šmartno 40	2315 – ŠMARTNO na Pohorju	041/736 988	16

Op.: Vodniki, ki so natisnjeni na barvnem podtonu, so objavljeni v Lovcu in so pripravljeni iskati divjad tudi zunaj svojih lovskih družin.

Graf 3:

Legenda posameznih stolpcov v grafu od leve proti desni: 1 – nepoznano; 2 – prsni koš; 3 – trebuh; 4 sprednja noga; 5 – zadnja noga; 6 – oplazni strel; 7 – zgrišen strel; 8 – zadnji del črevesja; 9 – vrat; 10 – hrbet; 11 – glava; 12 – spolovilo

številčnost posameznih zadetkov.

Potek sledenja, razviden iz zapisov vodnikov krvosledcev v dnevnik, pove, na kakšen način so prišli do obstreljene divjadi. Zapisi so razvidni iz **preglednice 7**, ki razkrije tudi odtujitev mrtve divjadi s strani krivolovcev, saj

stika z obstreljeno divjadjo, vendar je pes ni uspel zaustaviti oziroma prignati do vodnika. V takih primerih usoda divjadi ni znana.

Rubrika divjad »živa« je zabeležena samo v primerih, ko je iskalec na mestu nastrela našel sled zadetka krogle, ki je zgrešila telo divjadi, in se je prepirčal

Preglednica 6

Lega zadetka	RU	RN	SU	SN	Skupaj	Uspešnost (%)
Nepoznano	0	216	8	808	816	0,01
Prsni koš	244	2	282	2	284	99,29
Trebuh	195	1	226	1	227	99,56
Sprednja noga	150	9	162	9	171	94,70
Zadnja noga	95	11	105	11	116	90,51
Oplazni strel	12	62	15	64	79	18,98
Zgrišen strel	0	9	0	73	73	0,00
Zadnji del črevesja	16	0	18	0	18	100,00
Vrat	17	1	17	1	18	0,06
Hrbet	13	1	15	1	16	0,06
Glava	10	2	10	2	12	0,17
Spolovilo	0	0	1	0	1	0,00
Skupaj	752	314	859	972	1831	46,91

Preglednica 7

Ugotovitev stanja	RU	RN	SU	SN	Skupaj	Uspešnost (%)	Delež
Nepoznano	0	244	0	835	835	0,00	46,0
Divjad mrtva	388	1	460	1	462	99,78	24,9
Gonjena, streljana, zaustavljena	193	1	211	1	212	99,28	11,5
Gonjena, zaustavljena	136	0	151	0	151	100,00	8,3
Divjad živa	0	63	0	131	131	0,00	7,2
Streljana, zaustavljena	29	0	32	0	32	100,00	1,7
Gonjena, streljana	0	2	0	5	5	0,00	0,3
Gonjena, živa	0	3	0	3	3	0,00	0,2
Skupaj	749	310	857	970	1831	46,8	100,0

so znaki, najdeni na koncu uspešno vodenega iskanja, pripeljali do iztrebkov, ki dokazujejo, da je bila divjad odtujena. Rubrika »nepoznano« se pojavlja v primerih, ko obstreljene divjadi ni bilo mogoče najti, zadnja rubrika iz preglednice pa pravi o dejstvu, da je vodnik prišel do

(dal zagotovilo), da je po strelu divjad nepoškodovana.

Pri iskanjih obstreljene divjadi so vodniki uporabljali različne pasme lovskih psov, ki imajo izpolnjene predpisane pogoje (preizkušnje) za krvosledniško delo, t. j. opravljena preizkušnja po

Preglednica 8

Pasma psov	RU	RN	SU	SN	% uspeš. iskanj	Skupaj	Delež
Bavarski barvar	308	115	351	399	46,8	750	41,0
Hanovški barvar	164	81	187	247	43,1	434	23,9
Brandl brak	74	27	83	71	53,9	154	8,5
Resasti jazbečar	28	21	38	53	41,8	91	5,0
Lovski terier	43	22	47	42	52,8	89	4,9
Nemški prepeličar	40	7	46	38	54,8	84	4,6
Brak-jazbečar	29	16	34	44	43,6	78	4,3
Slov. planinski gonič	11	11	14	24	36,8	38	2,1
Posavski gonič	18	2	18	9	66,7	27	1,5
Koker španjel	8	4	9	11	45,0	20	1,1
Kratkodlaki jazbečar	3	3	3	14	17,6	17	0,9
Slovaški gonič	11	2	11	5	68,8	16	0,9
Špringel španjel	2	0	4	4	50,0	8	0,4
Nemški zimavec	3	1	3	5	37,5	8	0,4
Nem. kdl. ptičar	4	1	4	3	57,1	7	0,4
Nemški gonič	2	0	2	2	50,0	4	0,2
Beagle	1	1	1	2	33,3	3	0,2
Skupaj	752	314	858	973	46,9	1831	

umetnem krvnem sledu (KS), ki so položeni po predpisih za to opravilo in so za vse pasme psov enaki. Uporaba psov je razvidna iz **preglednice 8**.

V **preglednici 8** zapisana uspešnost posameznih pasem ni nobeno merilo za ugotavljanje najprimernejše pasme psov za delo po krvnem sledu in ki bi zagotavljala tudi najboljši uspeh pri sledenju. Vsako sledenje je po svoje specifično, zato je za vsako sledenje potreben svojstven pristop, za katerega se odloči vodnik. Odločitev za izbiro pasme, ki bo v rokah dosedanjih ali novih vodnikov, je osebna stvar vsakega posameznega lovca - vodnika, in sicer glede na njegov okus in splošna pričakovanja. Pri iskanjih sta pomembna predvsem povezanost in vzajemno zaupanje v psa in obratno, saj je le tako zagotovljeno usklajeno

delovanje, ki je pogoj za uspešno delo po KS.

Zahteva, ki izvira iz Dnevnika vodnika krvosledca je, da vodnik - iskalec vpiše tudi podatek, kakšno orožje je lovec - strelec uporabljal pri lovu na divjad, za katero je potrebna kontrola nastrela oz., s kakšnim orožjem (kalibrom) je obstrelil divjad. Uporaba kalibra posameznega orožja je razvidna iz **preglednice 9**.

Podatki, vpisani v **preglednici 9**, kažejo na dejstvo, da velika večina lovcev uporablja primeren (predpisan) kaliber orožja, so pa tudi primeri, ko z orožjem neprimernih manjših kalibrov streljajo na večjo in težjo veliko divjad. Tu pa moramo že govoriti o ozaveščenosti lovcev in tudi o doslednosti organov LD, ki pregledujejo uporabo primerne orožja, še posebno pred skupinskimi lovi, ali spoštujejo

Preglednica 9

Kaliber	Potrebna kontrolna iskanja	Skupno število uporabe	Število neuspešnih iskanj	Skupni delež uporabe	Uspešnost po strelu in iskanju
7 x 64	242	575	308	31,4	46,2
.30 – 06	98	238	113	13,0	47,5
7 x 57 R	98	229	113	12,7	48,5
8 x 57 IS	75	198	107	10,9	46,2
7 x 65 R	68	164	97	9,0	40,9
.308 Win.	40	106	51	5,8	51,9
.243 Win.	37	65	49	3,5	38,5
.270 Win.	20	42	22	2,3	47,6
Izg. v prometu	19	41	16	2,2	61,0
6,5 x 57	11	31	14	1,7	53,3
7 Rem. Mag.	10	28	16	1,5	42,9
.223 Rem.	11	22	10	1,2	54,5
.300 Win.	7	16	9	0,9	43,8
9,3 x 62	8	15	7	0,8	53,3
.30 – 30	2	7	1	0,4	85,7
6,5 x 68	1	5	0	0,3	60,0
Krivolov	1	5	0	0,3	60,0
Skupaj:	748	1831	973	100,0	

zakonska določila, ali imajo ustrezna določila zapisana v družinskih aktih. Seveda ni vedno vse odvisno od kalibra, ampak tudi od kakovosti in lastnosti streliva, predvsem zgradbe in teže krogl.

Predstavitve **Analize o iskanju obstreljene velike divjadi v sezoni 2006** (zopet je izšla priložnostna brošurica z natančnejšim pregledom in predstavitvijo podatkov, ki jo je založila LZS in jo bodo prejele območne lovske zveze) nima nobenega namena povečevati dela vodnikov psov krvosledcev, ki s svojim delom prispevajo k trudu, da bi ublažili splošno, ne preveč naklonjeno mnenje nelovske javnosti oz. civilne družbe o nas lovcih. S tem želimo pokazati, da ima naš lov temelje lovske etike in moralne norme, ki jih terja sodobna družba. Delo skupine za spremljanje dela psov in vodnikov krvosledcev je odvisno od dobre volje vodnikov, ki nam posredujejo podatke, potrebne za pripravo takšne analize.

Ob tej priložnosti objavljamo tudi imena vseh iskalcev, ki so sodelovali z našo skupino, ter se jim še enkrat zahvaljujemo za njihovo vestno delo in poročanje.

Marko Žigon,
za Delovno komisijo
za spremljanje dela psov in
vodnikov, usposobljenih za delo
po krvnem sledu pri LZS

Kar 225 psov iz sedmih držav na 3. državni razstavi

Prvaki so iz Sore, Hotavelj in Avstrije

Na 5. mednarodnem sejmu Lov v Gornji Radgoni sta **LKD Maribor** in **Kinološka zveza Slovenije** pripravila 3. državno razstavo psov lovskih pasem **CAC - Gornja Radgona 2007** s specialno razstavo za prinašalce (retrieverje). Na njej se je predstavilo in v lepoti pomerilo 225 psov iz Slovenije, Avstrije, Hrvaške, Italije, Madžarske, Slovaške in Finske. Ocenjevali so telesno obliko terierjev, jazbečarjev, goničev in krvosledcev, ptičarjev in šarivcev ter retrieverjev in vodnih psov. Pse so razstavili in ocenili v kategorijah: *najmlajši*, *mladiči*, *mladi*, *veterani*, *pari*, izbrali pa so tudi *prvake razstave*. Sodniki v defileju prvakov so bili: **Marija Kavčič**, **Andreja Strajnar**, **Tomaž Burazer**, **Alojz Mlakar** in

Jože Pangerl, ob štirinožnih lepoteh pa so uživali tisoči obiskovalcev od blizu in daleč.

Na tekmovanju so podelili več kot deset kompletov odličij, prvaki razstave pa so bili: 1. **irska seterka CH-INT Yesterdays Hero Red Roses in Diamond**, lastnice **Alenke Pokorn** iz Sore, Medvode; 2. **resasti jazbečar Kobeddu Davros**, lastnice **Caroline Geerts** iz Avstrije; 3. **kratkodlaki istrski gonič Luks**, katerega lastnik je **Boris Pivk** iz Hotavelj pri Gorenji vasi.

Rezultati po starostnih kategorijah, *najmlajši*: 1. kratkodlaka jazbečarka **Era**, lastnice **Katje Kuster** iz Ivančne Gorice; 2. zlati prinašalec **Hoikers Catch the Victory Gerass**, **Psarna Monte Gerass** iz Dornberka; 3. kratkodlaki foksterier **Neli Foxi Alf**, lastnika **Boruta Šepetavca** iz Novega mesta itn.; *mladiči*: 1. nemška lovska terierka **Biba**, lastnika **Mirka Krajnc** iz Sp. Kaple, Kapla na Kozjaku; 2. labradorka **Aguilera**, lastnice **Mar-**

tine Brisco iz Italije; 3. dolgodlaka jazbečarka **Ajša Roška**, lastnika **Jožeta Špeharja** iz Šalke vasi pri Kočevju itn.; *mladi*: 1. irski rdeči seter **Meudail Take That**, **Pokorn & Zupanc & Hudnik** iz Sore pri Medvodah; 2. kratkodlaki istrski gonič **Luks**, lastnika **Borisa Pivka**, Hotavlje, Gorenja vas; 3. brak-jazbečarka **Frida Hrastelnica** od Siska, lastnika **Jožeta Zakrajška** z Dola pri Borovnici itn.; *veterani*: 1. resasti jazbečar **Suddebok Uruk**, lastnice **Caroline Geerts** – **Bourdy** iz Avstrije; 2. zlati prinašalec **CH-HR Karvin Avalanche**, **Viktorja Hoikerja** iz Spuhlje pri Ptuj; 3. resasti istrski gonič **Fit**, **Alojza Filipiča** iz Hotavelj pri Gorenji vasi itn.; *pari*: 1. zlata prinašalka **Hoikers Amy ful of fun** in **Hoikers a round the clock**, lastnika **Viktorja Hoikerja** iz Spuhlje pri Ptuj; 2. zlata prinašalka **Nice brad happy company** in **Hoikers Abracadabra**, lastnika **Viktorja Hoikerja**, Spuhlja, Ptuj; 3. foksterier kratkodlaki

Neli Foxi Alf, lastnika **Boruta Šepetavca** iz Drske pri Novem mestu itn.

Med *vzrejnimi skupinami* so bili najbolj ocenjeni: 1. zlati prinašalci **Hoikers Amy ful of fun**, **Hoikers Abracadabra** in **Hoikers a round the clock**, lastnika **Viktorja Hoikerja** iz Spuhlje pri Ptuj; 2. nemška prepeličarka **Java Jampo** in **Rona Prepeličarska**, lastnika **Vinka Otorepca** iz Vrbja pri Žalcu ter **Saša Prepeličarska**, lastnika **Dušana Vodopivca** iz Limbuša; 3. zlati prinašalci **Hoikers cosmic adventure**, lastnika **Viktorja Hoikerja** iz Spuhlje pri Ptuj, **Hoikers catch the victory gerass**, **Psarne Monte Gerass** iz Dornberka, in zlata prinašalka **Hoikers crem de la creme lady Nives Černivec** iz Kranja itn. V kategoriji **FCI III. – terierji** se je najbolje izkazal **Foxi – Maxi Uegyske**, lastnika **Bedics Hermanne & Herman** iz Sarvarja, Madžarska. V kategoriji **FCI IV. – jazbečarji** so bili najbolj ocenjeni: 1. jazbečar resasti **Kobeddu Davros Caroline Geerts** iz Avstrije; 2. jazbečarka pritlikava kratkodlaka **CH-BIH Boroka Grand Amity**, lastnice **Rite Bedics Hermanne** z Madžarske; 3. dolgodlaka jazbečarka **Lora Astra-Born**, lastnika **Janeza Žekša** iz Malih Bakovcev pri Murski Soboti itn. V kategoriji **FCI VI. – goniči in krvosledci** so bili najbolj ocenjeni: 1. kratkodlaki istrski gonič **Luks**, lastnika **Borisa Pivka** iz Hotavelj; 2. resasti istrski gonič **Ago**, lastnika **Vilija Rakovca**, Dolenja vasi pri Selcih; 3. planinska gonička **Ciba**, lastnice **Ljudmile Kikl** iz Visol pri Slovenski Bistrici itn. V kategoriji **ptičarji**, prinašalci in šarivci, so bili najbolj ocenjeni: 1. gladkodlaki prinašalec **Ronraj Atractive Nuisance**, lastnice **Mete Sterniša** iz Ljubljane; 2. nemški prepeličar **Boj**, lastnika **Bruna Levarta** s Pragerskega; 3. rdeča angleška koker španjelka - **Gallinagos Ob-session**, lastnice **Nike Mezek & Skalar** iz Ankarana.

Oste Bakal

Izbira najlepših psov 3. državne razstave, ki je bila aprila v sklopu 5. sejma Lov v Gornji Radgoni, je bila zahtevna.

Prvaki 3. državne razstave v Gornji Radgoni so bili: 1. irska seterka **CH-INT Yesterdays Hero Red Roses in Diamond**, lastnice **Alenke Pokorn** iz Sore pri Medvodah; 2. resasti jazbečar **Kobeddu Davros**, vodnice **Caroline Geerts** iz Avstrije; 3. kratkodlaki istrski gonič **Luks**, lastnika **Borisa Pivka** iz Hotavelj pri Gorenji vasi.

Odlično sodelovanje med ZLD in LKD Posavje - Krško

Z občnega zbora **LKD Posavje** Ponovno je leto naokoli in v **LKD Posavje - Krško** smo 22. 3. 2007 sklicali redni letni občni zbor, na katerem smo pre-

Foto: O. Bakal

Z občnega zbora LKD Posavje - Krško

gledali aktivnosti, ki smo jih izvajali v minulem letu, pripravili načrte za tekoče leto in pregledali porabo finančnih sredstev. Zastopniki lovskih družin so bili s poročili in načrti zadovoljni in nanje ni bilo pripomb.

V LKD Posavje - Krško imamo srečo, da od svoje ustanovitve leta 1978 pa vse do danes ni bilo večjih sprememb pri načinu poslovanja in sodelovanja z lovsko organizacijo. Le-ta je še toliko ugodnejša, ker nam pri tem vztrajno pomaga Območna lovsko zveza Posavje.

Posavski lovci še vedno vodimo več kot 300 lovskih psov, od teh 256 z vsemi potrebnimi preizkušnjami za predpisano uporabo na lovu. Leta 2006 je takšne preizkušnje uspešno opravilo kar 62 lovskih psov različnih pasem. Omenjeni podatki nas uvrščajo v sam vrh slovenskih lovskih kinologov. Ob dejstvu, da je tudi zakonodajalec Lovski zvezi Slovenije naložil, da v javnem interesu skrbi za razvoj lovske kinologije, želimo biti enakovredni sogovornik tudi v prihodnosti.

Razveseljivo je tudi dejstvo, da imamo organiziran dober in uspešen sistem iskalcev obstrejljene divjadi s psi krvosledci in da se je poleg že prej tradicionalnih kinoloških prireditev uveljavila tudi tekma lovskih psov vseh pasem v vodnem delu v spomin na **Alojza Arka** za vse pasme lovskih psov.

Občnega zbora sta se udeležila tudi podpredsednik Kinološke zveze Slovenije **Angel Vidmar** in predsednik ZLD Posavje **Miha Molan**. Vidmar je pohvalil delo LKD Posavje - Krško in vse zbrane seznanil s problematiko lovske kinologije v Sloveniji, ki jo kot podpredsednik KZS, odgovoren za lovsko kinologijo, zelo dobro pozna. Molan je izrazil veselje nad dobrim sodelova-

njem območne lovske zveze in LKD pa tudi odgovornih posameznikov obeh društev na osebni ravni. Optimističen je bil tudi glede vloge lovske kinologije, ki jo lahko pričakujemo po težko pričakovani ureditvi stanja v lovski organizaciji, ki aktivno poteka prav sedaj.

Priložnost smo izkoristili tudi za podelitev srebrnega znaka za kinološke zasluge KZS **Antonu Podgoršku**, ki je dva mandata vodil ZLD Posavje - Krško in z osebnim prizadevanjem omogočil, da je sodelovanje med območno ZLD in LKD potekalo na zavirljivem nivoju v korist lovstva in lovske kinologije.

Branko Tucovič
Z občnega zbora
LKD Posavje - Krško

Opravičilo na del vsebine mojega članka

Za čim uspešnejše iskanje in poročanje o krvosledništvu (Lovec, 5/07, str. 281)

Zaradi kritik nekaterih izkušenih vodnikov krvosledcev, članov lovske organizacije, glede mojega objavljenega članka v majskem Lovcu 2007 se opravičuje.

Popravek

V spisku iskalcev obstrejljene divjadi je bila v Lovcu, 5/07, na strani 282, pod št. 34, napačno navedena GSM telefonska številka **CIRILA OICLIA**. Stari Log 1, 1332 Stara Cerkev. Njegova pravilna številka je **041/657-425**.

Komisija, ki je seznam pripravljala, se Cirilu za napako opravičuje.

vičujem vsem prizadetim vodnikom psov krvosledcev. Ponovno bi rad povedal, da je bil namen mojega pisanja le dvigniti nivo poročanja o krvosledniškem delu in olajšati delo vodnikom in njihovim psom. Z natančnimi in strokovnimi vpisi v dnevnike vodnikov krvosledcev bomo v prihodnje lažje in še kakovostneje obdelali poslane podatke.

Priznam pa, da je bila z moje strani nehoti storjena napaka, ko sem pisal o MOREBITNEM iskanju (100 m) s psom, ki ni preizkušen v delu po krvnem sledu. Po Pravilniku o uporabi psov v

lovišču to namreč ni dovoljeno v nobenem primeru!

Pregledovati krvne sledove po preglednem terenu (čeprav samo 100 m), kar se v praksi dogaja, je nedopustno, kadar je mogoče, da bi divjad dvignili z ležišča. Jasnno je namreč, da s takšnim iskanjem pravim vodnikom le otežimo delo, nikakor pa ga ne olajšamo.

Na koncu naj dodam samo še stavek: Lovci strelci, ki kličete vodnike preizkušenih krvosledcev, odkrito jim opišite vse vaše ukrepanje po slabem strelu. Meni to ni bilo nikoli pretežko.

Mitja Kersnik

Predvidena legla lovskih psov

Lovski terierji (SLRLt):

O: 5/I, m: 5/I, 31. 5.,
Marjan Uštar,
Senožeti 30,
1262 Dol pri Ljubljani.
O: 5/I, m: 5/I, 8. 5.,
Srečko Pirš,
Mrčna sela 53,
8282 Koprivnica.
O: 5/I, m: 4/II, 18. 2.,
Branko Koder,
Ob Radoljni 57,
2344 Lovrenc na Pohorju.
O: 5/I, m: 5/I, 20. 3.,
Boštjan Končan,
Podlipa 60 a, 1350 Vrhnika.

Kdl. jazbečarji (SLRJk):

O: 5/I, m: 5/I, 15. 5.,
Janez Vajnhandl,
Sv. Ana 26,
Slov. gorice 2233 Sv. Ana.

Brandel braki (SLBBr):

O: 5/I, m: 5/I, 5. 6.,
Mihael Volmajer,
Sp. Kapla 17, 2362 Kapla.

Kdl. istr. goniči (SLRGik):

O: 5/I, m: 3/I, 23. 5.,
Ivan Kralj,
Železničarska 24,
8340 Črnomelj.
O: 5/I, m: 4/I, 10. 3.,
Marjan Štokelj,
Planina 72, 5270 Ajdovščina.

Posavski goniči (SLRGp):

O: 4/I, m: 4/I, 11. 3.,
Anton Resnik,
Mali Jelnik 7, 1223 Blagovica.

Planinski goniči (SLRGpl):

O: 5/I, m: 5/I, 5. 5.,
Darko Albreht,
Sp. Rečica 172, 3270 Laško.

Hanovrski barvarji (SLRHb):

O: 5/III GP, m: 5/I GP, 3. 6.,
Vesna Seršen,
Mlinska 20, 9224 Turnišče.
O: 4/II GP, m: 4/I GP, 28. 5.,
Janko Podkrižnik,
Radmirje 55,
3333 Ljubno ob Savinji.

Brak-jazbečarji (SLRBj):

Jelenje-rjavi:
O: 5/I, m: 5/I, 12. 5.,
Bogo Supin,
Krnica 45, 3334 Luče.
O: 5/I, m: 4/II, 1. 5.,
Miha Škof,
Pečice 25/a, 3257 Podsreda.

Nemški goniči (SLRNg):

O: 5/I, m: 4/I, 26. 5.,
Rudolf Čermelič,
Dobrova 40, 8281 Senovo.
O: 5/I, m: 5/II, 1. 3.,
Ferdin Kovač,
Tržišče 47/a, 8295 Tržišče.

Bloodhoundi (SLRCSH):

O: 5/O, m: 4/I, 24. 4.,
Tomaž Šelekar,
Hotunje 15/a, 3232 Ponikva.

Nem. kdl. ptičarji (SLRNkp):

O: 5/PZP-51 t, JZP-179 t,
KS-88 t-III. n.r., m: 3/ŠPP-156t
-III. n. r., 30. 5.,
Veselko Škergat,
Zg. Škofije 105, 6281 Škofije.
O: 4/PZP-53 t, ŠPP-SM-199 t -
I. n. r., JZP-173 t;
m: 4/PZP-55 t, JZP-182 t, 31. 5.,
Ivan Pucko,
Na Kamni 10, 9231 Beltinci.

Mali muensterlandci (SLRMm):

O: 4/JZP-143 t,
m: 4/ŠPP-194 t, 30. 5.,
Matija Tonja,
Sv. Duh 214,
4220 Škofja Loka.
O: 5/PZP-52+22, JZP-180 t,
m: 4/PZP-43 t, ŠPP-196, 1. 6.,
Štefan Hudobivnik,
Krakovo 46, 4202 Naklo.

Nemški prepeličarji (SLRPr):

Serci:
O: 5/I, m: 5/I, 21. 5.,
Jure Nahtigal,
Trebelno 11, 8231 Trebelno.
O: 5/I, m: 5/II, 3. 4.,
Božo Masnec,
Bodovlje, 4220 Škofja Loka.

Mali oglasi

Orožje in optika

Prodaj lovsko repetirko Savage Syntetic, kal. .308 Win., in **strelne daljnogled** Meopta 7 x 56; Bushnell Trophy 1,5 – 6 x 44 in Tasco WC 4 – 16 x 50 – parallax (vsi daljnogledi imajo še veljavno garancijo). Tel.: 051/357-183.

Prodaj rusko šibrenico – brezpetelinko, kal. 16 – 16. Cena 210 €. Tel.: 041/985-496, Anton.

Prodaj repetirki, kal. .308 Win., in 7 x 64. Cena po dogovoru. Tel.: 031/268-873.

Prodaj polrisanico – petelinko (»biksarico«), izdelek Franca Sevcika, kal. 16 – .22 Hornet. Cena 500 €. Tel.: 041/360-311.

Prodaj nov spektiv CTC 30 x 75 Swarovski (nov). Tel.: 031/817-667.

Prodaj naslednje lovsko orožje: kombinirke Sauer & Son, kal. 16/7 x 57 R; Brno Super, kal. 12/7 x 65 R; Brno ZH 324, kal. 12/7 x 57 R; Woere (Avstrija), kal. 20/.222 Rem.; **šibrenice** rusko Baikal, kal. 12/12; rusko TOZ 34 E, kal. 12/12; rusko TOZ 34 E, kal. 20/20; **repetirke**: Mannlicher Scöna-uer, kal. 7 x 57, Sieget Graz, kal. 7 x 64; CZ, kal. .308 Win.; CZ, kal. 7 mm Rem. Mag. Vse puške so opremljene s str. daljnogledi Swarovski ali Kahles (Suhlova montaža). Prodaj tudi **revolver** Smith & Wesson, kal. .357 Mag. (6"); **pištolo** Walther PP, kal. 7,65 mm; FN Herstahl, kal. 9 mm Para; češko Zbrojevko 75, kal. 9 x 19 mm; Sig Sauer 226, kal. 9 x 19 mm. Tel.: 041/690-051 ali (03) 588-13-83.

Prodaj nov str. daljnogled Swarovski, 2,5 – 10 x 56 PV – N, z osvetljenim križem. Tel.: 041/749-053.

Prodaj risanico – repetirko, kal. 6,5 x 57, brez strelnega daljnogleda. Puška ima kopito za levičarja. Cena 650 €. Tel.: 051/343-213.

Prodaj češko bokarico, kal. 7 x 57 R/12, s str. daljnogledom. Tel.: 041/268-648.

Prodaj rusko bokarico Baikal, kal. 12/12. Tel.: 041/814-529.

Prodaj kombinirko, kal. 5,6 x 59 R/20 Mag., s str. daljnogledom Swarovski 4 x 32 in **rusko bokarico**, kal. 12/12, z enim sprožilcem. Puški sta dobro ohranjeni. Tel.: 041/387-903.

Prodaj kombinirko A. Zoli, kal. 7 x 65 R / 12, in **karabinko**, kal. .308 Win. Puški sta popolnoma novi, opremljeni s str. daljnogledoma Swarovski 6 x 42 in Meopta 7 x 50. Tel.: 041/873-844.

Prodaj karabinko, kal. 7 x 64, enocevno **risanico – prela-mačo** Baikal, kal. .30 – 06, in Suhlovo **tricevko**, kal. 12 – 12 / 6,5 x 57 R. Tel.: 040/412-935, Vrščaj.

Prodaj solidno ohranjeno češko bokarico, kal. 16/7 x 57 R, mod. ZH 324, s str. daljnogledom Meopta. Cena 500 €. Tel.: 041/763-849.

Prodaj boroveljsko bokarico, kal. 16/7 x 65 R, z montiranim str. daljnogledom 4 – 10 x 40 Pecar-Berlin (Suhlova montaža), z menjalnimi cevmi, kal. 16/16. Tel.: 031/202-792.

Prodaj strelne daljnogled povečav: 2,5 x 32; 3 – 9 x 40 in 12 – 24 x 56 z balističnim križem; starinsko lovsko **prednjačo**, nekaj nabojev 7,62 x 54, ter **udarne igle** za češko bokarico (ZH). Tel.: 040/740-685.

Prodaj kratko karabinko (»štuc«), kal. .30 – 06, s str. daljnogledom Swarovski 6 x 42 (zasučna montaža); **karabinko**, kal. .234 Win., s str. daljnogledom Swarovski 6 x 42; češko **karabinko**, kal. .300, Win. Mag. s str. daljnogledom Meopta 7 x 56 (zasučna montaža) in rdečo piko ali s str. daljnogledom Meopta 6 x 42. Tel.: 031/636-191.

Prodaj karabinko Remington, kal. .30 – 06, mod. 710, s str. daljnogledom Bushnell. Zraven dodam tudi strelivo. Tel.: 031/500-324.

Prodaj risanico CZ, kal. 7 x 64, s str. daljnogledom Meopta 4 x 32; rusko bock **šibrenico**, kal. 12/12, in **pištolo** Luger M 80, kal. 9,19 mm. Tel.: 031/330-260.

Prodaj strelni daljnogled Kahles CSX 1,1 – 4 x 24, z osvetljeno piko (križ D-dot) – cena 900 € in **nočni dvogled** Night Owl, s 5 x povečavo (450 €). Tel.: 041/973-849.

Prodaj kombinirko Blaser, kal. 16/ 6,5 x 57 R, **boroveljsko bokarico** (Borovnik), kal. 12/7 x 65 R z menjalnimi cevmi 12/12, **expres puško** Suhl 9,3 x 74 R – 9,3 x 74 R in **karabinko**, kal. .223 Rem. Vse puške so odlično ohranjene in opremljene s str. daljnogledi vrhunske kakovosti. Prodaj tudi **dvogled** Kahles 8 x 42. Tel.: 041/675-714.

Prodaj tricevko Suhl, kal. 12 – 12/7 x 65 R, s str. daljnogledom Kahles 3 – 9 x 40. Tel.: 041/763-789.

Prodaj karabinko CZ, kal. 8 x 57 IS, s str. daljnogledom Swarovski 6 x 42. Tel.: 041/496-543, Borut.

Prodaj (ali zamenjam za pištoli) drugega izdelovalca ali modela **pištolo** Walther, mod. PP, kal. 7,65 mm in Crvena Zastava, mod. 70, kal. 7,65. Obe sta kot novi, brunirani in nepoškodovani. Tel.: 041/500-200.

Prodaj karabinko CZ, kal. 8 x 57 IS, s str. daljnogledom Meopta 6 x 42 (zasučna montaža). Tel.: 031/211-267.

Prodaj nov strelni daljnogled Zeiss 4 x 32 in malo rabljen Wetzlar 2,5 x 20 z montažo. Tel.: 051/378-099.

Prodaj karabinko, kal. 6,5 x 57, s str. daljnogledom Swarovski 8 x 56 (zasučna EAW montaža); **polavtomatsko risanico** Browning Short-track, kal. .308 Win. (fiksna montaža),

s piko Bushnell Trophy. Tel.: 031/515-194.

Prodaj češko bokarico (Brno 2), kal. 12/7 x 65 R, s str. daljnogledom in novimi menjalnimi cevmi kal. 12/12. Cena 1.100 €. Tel.: 041/264-663.

Prodaj karabinko, kal. .308 Win., s str. daljnogledom Kahles 6 x 42 (Suhlova montaža). Cena 1.100 €. Tel.: 031/322-212.

Prodaj neuporabljen strelni daljnogled Optolyth 3 – 12 x 50 (1), Cena 580 € in Suhlovo **šibrenico**, kal. 12 – 12. Cena po dogovoru. Tel.: 041/764-869.

Prodaj izredno precizno karabinko CZ, mod. 550 Varmint, kal. .222 Rem., s str. daljnogledom Meopta Artemis 2,5 – 10 x 50. Puška je stara 1 leto in odlično ohranjena. Tel.: 051/662-002.

Lovski psi

Prodaj leglo brak-jazbecarjev, jelenje rjave barve (2. 5. 2007). Mati je odlični gonič divjih prašičev. Tel.: 041/469-136 ali (07) 497-76-66.

Prodaj nemške prepelice – serce vrhunskih staršev. Oče je plemenjak iz tujine. Leglo pričakujem 5. 5. 2007. Tel.: 041/267-245.

Prodaj mlade nemške prepelice – serce, potomce staršev odličnih delovnih linij. Mati in oče imata l. vzrejo ocenjeno. Rezervacije sprejemam v večernih urah po tel.: (05) 364-62-83 ali 041/597-532.

Prodaj leglo (29. 4. 07) **nemških lovskih terierjev** odličnih staršev. Matjaž Berdnik, Podsmreka 25/a, Dobrova. Tel.: 051/312-664.

Sprejemam rezervacije za mlade nemške prepelice – serce odličnih, delovnih staršev. Tel.: 041/960-314.

Prodaj 2 meseca stari psički pasme slovaški kopov odličnih staršev. Psi so zelo primerni za lov na divje prašiče. Tel.: 041/444-990.

Prodaj mladiče pasme nemški gonič (leglo 24. 4. 2007); m: 5/l, o: 5/l, uvožen iz Nemčije. Tel.: 041/405-677.

Prodaj leglo bavorskih barvarjev vrhunskih delovnih staršev (oba sta državna prvaka v delu), priznana za iskanje obstreljene divjadi. Mladiče priporočam aktivnim iskalcem. Tel.: 041/695-660.

Prodaj leglo resastih jazbecarjev lovsko delovnih vrhunskih staršev. Tel.: 041/770-238, Rašo Sitar.

Prodaj nemške ptičarje – žimavce, odlično leglo (24. 4. 2007), vrhunskih staršev. Tel.: 041/682-802.

Prodaj mlade nemške ostrodlake ptičarje – žimavce, odličnih staršev. Oba starša sta izkušena za delo po KS, gonita pa tudi divje prašiče. Tel.: (07) 496-83-61, 041/378-261, Šepec.

Prodaj nemško lovsko terierko s prav dobro telesno oceno, staro eno leto. Psička je sledoglasna, prinaša, izvlači, je

JUNIJ						
Datum	Luna	Sonce		zora/mrak (navt.)		
		vzide	zaide	vzide	zaide	začet. konec
1. Pe	21:51	4:51	5:15	20:45	3:48	22:12 ☺
2. So	22:47	5:37	5:14	20:46	3:47	22:13
3. Ne	23:32	6:36	5:14	20:47	3:46	22:15
4. Po	----	7:43	5:13	20:48	3:45	22:16
5. To	0:08	8:57	5:13	20:49	3:45	22:17
6. Sr	0:36	10:13	5:12	20:49	3:44	22:18
7. Če	0:59	11:29	5:12	20:50	3:43	22:19
8. Pe	1:18	12:46	5:11	20:51	3:42	22:20 ☾
9. So	1:37	14:03	5:11	20:51	3:42	22:21
10. Ne	1:55	15:22	5:11	20:52	3:41	22:22
11. Po	2:16	16:45	5:11	20:53	3:41	22:23
12. To	2:40	18:10	5:10	20:53	3:41	22:23
13. Sr	3:11	19:34	5:10	20:54	3:40	22:24
14. Če	3:52	20:52	5:10	20:54	3:40	22:25
15. Pe	4:46	21:56	5:10	20:55	3:40	22:25 ☼
16. So	5:53	22:46	5:10	20:55	3:40	22:26
17. Ne	7:08	23:21	5:10	20:55	3:39	22:26
18. Po	8:26	23:48	5:10	20:56	3:39	22:27
19. To	9:40	----	5:10	20:56	3:39	22:27
20. Sr	10:51	0:09	5:10	20:56	3:40	22:27
21. Če	11:58	0:27	5:11	20:57	3:40	22:28
22. Pe	13:03	0:43	5:11	20:57	3:40	22:28 ☾
23. So	14:08	0:57	5:11	20:57	3:40	22:28
24. Ne	15:13	1:13	5:11	20:57	3:41	22:28
25. Po	16:20	1:30	5:12	20:57	3:41	22:28
26. To	17:27	1:50	5:12	20:57	3:41	22:28
27. Sr	18:36	2:16	5:12	20:57	3:42	22:28
28. Če	19:41	2:48	5:13	20:57	3:42	22:28
29. Pe	20:40	3:31	5:13	20:57	3:43	22:27
30. So	21:29	4:26	5:14	20:57	3:44	22:27 ☺

umirjenega značaja in lepo vodljiva. Tel.: (02) 884-46-33 ali 031/613-302.

Prodaj planinske goniče, linije slovenskih ekipnih prvakov (2005 in 2006). Mati PVM, CAC, najlepša med planinkami na specialni razstavi Koroška. Je zelo ostra na divje prašiče. 02) 884-46-33 ali 031/613-302.

Sprejemam rezervacije za mladiče pasme slovaški kopov, zelo delavne in vsestransko uporabne pasme goničev. Tel.: (02) 884-46-33 ali 031/613-302.

Prodaj mladiče nemški lovski terier (leglo 21. 3. 2007). Tel.: 031/322-212.

Prodaj dva lovka psa. Tel.: (02) 885-33-14.

Prodaj mlade nemške prepelice – serce. V leglu je 6 samčkov in 3 psičke. Poleženi so bili 13. 5. 2007. Aleš Sekoraj, Na Gmajni 4, 3000 Celje. Tel.: 041/440-282.

Drugo

Prodaj lestenec iz jelenjega ali damjačjega rogova. Tel.: 040/623-093 ali <http://www.bolha.com/oglas2349856>

Izdelam vam pasti za polhe (3 vrste), zimske ptičje krmlilnice in umetne valilnice za ptice duplariče (več vrst) ter montiram lovske trofeje na naravne podložne deščice. Tel.: (01) 895-15-96.

Izdelam gamsove čope (tudi divji prašič, jelen, jazbec). Informacije po tel.: (04) 51-41-181 ali 041/819-231, Basaj.

Izvezem vam logo vaše LD na lovsko srajco, kapo, jakno, nahrbtnik ipd. Tel.: 041/637-190.

Prodaj ustrojene kakovostne kožuhe lisic za žensko jakno. Tel.: 041/844-662.

Prodaj valilna jajca fazanov, rac in jerebic. Za šolanje so na voljo tudi fazani, jerebice in race. Tel.: 041/717-464.

Prodaj lovski krog Labod, št. 108. Tel.: 041/261-144.

Kupim robkalnik koruze (SIP – Šempeter ali BORI – Sežana) na traktorski pogon. Tel.: 031/682-094.

Prodaj Leatherman Wave, večnamenske klešče; model 2004, z etuijem. So nove, še v tovarniški embalaži. Zaklepa-

nje in odklepanje vseh orodij je avtomatsko. Enoročno odpiranje in zapiranje nožev. Cena 75 €. Tel.: 040/744-359.

Prodaj stroj za metanje glinastih golobov znamke Rossini, z vso avtomatiko in fonopuli. Cena 500 €. Informacije po tel.: 051/318-802.

IZDELAVA LOVSKIH OBLEK (KROJEV) IN KLOBUKOV PO MERI, KAKOVOSTNO IN PO ZELO UGODNI CENI! PREPRIČAJTE SE SAMI!

KROJAŠTVO PEČOLER, s.p., Kranj
Tel.: 04/23-28-332
GSM: 031/711-055

kontaktni naslov: joze.pecoler@tele-cable.net

Vzrejna komisija KZS za barvarje

organizira

VZREJNI PREGLED ZA BAVARSKE IN HANOVRSKE BARVARJE

v nedeljo, 24. 6. 2007, ob 9. uri
pri lovskem domu LD Čemšenik (izvoz Trojane).

Vzrejnega pregleda se lahko udeležijo psi in psice z opravljeno oceno zunanosti. Glavna preizkušnja (opravljen preizkus dela po naravnem krvnem sledu) ni pogoj za udeležbo na vzrejnem pregledu. Plemenjaki in plemenke bodo v takem primeru prejeli vzrejno dovoljenje naknadno, po uspešno opravljeni preizkušnji.

Na vzrejnem pregledu je treba predložiti: rodovnik psa, obojestransko kopijo rodovnika in potrdilo o cepljenju psa proti steklini.

LOVSKA DRUŽINA GROSUPLJE

obvešča, da bo

STRELSKO TEKMOVANJE ZA POKAL ILOVE GORE – 2007

v nedeljo,
24. JUNIJA 2007,
ob 8. uri.

Vadbeno streljanje bo v soboto
od 8. do 12. ure.

Vabljeni!

Ljubljana
Ribji trg 3
Tel.: 01/421 41 90
Faks: 01/421 41 91
GSM: 041/618 610
E-mail: hubertus.club@siol.net

KAZAKHSTAN

12-dnevni All inclusive program potovanja z vključeno letalsko vozovnico, vsemi prevozi, prevajalcem, bivanjem, hrano in lovom ob pomoči konj ter z odstrelom SIBIRSKEGA SRNJAKA 3.945 €

15-dnevni All inclusive program potovanja od Ljubljane do Ljubljane ter odstrelom KAPITALNEGA JELENA MARALA 7.485 €

KIRGIZIJA / KAZAKHSTAN

12-dnevni All inclusive program potovanja z vključeno letalsko vozovnico, vsemi prevozi, prevajalcem, bivanjem, hrano in lovom ter odstrelom SIBIRSKEGA KOZOROGA 4.440 €

KIRGIZIJA

14-dnevni All inclusive program potovanja z vključeno letalsko vozovnico, vsemi prevozi, prevajalcem, bivanjem, hrano in lovom ter odstrelom najbolj cenjene divje ovce na svetu MARCO POLO 23.900 €

Lovna doba: od avgusta do marca

LD Braslovce

vabi na

tradicionalno meddružinsko lovsko strelsko tekmovanje v počastitev DNEVA DRŽAVNOSTI,

ki bo v ponedeljek, 25. 6. 2007,
z začetkom ob 9. uri
na strelišču Boštunovec pri
Žovneku v Braslovčah.

Pot do strelišča bo označena iz smeri Celje–Ljubljana v kraju Šentrupert – smer Logarska dolina.

Vse podrobnejše informacije boste izvedeli po telefonu
041 634 258 (Dušan Urankar).
UO LD Braslovce

Društvo slovenskih lovcov
Furlanije-Juljske krajine – Doberdob
in Strelska družina Svoboda - Senožeče

vabita na

STRELSKO TEKMOVANJE PRIMORSKE.

Pokrovitelj tekmovanja sta
Združenje slovenskih športnih društev v Italiji (Z.S.S.D.I.)
in Zadržna Kraška Banka (ZKB) z Opčin.

Tekmovanje bo v nedeljo, 10. 6. 2007, z začetkom ob 8. uri na strelišču v Kazljah (Štorje pri Sežani).

Tekmovali bodo ekipe (od 3 do 5 članov) – šteli bodo najboljši 3 rezultati – ter posamezniki v dvojni kombinaciji:

– na 20 glinastih golobov, v lovskem položaju;
– 10 strelav na tarčo, 35 m (5 strelav na tarčo srnjak in 5 na tarčo divji prašič, prosto), z MK puško, teže do 5 kg, z optiko ali brez nje (največ do 12 x povečava), s prislonom ob fiksni palici.

Najboljše ekipe in posamezniki bodo prejeli pokale in praktične nagrade za najboljše rezultate v kombinaciji in kot posamezniki.

Organizirano bo žrebanje za puško podjetja ZOLI, ki je vključeno v prijavo strelca. Za popestritev bo tudi streljanje na slepo tarčo. Za vse informacije pokličite na GSM: 040/386-831 (Erik HUSU) ali pa se obrnite na Mitjo KERSNIKA pri Lovski Zvezi Slovenije; tel.: (01) 24-10-916.

Poskrbljeno bo za hrano in pijačo.

Vabimo vas tudi na TEKMOVANJE V LOVSKEM PARCOURJU (t. j. »lovska steza«),

ki bo v nedeljo, 1. 7. 2007, z začetkom ob 8. uri na strelišču v Miljah - Muggia pri Trstu (Italija). Strelci bodo streljali na 25 golobov.

Tekmovali bodo ekipe (od 3 do 5 članov; šteli bodo najboljši 3 rezultati) ter posamezniki.

Najboljše ekipe in posamezniki bodo prejeli pokale in praktične nagrade. Za dodatne informacije pokličite GSM:040/386-831 (Erik HUSU) ali pa Mitjo KERSNIKA na LZS; tel.: (01) 24-10-916.

2.990 € za 8-dnevni safari v južni Afriki

vključno z letalskim prevozom iz Ljubljane, 5 dnevi lova ter odstrelom 4 glav trofejne divjadi: gnu, blesbok, riedbok in springbok.

Dodaten odstrel po ceniku. Termin safarija v spremstvu PASATA: petek, 27. 7., sobota, 4. 8. 2007.

Se dve prosti mesti. Zadnji rok za prijavo: 8. junij!

Jelen v ruku na Madžarskem. Lov v spremstvu profesionalnega lovca vsega 10 €/dan. Odstrel jelena 150–160 CIC za 900 €, v medalji že za 1.400 €.

Turčija: 7 dni s 5 dnevi lova, vključno z odstrelom 1 merjasca ne glede na trofejno vrednost; za 1.990 €.

Latvija: lov s pogonom na losa, divje prašiče, jelenjad, srnjad in volka. 3 dni lova, 4 polni penzioni v lovišču, prevozi od – do Rige ter odstrel divjadi za 1.590 €. Termin 24. do 28. oktobra 2007.

Pasat, d.o.o.

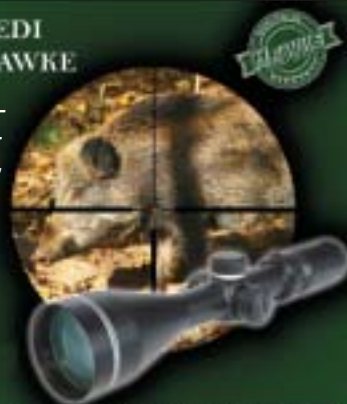
http://www.pasat.si > tel.: 01/428 37 40 > GSM: 041/728 143 > e-pošta: info@pasat.si

STRELNI DALJNOGLEDI ANGLEŠKE FIRME HAWKE

Velika izbira strelnih daljnogledov z osvetlitvijo ali brez. Daljnogledi so polnjeni z dušikom, so odporni proti odsunu in imajo 5-letno garancijo.

AE 3x-44 W 164,83 €
AE 1.3-8x44 W 188,62 €
AE 3.5-10x40 W 224,09 €

Informacije in naročila: BELUGA d.o.o., Ljubljana; Tel: 01 25 10 860 ali 041 72 60 11

Vrhunska kakovost - sprejemljiva cena
LOVSKI SPEKTIV SANJU 15 - 45 x 60 WP

izvrstna vidljivost v mraku • vrhunska kakovost slike • polnjen z dušikom
 dolžina: 33 cm • teža: 980 g • neoprenska torbica

CENA:
270,80 €

Beluga, d.o.o. • Ljubljana
 Naročila in informacije: 01/ 25 10 880 ali 041/ 72 60 11

KROJASTVO ROŽMAN

Slavnostne
 lovske kroje,
 srajce, telovnike,
 hubertus plašče
 in pelerine
 izdelujemo
 po meri.

Branko Rožman, s.p.
 Erjavčeva 5, Brežice
 GSM: 031/544 808
 www.krojastvo-rozman.si
 e-pošta: krojastvo-rozman@siol.net

**Pri nas vemo,
 kaj lovci potrebujejo!**

že od
14.300 EUR
 3.427.000 SIT

4x4+reduktor

SUZUKI Avventura Jordan • Škofljica • 01/366 63 48 • www.aventura-jordan.si

OPTIČNE PIKE

Optične pike so namenjene za hitro
 streljanje in za streljanje
 v razmerah slabše vidljivosti.

Optična pika 2. generacije
 Pomočnik

dolžina: 112 mm, teža: 315 g,
 4 velikosti merilne pike, 7 jakosti
 optične, agnostna optika:

100,50 €

BELUGA, d.o.o., Slovenska c. 8, 1000 Ljubljana; (01) 25 10 880, 041 72 60 11

interclass
 servis in prodaja vozil

Gorjupova 1, Ljubljana - VIC
 (01) 2000 940, 031 634 000
 www.interclasscars.si

mazda
VOLVO

Ugodnosti za
 člane LD.

LOV RIBOLOV

nold brežice

V NAKUPOVALNEM
 CENTRU INTERMARKET

8250 BREŽICE
 TOVARNEŠKA 10
 TEL: 07 499 3430
 FAX: 07 499 3431

VELIKOPIŠARNA VEMA

NA TRŽAŠKI CESTI V MB

2000 MARIBOR
 TRŽAŠKA C. 68
 TEL: 02 330 32 69
 FAX: 02 330 32 76

nold celje

V MERCATOR CENTRU
 V CELJU

3000 CELJE
 OREKARNSKA 9
 TEL: 03 49 11374
 FAX: 03 49 11375

KOZARNA LUGOVINA d.d.

V BLAGOVNICI TIMA

3360 RADLJE OB GRACU
 MARIBORSKA 6
 TEL: 02 88 79 345
 FAX: 02 88 70 335

RWS FIOCCHI CHEDITE HIRTENBERGER NORNA
 SABATTI BERETTA ROTTWEIL BSA NORONDA CBC
 BUSHNELL TASCOS LUGER SANJU COMETA BUDPA
 VEŠKA SLAVIA ADGLE PLETIS SLAPNIK CROSS DEANA

VSE NA ENEM MESTU

Vrhunska kakovost - sprejemljiva cena
LOVSKI DALJNOGLED 7 X 42 WP

- vrhunska kakovost slike
- izvrstna vidljivost v mraku
- široko vidno polje
- polnjen z dušikom
- natančna nastavitljivost
- 10-letna garancija
- cena: **207,00 €**

BELUGA, d.o.o., Slovenska c. 8, 1000 Ljubljana; (01) 25 10 880, 041 72 60 11